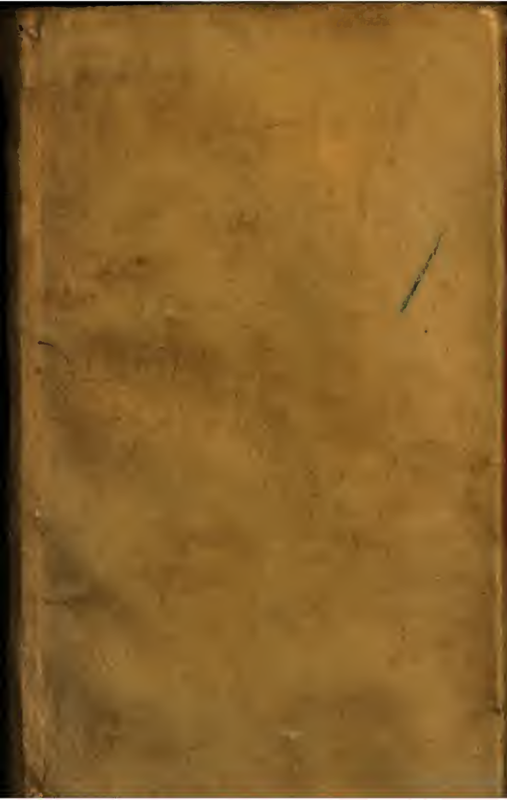

4 111 à 200 fr.

TRACTATUS JU-
RIDICO-POLITICO-
HISTORICUS,

DE STATU, JURIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORUM OMNIUM FACULTATUM

XXIV. capitibus comprehensus, [illegible] quæstionibus, [illegible] cum Indice [illegible].

[illegible] Doctorum [illegible].

AUTORE

Georgio Christopho-

ro a Walther [illegible] Rotenburgo-Tu-

berano [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Je[illegible] Bibliopolæ Norici.

[illegible] DC. XLI.

RTVS

TRACTATUS JURIDICO-POLITICUS DE STATU, JURIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORUM OMNIUM FACULTATUM.

Cum Indice quadruplici

AVTORE
Georgio-Christophoro Walthero Rotenburgo Tubarino J. U. D. ejusdemque Reipubl. Consiliario & Advocato

*

Serenissimis, Magnificentia, Nobilitate Generis, Auctoritate, Prudentia, & gravi rerum multarum usu & amplissimis cunctis celeberrimisque Viris Dominis,

PRÆTORIBUS, CONSULIBUS, SENATORIBUS S. ROMANI IMPERII CIVITATUM & Rerum publicarum Primariarum

ARGENTORATENSIS & NORIBERGENSIS.

Dominis suis & Patronis summe observantia colendis.

NOn ita nuper, Strenuissi-mi [illegible], Pruden[illegible] gravi[illegible] & auctoritate [illegible] Viri, ut ei legendum oblatum mihi esset, Conradum Ritter[illegible]husiũ in Republ. Juridica & Critica Consul[illegible] Collega, *in* [illegible] *ad Nobilissimos Juvenes à* Burcksdorff *Equites March. Brandenb.* [illegible] *Commentario suo de Traiani vita* [illegible], confidentiâ quàm eventu majore p[illegible], eo nunquam futura tempora, in quibus Ennianum illud vu-litatum sit:

Spernitur Orator bonus, horridus miles amatur.

[illegible] enim judicium [illegible] prudentum id temporis fuisse [illegible], [illegible] multorum meticulosæ opinioni [illegible], & literis semper aliquem [illegible] etiam aliquod pretiũ fore augurare & sperare certè [illegible].

Vixisses autem [illegible] optime Ritte[illegible]husi, decennium post illa [illegible] quod ex-currunt annos scripta, aut [illegible] super vixisses à tempore [illegible], quæ anno decimo tertio supra [illegible] co-tigit, [illegible] dolore, gemitu, i[illegible] deprehẽdisses, quàm nõ vana, non [illegible] bono-rum virorũ fuerit opinio, sed veris[illegible] ex tripode dicta, imò ex Apollinis oraculo profecta.

Dedicatoria.

[illegible] ... medis [illegible] ... qui id [illegible] ... quam [illegible]

[illegible]

14–1, a, 14

H 111 à 200 Ca

TRACTATUS JURIDICO-POLITICO-HISTORICUS,

DE STATU, JURIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORUM OMNIUM FACULTATUM

XIV capitibus comprehensus, centum & undecim quaestionibus, [illegible] cum Indice generali.

In gratiam omnium Facultatum Doctorum [illegible]

Autore

Georgio Christophoro Walthero, Rotenburgo-Tuberano J. U. D. [illegible] Reipubl. Consiliario & Advocato.

[illegible]

Typis [illegible] Endteri [illegible] ci.

M. DC. XL I.

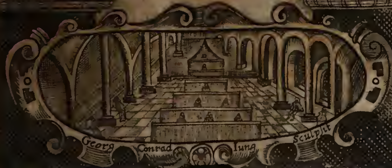
VIRTUS

TRACTATUS JURIDICO-POLITICUS DE STATU, JURIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORUM OMNIUM FACULTATUM.

Cum Indice quadruplici

AUTORE
Georgio-Christophoro
Walthero Rotenburgo
Tubarino J. U. D. ejusdemque Reipubl. Consiliario
& Advocato

Serenissimis, Magni-
ficentia, Nobilitate Generis, An-
tiquitate, Prudentia, [illegible]
[illegible] & Amplitudine [illegible]
[illegible] celeberrimis Viris
Dominis

PRÆTORIBUS, CONSIL-
LIBUS, SENATORIBUS S. RO-
MANI IMPERII CIVITATUM
& Rerum-Publicarum Pri-
mariarum

ARGENTORATENSIS
&
NORIBERGENSIS.

*Dominis suis & Patronis summe
observandis.*

NOn ita nuper, Strenuissime, nobilissime [illegible], Prudentissime, [illegible] & authoritate eminentissime Vir, [illegible] legendum observatum mihi est Cunradum Rittershusium in Republ. Juridica & Critica [illegible] sine Collega, *in Praefatione ad Nobilissimos Juvenes à* Burcksdorff *Equites March. à Brandenburg. Commentario suo de* [illegible] *praemissa*, confidentiâ quàm eventu majore praesagivisse, eum nunquam fore tempora, in quibus [illegible] manum illud valiturum sit:

Spernitur Orator bonus, horridus miles amatur.

Etsi enim judicium plerorumq; prudentum id temporis fuisse [illegible] multorum periculosae opinioni accedere, & literis semper aliquem locum, imò etiam aliquod pretiū fore augurare & sperare certe optare voluit.

Vixisses autem [illegible] optime Rittershusi, decennium post illos ante triginta & quod excurrit annos scripta, aut saltem quinquenniū super vixisses à tempore mortis tuae, quod anno decimo tertio supra millesimū sexcentesimū cōtigit, cū dolore, gemitu, imò lachrumis deprehēdisses, quàm nō vana, non meticulosa bonorum virorū fuerit opinio, sed verissima & ex tripode, imò ex Apollinis oraculo profecta.

Etenim

[illegible], & in [illegible] gradu supremo insigni[illegible] [illegible] quibus ferociores, nulli [illegible] exposit, & [illegible] non emendi, protervè exhibi[illegible] [illegible] non gregarii tantum [illegible] [illegible] domi & foris, [illegible] in illos [illegible] [illegible] fastu & tumore agunt: Non [illegible] insultare, [illegible] deridere, [illegible] eorum jura & im[illegible] vi facere, imò pla[illegible] [illegible] ipsorum contumelio[illegible] [illegible] ipsorum insidiari, & quan[illegible] [illegible], profundere, absorbere, ab[illegible]rire, [illegible] omnibus denud[illegible]dos & summæ [illegible] exponere, [illegible] nimia speciali indu[illegible], [illegible] præsertim in locis, ubi [illegible] in[illegible] impunis grassatur, tam exacte proba[illegible] [illegible] dudum [illegible], & in[illegible] exemplis, annalibus rerum gestarum in[illegible], [illegible]que per se ipsa tantam [illegible] [illegible] prohiberet. Testes ideò plurimos [illegible] in publicum producere operæ pretium non est; Sit autem instar omnium [illegible] Antonii optimi & laudatissimi Juris Consulti [illegible] filius, non degener, sed patri planè similis, qui [illegible]latur, (*in tr. de Rescript. Morat. or. Consil. 42 n. 28.*) novissimo [illegible] patria nostra perdiu [illegible] [illegible] fatur, non sine maximo [illegible] tremore [illegible] venire [illegible] effici illud, Quo quis in-

doctior

[illegible] impudentior? Quos enim [illegible] quendam insignimus [illegible] libri sunt pro[illegible] ipsius [illegible], tenebris & [illegible] vilipenduntur, [illegible] hominum ne[illegible] studiorum [illegible]. Doctores [illegible] dive[illegible] concurrunt, illudun[illegible] nullum à primo ævo [illegible] quid contigerit [illegible] re[illegible] rectis [illegible] nihil est loci, adeò [illegible] inter arma [illegible] fi[illegible] non ob[illegible] propemodum Justi[illegible] ac de throno [illegible], ut cum Ti[illegible] possit:

[illegible] secula tractant.

[illegible] & vilipen[illegible] rerum [illegible], [illegible] in quibus [illegible] ob peccata [illegible] hominum à qui[illegible] labi, er[illegible]

 rare,

rare, imò graviter & [illegible] a
his hominibus [illegible]
gabimus, quàm [illegible]
& [illegible] [illegible]
nesc[illegible] quo spiritu [illegible]
bus in[illegible] [illegible]
num ace[illegible] bitat ad [illegible] Quam-
vis diffiteri minime [illegible]
lum Doctorum [illegible] pro-
pria ipsorum [illegible] non
minima & [illegible] censetur, quod
multi propter [illegible] vel securitatem [illegible]
quàm propter [illegible] ad honores illos [illegible]
mittantur, & quod digni & indigni pari
passu hîc ambulent, [illegible] non tantum [illegible]
tibus sed & aliis vitæ [illegible] deridendos [illegible]
ponant. Nam in genere verum esse [illegible]
dignitates indignis [illegible] & [illegible]
descere. Videmus in aliis [illegible]
contingere! Turcellinus ut [illegible] Hi-
storicorum nostri seculi [illegible] Jacobus Augu-
stus Thuanus (*lib. [illegible] fol. 46[illegible]*) Eques in Gallia
primariæ notæ [illegible] abun-
dus sæpius dixit. Torquem conchyliatum,
postquam indignis promiscuè communi-
cari cœpisset non jam esse fortium virorum
insigne, sed [illegible]
Sic Bodinus (*lib. [illegible]*) scri-
bit, Equestrem dignitatem, quæ olim non nisi
paucissimis, iisque dignissimis tribuebatur, ex

olim

[illegible] Carolus VII. Rex [illegible] quingentos [illegible] & [illegible] Princi[illegible] communicari [illegible] N[illegible] Vincen[illegible] Rege [illegible] sancti[illegible] 6. [illegible] Ut [illegible] quin[illegible] sunt [illegible] superans, [illegible] solenniquè ritu [illegible] consessu doctissimorum di[illegible] quibus Doctorales dignitas, [illegible] magni[illegible] commende[illegible] non [illegible] & o[illegible] Ale[illegible] ad Ca[illegible] testatur Doctorem [illegible] fuisse, [illegible] nos veteres Roma-

ni Juris periti fuerint, ut jocus Tullii ad Trebatium ea de re fuit (*Kirchn. in Orat.*) Sed in has aliasque plures causas gradum & statum hunc Doctoralem dedecorantes, hoc ipso tractatu copiosius inquiro. Præsens ergò hic noster status difficillimus, ubi cum primis pro ratione modernorum temporum, in quibus metata & epidemetica regnant & utramque paginam faciunt, cum militibus agendum & vivendum est, eorumque fastum, actiones ironicas, sarcasmos violentos, adeoque omnes bonos cum primis literario gradu conspicuos, præ se contemnentes, quæ, ut suprà innui, ex livore potius, & nescio, qua ἀντιπαθείᾳ & naturaliter innato quasi odio quo literatos prosequuntur, quàm ex sufficienti unius vel alterius causæ scientia descendere videntur, coràm videre & audire, multos quamvis invitos temporis hæc mala fors coëgit, ansam præbuit, furtivis horis curiosius statum & professionem examinare & lance expendere, anne forsan Deo & honestati etiam tam ingratus reputetur, indeque occasionem arripui, quando privatim aliquid spatii otiique nactus fui, ea, quæ cor meum lancinare videbantur, in lati fundi doctorum virorum scrutari, eorumq; opiniones ... meis communibus pensiculatius evolvere, tandemq; ita evoluta pensitataq; in classem conjicere, unde sub manib⁹ opus primò ... non hunc in finem propositum crevit, ut in tractatum postmodum

[illegible] ante sex fermè annos primi-[illegible] colligeret: quem ut in-[illegible] & mihi [illegible] honoratissimo Ordini [illegible] & [illegible]studioso [illegible]us [illegible] hortato-[illegible] parui & [illegible]ambi-[illegible] publicationem [illegible] Erat enim penes [illegible] V[illegible]dinga [illegible]-[illegible] hoc [illegible] tamen & substan-[illegible] esse puto, [illegible]simplicioribus & vulg[illegible] impo-[illegible] fastidium & contemptum parilem [illegible].

Quod autem [illegible] Magnif. Nobiles, & A[illegible] divo [illegible] [illegible] nomine [illegible] pa-[illegible] publica [illegible] causa habeo [illegible]-[illegible] Academiae enim vestrae [illegible] disciplina-[illegible] aliquot annos in-[illegible] post fata [illegible] causa no-[illegible] D. Andreas Dinnerus [illegible] disciplinarum genere ver-[illegible] & [illegible] Dn. D Erasmus [illegible] JCtus [illegible], Dn. D. Georgius [illegible] JCtus, Dn. Mat-

Matthias Berneggerus vir eruditionis incomparabilis, cuique nemine toto literario orbe decantatissimus, omnes laceffiturus ... humani eximiis, ... D. D. Ungepaucro, qui adhuc in celeberrima Jenensium Academia magna nominis sui celebritate ... e privata ... profitetur, quibus in septennium usq; annum successivè, quà publicè, quà privatim, in interpretatione Codicis, Pandectarum & Institutionum, Politices & Historiarum operam dedi fructusque percepi nunquam pœnitendos, tandemque etiam in Altorffina honoribus Doctoralibus mactatus fui. Volui ergò hoc literario dono animi mei grati erudine submisse declarare & reipsa ostendere, sub ... vestro, sub ... & præsidio vestro ... meam adolevisse, hisque me Doctoribus usum & ex eorum bonæ mentis officina cum fructu meo sempiterno me progressum fuisse.

Accedit insuper (ut mihi quidem è Chronicis & Commentariis ... perspectum esse potest) quod Stren. Magnif. Nobil. & Amplit. VV. semper de Doctorum ordine honorificè ... , ... Reipubl. muneris præfecerint, & constanter adhuc ... ciant, sicque eo ipso testatum ... , eas pro emunctâ sua prudentiâ ... judicio haud paulò meliora ... pro Doctoribus. In vestra Argentinensi Republ. & Academia ab ... tempore, quo dignitates

[illegible] acceperant ex gradueis, [illegible] Juridica; Theologi [illegible] princeps Theo- [illegible] D. Henricus [illegible] Frithius, [illegible] D. Ludovicus Crem- [illegible] D. Henri- [illegible] D. Johan- [illegible] D. Jo- [illegible] Harchelius [illegible] D. [illegible], D. [illegible] D. Stephanus Buchol- [illegible] D. Johan- [illegible] in Republica [illegible] in Academia [illegible] D. Ludovi- [illegible] D. Christianus [illegible] D. Franci- [illegible] D. Philippus [illegible] D. [illegible] D. Hebertus [illegible], D. [illegible] Paulus [illegible], [illegible] D. Melchior Junius, [illegible] D. [illegible] Maje- [illegible] D. Joachimus [illegible] David [illegible].

[illegible] Academia [illegible] Docto- [illegible] Gregorius [illegible]bergensis, D. Conradus Sagittarius, D. Petrus

Petrus Staheli[illegible], D. Joann. Trebranus, D. Johannes Leel[illegible], D. Julianus Zingelius, D. Petrus Dineleru[illegible], D. Ulricus Nadler D. Johannes Proiterus, D. Johannes Hepstein, D. Christophorus & D. Jacobus Scheurelii, avus & Nepos Christoph. Christoph. Fabius, & Christ. Andreas Gugelii Pater, Filius & Nepos singulari exemplo D. D. D. Ludovicus [illegible] D. Johannes Gemelius D. Leonhardus [illegible] D. Georgius Rockenbach, D. Johannes Schurstab D. Johannes Moschus D. Johannes Bossius D. Christophorus Herdesianus D. Johannes Herelius, D. Philippus Camerarius D. Marq. Freher, D. Julius Bajer D. Andreas Stöckelius D. Abr. Strasburger, D. Johannes Busenreit D. Christophorus Held D. Georgius Remus, D. Johannes Christophorus Oelhafen D. Georgius Adalb. Burccartus D. Matthias Hubnerus D. Hieronymus Fezer D. Georgius Heher D. Fridericus-Conradus Tuschelin D. Georgius Langius D. Theodoricus Semlerus D. Andreas Agricola D. Jacobus Fezer D. Academiam vero Altorfinam exornarunt viri toto orbe celeberrimi D. Hugo Donellus, D. Joh. Thomas Freigius, D. Giphanius D. Matthias Indenius Juliacensis, D. Petrus Wesenbecius, D. Scipio Gentilis, D. Conradus Rittershusius, D. Hübnerus, D. Andreas

Din-

[illegible] D. [illegible] Gerhard Frewenbur-
gus: [illegible] Doctores lauda-
tissimos [illegible] & ne [illegible] laudare vi-
dear, quæ est plurium [illegible] & singularis
humanitatis [illegible] suspicio. Quanta igitur
possum [illegible] debito observantiâ à
Serenitat. Magnif. Nobil. & Amplitud. V.V.
peto & contendo, ut hoc scriptum in sinum
benevolentiæ suæ recipere, favori sui radios
in illud demittere, & sua auctoritate adversus ob-
trectatorum linguas munire haud dedignen-
tur: Pro quo beneficio gratias agam & habe-
bo immortales, & interea precabor Serenit. Ma-
gnif. Nob. & Amplitud. V.V. incolumitatem,
[illegible] TER OPT. MAX. com-
mendo, ut [illegible] vestra in hoc rerum disturbio &
[illegible]e Statu consilia prosperet, suamque
[illegible]iam, ut hactenus evidentissima signa
docuerunt, ita porrò adfundere pergat: quò
Re[illegible] suos honores, studiis suum
& [illegible]s [illegible] conservare, & Respubl.
Vestra perpetuo [illegible] in pace aurea
[illegible], & [illegible] hoc votum &
perpetuum [illegible], ut is semper sit
nostrorum [illegible] sti-
pendia [illegible] Magistris [illegible] sterre li-
ceat, sicuti [illegible] Imperatorum optasse Sui-
das refert.

Dabam

1.

In elaboratum atq; elegantem Tractatum de Statu & juribus Doctorum C L. Consultissimi & Excellentissimi Viri Dn. Georgii CHRISTOPHORI WALTHERI U. I. D. & Reip. Rotenburgensis Consiliarii & Advocati longè Dignissimi.

INcluta cum sævo premitur Germania bello
Et socio infelix sanguine terra madet:
Usq; adeò ac totis grassatur miles in agris
Et circùm præceps omnia flamma rapit.
Cum misero passim miscentur cuncta tumultu,
Cum Leges pereunt, inter & arma silent.
Nequicquã cessat Waltherus *pangere libros,*
Doctorumq; gravi jura docere stylo.
Fervida non illum vigilati cura laboris
Deserit, ac legum consociatus amor.
Hac dum suspicio, tacitâ dum mente revolvo,
Juppiter ex alto talia verba refert:
Desine mirari, non hæc sine Numine fiunt;
Quis neget his omen rebus in esse suum?
Bellatum satis est, satis (heu!) discordia cives
Seduxit miseros Teutona terra tuos.

)(*I Marr*

I, Mars, extremos nūc ad Garamātas & Indos,
Pax, & justitia, & jura redite: volo.
Auguriū accipimus, veniant Saturnia regna:
Jam tandem Jani claudere templa juvet.
Gradivo redeat pulso Pax aurea patre,
Legibus & pateat justitiæq; locus.
Tunc status Astreæ cultorum surget in altū
Quē modo Mavortis fulmina dira premunt.
Tunc simul emeriti Walthero *addentur ho-*
Ob libros, nobis quos dedit ille novos. (nores
Immortale decus spondet nomenq; perenne
Ipsa Themis Mystæ præmia digna suo.

Daniel Oder U. I. D.

Inclytæ Reipubl. Norimbergensis Consiliarius.

II.

DOctorum osores, arrosoresq; procaces,
Ac irrisores, invidiosi homines,
Nunc abeant, studeantq; ex hoc perdiscere libro
Sumus Doctores quis comitetur honor!
Interea, Walthere, tibi cûm reddere grates
Dignas Doctorum non sacer ordo queat;
Hoc voveo, ut ceu nūc Doctorum Iura statusq;
Florent, sic nomen postera secla canant!

Veteris amicitiæ ergò deproperabat

Paulus vom Rhein *D. Reip. patriæ Norimbergens. à Consiliis.*

Nemo

III.

NEmo quod ausus seculis tot hactenus
Quis nil in ausum literati seculi,
Ferè reliquit pulcra curiositas,
Per cuncta reptans atq; diligentia:
Hoc tute Mysta Iuris inclyti inclyte,
Idemq; cœtus grande Musici decus
WALTHERE, nuper factitasse visus es,
Dum Iura prodis atq; privilegia
Quæ singularum competunt Doctoribus
Dudum Facultatum Artiumq; singulis,
Huc usq; paucis nota quin paucissimis.
Præclarum opus profectò & arduum nimis
Desideratum & sæpe votis plurimis;
Dignum Virorum doctiorum Laudibus;
Uno ore qui tibi proinde gratias
Debere se fatentur ultrò maximas
Doctore te quòd jura Doctorum patent
Diu tenebris quæ latebant abdita
Nomen tibi hinc honósq;, lausq; perpetim.

Ita benè ominans spondet atq; promittit

Joh. Georg. Stytzel.

IV.

IUre carere suo cum doctos undiq; natos
Cerneret, auctori sic ait alma Themis:
J, Walthere, rei vindex & jura tuorum
Semi sepulta diu protege, tunde strophas.
Paret amor dictis chara genitricis; & Ecce
Momus ait: Causam judicat ipse suam

Sed malè, sed falsò: non partes judicis ulla
Hic sunt, Cæsareæ sunt documenta domus.
Quid libertatis, quid juris Cæsaris aula
Litteratis dederit, discuit ille liber.
Hinc Walthere *mei cordis pars altera, & alter*
Scævola, tu magno munere dignus ovas,
Quot data sunt nobis clementi à Cæsare jura
Tot tibi debentur jure mero & meritis.

Compatri & amico amantissimo scripsit
Iohannes Höfel. I. U. D. & Reipubl. Swinfurtensis Consiliarius.

V.

Epigramma admonitorium ad inclytum Doctorum Ordinem.

EXplicat ingenuè Doctorum Iura Statusq;
WALTHERUS Themidos fax oculusq; sacræ.
Huc adsis igitur Doctorum docta caterva,
Reddas pro meritis pręmia digna viro.

φιλίας ἕνεκα accinuit Dn. affini & Compatri.
Josaphat Weinlin Med D.

VI.

Autori gratias:
Lectori salutem!

IMpuros mundus, mater fœcunda malorum
Distento nimium plures alit ubere fœtus,
Dente Theonino, qui rodunt omnia circum
Atq; χαλκεντέρους spirant peropima Deorum.

Scilicet

Scilicet ignorat quæ privus lumine Storax
Carpit, discerpit quin singula rodit & odit.
Res indigna modis miseris vexarier: Hic est
Doctorum Doctor, stultus! studiosus amator;
Vox bovis auditu crudelis & horrida dictu
Cordato bilem WALTHERO *movit, ut imâ*
Eriperet dentem gingina forcipe Momo.
Doctorum species, & jura, statumina, honores
Atq; facultates, veteresq; doceret ab annis
Longius antiquis tractatu vindice mores.
Qui, quales, quanti, videas sint arte periti
(Insulsos quis enim stupidosq; moretur asellos!)
Zoile, Doctorum non ultima fama virorum
Mome, Magistrorum non ultima fama Virorū
Fama bonum quo non terris præstantius ullum
Præpetibus volitans pennis, per inania cœli
Aônii quotquot veniunt è vertice montis
Hortor & obtestor jurata mente sorores
Autori memore ut promant de pectore grates,
Olim promeruit dives quas Tullus & Ancus
Grates, quæ valeant tot compensare labores
Laudē, mercedem, famam vitamq; perennem
En Deus en docti spondēt WALTHERE *paratā.*

Per

M. Iohannem Küfnerum P. &
Superintendent. Trajecti
Suevorum.

 Sceptra

VII.

SCeptra quid exornant Regum pulcherrima dextra
Quos movet impietas perfidus urget amor?
Justitiam precibus temerare & munere fœdum:
Munera justitiæ spernere summus honos.
O quam te memorem Doctor, felicibus ausis
Martis honos, Regum gloria, legis amor.
Nam seu pacatam modereris legibus Urbem
Aut hostem contra Martia bella geras,
Tecum Astræa tamen retinet moderamina Iuris
Nec tàm Dux dici quam bonus esse cupis.
Et tibi nequicquam præstantia dona feruntur
Si fugis Astræam, tu tua dona cape.
Vive ter ô felix, Superi tua munera captant
Et tibi pro meritis dant pia jura manum.
Lilia namq; tibi gemmant, & nexa pyropis
Vincla jubar fulgens tempus in omne vomunt.
Non nimium decorata tui sunt vincula amoris;
Signa sua invictus ponere nescit amor.

Honoris & amoris ergò scripsit
Elias Ehinger Ratisbonæ.

VIII.

NUllus virtuti stimulus, si præmia cessent
Debita: nam gratis quid juvat esse probum?
Castra quidem miles sequitur, lituoq; tubaq;
Per mixtum sonitum, sed tamen ære meret.
Agricolam spes messis alit, dum scindit aratro
Sulcos: mercator per mare quærit opes.

Sub

Sub jove venator ſpretâ cur conjuge degit?
Tædia nempe levat decipiendus aper.
Doctrinæ quoq; ſunt ſua munera, ſūt & honores
Queis orbata, manet quid? niſi nomen iners?
Et decus & pretium rectè petit experiens vir,
Flaccus ait, nomen nî ſit inane, Themis.
Æolii fidibus laus eſt æterna puellæ,
Cæa ac Alcæi neſcia muſa mori:
Steſichoro gravis eſt, tibi Pindare diva Camæna
Præcunctis palmam carmine Homer[9] habet.
Tu WALTHERE decus Muſarū & gloria Pindi,
Quem cerebro enixa eſt arte Minerva gravi,
Aſſeris egregiè CONSULTŪM juris honores,
Sedeq; Nobiliūm jure, priore locas:
Gratus es in Iuris Doctores, Doctor & ipſe,
Magna tibi in ſtudium gratia Iuridicum:
Hinc tibi diva Themis cultori, jure Sacerdos,
Et primis primus præparat orbe locum.

in ſui commendationem Dn. Compatri ſuo fundebat.

M. Joh. Henr. Rü Diaconus Rotenburgicus P. L.

Schema

Bono cum DEO omnis dignitatis fonte & origine.

TRACTATUS JURIDICO-POLITICI

DE STATU, JURIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORUM

PROOEMIUM.

QUICUNQUE ACCURATIORE studio in Jure publico, amplissimâ illâ profundissimâq; Jurisprudẽtiæ nostræ parte versati sunt, ii optumè deprehenderunt, maxumam partium partem, hoc est singulas illius materias, quamvis in genere ab uno vel altero nominatas & extremo quasi digito attactas, nondum tamen in specie sic elaboratas ventilatasq; esse, ut addi planè amplius nihil posit: Fatendum enim utiq; est, quòd quemadmodum Jus ipsum publicum superiore seculo planè neglectum, & in Aulis Imperatorum summorúmq; Principum quasi sepultum diu delituit,

fuit, & à paucis melioris genii & ingenii viris ex aulis in scholas nostro ævo revocatum, & pro cujusq; modulo, viribus & facultate illustratum, splendidius auctum, & literario orbi communicatum fuit: sicuti summâ cum laude factum ab Andrea Knichen, Melchiore Goldasto, Marquardo Frehero, Tobia Paurmeistero, Friderico Hortledero, Gerlaco Buxtorffio, Christophoro Besoldo, & quibus suo merito nunc accensendi sunt Theodorus Reinking, Dn. Joannes Limnæus, Georgius Braudlachtus & alii, qui commentando perspicuè, explicando dextrè, & refutando solidè laudatissimo labore Jurisprudentiam publicam nostram exornarunt: ita plerásq; materias postmodùm successivâ operâ à diversis elaboratas, lucique publicæ communicatas fuisse, & restare adhuc in quibus perficiundis, ingenium quisq; suũ exercere, & λεμμάχιον aliquod ad μεγάλα δάπανα studii hujus tam necessarii adjicere possit.

Equidem qui penitius in genuinam methodum disciplinæ hujus introspexêre, facilimè deprehendent, materierum illarum seriem, vix centenario numero includi posse, si modo secundum methodi leges, necessarias

cessarias et tractanda sedulò investigare velimus. Jam vero primoribus labris degustanti studium hoc Juris publici fatendum erit, vix tertiam portionem materierum justa methodo elaboratam adhuc esse, & de multis paucissima adhuc extare; ut ut res & τὰ δόγματα ἀρχιτεκτονικὰ omnino Reipublicæ cuivis, inprimis verò nostræ Romano-Germanicæ cognitu omninò necessariæ sint. Quis enim nescit, plerásque materias in generalissimo complexu subsistere, & ab illis, qui universali methodo Juris publici cognitionem pertractare studuêrunt, ὡς ἐπὶ τὸ βραχὺ adumbratas sæpiusque etiam planè præteritas fuisse, ut in specie demonstratu cuivis non difficile esset: quid enim extat latius suo merito tractandum, de formis Rerumpublicarum, Matricula Imperii, Senatu Imperii Aulicó, Principibus Imperii secularibus & Ecclesiasticis, Ecclesiis cathedralibus, Canonicatibus, Religione politicè considerata, Bonis Ecclesiasticis, Reditibus in genere, Tyrannis, Civitatum Jure, &c. ubi præter unam vel alteram quæstionem in locis minimè certis amplius nihil inveneris: Econtra verò, qui primarias materias singulari

ſtudio tractandas ſumſerunt, hoc ſibi propoſitum habuére, alios ad conſimilem laborem alterius vicinæ cognatæq; materiæ inſtimulare & allicere, quò ſic per plures faciliore viâ & modo Jus hoc tandem in ſolidum elaborari & ad ſuam perfectionem deduci poſſet: Hoc pacto meritam laudis adoream adepti ſunt Thomas Lanſius in conficienda abſolutâ Commentatione de Lege Regia, Johannes Georgius Bechtius in adornando perſpicuo & aureo tractatu [ſicuti nominatur *à Martino Magero in tractat. de Advocat. armat. cap. 6. n. 663.*] de ſalvo Conductu, ſeu ſecuritate publica, Bornitius ſcribendo de Majeſtate. Regnerus Sixtinus, Pruckmannus, & Henningus Arniſæus de Regalibus ſeu Juribus Majeſtatis: de Jurisdictione Imperii Paurmeiſterus & Matthias Stephani: de Privilegiis Georgius Acacius Enenkelius Liber Baro: de Comitibus Palatinis Thomas Sagittarius, de Comitiis Arumæus, de Pace Andreas Dinnerus, de Fœderibus Eberhardus à VVeyhe, & Remigius Feſchius: de Jure Clientelari ſeu protectione ſupra dictus Magerus, de Moneta Joh. VVolffg. Auer, de collectis Caſparus Klockius, de Majoratu Gol-

tu Goldastus, de Nobilibus Josias Nolden, de Ganerbinatu Kyllingerus Junior, de Homagiis Joannes Bruningius, de Consiliariis Andreas Ray à Nagiovvice, de Legatis Hermannus Kirchner; de Bello Bocerus & Albericus Gentilis, de Jure Episcopali Laurentius Ohm, de Jure Patronatus Zacharias Hermannus, de Academiis Thomas Lansius, Matthias Stephani & Johannes Limnæus, & si qui sunt pauci alii, alias qui materias sibi tractandas sumsére.

Inter illas vel planè prӕteritas, vel leviter & ἡσύχῳ ποδί tractatas deprehendo etiam materiam Doctorum, quæ licet una sit de primariis Juris publici capitibus, sive eam referas inter statum Academiarum, sive inter statum Politicorum, seu ordinem Civium, hactenus tamen non ex professo à quoquam, quantum ego quidem novi & interea experiri potui, tractari suscepta est, sed ab illis, qui de Academiis scripsére, aut ad *Authenticam Habita C. ne Filius pro Patre* commentati sunt, brevibus adumbrata, & ab aliis in locis plerumque fugitivis & à rubrica alienis sparsim hinc inde mutilatim & frustratim extra methodi carceres, hanc vel illam quæstionem tractan-

ctando tacta & discussa fuit: sicut Jacobus Benius *d. privil. JCtorum in proœm. n. 3.* miratur quòd ICti veteres alioquin accuratissimi summo labore, summáque industriâ, dotis, piæ causæ, militum & scholasticorum privilegia collegerint, propria verò accuratius colligere & pertractare neglexerint, atq; suis (quod aiunt) sitientibus agris alienos irrigare maluerint. Non negamus autem extare è veteribus, qui de Doctorum immunitatibus, oneribus, præcedentia & salariis scripsére, ut est Petrus Lenauderius ICtus Cadomensis, [*qui tractatus reperitur in Volum. 6. Tractatus Tractatuum n. 34.*] & dictus Iacobus Benius JCtus Eugubinus, sed ut verum fateamur ad scopum collineare & secundum leges methodi incedere non videntur, quin imò pro rudi illo seculo ejusmodi quæstiones inanes, ridiculas, & tantum non absurdas proposuit Lenauderius, ut potius explodendæ, rejiciendæ, quàm operosè allegandæ veniant: qualis exempli gratia illa est, an mortuus possit Doctorari quæst. 19. part. primæ, Item An mulier possit in Doctorem promoveri, quæst. 22. p. 1. Utrum Doctor plus debeat diligere uxorem suam quam

quàm Rusticus, quæst 25. Item an Doctor possit donare concubinæ suæ, quæst 24. Item quando incipi debeat potari novum vinum per Doctores, quæst 62 part. 2. Itẽ an Doctor possit verberare uxorem suam, quæst 26. part 1. Sic etiam: an Anseres in pratis & gallinæ in hortis Doctoris inventi posśint de Iure & consuetudine impunè occidi: quæst 81. part 4. Similiter: qualiter à domo Doctoris ejici possint & arceri serpentes, culices, cimices, muscæ, pulices, tineæ, mures, formices & id genus aliæ, quæst. 87. part. 4. Purgatorii amator est in illa quæst 48. part. 4. Utrum liceat Doctori à suo socio moriente exquirere, ut sibi revelet statum suum post mortem: ubi profectò multa simplicia & ridicula. Testimonium consimile perhibet Benius d. l. quod Iac. Lenauderius in frivolis saltem quæstionibus satis vagatus fuerit, vixque quinquaginta privilegia breviq; duntaxat pagella percurrerit, quoad prærogativas vero nullum verbum emiserit, quem tamen nihilominus plagii accusat Rebuffus *in interpretat. ad Auth. Hab. C. ne filius pro patr. pag. 633.* quasi & harum rerum autor non fuerit. Benius verò, ut præ se fert ipsa ru-

brica libri, de privilegiis Iurisconsultorum tantùm egit, sicque angustior est titulus, quàm ut omnem Doctorũ materiam complectatur: Post hæc modò scripta ad manus meas pervenit Christophori Besoldi dissertatio de Studiosis, Licentiatis & Doctoribus, anno 1631. Tubingæ edita, qui tamen paucissimis materiam hanc attigit tribus philyris contentus, adeò ut hinc perspicere sit, animum sibi non fuisse integro tractatu eam ventilare.

Constitui itaque, adminiculante Deo, paulò accuratius in Statum, Iura & Privilegia Doctorum inquirere, & quæ sparsim apud Interpretes & Commentatores Iuris, quà publici præcipuè, quà & privâti (nam & in hujus latissimos campos Doctorum dogma excurrit) fugitivis in locis & aliud agendo occurrunt, in ordinem synopticũ causarum continuâ methodo observatâ, referre & digerere, & quod præcipuum in examinandis dijudicandisq; Thematibus Doctorum statum Imperii nostri Romano-Germanici ob oculos habere, remq; omnẽ viginti quatuor capitibus includere, quæstiones etiam inibi occurrentes pro & contra proponere, meamq; semper addere ἐπί-

κρισιν

κρίσιν cum refutatione contrariorum. Cæterum antequam rem ipsam aggrediar, auribus meis circumsonare tinnientes aliquos conspicor, qui Aristarchi more, conatum hunc meum ea cavillatione perstricturi sunt, quasi acturus sim Iudicem in propria causa, & encomiasten studii illius, cui ex professo deditus, ipseq; Tiara Doctorali mactatus, sicq; ut Leges alibi loquuntur, οἴκοθεν μάρτυς, cui non credendum, cùm nemo non benignus sui sit Iudex *secundum Senecam lib. 2. de Benefic. cap. 26.* & semper Iudicio favor officiat *secundum eundem de Tranquillit. cap. 1.* Sed illis responsum velim, me neutiquam plus Doctoribus tributurum, quàm ipsis Imperatores & universæ Leges in suis privilegiis & diplomatibus destinarunt, neque concessurum, ut plus justô ipsorum status, dignitas, præeminentia extendatur, quam hactenus possederunt, indeq; justo accuratoq; judicio jura eorum examinanda veniunt, ut qua in parte illis præter mentem & voluntatem summorum Principum plura indulta, candidè moneatur, econtra ubi illis detractum discretè indicetur. Diffiteor enim minimè, Doctorum privilegia ab ipsis Doctoribus conge-

ſta, ab eorum ingenio in ordinem ſuum nimis propenſo per latiſsimas & ſæpe alienas interpretationes plurimum augminis accepiſſe, notante etiam Lanſio *in tract. de Academ. pag. 73. in fin.* cautâ igitur examinatione opus habebunt: Quod verò de Doctoribus ipſe Doctor ſcribere in animum induxerim, nigrum ideo theta me non meritum eſſe arbitror, ſi enim ex conceſſa mihi poteſtate liberè Doctorem me nominare, ſubſcribere & paſsim notare potis ſum, quis quæſo vitio mihi dabit, ſi in honorem ſtatus & profeſsionis meæ de Doctoribus, quæ notanda & obſervanda non tàm ſtudio deprædicandi, quàm potius vitam ſtatui huic convenientem eligendi digneq; repræſentandi congeram: Neque verò faſtui inani aut arrogantiæ accenſendum, ſi Theologus laudaverit ſuam Theologiam, ICtus Iurisprudentiam, Medicus Medicinam &c. quod tamen quotidiè in Academiis & ab illis fieri videmus, qui deſignati novi Profeſſores, orationes inaugurales utplurimum de laudibus ſuæ ſibi injunctæ Profeſsionis plenis buccinis decantant: Nos verò hoc loco non repræſentabimus Encomiaſten, ſed Commentatorem

tatorem

tutorem citra omnem affectus pruriginoſi liberum, inquiſituri potius ſyncero judicio in veritatem & juſtitiam illorum Jurium & Privilegiorum, quæ de Doctoribus ſparſim habentur: Præmiſſa igitur præmunitione hac accingam me ad ipſam tractationem.

TRACTATUS JURIDICO-POLITICI de Statu, Juribus & Privilegiis Doctorum.

Caput I.

De ὀνομαλολογίᾳ vocabuli Doctorum.

§. 1.

Re est, priusquam ad alia veniamus, quædā de nomine & significatione, ut & Synonymia vocabuli Doctorum in antecessum dare, suadente ipso Aristotele: Πρὸς τὸ ὀρθῶς διδάσκειν, πρῶτον δεῖ ἐξετάζειν τὰ ὀνόματα *lib. 1. posterior. analyt. cap. 1.* nam verborum neglectus parit rerum incertitudinem, rursus illa incertitudo neglectum verborum, ut tandem neq; res neq; verba calleamus, ait Iohannes Oldendorp. *class. 4. action. 24. in princ.* & Angelus Perusinus *consil. 110.* testatur his verbis: Turpe est determi-

terminare aliquid in rebus, antequam terminos intelligamus. Sciendum autem est, Etymologiam vocabuli Doctoris esse facilimā, & à docendo tanquam à fine principalissimo derivatam: Verbum autem doceo, civitate Latina quidem donatum proficiscitur ex Græco primigenio, & totidem literis correspondente δοκέω, unde dogmata, Decreta Doctorum profluunt. Hoc ipsum autem originarium vocabulum consentit cum dictis Imperatoris Iustiniani, quando *§. 8. Inst. de. I. N. G. & C.* responsa Prudentum definit per sententias & opiniones; (δοκούμενα) eorū quibus permissum erat de Iure respondere, unde nihil crebrius in Iure habetur, quàm ut putare se, opinari, & placere sibi, & videri, dicerent ICti. *§ illud quæsitum 9. J. de Rer. divis. § 1. de Hered. instit. l. 30. 60. 75. 81. 101. ff. de Verb. signif.* quod quidem modestiæ causa scriptum esse constat, certi enim fuerunt de Iuribus & sententiis latis, quicquid enim opinabantur ex certis argumentis Prudentes, pro Iure acceptabatur. Hinc opinatum veteres accepêrunt pro existimato seu magnæ autoritatis homine: unde opinatissimi pro his, qui majores omni exceptione

sunt,

sunt, sumebantur: Ennius opinatos interpretatus apud Euripidem videtur, quos ille δοκοῦντες dixit:

Λόγος γὰρ ἐκ τῶν ἀδοξούντων ἰὼν
Κ' αὐτῶν δοκούντων αὐτὸς, οὐ ταυτὸν σθένει.

Nam cum opinati loquuntur pariter atq; ignobiles
Eadē dicta eademq; oratio æqua non valet.

Videatur *And. Alciatus 8. parerg. c. 12.*

Dicitur autem Doctor ā docendo non eo sensu, quasi semper actu doceat, sed quòd ad docendum aptus sit, docereque posit, quando velit: eodem modo quo tinctor, pictor, pistor talis est & manet, si artificium didicit, etiamsi actu ipso non semper tingat, pingat, aut pinsat: quo etiā intuitu *Abbas Panormitanus & Decius in c. 1. in f. d. Judic.* ac pleriq; interpretes Canonici *in proœm. Decretal. in 6.* Doctorem eum dici ajunt, qui licet docendo occupatus non sit, facultate tamen & habitu docere posit, *Besold. in dissert de Studios. Magistris &c. c. 7. pag. 81.*

§. 2.

Sciendum autem est, vocabulum Doctoris esse πολύωνυμον, multasq; habere significationes, præsertim ubi collatio vete-

rum

rum Autorum novorumque instituatur: Generaliter enim Doctor quondam omnis vocabatur, qui docebat, hocque modo competebat etiam Philosophis, Poëtis, Grammaticis, seu ut secundum nostrum ævum melius loquar, Philologis seu Criticis, inde Cicero *lib. 3. de Orat.* nominavit Isocratem, Doctorem singularem, *lib. 1. ad Herenn.* dixit, noster Doctor Hermetes: sicq; *lib. 1. de Oratore* dicit Rhetoricos illos Doctores, *item lib. 2 de Orator.* nec mihi opus est Græco aliquo Doctore: sic Salustius *in Orat. Q. Marii*: neq; literas Græcas didici: quippe quæ ad virtutem Doctoribus nihil profuerunt.

2. Specialissimè in LL. nostris vocabulum Doctoris saltem pro eo capitur, qui Iurisprudentiam perfectam doctus videtur, ut innuit *l. 6. C. de Profess. & Medic.* ubi ferè omnes conjunguntur: ibi *Medicos & Archiatros, vel ex Archiatris Grammaticos & Professores alios literarũ & Doctores Legũ &c.* & in specie prædicatum Doctoris saltem, qui Legum sunt Professores, attribuitur:

3. Hodiernis temporibus & moribus omnes ii Doctores sunt & nominantur, qui in superioribus facultatibus, utpote Theologia,

logia, Iurisprudentia & Medicina præeunte exactissimo examine gradu hoc insigniti sunt ab iis, quibus regale hoc in specie à summo Principe seu Imperatore datum & concessum est, in quo significatu Doctoris vocabulum in posterum in hoc tractatu accipiemus.

4. Impropriè porrigitur vocula hæc ad facultatem Philosophicam, ut Magistri renunciati etiam Doctoris Philosophiæ titulo utantur, sicut mox deducemus.

§. 3.

Nam quod Synonymiam attinet, attestantur plerique olim sub titulo Magistri, cujuslibet disciplinæ Præceptores comprehensos & eo nomine Baccalaureos, Magistros in specie, Licentiatos & Doctores venisse, Magistri quippe nomen genericum esse, sub quo cæteri comprehendantur. Matthias Stephan. *lib. 3. de Jurisdict. part. 2. c. 14. n. 87. & 88.* Thomas Lansius *in tract. de Academ. pag. 71.* Iohann. Limnæus *lib. 8. de Jur. publ. c. 8. n. 28. & 29.* Alciat. *ad L. 57. n. 2.* Göddæus ibid. & Suevius *ff. de V. S.* Hodiè verò Magistri saltem ii sunt qui etiā speciatim ita dicuntur, qui absoluta septē liberalium artium periodo supremæ Philoso-

losophiæ decus seu secundam lauream ritu solenni accepere & publicè Magistri artium renunciati sunt. *Lans. d. loc.* Quòd verò Matth. Stephani *d. modò. loc. n. 89. & in lib. de Nobilitate. c. 2. n. 19.* adhuc confundit nomina, putans qui Magister artium audit, eundem & Doctorem artium seu Philosophiæ appellari: id si propriè loqui volumus, non procedit, & seipsum contrarietatis vinculo implicat Stephani, dum statim subjungit, licet Doctores majori dignitate fulgeant præ Magistris: Doctoratus quippe in privilegiatis Academiis plerumq; cum equestri ordine conjungi solet, unde firmissimè sequitur, si Doctores majori splendent dignitate, ut nemo negabit, præ Magistris, dicendum erit, Magistri & Doctoris voculâ, nisi impropriissimè loquendo, non confundi aut συνονύμως usurpari posse: Antecedens est ipsius Stephani. Ergo & consequens non everti poterit: *Sed de hac quæstione infra plura tractabuntur c. 13.*

§. 5. Notant quoque vocabulo Scholaris & Clerici, Doctores interdum subinnui, quod olim, ubi in specie Doctorum creatio ab Imperatoribus nondum obtenta erat, sic fuisse non negatur, videri potest

quoad voculam Scholaris Cunr: Rittershus *in Commentar. ad Salvian. libr. de Avarit. pag. 3.* & in terminis Jacobus Mandellus *consil. 27. n. 6.* Cardinalis Tuſchus *Lit. S. concluſ. 705. n. 4. Hunnius ad authent. Hab. C. ne fil. c. 1. q. 4.* qui duo ſtatuunt, Doctores in materia favorabili pro Studioſis haberi, ſecus in odioſa: Item Petrus Rebuffus *in Interpret. ad Authent. Habita. &c. fol. 632.* De vocabulo Clerici conſulatur Dn Joannes Limnæus fautor & amicus meus magnus, *lib. 8. de Jur. publ. c. 6. n. 4. 5. & 6.*

CAPUT II.

De Definitione εἰ ἔστι.

Anne Doctores creari debeant?

§. 4.

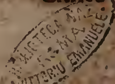
SEcundum Ariſtotelis monitum ante ὁρισμὸν τὸ τί ἐστι, præmittenda eſt quæſtio εἰ ἔστι, fruſtra enim is tractaverit de Doctoribus eorumque ſtatu & juribus, niſi certus ſit, eſſe Doctores, poſſeq; eos ritè & legitimè creari & promoveri: Ad hanc autem quæſtionem occaſionem præbuerunt & adhuc præbent illi, qui docuerunt, neminem poſſe Doctorem bonâ conſcientiâ nominari,

minari, eorumq; statum Deo esse ingratissimum, & in vita humana parum necessarium & minime utilem: Sunt autem contradictores hi vel Theologi vel JCti: Inter illos fuit Andreas Carolstadius, qui post secessionem ab Ecclesia VVittebergensi factam nolebat amplius vocari Doctor, sed frater Andreas; Cinglius verò *in Epist. ad Bugenhagium scribit*, se cum fastidio legere illos titulos Doctor & Professor Theologiæ: abutuntur autem ad suam falsam opinionem stabiliendam (1.) dicto Christi *Matth. 23. v. 8. Vos autem nolite vocari Rabbi: unus enim est Magister vester Christus, omnes autem vos fratres estis*, sed respondetur hoc dicto Christi non abrogari Doctoratum aut testimonia eruditionis & honestatis, sed prohiberi, ne quis ipse sibi sumat aut arroget autoritatem, ut in rebus spiritualibus absolutè & simpliciter sibi fidem haberi velit, sive cum scriptura sacra conveniat sive eidem è diametro sit oppositũ: nam in Religionis negotio *αὐτὸς ἔφα* & supremus est Magister Christus, cui omnes Doctores cedere debent, Christus JESUS utiq; solus est Doctor authenticus, quem audire debemus *Matth. 17. v. 5*, huic omnes

auſcultate populi Præceptori; cujus utpote ſermone etiam hoſtes ipſius pudefacti & conſternati fuerunt *Johan. 7. v. 46. nunquam ſic locutus eſt homo, ſicut hic loquitur?* (2.) *Jacob. c. 3. v. 1. ne eſtote multi Doctores, ſcientes fore ut gravius judicium accipiatis.* Reſpondetur enim, dictum hoc intelligendum eſſe de temerariis & levibus hominibus, qui ſine certâ vocatione ſe ingerere & cenſuram in omnes, calumniandi potius animo, quàm exædificandi ſumere volunt, & hi grave aliquando judicium ſuſtinebunt: qui verò cum ardenti precatione, ſedulitate ſua & ſtudio propoſito, DEO, Eccleſiæ, Reipubl. & omnibus hominibus ſerviendi, legitimo modo Doctoris titulum acquirũt, næ illi certò ſibi perſuadeant, ſe in ſtatu, DEO acceptatiſsimo verſari. 2. Non negandum eſt, Doctoribus præ aliis majus judicium incumbere, utpote quibus majora negotia committuntur, utq; ea rectè, ſyncerè & prudenter expediantur, ſummè adſtringuntur, ideò ut conſcientiæ ſuæ conſulant, & judicium illud magnum non patiantur, ſedulò providendum, orandum & laborandum eſt: *Maledictus qui facit opus Domini fraudulenter & negligenter, Jer. 48. v. 10.* Quod

§. 5.

Quod JCtos attinet sugillat Doctores Johan. Petrus de Ferrariis vulgo Practicus Papiensis dictus *in præfat. suæ practicæ, dum ait : Nescio consulere alicui personæ (nisi forsitan Clerico aut magno diviti) quod in hujusmodi scientia ad gradum Doctoratus ascendat, sed ad sobrietatem sapere sufficiat, gradus enim iste redigit hominem de libertate in servitutem, cum sumtu magno quæritur, & cum anxietate retinetur :* Et ex hoc Ferrariensis loco consimilia habet Johann. Fichardus, JCtus aliàs celeberrimus *in vita Johann. Sichardi, dum ait : Nimis verum experior illud Practici Papiensis, Doctoris gradum de libertate hominem ad servitutem redigere, cumq; magno sumptu acquiratur, etiam cum anxietate teneri.* Variè autem potest responderi; Matth. Stephan. *de Jurisdict. lib. 3. p. 2. c. 14. n. 18. 39.* putat hanc Ferrariensis sententiam cum certo temperamento intelligendam esse, de iis nimirū, qui non cupiunt in schola vel foro versari, quiq; suâ professione & doctrinâ aliis prodesse non student, & hos à Ferrariensi hîc taxari, sed ut verum fatear, non quadrat hæc responsio, imò potius contraria est, ideo enim Ferrariensis

Clerico aut magno Diviti gradum sua det, ut ita nemini servire teneatur. D. Casparus Bitschius Professor Argentinensis *in orat. promotionis secundæ Juridicæ (quæ est in libr. promulgator. privileg. Academ. Argent. pag. 258.)* ita solvit: Fichardum hoc loco per libertatem, non nisi vitam liberiorem, curis ac laboribus ingratis cassam: per servitutem autem severiorem gravioremque vivendi rationem, ordini scilicet huic atq; dignitati convenientem intelligi: quæ vitæ commutatio utut Adolescentibus (qualis tum erat Fichardus, cùm gradum assumeret annum ætatis duodevigesimum agens) minus grata & amabilis esse soleat, revera tamen non in probro & vitio, sed potius in laude & commendatione est: Si quid verò ipse judicare possum, puto & Ferrariensem & Fichardum sortem suam impatienter accusare, quòd status Doctoris sit laboriosissimus, onerosissimus, in quo vita ejusmodi trahenda, ut gradus aliis sit non contemtui, sed honori, immò salutaris Reip. quod si verò ob labores & rigorosam vitam hic status deserendus esset, profectò nemo Magistratum Politicum aget, nemo Ecclesiæ inserviet, imò neque Conjugium quis-

quisquam amplectetur, cùm omnes status hi summi involuti sint difficultate, laboriositate, maximisq; periculis: neq; enim cuivis contingit adire Corinthum, neq; Deus omnibus media ingenii suppeditat, sed purum putum est Dei donum, qui cum honore, cum laude, cum suo merito ad gradum Doctoratus aspirare potest: multi quippe sunt Thyrsigeri, sed pauci Bacchi, inepti enim dignitate illâ onerantur magis quàm honorantur, dum honoribus nomine dignis præfici non possunt, minimis nolunt, unde accidit plerumq;, ut in splendida miseria vivant, non rarò etiam moriantur. *Besold. de Jure Academ. cap. 4. n. 3.* exempla sunt in promtu & de indignis dedecorantibus hunc statum infra c. 6. plura dicentur.

Ergò à status malis accedentibus ad sublationem illius substantialem argumentari non licet: Fuisse verò hanc Fichardi modò dicti querelam, sequentia quiritantia verba indicant: quantum enim ait, illiteratorum laborum (quorum ferè piget si quando recordor) etsi ad rem familiarem non inutilium tot annos sustinuerim, & nunc quoq; sustineam, vel invitus, nihil hic attinet dicere, subinnuens tàm multos &

maxima ex parte inanes labores, nihil cum liberali studio commune habentes, quorũ multi propter clientes cum nausea insumẽdi, devorare se coactum fuisse, quos omnes declinasset, nisi fata in Doctorum ordinem cum conjecissent.

§. 6.

Quòd verò in Academiis ritus promotionum Doctoralium à nostris Majoribus benè fuerit excogitatus, & adhuc usu quotidiano observandus sit, & nemo inde sit deterrendus, suadent rationes firmissimæ. (1.) Ratione causæ Efficientis, quòd Deus honores debitos & meritos generi humano quærendos implantarit, & honorandos quosdam præ aliis mandarit, *Rom. 13. v. 7. reddite cui honorem, honorem*, neque ἀφιλοτιμία est laudanda, sed licitis modis ad honores aspirare concessum est, sicut Ethici disquirunt, videatur *Christian. Matth. lib. 3. systemat. Ethic. sect. 2. disquis. 5. & Christian. Libenthal. Colleg. Ethic. exercitat. 10. quæst. 1.*

(2.) Suadet æquitas: Virtutum enim præmia merentibus tribui convenit *l. 4. C. de statuis & imaginib.* & hoc est ex distributiva justitia, quòd boni & solertes præmiis,

mali

mali verò pœnis affici debeant: nam secundum *Tacit. l. 11. Annal. c. 7. sublatis studiorum pretijs (& præmijs) etiam studia peribunt, ut minus decora*: Verè item Symmachus scripsit *lib. 1. Epist. 73. Scimus bonas artes honore nutriri, atq; hoc specimen esse florentis Reip. ubi honor benè merentibus tribuitur*, præmiorum enim exhortatione boni efficiuntur, *L. 1. §. 1. ff. de J & J. l. 1. §. 18. ff. de extraord. cognit.* nam ut est apud *Thucydidem l. 2. hist. Peloponess.* Apud quos maxima proponuntur virtutis præmia, in eorum Republ. viri sunt præstantissimi: sententia hæc eadem est cum Livii illa ab init. l. 4. *Cujus rei præmium est in civitate, ea maximis auctibus crescit*: Et ejusd. lib. c. 35. *Eò impenditur labor atq; periculum, unde honos & emolumentum speratur, nihil non aggrediuntur homines, si magnis conatibus magna præmia proponantur, magni animi magnis honoribus fiunt.*

(3.) à fine: hoc enim pacto alliciuntur & alii, dum vident industriis saltem honores deferri, nam teste Tullio *lib. 1. Tuscul. quæst. honos alit artes, omnesq; incendimur ad studia gloriâ, & jacent ea semper, quæ aut negliguntur aut improbantur, si incitamenta honestatis*

& virtutis, scholæ subtrahantur, omnis quoq; diligentia, sedulitas & studium unico cumulo tollentur? quis enim virtutem amplectitur ipsam, præmia si tollas.

(4.) à simili. Videmus enim Mechanicos, postqnam tyrocinia sui artificii deposuerunt, & jam satis confirmati sunt, Magistros nominari, & ut sit differentia inter docentem & discentem, coli, honorari: Eccur non inter literatos etiam honestior ordo locum habebit, qui jam statutum studiis tempus consumserunt, & cum laude alios docere possunt, his ergo honores Academicos ambire, præsertim fiduciam suorum studiorum habentibus illicitum non est, *arg. c. in scripturis. c. qui Episcopat. 8. quæst. 1.*

(5.) Et tanto magis cùm creatio Doctorum dependeat unicè à Cæsarea Majestate, quæ hoc modo sua dona vendit benè merentibus, sicut Dii bona sua laboribus vendunt. Videatur *Matth. Stephan. d. tract. c. 14. n. 32, 36. 38. & 60.*

Caput III.

De origine Doctorum.

§. 7.

Quæstioni εἰ ἔστι rectè subjicitur origo, quando primùm Doctorei honores cœperunt: Poteſt autem origo Doctorum ſeu principia eorum ita deduci, ut ſtatuamus triplicia, inchoantia, creſcentia, & perficientia. Inter inchoantia referuntur mores Judæorum & Græcorum: Inter creſcentia conſuetudines Romanorum, inter perficientia inſtituta Germanorum; Moribus Judæorum non erant & habebantur tales Doctores, qui in ſpecie hoc nomine & titulo inſignirentur, habebantur autem Rabbini, qui Doctorum loco erant, cumq; noſtris concordant: *Heigius part. 2. quaſt. Jur. Civil. & Saxon. q. 11. n. 32. ex ſcholarum initiis nominum Doctoralium originem deducit:* Ante diluvium quidem ab Adamo uſq; ad Noachum & transacti diluvii tempora Sanctos Patres Doctorum munia apud domeſticos, & alios ſuſtinuiſſe, demonſtratur exemplis Levitarum & Collegiorum in urbe Hieroſolymitana, quibus ſingulos Doctores præfectos fuiſſe; verum

est *ex actis Apost. c. 6. v. 9. & Matth. 23. v. 2. in cathedra Mosis sederunt Scribæ & Pharisæi*, & qui post illos Rabbini nomine vocitabantur: Rabbinos autem eos saltem appellatos fuisse, qui per impositionem manuum declarabantur Sapientes, asserit præmemoratus *Heigius dict. loc.*

Apud Græcos etiam in scholis Pythagoræ, Socratis, Platonis & Aristotelis ejusmodi Doctores præfuére, qui vocabantur *σόφοι*, unde Philosophus descendit, Pythagoras enim cum coram Leonte Philiasiorum Tyranno interrogatus quis esset ἀ*φιλόσοφον* se, id est *ἐπιθυμητὴν καὶ ἀσπαζόμενον*, ipsamq; sapientiam Philosophiam nominavit: *Laërtius in proœm. Plato lib. 5. de Rep. Cicero lib. 5. Tuscul. quæst.*

§. 8.

Et hæc erant inchoantia principia Doctorum: Apud Romanos verò, quemadmodum omnes artes mirabiliter propagatæ creverunt, ita & artium honores: Et quidem sub initium quartæ Monarchiæ & nativitatem Christi honores hi se valde dilatarunt, Christus enim unus noster Doctor dedit Apostolos, Prophetas, Evangelistas, Pastores & Doctores. *Ephes. 4. v. 11.* unde

Johan-

Johannes Baptista Rabbi vocatus *Johan. 3. v. 26.* & D. Paulus seipsum nominat Doctorem gentium *1. Timoth. 2. v. 7.* qui porrò alios discipulos educarunt, & post se reliquerunt, unde scholæ Christianorum natæ, in quibus, Alexandrina inprimis, D. Marcus, Pantænus, Clemens, Origenes, Athanasius & alii docuerunt. Postmodum Imperatores Romani & inter eos Augustus potestatē de Jure Respondendi Jurisconsultis concessit. *L. 2. §. obiter. ff. de O. J.* ubi Zasius colligit, hinc Doctorum creandorum originem emersisse, ea enim respondendi facultas non temerè cuilibet licuit, nisi principis accesserat authoritas, interveniente tamen publicorum gymnasiorum examine, *L. reddatur. 8. C. de Prof. & Med. lib. 10.* In Imperio Orientali Græco & quidem sub Justiniano non publica tantùm Gymnasia Juris, Beryti, Romæ, Byzantii excitata, sed etiam quædam appellationum & titulorum ornamenta instituta sunt, & nempe quosdam Justinianæos novos, quosdam Edictales, quosdam Papinianistas, quosdam Lytas & Prolytas appellari sancivit: *Constitut. ad Antecessores. §. 2. nosvero.* Doctores autem tempore Justiniani

in

in triplici erant ordine constituti: aliqui enim Regentes erant, hoc est, in cingulo & actu docendi constituti: alii vacantes, qui docendi munere functi erant, tertii honorarii, qui codicillos doctrinæ sine administratione acceperant, exemplo aliorum bonorum. *l. 2. C. ut dignitatum ordo servetur. lib 12.*

§. 9.

Sub Germanis verò Imperatoribus Doctorum mos perfectionem suam obtinuit. Carolus enim Magnus & alii Principes Christiani studia & dignitatem Doctorum plurimum auxerunt: Et Lotharii Saxonis Imperatoris ætate Anno Christi 1135. (nam qui annum 1151. ponunt propter Chronologiam errare videntur, cùm Lotharium Saxoné Cunradus III. anno 1140. & hunc Fridericus Barbarossa anno 1152. secutus sit, neq; Matthias Stephan *d. loc. c. 14. n. 53.* hunc annum 1151, ut Besoldus quidem de *Jur. Acad. c. 4. n. 4.* eum allegat, sed 1155. posuit) restitutis in integrum civilibus studiis creandorum in scholis Doctorum & Magistrorum mos non tantum retentus, sed & solennibus ceremoniis cohonestari cœpit, adeoq; ad eam perfectionem venit, in

in qua nunc est, & ut sit porrò. DEUS fons dignitatis intimè rogandus est: Is Lotharius Imperator cùm contra Rogerium Siciliæ Regem expeditionem in Italiam suscepisset, Leges Romanas Latino sermone scriptas invenit, & mirifico amore inductus per Irnerium JCtum in scholas & judicia revocavit, utq; ei professioni dignitates adhærerent, primò per Irnerium Cancellarium suum dignitas vel gradus Doctoratus ab eo introductus est: Ideoq; dictus Lotharius Bononiæ promotionē Doctorum instituit, & Jus Augustale quod sibi competit in promotione Doctorum scholæ tribuit, quam promotionis formam Lothario Cæsari Irnerius præscripsisse dicitur, ubi & Juris interpretes Latini, puta Bulgarus, Hugolinus, Martinus, Pileus & alii in Doctores creati sunt: hinc Vulteius *in §. respons. n. 17. J. de J. N. G. & C.* dicit morem hodiernum creandorū Magistrorum a principio Jurisconsultorum fuisse proprium, à quibus eum postea cæterarum Facultatum Professores mutuati sunt. *Matthias Stephani d. l. c. 14. n. 54.* unde Francisc. Vivius *in commun. opinion. verb. Doctoratus, n. 16. Lotharij Panegyristen agit, dum ait:* Lothario

thario major laus, honor & gloria adſcribenda eſt, quàm cæteris Prædeceſſoribus Principibus, & ejus memoria nullò unquam tempore obliviſcenda eſt, ſed reminiſcenda, colenda & adoranda ſemper ab omnibus, ex quo primùs fuit, qui occaſionem præbuit Doctoribus, ut jura docendo publicè illuſtres efficerentur. Irnerius autem hic, aut potius VVernerus homo fuit Germanus, & qui apud Mechtildem Reginam in Italia, gratiâ & authoritate plurimùm polluit, de quo *Förſter. libr. 3. Hiſtor. Jur. Civil. Roman. c. 6.* qui occaſione belli Italici in Apuliâ geſti ex direptione urbis Melfitanæ à Piſanis Pandectas repertas legit, & Lothario ut Romæ & Bononiæ enarrarentur, autor fuit, eundem ad modum, quo olim jus Romanum in Græciam translatum & Conſtantinopoli & Beryti publicè expoſitum fuit: *Heig. p. 1. quæſt. Saxon. q. 7. n. 49.* ubiq; laudandus, niſi quod Authenticas Codici inſeruerit Irnerius, & multis inde erroribus cauſam præbuerit, ſicut deduxit Dn. D. Georg. Rittershus. *in promulſide errorum Irnerianorum Altorfi edita*, & Zaſius *lib. 1. conſil. 4. n. 7.* ait, non nova eſt querela, quod Irnerius vel quisquis ille ſit

alius,

alios, imò Authenticorum non ubiq; fideles transscripsisse, sicut & Claudius Cantiuncula in tract. de off. Judic. c. 1 testatur, quod in transscribendis Authenticorum textibus aliquando vel dormitarit, vel punica religione fidem servarit. Putant quidem nonnulli, quos inter *Sebastian. Schröter Tom. 2 histor. Geograph. pag. 145.* à Chinensibus seu Sinensibus hunc Docturæ & cæteros gradus conferendi inventum Lotharium Imperatorem mutuatum esse: Sed cùm hujus assertionis neq; classicos autores, neq; alios testes habeant, & adhuc inter doctos disputetur, an unquam fuerint in rerum natura hi veteres Chinenses, meritò opinionem hanc missam facimus.

§. 10.

Cum igitur Monachi viderent, introductis in scholis Romanis Legibus, scripturæ sacræ cognitionem frigescere & contemni præ studio Jurisconsultorum, & ipsi quoque Theologicum studium accuratius tractare auspicati sunt, & disputationes scholasticas de rebus sacris instituerunt, sicque etiam honores Doctorales distribuendi copiam nacti sunt: & hinc quoq; dicitur, quòd privilegium & ratio promo-

 vendi

vendi à Bononiensibus ad Parisienses translata fuerit, ubi & Petrus Lombardus primus Theologiæ Doctor creatus. Johann. Limnæus *libr. 8. de Jur. publ. c. 8. n. 2.* Joh. Gerhard. *Tom. 6. de Minist. Eccles. §. 130.* Mox quùm & apud illos Doctorum numerus augeretur, editæ sunt Constitutiones de promotione, de annorum numero, & sancitum est, ut de divinis differentes non modo recepta scholæ decreta sequerentur, sed & vocabulis uterentur & loquendi formulis in ea schola natis, referente *Spigelio in Lexico Juris, verb. Doctorum &c.* Hinc sub Clemente V. in Concilio Viennensi de promotionum sumtibus moderandis expressè constitutum An. Christi 1300. *Clem. 2. de Magistris,* fitq; in eadem constitutione mentio insignium Doctoralium & Magistralium. Alciat, *lib. 8. παρέργ. c. 10.* & Matthias Stephani *lib. 3. d. Jdict. Imperij p. 2. c. 14. n. 60.* Incidit autem creatio Doctorum à Pontificibus instituta in annum Christi 1151. Chytræus *in Chronolog. pag. 309.* Limn. *suprad. l. n. 2.* Sic & Pisis circa illud tempus Medicis dignitas Doctoratus concessa est. *Stephani d. l. n. 55.* Atque ita ab Italis mos hic creandi Doctores, postquam Germa-

niæ Principes Universitates erigere cœperint, ad ipsos Germanos transvolavit, adeo ut Germania nacta fuerit, & Principes doctos, & insuper Docturæ infulis fulgentes, sicuti eos recenset Thomas Lansius *in orat. pro German. pag. 32.* sed & alios Viros præclarissimos, ut saltem eos, qui in Jurisprudentia claruerunt, nominem: inter quos est Johannes Semeca, qui ausus est glossare Decretum à Gratiano compilatũ, dictus vulgo Johannes der Teutsche / floruit Anno Christi 1269. secuti sunt Georgius Heimburgius JCtus Germanus qui claruit 1430. & Casparus Schlickius Sigismundi Imper. Cancellarius, Anno Chr. 1440. Eitelvvolffius de Lapide, 1515. Ulricus Huttenus, Albertus Bolstadius, Henricus Klingenburgius, Leopoldus de Babenberg, qui si non omnes Docturæ titulo claruére, proximi tamen ejus exornatores præ aliis apparuerunt, de quibus consuli potest Melchior Adami *in vitis JCtorum Germaniæ.* Sed Doctorum Juris omnium Germanorum primus, quem ex historiis Germaniæ habere possumus, fuit ex nobilissimo & antiquissimo genere de Mangenfeld, Consiliarius Ottonis Imp. II. circ. ann. 974 qui

veterum Saxonum jura illustravit, *Besoldus in dissert. de Studiosf. Magistris &c. c. 9. p. 155.* notandum est autem, per Imperatorem & non per Academicam facultatem illum Doctorem creatum fuisse, cum eo tempore Academiæ Germaniæ nondum extiterint.

CAPUT IV.

De Definitione Doctoris,

Τὸ τί ἐστι.

§. II.

MIrum mihi accidit, diligentius veteres & novos autores percursitanti, nullam definitionem vel ab uno saltem traditam inveniri potuisse, ipse ergo tentavi, quomodo aptè Doctor describi possit: Doctores enim, si in explicando aliquando non reperiant definitionem in Jure traditam, sibi ipsis aliquam componunt, teste Malagnáno Azzoguido. *d. communib. opinion. lib. 1. c. 2. n. 1.*

Doctorem ergò definio: *Personam in dignitate constitutam, ab Imperatore, aut cui regale creandi Doctores ab eo datum & concessum est, prævio accurato examine virtutis & scientiæ, certis ceremoniis & solennitatibus inaugu-*

augmentum nullisque privilegiis donatum ad commodum Reipubl. cuiusvis. Vel in abstracto definiri potest Doctoratus, *quòd sit dignitas ab Imperatore seu summo Principe, & qui ab eo hoc regale obtinuerunt, in eos multis cum privilegiis solenniter collata, qui virtute ornati examen digne sustinuerunt:* Ad ἔκθεσιν definitionis hujus procedendo: generis loco positum est vocabulum (dignitas) atque ut hoc ex suis principiis confirmetur, recurrendum est ad Jura personarum, ubi status ratione qui vel naturalis vel civilis est, tandem etiam ex civili societate illa differentia prodit, quod ordo aliquis sit vel cum dignitate vel sine dignitate. Definitur autem dignitas à Bartolo *in. l. 1. C. de Dignitat. lib. 12.* quod sit qualitas, quæ facit personam differre à plebeis, seu secundum Ciceronem *libr. 2. de Invent. §. 39.* ubi ait, dignitas est alicujus honesta & cultu & honore & verecundia digna autoritas, quam nunc definitionem eligimus, eam aptissime Doctoratui applicabimus: Testantur autem de generis veritate, quòd Doctoratus sit dignitas, *c. quando de Magistr:* Francisc. Vivius. *in commun. opinion. tit. Doctoratus est dignitas. n. 1. & 2.* Mynsinger. *cen-* ἔκθεσις.

tur. 4 obs. ... Jacob Bonius *de priv. JCtor. privil. ... n. 1.* Rutger Rulând *in tr. de Commiss. libr. 8. c. 2. n. 8.* Guido Papa *decis. ...* Vulteius errare videtur, *du... lib. ... Juris Roman c 6:* Doctores omnes sine exceptione ad cives sine dignitate referens, quamvis forsan excusari posset, quod cum aliis Politicis respexerit potius ad Theologos, Jurisconsultos, Medicos sine gradu simpliciter, ut cives consideratos, dignitatem enim concedit Consiliariis Principum, Professoribus, qui tamen etiam non omnes Doctorum titulo gaudent, facta est etiam Doctorum nulla mentio in toto illo capite sexto, ut ita præsumendum sit, de Doctoribus eo loco Herman. Vulteium non tractasse, sed de studiis omnium facultatum, quatenus in statu civium comprehenduntur & includuntur. Rectius & melius Otto Melander *in Idea Studii politici p. mihi (..6)* statuit & dispescit cives, ut alii sint eminentioris conditionis, alii inferioris: Eminentioris conditionis cives constituit Nobiles & Doctores: Verbo *(ab Imperatore, & qui ab eo regale creandi Doctores obtinuerunt)* innuitur causa Efficiens *de qua infr. c. seq.*

(Prævio accurato examine virtutis & scien-

[illegible]) denotatur causa formalis, de qua [illegible] excluduntur simul indigni & vitiosi, neque enim minima causa est, cur Doctorum gradus hodiernis temporibus vilescat, quod simul digni & indigni ad eum admittantur.

(*V[illegible]tis ceremoniis*) Adjuncta seu modus creandi Doctores indicatur: de quibus infra [illegible] *cap. 21.*

(*Finis est ad commodum Reip. cujusvis*) Quemadmodum enim quivis natus est ad salutem patriæ & Reipubl. ita inprimis Doctores publico bono promovendo destinantur, sicuti Imperator Justinianus *in fine proœm. Institut.* expressè innuit.

CAPUT V.

De causa Efficiente Doctorum,

seu à quibus jus creandi Doctores profluat, & qui creare Doctores possint.

§. 12.

Causam efficientem creandi Doctores facimus duplicem, Primariam & Secundariam: Primariam merito constituimus DEUM TER OPTIMUM Maximum, qui ut Autor est hierarchicorum statu-

ſtatuum, fons dignitatis ſupremus, ita & honorum ſcintillas animis hominum indidit, inde & particularium horum Academicorum honorum autor eſt & unicus fautor conſervatorq; ſic enim in Hierarchia Eccleſiaſtica divinitus inſtituta Paulus Apoſtolus Doctorum quoq; ordinem refert *Epheſ. 4. v 11* inq; ſpecie præcepit, ut preſbyteros & Eccleſiæ Doctores abundantius in charitate hebeamus. *1. Theſſal. 5. v. 13. qui laborant in doctrina*, hoc eſt, qui ſunt Eccleſiæ Doctores, *duplici honore digni habeantur. 1. ad Timoth. 5. v. 17. & Eccleſ. 7. v. 33. honorifica Sacerdotes. c. ſacerdotes. q. 1. & Sapient 8. v. 10 propter hanc* (ſapientiam) *habebo honorem apud Seniores*: quò pertinet dictum *Danielis. 12. v. 3. Erudientes ſplendebunt quaſi ſplendore expanſi, & juſtificantes multos, ut ſtellæ in ſempiterna ſecula*: quo dicto non Sacerdotes tantùm, ſed Principes etiam, Magiſtratus, Judices, JureConſultos, Conſiliarios, ſaniores Theoſophos intelligere teſtatur *Bornitius lib. 1. de præmiis. c. 5. in fin.*

Statum Politicum & qui eundem conſulendo, advocando, adminiſtrando conſervant, inprimis honorandum præcepit, qui

[illegible] *honorant Regem.* Syrach. [illegible] *placebit Magnatibus*, [illegible] quod vertit Lutherus, Ein [illegible] Mann bringt sich selbst zu Ehren. [illegible] *expreßè dicitur, super faciem* [illegible] (quo titulo nullos alios quàm Prudentes intellectos voluit vir sapiens) *impo-* [illegible], Lutherus vertit, einen [illegible] De Medicis disertis verbis Ecclesiasticus *c. 38. v. 1.* habet: *Honora Medicum propter necessitatem. v. 3. in conspectu* [illegible] *collaudabitur.* Probatum ergò honorem Theologis, JCtis & Medicis habendum divinitus mandatum esse.

§ 13.

Si igitur volente & juvante DEO honores hi decreti, ordinatio humana eos facilime consequetur, indeq; altissimi DEI in his terris Vicarius Augustissimus Imperator eos rectissimè distribuendos benèmeritis curabit. Est itaq; Sacra Cæsarea Majestas honorum Doctoralium causa secundaria respectu DEI, respectu autem cæterorum Magistratuum Principalis: Creatio ergo Doctorum est regale munus & pertinet ad reservata Imperatoris, & ossibus ipsius inhæret, qui dignitates facit pro suo

velle: tantæq; est sublimitatis, quod in hoc mundo est veluti unus DEUS corporalis, & super omnes eminet tanquam stella matutina in medio nebulæ meridionalis. Br. *ad L. pen. C. de bon. quæ liber.* Sixtinus *de Regal. libr. 1. c. 4. n. 6. & libr. 1. c. 2. n. 27.* Vulteius *libr. 1. de Feud. c. 5. n. 7.* Bocer *de Regalib. c. 2. n. 121.* Conrad Einsidel *de Regalib. c. 2. n. 190.* Cammanus *d. Regalib. Disp. 3. thes. 47.*

Q. 2. Quæritur autem, An defendi posit, quòd quidam volunt Imperatorem, cum uno verbo Doctorem creare posit dicendo: Sis Doctor: ut exemplum habemus in Bartholomæo Bezio Tyrolensi, Oratore ac Legato Cæsareo ad Portam Ottomannicam, quem Rudolphus II. Imperator majoris dignitatis causa solenni diplomate Doctorem Juris renunciavit, Laur. Olhm. *de Jure Episcop. thes. 17. lit. t.* etiam propriè esse Doctorem? & ita putat Bald. *in cap. 1. notab. tit. quis dicatur Dux;* dicens, is qui pluris est, utiq; tanti est: hoc est, est Imperator, est Dux, Marchio, non tantum talis existens per se, sed & alios creans, cur non & Doctor? (2.) quia habet omnia Jura in scrinio pectoris sui. *l. 29. C. de Testament.*

Sed

Sed facilis est decisio ad eum modum instituenda quo & disputatur, an omnia sint Imperatoris, & rectissimè respondetur, omnia esse summi Principis Jurisdictione, imperio, protectione, directione, non verò proprietate; Hottomann, *Illust. quæst. 1.* sicut Seneca loquitur. *libr 7. de Benef. c. 4.* *ad Reges potestas, ad singulos proprietas pertinet.* Ita rectissimè possumus concedere, Imperatorem esse Doctorem Juris utriusq; authoritate & directione, non vero scientia: Respondetur ergo non sequi: est Imperator ut aliquid majus, imò maximum. Ergo & Doctor ut aliquid minus. *Everhard. in Topic. legal. loco à majori*, Sequeretur enim Imperatorem hoc modo omnes homines, status & ordines eorum repræsentare posse quod utiq; absurdum.

Respondetur 2. *ad L. 29. C. de Testam.* non eam loqui de scriniis pectoris Imperatoris, in quo omnia Jura recondita haberet, sicut & Bonifacius VIII. se habere gloriatur. *cap. 1. de constitut in 6.* sed esse locutionem metonymicam subjecti pro adjuncto, & intelligenda esse rescripta & decreta Principum, quæ in scriniis custodiuntur & asservantur, quæ nihil aliud sunt quam

arma-

armarium, in quo ea, quæ diximus, rescripta asservantur, de quibus *Plinius libr. 10. Epist. 71. in fin. Petr. Poncetus de Jure Municip. pag. 13.* Hinc Ulpianus scriniorum Magister dicitur, *teste Lampridio in vit. Alexand. Severi.* Quin ex veteribus *Cynus ad pr. l. 19. C. de Testam.* monet, non esse hoc intelligendum ad literam, quia multi Imperatores ignorarunt Jus, & adhuc ignorant Jus hodie: sed in scrinio pectoris sui, id est, in Curia, quæ debet egregiis abundare Doctoribus, per quorum ora loquatur religiosissimus Princeps. *l. 67. §. fin. de Legat. 2.* Consiliariorum enim suorum respectu & intuitu jura in scrinio pectoris habere Princeps decantatur, Nolden *de statu nobil. c. 5. n. 36.* in iis enim, quæ pertinent ad jus, Princeps raro reperitur Jurista, Andr. Knichen *de Sax. non provoc. jur. verb. Elect. c. 5. n. 94.* & Tiraquell. *d. Nobilitate c. 37. n. 125. pag. 268. (est in Tom. I. operum)* ait, Raro video Principes Legum peritos.

§. 14.

Quod autem de Imperatore diximus, id optume ad alios Reges, Majestatem habentes in suis regnis extendere possumus: Unde quis negabit, Galliæ, Hispaniæ, Angliæ,

gliæ, Daniæ Regibus regale hoc creandi Doctores competere? cùm passim suis in regnis ac Provinciis Academias instituerint, & creberrimas promotiones Doctorales exercuerint: Cuicunq; enim Majestas competit, eidem & jura Majestatis: At his Regibus omnibus Majestatem competere, cum requisita ejusdem sufficienter habeãt, nempe (1.) incommunicabilis, hoc est, nulli cum statibus sui Regni communis: (2.) Indivisibilis, quoad ipsam Majestatem, non quoad Jura Majestatis, quæ cum statibus communicari possunt. (3.) Suprema. (4.) Perpetua: quivis Iuris publici Consultus videt: Ergo & jura Majestatis, & consequenter jus fundandi Academias & specialius creandi Doctores.

§. 15.

Dictum est Imperatorem per se & unico verbo Doctores creare posse, ubi notandum, quòd talis Doctor creatus per Imperatorem præferatur Doctoribus ab inferioribus renunciatis. *Jos. Nolden. de stat. Nobil. c. 1. n. 15*: sequitur quomodo per alios: Committit autem hoc regale Imperator 1. ex privilegio Archiducibus Austriæ. 2. Comitibus Palatinis illis, qui sunt

sine

ſine Imperio, & Collegiis in Academiis approbatis.

§. 16.

Quod Archi-Duces Auſtriæ attinet, poſſunt illi ex ſpeciali privilegio à Carolo V. indulto, Comites Barones, Nobiles & Doctores Iuris Cæſarei, Medicinæ atq; artium Magiſtros creare. *Sixtin. de Regalib. lib. 1 cap. 4. n. 34. Limnæ. lib. 5. de Jure pub. c. 5. fol. 41. & lib. 8. c. 8. n. 11. Dn. Cluten in Syllog. Rer. quotid. n. 25. in fin.*

Quoad Comites Palatinos (quos *καταχρηστικῶς* ita dici putat *Nolden. d. ſtat. nobil. c. 2. n. 21.*) certum eſt, iis hujus Regalis creandorum Doctorum, quos Bullatos vocant, ab eo, qui cum Majeſtate eſt, conceſſionem fieri ſolere, hos enim ſæpè facultatem habere dandi id quod ad regalia & quidem majora ſpectat, teſtis eſt *Regnerus Sixtin. lib. 1. de Regal. c. 2. n 33. Bocer de Regal. c. 2 n. 246. & ſingulari diſſertatione diligenter explicuit Thomas Sagittarius.*

Hoc loco circumfertur quæſtio ab omnibus ferè qui de Doctoribus aliquid habent, agitata ideoq; decantatiſsima An
Q. 3. Doctores Bullati ſeu a Comitibus Palatinis, vel per reſcriptum Principis gradum aſſumen-

sumentes iisdem cum Doctoribus aliis creatis in Academiis gaudeant privilegiis? Quaestio ut dixi vulgaris, sed quae in utrũq; Patronos suos invenit: Negantium partes agit Colerus *de Process. Execut. part. 2. c. 3. n. 115.* Ruland. *de Commissar. part. 1. libr. 1. c. 14. n. 8.* Speckhan. *cent. 1. q. 22.* Guido Papa *decis. 388. n. 1.* Jurga-Valent: VVinther *lib. 1. Parthen. Litigios. c. 7. n. 32.* Nolden *de Nobilit. c. 5. n. 39.* Besold *ad. l. 7. & 8. quaest. 5. ff. de I. & I. & cap. 4. de Jur. Academ. n. 5.* Christoph. Cuppener *ad Auth. Habita. C. ne fil. pro patre. n. 15.* Iacob Aleman. *Consult. palaestr. 5.* Hilliger. in Donell. *l. 24. c. 22. L. N.*

Affirmantium castra sequuntur Matth. Stephani *l. 2. de Jurisd. part. 1. c. 6. memb. 1. n. 74.* Arumaeus. *discurs. 1. ad Aur. Bull. θ. 5.* Laur. Ohm *de Jure Epis. θ. 7. lit. B.* Treutler. *p. 1. Disp. 1. θ. 7. l. a. in fin.* Sagittar. *de Comitib. Palatin. θ. 26. lit. B.* Limnaeus *lib. 8. c. 8. n. 14.* Thomas Lansius *de Academ. f. 91.* Aegidius Thomatius *de collectis. §. Medici. n. 8. p. 431.* Johan. Cammann. *disp. de Regal. 3. thes. 53.* Conrad Einsidel *de Regal. cap. 2. n. 191.*

Ego supersedeo recensere argumenta ab

ab his tractata sufficienter, in quibus palmam obtinent Arumaei, Lansii, & Limnaei. qui in specie respondit ad argumenta Besoldi & Noldenii, quò me refero & tantum hoc addo, maximam disputationem in eo versari, quod negantes putent, Bullatos esse indignos & non examinari, cum tamen hoc certo certius sit, quod Comes Palatinus neminem nisi idoneum creare debeat, cum conscientia ejus hoc modo sit adstricta, *teste dicto Conrado* von Einsidel. *n.194.* Et si indignum creavit, non potest talis dici Doctor. Quòd si verò in Academiis indigni creentur, ut saepenumero contingit, Et & illi eodem modo non gaudere poterunt Doctoralibus privilegiis? Hoc verò pacto Bullatus carebit immunitatibus, non qua Bullatus Doctor est, sed qua est indignus: uti etiam Comes Palatinus omninò examinare tenetur promovendos in Doctores (*scuti diploma Reimari Seltrechti Comitis Palatini apud Matth. Stephani d. l. 2. p. 1. c. 6. memb. 1. n. 73.* & aliorum ostendunt, hoc quidem cum Rulando *d. l.* concedi potest: si cui Doctori causa gravis momenti committenda foret, promotum in Academiis Bullato in dubio praeferendum esse, semper

namq;

namq; plus illi confiditur, cujus eruditio & publicè cognita & à pluribus probata est.

§ 17.

Quæritur porrò: quùm jam evictum sit Comites Palatinos sic dictos, Doctores creare posse, si concessionem à summo Principe impetraverint, an non cœteri Principes in Imperio Romano etiam queant usurpare hoc regale? Arumæus *in tract. de Comit. c. 3. n. 56. & 57. rectè negat:* Nam Doctorum promotio solius Imperatoris beneficio conceditur, quæ cum eius voluntate Comitibus illis, non itidem Principibus concessa sit, hi Regale hoc sibi non arrogabunt: Regalia quippe nisi expreſsis & disertis verbis concessa non intelliguntur: Neq; obstat, quod Principes possunt nobilitare quod majus est, E. & Doctores creare. Respondetur enim argumentum à majori, negativè in Jure quidem, nunquam verò affirmativè procedere, Pruckmann. *consil. 49 n. 176. vol. 1.* Daniel Otto *Dialect. Juris. lib 1. c. 17.* Q 4.

(2.) Respondetur hoc regale esse de Reservatis Cæsareis, quæ cum Principibus communicari non possunt: nobilitare autem communicatur cum Principibus.

 Non

Non obstat secundò πολυθρύλητος illa regula, Principes tantum posse in suo territorio, quantum Cæsarem in universo. Respondetur enim, practicam illam, si nudè & crudè ita capiatur, esse falsissimam, sicut ex professo illam pluribus explicuit Theodor. Reinking *de Regim. Secul. & Ecclesiast. lib. 1. class. 5. c. 6.*

§. 18.

Ut plurimum conferuntur gradus Doctorei in Academiis à Principibus & Imperii Statibus fundatis, à summo Imperatore verò confirmatis, & privilegiis dignos gradibus Doctoreis mactandi exornatis, singulis in collegiis; est enim de reservatis Imperatoris Academias confirmare. *Bocer. de Regal. c. 2. n. 121. Conr. Einsidel. de Regal. c. 2. n. 176. Vulteius, lib. 1. de Feud. c. 5. n. 7.* ubi ante omnia tenor diplomatis & privilegiorum Cæsareorum inspiciendus erit: Quædā enim Academiæ possunt in singulis facultatibus Doctores creare, ut VVittebergensis, Tubingensis, Marpurgensis, Argentinensis, quædam tantùm in Juridica & Medica facultate, ut Altorfina. Quæ-
Q. 5. ritur autem hoc loco, an Doctor promotus in Academiis ab Imperatore non confirma-

firmatus pro tali si habendus? & in specie an Doctor in Academia Leidensi Hollandorum creatus, extra confœderatas Belgicas Provincias talis sit, compertum enim est, illam Academiam absq; consensu Imperatoris & nulla confirmatione Imperii Anno 1575. à Guilrelmo Auriaco conditam fuisse: Et responsio facilis est ex superioribus, dicendo non posse haberi pro Doctoribus legitimis (1.) quia medulla & spiritus Academiæ deest: Ordines enim non requisito Imperatoris assensu istam Academiam erexerunt. (2.) certa pactione egerunt, ut in Gallia & Anglia Leidenses Doctores approbarentur. Besold *1. Polit. 12. §. 3. ex Meterano*, qua pactione non fuisset opus, si Ordines jure proprio & sine imminutione Cæsareæ Majestatis Academiam erigere potuissent: Thomas Lansius *de Academiis pag. 6.* Besold, *in dissertat. de studios. Magist. c. ult. p. 149.* Dn. Limnæus *lib. 8. Jur. publ. cap. 1. n. 39. ubi ait:* Nulli sane ego suasor fuerim Lugduni Batavorum gradum ut assumat Doctoris: Non obstat, quod Lugdunenses objicere possent ex Lege ταυ]οπαθείας, quod si illorum Doctores in Imperio nil valeant, se eodem modo &

Germaniæ in Academiis creatos rejicere posse. Respondetur enim, communem Christiani orbis consensum nunc dudum confirmatum, ut quicunq; in aliqua à summo Principe instituta Academia titulum aliquem scholasticum legitimè acquisivit, is passim pro tali graduato in cœteris regnis ac provinciis habeatur, quem universalem consensum Batavi difficulter extirpabunt. *Thom. Lans. d. l, lit. e.*

§. 19.

Q. 6. Quæritur porrò: An promotus in Academia, quæ Pontificis Romani consensu caret, sit pro legitimo Doctore agnoscendus? Difficilis quæstio, quæ tamen nunc melius quàm olim expediri potest: Nostra mens non est, eas Academias pro falsis agnoscere, quæ à Pontifice summo solo confirmatæ sunt, eas enim cum Dn. Joachim. Clutenio *in syllog. rer. quot. n. 21. lit. e.* & Conrado Einsidelio *d. Regalib. c. 2. n. 188.* de consuetudine in Germaniâ, privilegiis illis concessis uti posse statuo: cum in Italiæ civitatibus, Sicilia & sic in toto Petri patrimonio illud indubium antea sit, sed quæstionis cardo in eo hæret, ubi summi Imperatoris confirmatio adest, deest verò

Pontificis, an illa Academia ejusque promoti Doctores deterioris conditionis haberi debeant? Et dicimus nullam omninò eſſe differentiam, & ejusmodi Academias ab Imperatore ſolo confirmatas, cœteris à Pontifice ſolo erectis, vel præter Imperatoris authoritatem etiam Pontificis conſenſu & approbatione munitis nullo modo cedere debere: utut multi aſſentando potius quàm benè ratiocinando contrarium amplectantur, ſicut multi, quando in ejusmodi fundatis Academiis Cæſareanis Doctoris titulum libris vel literis præ vel ſubſcriptum vident, pro J. U. D. legunt Juris Unius Doctor, teſte Harpprechto *in diſput. miſcell. anno 1607. Reſpond. Joh. Ludovic. Brommio Tubingæ habita.*

Nam primò certum, imò præſuppoſitū eſt, jus hoc creandi Doctores eſſe de reſervatis Cæſaris, ipſique jure Majeſtatis competere, quid ergò ad latus opus habet Pontificis conſenſu?

Secundò ex praxi continua perſpicuum eſt, pleraſq; Academias à ſolo Imperatore confirmatas actus ſuos privilegiorum edidiſſe innumeros, ut teſtatur Jenenſis, Julia ſeu Helmſtadienſis, Argentinenſis, Altorfi-

na, Giessensis, Rintelensis &c. & ideo hac ratione magna inferretur injuria florentissimis hisce Germaniæ Academiis: Justus Sinolt *de Vicariis Imperij num. 47. lit. f. qui in specie de Giessensi testatur. Stephan. libr. 3. de Jurisd. part. 2. cap. 2. n. 13. Lansius de Academ. fol. 7. Besold. de Jur. Academ. c. 2. n. 5.* & omnium optumè *Limnæ. d. c. 1. n. 40. & seqq.* Certè ut indicetur quod res est, eæ vetustiores Academiæ, quùm subinde alias novas exurgere, & propter crebras promotiones de ipsarum lucro multum decedere viderent, quæstionis quasi statum junioribus movere nitebantur vel unico hoc glaucomate, Doctores in novis Academiis à solo Imperatore confirmatis, absq; Pontificis Romani adsensu, non admitti ad Imperialem Cameram, & in aula Cæsaris non promoveri: quæ earum propositio est falsissima, *vel ex ordinat. Cameræ, part. 1. tit. 3. §.* Deßgleichen sollen die Beysitzer. ibi: Die Universiteten / welche zum wenigsten von unsern Vorfahrn / Römischen Käysern und Königen. &c. confirmirt &c. Deinde exemplis in contrarium D. Johann. Hartliebii & Pistorii, qui, postquam Marpurgi gradu Doctoratus insigniti, Ca-

ti, Cameram adſidendo exoinarunt: Andreas Gerhard. *ad Authent. Habita. C. ne fil. pro patre, quæſt. 2.* quamvis vana hæc regula ejusmodi vires eundo acquiſierit, ut quædam Academiæ reſpectu Cameræ vigilarint, & ut in Camera admitterentur earum Doctores promoti, diſertis verbis privilegio Cæſareo inſeri curarint, ſicut Senatus Amplißimus Noricus in privilegio ſuo Academ. Altorfinæ dato, hæc verba providam curam ita teſtando, obtinuit: *quodq́ (ſunt verba privilegij de dat. 3. Octobr. 1622) Doctores in hac (Altorfina) promoti & promovendi, poſſint & debeant in omnibus locis & terris, quin & Tribunalibus, Judiciis & Conſiſtoriis Sacri Romani Imperij* (hîc Cameram Imperialem intelligi nemo ambiget) *liberè omnes actus tam ad Judicum & Aſſeſſorum, quàm Profeſſorum officia pertinentes judicandi, de Jure reſpondendi, legendi, docendi &c. facere & exercere &c.* quæ utiq; verba Diplomati Argentinenſi deſunt: dicendum ergò abundantem cautelam non nocere.

CAPUT VI.

De causa Materiali, seu qui Doctores creari possunt?

§. 20.

QUoad causam Materialem, quæ in accidentibus subjecti rationem habet considerandũ, quinam Doctores creari & renunciari possunt? Et uno verbo respondetur, qui digni sunt: Dignitas autem illa variè ex objectorum diversitate æstimatur: Consideratur enim vel quoad Dignitatem 1. Famæ, nativitatis & legitimorum natalium. 2. ætatis justæ. 3. professionis. 4. scientiæ. 5. morum: de quibus in sequentibus plura tractabuntur.

1 Quod dignitatem famæ attinet, in eo consentiunt omnes, maculâ aliquâ honoris & famæ notatos ab his honoribus excludendos esse per L. 2. C, de Dignitat: *neque famosis & notatis & quos scelus aut vitæ turpitudo inquinat, & quos infamia ab honestorum cœtu segregat, dignitatis portæ patebunt.* Thomas Lans. *de Academ. pag* 91. Dn. Limnæus *d, lib. cap.* 8. *n.* 76. Marq. Frcher. *lib.* 3. *de Infam. c.* 3. *n.* 13. *ubi ait: Bald. stultè dicere infami & excommunicato Doctora-*

tum

tum conferri posse: Perinde autem est, infames laborare Juris vel facti infamia *arg d. l. 2. ibi famosis & notatis, C. de Dignitat.*

Quoad nativitatem legitimam, quæ est ut Doctorandus ex legitimo thoro natus sit, quæritur, An spurii ad Doctoratum admitti possint? Quæ quæstio cardinalis est in tota hac materia, & multos Patronos invenit: Quidam enim ex inclytis Doctoribus negantem amplectuntur sententiam, ut est Mynsing. *cent. 4. observ. 31.* Heig. *part. 1. quæst. Saxon. quæst. 21. n. 59.* Joh. Halbritter *orat. d. privil. Doctor. pag. 300.* Leopold. Hackelmann. *disp. 4. illustr. quæst. quæst. 10. lit. C.* Dn. D. Fridericus Premninger Antecessor olim meus in officio & Affinis plurimùm honorandus p. m. *in additionibus ad Uranij Lecturas ad c. super eo. de Testib. n. 3. & 10.* Dn. D. Erasmus Ungepaur Doctor meus colendus *in prælectionibus publicis ad Pandect. libr. 5. tit. 2. de inoff. test. c. 3. & in Exercit. Justinian. 8. q. 10.* Joh. Gödd. *disp. Pandect. 7. θ fin.* Francisc. Vivius *lib. 1. Decis. 162. n. 10. ajens, spurium non magis Doctorem, quàm asinum fieri hominem.* Affirmantibus adhærent magni itidem Doctores, Jacob. Thoming. *decis. 48. n. 20.* Gabriel Q. 7.

briel Palæott. *d. Spuriis & noth. c. 55.* Harpprecht. *ad §. Injuria. 1. n. 225. I. de Injur.* Bocer *de Regalib. c. 2. n. 36.* Besold. *de Jur. Academ. c. 4. n. 7. quæst. 4.* Fachinæus *lib. 4. controv. Juris. c. 93.* Treutl. *lib. 2. disput. 16. θ. 3. lit. Q.* Dn. Lansius *d. Academ. pag. 90.* Benius *de privil JCtorum privil. 64. n. 6.* Everhardus Bronchorstius *libr. 1. ἐναντιοφανῶν Juris. assert. 22.* Camman. *disp. 3. de Regal. θ. 58. & 59.* Arumæ. *Exercit. Justinian. 11. θ. 9. lit. B.* Matth. Stephani *d. cap. 14. n. 127. usq. ad n. 132.*

Affirmantium hæc sunt argumenta: 1. Spurius potest Decurionem agere. E. & Doctorem, per. *l. 6. ff. de Decurion.* 2. adsunt exempla Spuriorum, qui non modò fuerunt egregii & præstantes viri, verùm etiam ad magnos honores aspirarunt, majores certè ipso Doctoratu, quemadmodũ ex Tiraquell. *d. nobilit. c. 15. n. 31.* & Palæotto. *d. Spuriis. c. ult.* liquet, videatur. *c. 2. dist. 56.* in quo octo Pontifices recensentur spurii: Joannes Andreæ tuba & lucerna Juris Pontificii, Bartolus, Jason Maynus, & Dynus fuére omnes Spurii: Joh. Corasius. *7. Miscellan. Juris. cap. 23.* & putant pleriq; Palæottum non parum suspectum esse propter

pter legitimos natales, cum nothos tam operosè defendendos peculiari tractatu susceperit, qui tamen Cardinalis dignitate cluit.

Econtra negantium rationes hæ sunt: 1. quòd Spuriorum opinio apùd bonos, honestos & cordatos viros gravata sit. 1. quia spurii in Camera Imperiali non admittuntur, *Ordin. Camer. part. 1. tit. 3. §.* Deßgleichen sollen die Beysitzer 2c. Mynsing. *d. l.*

2. Quia in celebrioribus Germaniæ Academiis honores & privilegia Doctoralia illis non conferuntur, *Heig. d. l. & Prenninger supr. d. l. n. 10.*

3. Autoritate Plutarchi *in princ. de liber. educat.* quorù natales vel à patre, vel à matre aliquid vitii habent, eos per communem vitam opprobria comitari: & Euripides: nisi fundamenta stirpis jacta sint probè, miseros necesse est esse deinceps posteros.

2. Adducunt text. *in. L. 27. C. de Inoff. testam. ibi vel levi macula &c.* Ego in hoc sententiarum divortio aliam viam quæro, cum Dn. Limnæo. *d. cap. 5. num. 79.* & puto, spurios infamia Juris quidem non labo-

rare.

rare, non tamen ab omni nævo & macula liberos esse, ideo collegiorum statuta & consuetudinem circa hos esse inspicienda: si enim Tubingæ in natales tam curiosè non inquiritur, si de Candidati virtute & doctrina constet, ut testatur Harpprecht. *supr. d. l.* & hujus conditionis homines ibi admissos fuisse dicat *Besold. d. l.* quisquæso audebit ibidem spuriis denegare Doctoralem dignitatem: econtra ubi in natales inquiritur legitimos, ut de multis Academiis testantur Heigius & Prenningerus, ibidem affirmantes non exaudientur facilè. Consilium igitur Dn. Limnæi utraq; manu approbo, suadentis, ut si spurius honestis moribus eruditioneq; instructus Doctoris velit consequi titulum, ne frustra tempus atque labores videatur insumsisse, hoc remedium quærat prius, ut se faciat legitimari à Comite Palatino, aut quibus potestas natalibus restituendi competit, postea enim Natalium cessante defectu, ipsa quoq; cessabit nota & macula: quamvis Besold. d. l. non necessarium putet spurio, illegitimitatis dispensationem quærere, cum Doctoratus non sit talis honor, qui competat alicui publici officii ratione, sed scientiæ & doctri-

doctrinæ causa: sed non credendum est, honorem Natalium tantùm in publicis officiis considerari, non in honoribus scientiæ ergò oblatis: par enim est ratio nullaq; diversitas, imò major requiritur honoris inquisitio. quò dignitas Doctoralis major est publicis officiis: Doctorum enim dignitas immediatè ab Imperatore profluit, publica officia non item, sed ab inferioribus descendere possunt.

Respondent autem Doctores ad argumenta utrinq; prolata, & quidem ad Affirmantium. 1. quod posſint spurii Decurionatum gerere. Respondet Ampliss. Dn. D. Ungepaur. *d. exerc. 8. quæst. 10.* & infames Decuriones fieri posse. *L. nec infam 12. C. de Decur. & L. unic. C. de Infam. lib. 10.* Si infames, utiq; & spurios? Aliter *L. 6. & L. 3. §. 2. ff. de Decurion.* explicat & respondet Limnæus *d. l. n. 80.* pluribus, quam ut hic recensere opus sit:

Ad exemplum Spuriorum: Respondetur, (1.) non exemplis, sed Legibus judicari, *l. 13. C. de sentent. & Interloc. §. ult. Inst. de Satisdat.* (2.) Exempla esse rara, & non constituere regulam.

Negantium argumentis respondendum est,

rare, non tamen ab omni nævo & macula liberos esse, ideo collegiorum statuta & consuetudinem circa hos esse inspicienda: si enim Tubingæ in natales tam curiosè non inquiritur, si de Candidati virtute & doctrina constet, ut testatur Harpprecht. *supr. d. l.* & hujus conditionis homines ibi admissos fuisse dicat *Besold. d. l.* quisquæso audebit ibidem spuriis denegare Doctoralem dignitatem: econtra ubi in natales inquiritur legitimos, ut de multis Academiis testantur Heigius & Prenningerus, ibidem affirmantes non exaudientur facilè. Consilium igitur Dn. Limnæi utraq; manu approbo, suadentis, ut si spurius honestis moribus eruditioneq; instructus Doctoris velit consequi titulum, ne frustra tempus atque labores videatur insumsisse, hoc remedium quærat prius, ut se faciat legitimari à Comite Palatino, aut quibus potestas natalibus restituendi competit, postea enim Natalium cessante defectu, ipsa quoq; cessabit nota & macula: quamvis Besold. d. l. non necessarium putet spurio, illegitimitatis dispensationem quærere, cum Doctoratus non sit talis honor, qui competat alicui publici officii ratione, sed scientiæ &

doctri-

doctrinæ causa: sed non credendum est, honorem Natalium tantùm in publicis officiis considerari, non in honoribus scientiæ ergò oblatis: par enim est ratio nullaq; diversitas, imò major requiritur honoris inquisitio, quò dignitas Doctoralis major est publicis officiis: Doctorum enim dignitas immediatè ab Imperatore profluit, publica officia non item, sed ab inferioribus descendere possunt.

Respondent autem Doctores ad argumenta utrinq; prolata, & quidem ad Affirmantium. 1. quod possint spurii Decurionatum gerere. Respondet Ampliss. Dn. D. Ungepaur. *d. exerc. 8. quæst. 10.* & infames Decuriones fieri posse. *L. nec infam 12. C. de Decur. & L. unic. C. de Infam. lib. 10.* Si infames, utiq; & spurios? Aliter *L. 6. & L. 3. §. 2. ff. de Decurion.* explicat & respondet Limnæus *d. l. n. 80.* pluribus, quam ut hic recensere opus sit:

Ad exemplum Spuriorum: Respondetur, (1.) non exemplis, sed Legibus judicari, *l. 13. C. de sentent. & Interloc. §. ult. Inst. de Satisdat.* (2.) Exempla esse rara, & non constituere regulam.

Negantium argumentis respondendum

est,

est, & quidem 1. quòd opinio eorum gravetur apud bonos viros: Distinguendo inter personas per se causantes gravationem opinionis & non causantes: de illis veram esse objectionem, de his non: Spurios autem non esse causantes opinionis gravationem, cum citra ipsorum culpam illegitimè procreati sint *L. spurii. 7. de Decurion. Novell. 12. in prin. c. nasci. dist. 56. §. sufficit, 1. J. de Ingenuis*: Exemplo Academiarum non admittentium ad Doctoralem dignitatem spurios, alia opponuntur, & in specie Tübingensium bastardos admittentiũ.

Ad. L. 27. C. de Inoff. testam. Respondetur, levem maculam non posse exponi de macula naturali, sed de nævis & notis famæ ex facto proprio commissis.

§. 21.

Satis de spuriis, sequitur alia quæstio, à nullo hactenus tractata, quæ tamen se aliquando in facto obtulit, An Lictorum filiis honor Doctoralis conferendus? Lictores olim Græca antiquitas vocavit ῥαβδούχους & Sergentarios, de his inferam, quæ CL. vir Dn. D. Conradus Dinnerus, Andreæ JCti Altorfini, & Doctoris mei desideratissimi Parens, Herbipolitanus Consiliarius

Q. 8.

prima-

primarius, in literis privatis doctiſsimè notavit ad CL. Dn. D. Prenningerum ſupra nominatum prid. Idus Septembr. 1597. verba ſunt hæc: Venio ad quæſtionem mihi propoſitam: An Lictorum filii licitè poſſint ad gradus & dignitates Doctorales provehi: Hic ex Romana antiquitate ſcire debes, Lictores primum à Romulo inſtitutos, ut eſt auctor Plutarch. in ejus vita. Dicti autem ſunt à ligando, eo quòd Magiſtratus populi Romani priusquam aliquem verberari juſsiſſet, pedes & manus illi jubebat ligari, quod non obſcurè indicat Cicero in orat. pro Rabir. I. lictor, inquit, colliga manus Præibant autem Magiſtratus & quidem duodeni Conſulem, ProConſules & Prætores ſeni, Dictatores viginti quatuor, portantes virgarum faſciculos, cum ſecuribus ligatos, ac quoties juſsi erant, faſciculos ſolventes, primò virgis cædebant damnatum, mox ſecuri feriebant, fiebant autem faſciculi ſive faſces illi ex betula arbore, detractis virgis, quibus includebatur ſecuris, ut acies ferri in ſummitate emineret, reliqua pars circumducto loro tegeretur, id quo conſilio ſit factum docet idem Plutarch, in probl. Figuram

ram horum fascium vidi multis locis Romæ in antiquissimis monumentis: sed accedendo propius trita est Regula: Infamibus portæ dignitatum non pateant: At Lictores infames esse nullibi lego, uti nec in Edicto Prætoris. *l. 1. ff. de his qui not. infam.* comprehenduntur: & notum est illud, ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus: & unius inclusio alterius est exclusio maximè in odiosis restringendis. Ergo si Pater Lictor non est infamis, uti non numeratur inter infames, nunquid filius eâ infamiæ labe affectus est, ut portæ dignitatum (qualis est Doctoratus) ei patére non debeant, Absit, quòd si sub nomine lictoris Carnificis filium intelligis, est quidem Carnificis nomen odiosum vulgò, qui tamen nihil peccat, nec coram DEO, fonte omnis Justitiæ, nec coram mundo: imò DEI, juxta D Paulum, minister est, non suorum affectuum. *c. officia cum duob. seqq. 23. q. 5.* quo circa etiam Carnifex ob officii necessitatem in tutela ac securitate Magistratus est, ut nefas sit illum, ob officii, quod gerit, utilitatem, cædere aut vim inferre. *Constit. Carol. artic. 97.* accedit huc, quod si in Civitate aliqua sit nullus Carnifex sive

Mini-

Miniſtri juſtitiæ, qui ſententiam capitalem exequatur, poterit Judex propter publicam utilitatem cogere aliquem hominem liberum, ut ſit carnifex ſive executor, etiamſi nihil deliquerit, vide Jul. Clarum *in pract. Crim. q. 99. verſ. ſed pone*: hujus rei ego vidi exemplum Venetiis: Quidam Carolus Piſaurus, quòd ſocerum ſuum in cymbâ glande bombardica petiiſſet, aberraſſet autem, & Decem Virûm ſeveritate ad laqueum condemnatus eſſet, á quodam vili ſervulo ſuſpenſus eſt, me ſpectante, Anno 1564. menſ. Februar. Concludo ergo filium Carnificis à limine dignitatis non eſſe arcendum, modò bonus & doctus Vir ſit: ſi enim hoc, deterioris foret conditionis ſuo patre & injuſto odio gravâretur, ſæpè enim èx malis & vitioſis parentibus frugi filii naſcuntur, de quo vide *Diſtinct. 56.* multos egregios Canones, ſicut è bonis Parentibus vitioſi filii, de quibus Proverbium emanavit Heroum filii noxæ, quorum nonnullos recenſet Doctor Andreas von Waſſerſchöpffingen (Tiraquellum intelligit) *in tract. d. pæn. leg. & ſtat. temperand. cauſ. fi. n. 43. cum aliquot ſeqq.* Hactenus D. Conradus Dinnerus eleganter quidem & ner-

vosè: sed ut verum fatear, non ad salivam nostram: etsi enim lictores, apparitores & carnifices non laborent infamiâ, neq; iuris neq; facti, opinione hominum tamen ita sordidi sunt, ut ingenui ab iis abhorreant, & lictores, carnifices, libitinarii, honestis civibus admiscendi non sunt, præsertim quòd mores horum hominum sint pessimi, in omne servile obsequium projecti & pudoris profligati homines. Besold. *in thesaur practico verbo* Schergen. Cicerone enim teste *pro Rabirio*: Concio Lictoris vel carnificis interventu funestatur. Arnis. *libr. 1. Polit. c. 12. p. 324.* Besold. *de Jur. Civium, c. 11. n. 4.* Keckermann. *libr. 1. Systemat. c. 17.* Bodinus quidem *libr. 3. de Repub. c. 8.* Damhoud. *in prax. Crimin. c. 155.* D. Gerhard *Loc. de Magistrat. §. 308.* putant, Carnificis officium non esse inhonestum, quod & nos dicimus, homines verò officium hoc gerentes nostris temporibus adeo sunt abjectæ sortis, sublestæ fidei, sordidissimorum morum, ut quivis abhorreat cum ipsis colloqui, multò magis comedere, quod etiam attestatur Cl. Dn. Matthias Berneggerus lumen & columen Academ. Argentinensis (quo Præceptore in

Poli-

Politicis meum sum finisse in summa felicitatis n… æ humanæ parte semper collocabo) *in Dodec. 1. quæst. ad Taciti Germaniam. q. 11. munus hoc, ait, utpote ad justitiam tuendam pertinens ex sua natura nihil infamiæ vel improbitatis habet:* nisi ex accidente, ut fit, moribus talium hominum pessimis & sordidis aliis operis contaminetur ac infametur: Providebunt ergo accuratè, quibus facultas Doctorum honores elargiendi concessa, nè inconsideratè ejusmodi Lictorum, Carnificum, libitinariorum, agitatorum, excoriatorum filios, utut aliâs doctrinæ laude conspicuos admittant, nisi maculam Ordini universo indelebilem inurere velint.

§. 22.

Respectu justæ & legitimæ ætatis quæritur: An Minor viginti quinque annis in Doctorem promoveri possit? Affirmant hoc Matthias Stephan. *lib. 3 de. Jdiction. p. 2. c. 1 … n. 68. usq. ad. 71.* Thomas Sagittarius *de Comitib. Palatin. thes. 25. Lit. D.* (1) Quemadmodum malitia supplet ætatem, *c. de illis. X. d. desponsat. Impub.* sic & scientia & diligentia. *L. si alter. 3. C. si min. si major. dixer.* quod enim sæpe diffidentia Q. 9.

ætatis differtur, consilio maturiore perficitur. *c. ancill. 32. q. 2. c. illud. 30. q. 3.*

(2.) Magna est diversitas inter hominum ingenia, quidam enim una hora plus capiunt, quàm alii toto anno. E. certum tempus præcisè non dabitur.

(3.) Prostant exempla clarissima eorum, qui infra octodecim annos nati ad Doctoratum cum laude evecti sunt: Ita Nerva respondit de Jure anno ætatis decimo septimo. *l. 1. §. initium ff. de Postuland.* cujus legis tamen verum sensum indagat *Dn. Limnæus d. c. 8. n. 68. 72.* sic Bartolus lucerna Juris vicesimo primo anno ætatis suæ infula doctorali ornatus fuit, teste Valentino Förstero *d. histor. Rom. c. 27.* Dn. D. Leonhardus VVurffbain *d. septenar, num. p. 201.* Sic Carolus Tapias de se testatur, quod ante decimum octavum ætatis suæ annum utriusque Juris Doctoratus insignia promeruerit, *in præf. Comment. ff. de Constit. Princip.* Et Joach. Mynsinger itidem ante annum ætatis vicesimum primum Doctor Juris promotus successit Ulrico Zasio JC. Friburgensi: *Meibomius in carm. apotelesmati adjecto*, & ipse testatur *Centur. 4. observ. 92. n. 2*, Johan. Fichardum JC. Francofurtensem

ſem promotum in Doctorem eſſe cum natus eſſet annos. 18. *ſupra etiam. c. 2. §. 5.* indicatum eſt, & teſtatur Melchior Adami *d. vit. JCtorum German. pag. (mihi) 155.* Sic Marquardus Freherus in Biturigibus anno ætatis duodeviceſimo Licentiatus Juris à Cujacio renunciatus eſt, eodem Adami teſte *in vita Freheri pag. 474.* Paulus Matthias VVehnerus JC. Francus anno ætatis. 21. Aureliis Gallorum. 19. Februarii. 1605. Juris utriusq; Doctor creatus, quod ex ipſius L. C. mſſ. notatum reperi. Econtra poſſunt & in contrarium argumenta recenſeri, in quæ quodammodò propendere lubentius videtur Dn. Limnæus. *d. c. 8. n. 70.* ſicut & Dn. Lanſius *de Academ. p. 88:* Cum plerisque, ait, gravitas & prudentia, ſine quibus Doctoralis dignitas haudquaquam decorè incedit, ante pilos & annos non venit, malim ſi res mei ſit arbitrii, minorem viginti quinq; annis à petitione excludere, ideò quod Adoleſcentibus, utut ingenii aptitudo quadret, judicii tamen firmitas deſit, fragile enim & infirmum hujus ætatis eſt conſilium & multis captionibus ſuppoſitum. *l. 1. in pr. de Minor.* Mediam ergo viam incedo, & cum eod. Limnæo *in d.*

cap. n. 72. statuo, non certum annorum terminum, per quem studiis debitam operam Doctorandus navare adstrictus, adponi posse, sed hæc omnia discretioni Examinantium commendanda esse, qui facilè deprehendent, an docto Adolescenti simul tamen simplici & ob infirmitatem judicii lateres loquenti gradus conferendus, an ad statam & robustiorem ætatem suspendendus, cum unicè oculi eò defigendi, ne dignitas hæc porcis objiciatur, & tandem in contemtum irreparabilem abeat: quantum enim ejusmodi Adolescentuli ob facta minus gravia moresq; infantiles ordinem dedecorêt, experientia quotidiana loquitur, & omnes cordati valdè conqueruntur.

§. 23.

Respectu professionis (non autem consideratur hic studium propositum, propinquum sc. Theologicum, Juridicum, vel Medicum, de quibus infra: sed professio remota) hoc loco quæritur: An Doctorandus debeat esse Academicus, hoc est, ut doctrinam suam in scholis publicis & extra patriam hauserit? Julius Pacius *ad Auth. Habit. C. ne fil. pro Pat. c. 4. n. 8. &* *Sichard.*

Q. 10.

Sichard. ad eand. negant, moti (1.) d. authent. : Iis demum privilegia patent, *qui studiorum causa peregrinantur* : item *qui fiunt amore scientiæ exules, &c.* quæ ratio in illis, qui in patria studiorum causa commorantur, deficit: sed contraria verior est, propter d. Auth. generalitatem : *Omnes scholares &c.* ubi non distinguitur, an in, an extra patriam, publicè an privatim studuerint.

(2.) Allegant text. *in L. 6. §. 2. ff. de Excusat. Tut.* ubi liberales artes ubivis doceri, & ideò disci etiam posse apparet : Profectò ipsa experientia monstrat, multos privatim studiis incumbentes in patria, non tantum immodicos sumtus parentibus erogandos alias cum summa rei familiaris difficultate, comparcere, sed multò majorem diligentiam adhibere, sæpèq; plus proficere, quàm si in Academiis, ubi multò plura propter occasiones se offerunt impedimenta & obstacula, quatuor aut quinque annos consumserint. Et hujus sententiæ approbatores sunt Matth. Stephan. *de Academ. c. 5. n. 34.* Ulricus Helfricus Hunnius *ad d. Authent. c. 1. q. 3. & 5.* Limnæus *d. c. 8. n. 24.* Besold. *de Academ. c. 4. n. 7. q. 2.* qui

tamen addit in statutis Facultatis Juridicæ Tubingensis requiri, ut quis in aliqua Universitate studiis operam dederit, dispensari tamen & loco unius, duas disputationes cuidam Candidato (qui privatim studuerat) fuisse injunctas: Respondetur autem ad d. Authent. *(qui studiorum causa peregrinantur)* Cessante unâ causâ privilegiorum, privilegium ipsum tamen non cessabit: sunt autem plures aliæ causæ, propter quas privilegia Studiosis & Doctorandis concessa sunt in d. Authent. expressæ veluti 1. quòd bona faciant. 2. quòd eorũ scientia illuminetur mundus: 3. quòd scientia sua subditos instruant ad obediendum Deo & Principi. 4. quòd amore scientiæ exules. 5. quòd de divitibus pauperes reddantur. 6. quòd vitam suam exinaniant, studiis sc. vigiliis & laboribus. 7. injurias sæpissimè perferant: hæ inquam causæ nihilominus militant, in illis, qui domi, in patria, privatim studia tractârunt, etsi unica illa peregrinatio, quam non cujusvis marsupium, valetudo, & alia concedunt, desit.

§. 24.

Q. 11. De Judæo quæritur, An & ille Doctor creari queat? Intelligimus autem omnes

eos.

eos, qui adhuc in summa cœcitate præfra-
ctaq; mente, Christi Salvatoris mundi nativitatem, passionem, resurrectionem & ascensionem in cœlos pertinaciter negant, palabundi hinc inde incertis sedibus vagantur, & contra fidem Catholicam detestabilia indies committunt, ita enim vox Judæi usurpatur *in tit. C. de Judæis & Cœlicol.* teste VVesembec. *in πᾶ. ibid. n. 1.* non autem intellectum volumus, Populum Dei peculiarem, qui eadem nobiscum fide salutem æternam quæsivit & adeptus est. *Actor. 15. v. 11.*

Jacob Benius d. privileg. JCtorum *privil. 64. n. 4.* distinguit inter Doctores Juris & Medicinæ, & in Medicina eos Doctoris titulum assumere posse, in Jurisprudentia repelli putat: & consentit Udalr. Zasius *ad rubr. ff. de Just. & Jur.* addens rationem, ideò Judæum Doctorem Medicinæ esse posse, cùm talem esse non sit dignitas, quod tamen iterum restringit ad Chirurgos & Empiricos, non ad Medicinæ Doctores, sicq; discedit à priori sua sententia, quæ etiam omninò est improbanda. Nam, ut infra docebimus, & Medici eadem dignitate fulgent, aut certè fulgere debent, quâ

Juris Consulti aut Theologi, neque datur differentia. Negamus ergo in solidum cum Martino Uranio *in. c. Judæi, n. 7. de Testib.* quem Dn. Limnæus alibi quasi affirmantem allegavit, cum tamen Additionator hoc statuerit, qui fuit non Martinus Uranius, sed Fridericus Prenninger, qui *in Addit. ad c. super eo d. Testib. n. 7. lit. c.* putavit in Medicina, infamia laborantes admitti posse ad Doctoratum, sed ipsi in hac quæstione rectè non credere vult ad assem Dn. Limnæus *libr. 8. c. 4. n. 24.* sicut & ego, imò potius ita argumentamur: Infamibus non patent portæ dignitatum: Atqui Medicina est dignitas: Ergo Medicina non patet infamibus: si non infamibus, utique & Judæis, qui gravissimâ nominis labe apud omnes Christianos laborant, suntq; vel maximè infames, (1.) quia vestitu à personis honestis discernuntur. Ordin. Polit. Francofurt: anno 1577. rubr. von der Juden Kleidung. (2.) Sunt Usurarii publici, quos ipso Iure infames esse docet, *text. in. c. porrò. 3. quæst. 7.* Vide Dn. D. Ioh. Hermann. Stamm Assessorem Cameræ celeberrimum in exquisito tractatu *de servitut. person. libr. 1. tit. 5. c. 1. n. 14.* ubi multos allegat & probat

bat Iudæos in nulla facultate Doctores creari posse.

§. 25.

Quæritur porrò ratione Professionis remotæ: An Monachi possint Doctores creari? Lappulerius *in tr. suo. de Doctor. privil. quæst. 10 p. 1.* affirmat, cùm per studium & doctrinam plus utilitatis Monasterio adferant, quam si Sacramenta administrent: sed negativa hoc modo defendi potest. (1.) Servi sunt incapaces dignitatum, *arg. tit. I. de Servis.* Monachi in locum servorum successerunt. Everhard. in Topic. *in loc. à servo ad Monach.* (2.) Doctoratus finis est scientiâ suâ prodesse Reipubl. Monachus verò non potest prodesse propter professionem religionis, suo namque claustro debet esse contentus, sicut piscis sine aqua caret vitâ, ut loquitur Eugenius *in c. placuit. c. 16. quæst. 1.* ita sine Monasterio Monachus: Atqui Monachus ex claustro, non valet ova duo; Respondetur autem ad (1) similitudinem servorum & Monachorum non per omnia subsistere, sed tantùm in favoralibus procedere, non verò in odiosis: Q. 12.

2. Respondetur Monachum etsi inclusum, scri-

scribendo tamen meditandoq; æquè prodesse, ac si foràs in publica luce victitandum ei esset: Affirmativa ergo salva est.

§. 26.

Ratione scientiæ digni sunt, qui excellenti doctrinâ per Examinatores probarî pollent: Hinc quæritur, An indignis, aut non sufficienter doctis gradus Doctoralis conferendus? Lenauder. *in tr. de Doctorib. quæst. 8. p. 1.* affirmat, putans Doctorandū etsi in examine non benè steterit, nihilominus tamen eundem acceptâ asiduitatis & diligentiæ fide promoveri posse (1.) quia spes est quòd posit proficere: (2.) ne fortè hominum ingenio excellentium animi, repulsæ ignominia à studiis alienentur: quod etiam defendit Petr. Rebuffus *d. scholarium privil. 84. pag. 252.* & Andr. Alciat. *lib. 1. de Verb. signific. n. 51. pag. (mihi) 29. edit. Lugdun.* propter indolem, ait, & spem futuram multa contra regulas recepta sunt, quapropter traditum est, eos qui optimi sint ingenii, posse ad Doctoratus (ut vocant) apicem promoveri, tametsi ad hoc non multum profecerint, si spes futuræ diligentiæ subsit. Econtra Lansius *in tr. de Academ. p. 87.* Bocer. *de Regal. c. 2. n. 125. 127.* negant,

negant, rationes sunt multæ. (1.) textus est *in. L. 2. §. post hunc. 47. vers. non peti, sed præstari solere. ff. de O. I.* præstanda est nobilis scientia non petenda. (2.) Item sui fiduciam debet habere. *d. l.* qui autem spem habet, fiduciam non habet. (3.) gravat conscientiam examinantium, qui dignos promovere debent: At quomodo dignum judicabunt, quem dignum non deprehenderunt: unde Zasius *ad d. l. 2. §. & ut obiter n. 6. scitè ait:* qui præter scientiæ meritum Magisterium suscipit, inaniter dici, quod non est concupiscit: & n. eo. explicans verba (*præstari solere*) non ad nudam petitionem, ait, sed tunc concedi solere, quando petens facti evidentia idoneus videretur, & hoc ostendunt verba sequentia, si quis fiduciam sui haberet, delectari se populo ad respondendum, hoc est, si quis fiducia sui delectaretur eo munere, is se præpararet, hoc est aptum ostenderet. Unde *num. 11.* infert dolo non carere vel à lata culpa non excusari, qui cum sint imperiti, Doctorum titulos asciscunt, qui ampullis verborum jactantiunculi, vultuoso supercilio minabundi peritiam foris ostentant, quam asserere tàm non possunt, quàm sunt

ab

ab omni studio alienissimi. (4.) Argumentum est iterum *in d. l. 2. § post hos. 41. ff d. Orig. Jur.* Turpe est causas oranti jus, in quo versatur, ignorare. At imperitus Doctor ignorat jus, aut certè parum callet: Ergo admittendus non est: nam Doctor sine scientia est, ut Comes sine Comitatu. Nevizan. *lib. 5. sylv. nuptial n. 40.* seu ut Arumæus *de Comitiis, c. 7. n. 129.* specialius eloquitur: Doctor sine Lege, Eques sine equo, Episcopus sine Episcopatu, Abbas sine præbenda, dicuntur Nullatenses & Equites in herba: Qui enim immaturi adhuc, & absque certa studiorum fiducia ad gradum Doctorum properant, illi crudæ adhuc studia in forum propellunt. Bocer. *d. n. 127.* & hisce negantibus accedit quoad Theologos D. Brochmann. *in syftemat. Theolog. de Minist. Eccles. fol. 975.* iisdem ferè rationibus. Respondemus ergò cum Lansio *d. l.* non cum honore Academiarum fieri, quòd illos, qui in Examinibus non benè steterunt infulis graduum insigniant, ut ut spem futurorum ingenii fructuum fecerint: quid enim si Doctorellus ejusmodi non præstet eam diligentiam, quam promisit? quid si successus studio-

rum

rum expectationi non respondeat? Et sæpius contigit fefellisse, qui sic Doctorati mox omni laureæ curâ abjectâ & Universitatibus & Creatoribus suis notas certè non bonas inusserunt: Virtutum præmia merentibus, (non dicunt Imperatores merituris) tribui convenit. *L. ult. C. de Stat. & Imagin.* Et ita etiam Brochmannus censet: quod experientia testetur, eos, qui ad munus Ecclesiasticum rudes admissi, in sua ruditate permanere, ut ut sedulitatem in discendo promiserint: & quid respondendum DEO, si multi ex Auditoribus pereant, antequam Pastor ea didicerit, quæ aliis instillabit. *Ezech. 33. v. 12.* quod idem in cæteris facultatibus Juridica & Medica omninò locum habet.

§. 27.

His ita præmissis iterum quæritur: An Doctor indoctus debeat frui privilegiis Doctorum? Et omnes ferè negant rectissimè, privilegia enim ab Imperatoribus saltem dignis & benè meritis sunt promissa. *Auth. Habita C. ne fil. pro patre. Petr. Greg. Tholos. lib. 18 de Republ. c. 9. n. 7. pag. (mihi) 1247. Petr. Lenauder. d. tract. q. 13. p. 1.* Q. 14.

alle-

allegans. c. [illegible] 23. q. 5. ubi non faciens opera Christiani, Christianus non est: Ita dicens se Doctorem & tamen opera Doctoris non faciens, mentitur. Iosias Nolden *de statu Nobil. c. 5. n. 40.*

§. 28.

Q. 15. An Professores in Academiis & Comites Palatini indignos creantes puniantur, aut puniri debeant? Affirmat iterum Tholosan *d. c. 9. n. 9. arg. text. in. c. quando Episcop. distinct. 24.* Rebuff *de privil. studios. privil 87. fol. 256.* ubi ait, Doctores approbantes imperitum pœna privationis dignitatis puniri, qui tamen addit, sed hodie ferè omnes amitterent dignitatem.

§. 29.

De ignavis Doctoribus, qui assumto Doctoratus gradu studia negligunt, & quod didicerant obliviscuntur, quæritur, Q. 16. an reexaminandi aut planè Doctoratu privandi sint? Tholosan. *d. c. 9. n. 10.* affirmat, tales, qui titulo tenus Doctores sunt, & qui neglectu studiorum, quod jam didicerant, amiserunt, digni essent qui iterum examinarentur: & Reipubl. salutare esse, approbatum semel in Doctorem posse reprobari, si postea inveniatur insufficiens: imò & insigni-

insignibus posse privari, saltem privilegiis; nisi casu vel morbo, vel senectute fuerit scientia amissa. Hippol. de Marsil. *in tract. de Bannitis*, tradit promotum ad Lecturam, qui reperiatur indoctus, posse privari & etiam degradari à Doctoratu.

§. 3ā.

Tandem debet Doctorandus etiam dignitate morum præcellere, hoc est, ut loquuntur Impp. *in L. unic. C. de Professf.* ut Doctor laudabilem in se probis moribus vitam esse monstret: Oportet ergò eum esse pium, prudentem, sobrium, humanum, officiosum, & virtutibus omnibus excultum? quas virtutes cùm Doctores Politici & Ethici exactè tractent, ubi de Principum Consiliariorum, Legatorum, Commissariorum requisitis agunt, odiosa repetitione hic supersedebo, videatur Antonius Pitsillus de bono Principe, Henricus Farnesius de perfecto Principe, Vincentius Castellanus, Franciscus Patritius de Institutione Principum, Besoldus de Consiliis Politicis, Rutger Ruland. de Commissariis; Hermann, Kirchner d. Legatis: sed ἀναμάρτητον vix est ut Doctorem offeramus; homines quippe sunt, labi, errare & gravi-

ter peccare possunt, & nullum magnum ingenium sine mixtura dementiæ fuit. Senec. *de Tranquill. animi. c. 15.* semel insanivimus omnes: ut ferenda vitia, ratio Christianismi & conditio humana suadeant, modò non sint magna quæ vel partes sinceriores secum trahant vel toti corpori turpem notam inurant, ait Dn. Lansius *d. Acad. fol. 10.*

Caput VII.

De Causa Formali Doctorum.

§. 31.

METhodi ratio suppeditat, ut ad causam formalem progrediamur: Forma igitur in eo consistit, ut perpendatur, quæ sint requisita Doctoris, seu ut aliquis Doctor nominetur & sit, quæ requirantur: Sunt autem tria requisita. 1. Licentia & decretum superioris, qui est Imperator Augustissimus, & de hoc est actum supra capite quinto.

2. Examen Doctorale.

3. Ceremoniæ & solennitates, de quibus infra cap. 21.

Examen ergò omnium maximè requiritur, utpote in quo substantia Doctoris consistit, etsi enim authoritatem Imperatoris

toris concedentis (mediatè quidem, si enim immediatè obtenditur & habetur aliud dicendum *cap. 5. §. 13. & 15.* videatur Besold *differt. d. Studios. Magistr, pag. 151.* Dn. Limnæus *l. 8. d. Jur. pub. c. 8. n. 9 & 10.* Lansius *de Academiis pag. 93.* Jacobus Benius *de privilegiis Jurisconsultorum part. 3. in proœm. n. 13.* qui tamen & hîc limitant, quòd præsupponenda sit eruditio & scientia Doctorandi,) pro se quis haberet, & tamen examina nulla subiisset, inanis esset gloriatio de Doctore suo: de substantia utiq; promovendi Doctoris est scientia, de qua constare debet, priusquam fiat gradus collatio: Doctores autem antequam creentur, ter examinari putat Br. *ad L. Magist. C. de Magistris lib. 10.* 1. à Doctore præsentante (in cujus locum puto hodie disputationem publicam successisse.) 2. in examine privato. 3. in examine publico: Hodiernis moribus tria quidem sunt examina: Unum publicum quod disputatione publica expeditur, vel sine Præside, ut Basileæ, Argentorati, Altorfi fit, vel cum Præside, ut VVittebergæ, Jenæ & Tubingæ solitum est: duo reliqua sunt privata, & unum dicitur Tentamen seu Proba *l. nemini. 11. C.*

d. adv. Div. jud. ubi ſcientia univerſaliter per ſaltum examinatur: alterum rigoroſum, ubi locus & textus difficilis & gravis intra viginti quatuor horas elaborandus proponitur, ex eodemq; examinatio inſtituitur, loca autem pro diverſitate Profeſſionum, ſunt vel Biblica, vel Juris Civilis & Canonici ſimul (nam hic Candidati Juris duplicem laborem inſumere tenentur) vel Hippocratis, aut alterius claſsici Medici: In Academiis Saxonicis Candidati etiam lectionem unam vel alteram, quam Curſoriam etiam nominant, publicè inſtituere ſolent: Theologis hoc inſuper laboris additur, ut concionem publicam δοκιμαστικὴν aſsignato ipſis textu inſigni pro ſuggeſtu habere debeant.

§. 32.

Antequam ad examen pertexendum
Q. 17. accedamus: quæritur, An Examen Doctorale ſit neceſſarium? Matth. Stephani. *d. l. c. 14. n. 71.* & Everh. Speckhan. *Cent. 2. quæſt. 11. n. 29.* negant, quin & Studioſus, ait, notoriè peritus poteſt ſine examine promoveri; vel ſaltem modico adhibito pro forma. Rectius verò affirmatur (1.) *per text. in, L. nemini. 11. C. de Advoc. div. judic.*

judic. ubi. §. 1. non aliter verò consortio Advocatorum tuæ sedis aliquis societur, nisi prius in Examine &c. Item: Jurisperitos, etiam eorum Doctores jubemus juratos sub gestorum testificatione depromere, esse eum, qui pòsthac surrogari voluerit, peritia Juris instructum.

(2.) per. L. Magistr. C. de Professor. & Medic. lib. 10. c. nullus ordinetur. dist. 24.

(3.) ubi examen pro forma requiritur ut in Doctore creando (nam omnia diplomata Cæsarea examinationis expressè meminerunt) etiam notoriè doctus debet examinari, ut forma servetur, sine qua actus corrueret *L. Julianus. 9. §. 3. ff. ad Exhibend.* Petrus Rebuff. *privil. 86. qui Cadurci, Biturigibus & Parisiis ita se servasse scribit.* Lans. *d. Academ. pag. 87.*

(4.) In Camera Imperiali nullus recipitur, nisi qui publicum Examen sustinuerit. *Ordin. Camer. part. 1. tit. 18.* Responderi ergò potest κατὰ βίαιον, imò quò quis est doctior, eò accuratius est examinandus, nam quantò quis est doctior, tanto delectabilius Examen est, ait Rebuff. *d. loc.*

§. 33.

Quale autem examen Doctorandorum esse debeat, investigandum nunc est. 1. Debet esse non immoderatum. 2. non spinosum. 3. non affectuosum. 4. non importunum.

Moderatum examen intelligo, quando candidè, humaniter & placidè examinantes conferunt cum examinando, neq; vultu austero torvoq; aut titubante capite ferociunt & examinando timorem & pusillanimitatem incutiunt. Rebuff. *d. privileg. schol privil. 87. pag. 257.* non est exigenda nimis rigida & amara examinatio sed mediocris *arg. L. si quid. ff. de Ædil. edict*: quia qui nimis emungit, sanguinem elicit, & cogitare debet examinans, quòd si examinaretur, fortè non responderet: potest enim stultus lapillum in puteum dejicere, quem decem sapientes non possunt exhaurire, secundùm Scaligerum: Jacob. Alemann. *in palæstr. Consult. cons. 3.* D. Theodoric. *in festo D. Johann. Evangelist. part. 3. pag. 187.* Recordor sæpius me audivisse à Clariss. Dn. D. Andrea Dinnero Præceptore & Promotore meo ætatem honorando p. m. quòd Hubertus Gifanius ille

Juris-

JurisConsultus, qui totum orbem literariũ eloquentissimis & sapientissimis scriptis beavit, Doctor ipsius sæpius dixerit: Maximam eorum partem, de quibus in examine suo Doctorali interrogatus, se postmodum didicisse, quem tamen peritia juris, imò in omni scientiâ tùm temporis excelluisse nemo dubitabit: Et certè cùm examinantes præmeditati veniant ad examẽ, & ἐσκεμμένως loquantur, examinandus econtrà nesciat, quid in examine futurum, de quo examinetur; quivis profectò candidus facilè largietur, placidè cum examinando agendum esse:

Ideo 2. non debet esse examen spinosum, exulent quæstiones, quæ nec scienti prosunt, nec ignoranti obsunt, quas si contineas, nihil tacitam conscientiam juvant, si proferas, non doctior videberis, sed molestior, ut contendentibus de prioritate scriptionis Iliadis & Odysseæ id responsi dedit Senec. *de brevit. vit. c. 13.* qua in parte ICti omnium maximè peccant, ut non injuria Ioann. VVovverius *d. Polymathia c. 19.* eos exagitârit: quantum (inquiens) demutàvit Iurisprudentia ab illa antiquâ sapientiâ civili, cùm juvenes in scholis rixen-

 tur,

tur, commiſsi diſputationibus ludicris & inſtar ſpinarũ paribus aculeis invicem obverſis, quibus tàm bellè inſtruuntur, ut cùm in forum venerint, putent ſe in alium orbem eſſe delatos: Ingenuè ego fateor multa in Academiis eſſe diſcenda, quæ quis poſtmodum dediſcere neceſſe habet: Ejus generis quæſtiones ſunt infinitæ apud Juriscònſultos, ſicuti eas recenſet Anton. Heringius *d. Fidejuſſorib. c. 10. n. 103.* & memini quæſitum fuiſſe quendam Candidatum, ubi extet in Iure bovem concipere & párere, *(eſt autem L. 10. §. 2. ff. de Vſucap.)* quomodo conficiatur Zythum *(in l. 9. pr. ff. de leg. trit.)*. Memini etiam Argentinæ fuiſſe quendam interrogatum, quæ ſit breviſsima Lex in toto Iure? non mirandum ſi neſcierit ex tempore *(eſt autem l. 2. ff. de Incend. ruin: item l. 21. ff. de reb. auct. jud. poſſ. quarum hæc octo, illa verò ſex ſaltem literis conſtat.)* Altorfi etiam Candidatus quidam quæſitus fuit, ubi extet in Iure, quando vinum novum bibendum ſit? *(eſt autem l. 10. C. de erogat. militar. annon.)* quæ quæſtio, ut tradidi ſuprà, à Lenauderio *q. 62. p. 4.* attingitur, & ad Doctores applicatur, quando incipi debeat potari vinum no-

vum

vum per Doctores: Et respondet ibidem in prima die Novembris omitti debere potationem vini antiqui *per h. text.* qui etiam habet: Baldum quæsitum fuisse à Duce Mediolanensium, an sciret legem loquentem de vespis, quæ sunt in segete, & ait, ipse benè reperit, quia studebat, sed qui non vult studere, non reperiet, est autem *in L. ex conduct. 15. §. 2. ff. Locat. l. si merces. 25. §. 6. ff. eod.* Hæ & aliæ ejus farinæ quæstiones, neq; sunt utiles, neq; necessariæ, & ab Examinantibus ferè ideò proponuntur, ut examinando pudorem incutiant & sic vexent.

Tertio debet examen esse absq; affectu malevolo, irâ, odio, invidia & livore, durum enim est ab inimico vel superbo examinari, cum plus quærat indoctus, quàm sciat solvere doctus, & communiter dicitur, quod affectio perturbet homines, & ideò propter affectionem (bonam sive malam) non possunt rectè examinare, imò *Rebuff. privil. 87. arbitratur*, quòd scholaris posit rejicere suum Doctorem ab Examine, si sit ei suspectus, quod tamen vix practicabitur.

Quartò debet examen esse opportunũ,

hoc est, Examinantes inquirant in tempus, quod Candidatus studiis adhibuit: Theologis & Medicis non sunt stata tempora, intra quæ studia sua absolvere debent, de JCtis verò extat provisio Imperatoria *in Constit. ad Antecessores, §. 2. nos vero &c.* unde patet, Juridico studio olim quadriennium, hodiè quinquennium statutum. *§. 5. v. quibus &c.* ante quod tempus consortio Advocatorum nemo poterat sociari. *L. 3. §. 4. & l. 5. §. 4. C. de Advoc. divers. Judic. Cuiac. lib. 12. obser. c. ult.* quod idem est, cum moribus nostris, ubi discipuli, certos annos addiscendo artificio destinatos, sustinere & superare tenentur, Müssen die LehrJahr außstehen: Huic quinquennio certa etiam præfixit nomina Imperator, & primi anni Auditores Justinianæos novos nuncupari constituit; secundo in anno Edictales dici approbat, quos alii Pandectarios vocant: tertio anno Papinianistas, quarto Lytas, quinto Prolytas nominari præcepit: sed hi gradus exoleverunt, & eorum loco, tempore Lotharii Imperatoris gradus Baccalaureorum, Magistrorum, Licentiatorum, Doctorum introducti sunt, teste *Matth. Steph. d. l. c. 14. n. 219.*

n.219. vocabula autem illa eleganter explicat Dn. Limnæus *d.c.8. n.61. & seqq.* Besoldus *in differtat. d. Studiof. Magiſt. c.5. pag.61.* De Jure Canonico liquet, ei ſeptennium eſſe præſtitutum. *arg. c. cum ex eo de Elect. & elect. poteſt. in 6.* imo decennium etiam hujus ſtudii requirit *Johann. Cephal. conſil. 232. l.2.* imò Jaſon ſcribit, profunditatem Juris ad quadraginta annos ſe extendere *in L. quid cum fil. ff. de V. O.*

Quæritur autem an illud quinquennium adhuc hodie ſit obſervandum, adeò ut nulli ad gradum ſupremum aſpirare liceat, niſi illud compleverit? Johan. Camman. *diſp.3. de Regal. n.47.* Valentin. Arithmæ. *in præfat. periculorum tertiorum &c.* Förſterus *Diſp.1. ad Inſtit. Th.16.* affirmant, quorum ille ita concludit: quod ſi ætate Juſtiniani hoc tempus deſideratum fuit, anne hoc tempore φιλόδικος idem vel majus tempus huic ſtudio impendere erubeſcet? argumenta ſunt (1.) quod ſit ſanctio Imperatoris, cui merito obtemperandum. 2. quod Juri Civili, Jus Canonicum & feudale acceſſerit: & ſcribit Beuſtius: In terris Saxonicis Doctores in triplici Jure, ſi hoc ita uſitatum eſſet promovendos eſſe, Q. 18.

nempe

nempe non tantùm in Jure Civili & Canonico, sed & Jure Saxonico. Econtra verò Bocer. *d. Regal. c. 2. n. 124. 128.* Thomas Lansl. *d. Academ. pag. 88.* Petr. Rebuff. *privil. 84.* Everh. Speckhan *cent. 2. quæst. 11. n. 30* negant, non esse necessarium præcisè quinquennium expectare, sed si Candidatus ex Calecutio venerit, & vix quadriennium vel triennium in studio Juris collocaverit, at secum adferat solidam doctrinam, & mores inculpatos, tali honorem non esse denegandum, & in numerum Advocatorum supremæ Curiæ VVürttembergicæ admitti, qui per triennium vel quadriennium juri sedulam operam navarunt, testis est idem Bocer *d. l. n. 218.* quemadmodum enim aliàs tempus non est mater producendæ obligationis, sic nec causa est eruditionis, doctrina verò est sola causa definiti temporis: Respondetur ergo: Constitutionem Justiniani ab aula recessisse, cum gradus illi personarū amplius in usu non sint. 2. Fatendum est, Juris studiosum se magno Oceano committere, dum Ius Civile, Canonicum, Feudale, Saxonicum, Statutarium, Camerale, & quòd primo loco ponendum, Publicum jus enavigare

gare ingreditur: idcircò labor indefessus requiritur, & cupidæ Legum juventuti propositis maximis præmiis suam Iurisprudentiam commendavit Imperator.

Ferrea mens, podex sit plumbeus. aurea pera
Jüriscon sultus sic potes esse bonus.

canit Reüsner *p. 3. carmin. pag. 18.* seu ut alius citante VVilhelm. Antonii *d. rescript. morator. in proœm. n. 10.* cecinit:

Qui cupit immensi perplexa volumina Juris
Discere, nec rabulæ munus habere foro:
Plumbeus hunc podex, argentea pera, metallo
Et caput è chalybis frigidiore decent.
Multa tulit fecitq; puer, sudavit & alsit,
Impiger extremos currit Studiosus ad Indos
Per mare; stultitiā fugiens, per saxa, per ignes.

Quod si ad tot annos restringere vellemus scientiam Iuris, quot quæso morientur, qui nunquam attingent etiam satis docti, & posset quis cum Ioh. Fabro exclamare: Amice, tu eris Advocatus in alio seculo, ut eum allegat Pacian. *de Probation. l. 2. c. 41. n. 47.* idcirco monet Seneca. *epist. 9.* juveni esse parandum, seni utendum.

§. 24.

Peracto examine, imò ante Examen, uti quibusdam in locis fit, Candidatus suis

Exa-

Examinatoribus remunerationem certam honoris causa porrigit, quod habet fundamentum à vetustate: Omnes enim qui novi in ordinem venerunt, modicum aliquid pro introitu seu εἰσδεκτικὸν Collegis, tribulibus & suffragatoribus suis erogarunt, *l. 7. l. 11. C. de prox. sacror. scrinior lib. 12. tit. 19.* Matth. de Afflict. *in rubr. constitut. Fridr. de Jure protimis. n. 35.*
Q. 19. Quæritur hic, An filius Doctoris Collegii gratis debeat examinari? Et ita putat. dict. de Afflict. *per. L. jubemus. C. de Adv. divers. jud.* & de hoc factum fuisse statutum in Collegio Neapolitano. Quot autem requirantur Doctores ad examinationem Doctorandi? diversæ sunt sententiæ, pleriq; putant septem Doctores requiri propter *l. si quis C. d. prof. & Med: lib. 10.* ubi à septem approbari debet Archiater aggregandus: Sed sciendum illam L. amplius non practicari & tribus ad minimum, quatuor vel quinq; Doctoribus examina hodie absolvi. Benius d. privil. ICt. *priv. 11. n. 4. pag. (mihi) 14.* Dn. Limnæus *l. 8. c. 8. n. 14. & 64.* Fulu. Pacianus *2. d. probat. c. 41. n. 104. 105.* Ant. Heringius *d. fidejuss. c. 9. n. 20.* Dn. Arumæus *disp. 1. ad A. B. th. 5.*

§. 35.

Ad causam formalem accidentalem referimus Tempus & Locum, ubi, & quando Doctores promovendi: Peracto enim Examine & allatis bonis novis, nihil amplius restat quàm ipse actus Doctoralis: Tempus autem est indifferens, actus ille instituatur, quando velit, diebus profanis & juridicis, an verò festis: De diebus festis Q. 20. dubitatio incidit quidem, *per text. in L. omnes, & in L. dies fest. 11. pr. C. de Feriis*, ubi habetur dies festos Majestati altissimæ dedicatos nullis volumus voluptatibus occupari: At actibus Doctoralibus substituuntur convivia lauta & opipara, quæ sine voluptate & lætitia non perficiuntur. Ergo & in diebus festis institui non debent: sed affirmativa rectè defenditur, si cultus verbi divini merito præcedat hunc actum, & omnia in nomine IESU Christi inchoëntur. *Coloss. 3. v. 17.* tunc subsequens convivium in timore DEI rectè celebrari poterit: sic Aldorfi laudabiliter receptum, ut in festo Petri-Pauli Apostolorum, Universitatis illius natali, actus Doctorei interdum instituantur, quos autem præcedit concio sacra ad Doctorandos benedicendo, gratu-

jando,

lando, monendo & docendo directa: sicq; anno 1628. ipso festo horum Apôstolorum Ampliss. Dn. D. Andreas Dinnerus JCtus sagacissimus, Promotor & Doctor meus ætatem honorandus me tiara Doctorali decoravit: Et adest ratio in promtu, quia quæ voluntariæ Jurisdictionis sunt, utpote manumissiones, legitimationes, transactiones, matrimonia, (quo & Doctoratum refero) & consimilia negotia non rejiciuntur hisce diebus tractanda. *l. r.* 2. 3. 5. 8. 9. *C. de Feriis & l.* 2. *&* 3. *ff. eod.* Gail. *1. observ.* 53. *n.* 10. 11. 13. Dn. D. Beüther *tr. de feriis & fest. c.* 5. *n.* 9.

De Academia Altorfina in specie hoc notum est, quòd quotannis sub hoc festo natalem Academiæ celebrare, & sic interveniente actu Doctorali splendidiorem efficere soleat.

De loco quæritur, ubi actus Doctoralis celebrari debeat? & ferè ibidem celebratur, quo examen habetur, in Collegiis nempe Facultatum & illo quod cæteris est augustius & amplius: Non nescio alia etiam loca interdum seligi, privatá etiam, quæ tamen non facilè eligenda, si circumstantiæ necessariò id non requirant:, De templis Eccle-

Ecclesiarum quæritur: An in illis gradus Q. 21.
Doctoralis peragi possit? Lenauder. *d. tr. q. 29. p. 1.* affirmat (1.) quòd hic actus sit justus, legitimus, & Ecclesiasticus: (2.) quòd consuetudine roboretur generali: sic Cadomi semper consuevêre Doctores Theologiæ in Ecclesia fratrum Minorum de Cadomo Doctorari: Ita Argentorati omnes actus Doctorales instituuntur in templo Cœnobii Prædicatorum: & idem censet *Bertazzolius JC, Ferrariensis in tr. clausul. Instrum. clausf. 2. gl. 1. n. 6. ibi similiter quis doctorari potest in Ecclesiis.*

Objicitur autem *c. cum Eccles. de immunit. Eccles.* quòd Ecclesia domus orationis vocari debeat, nec fieri debere domum negotiationis & speluncam latronum. Respondendum enim est distinguendo inter actus Jurisdictionis contentiosæ & voluntariæ, primo casu non valent: *c. decet. §. ordinar. de Immunit. Eccles. in 6.* secundò valent ejusmodi actus in Ecclesia peracti, qualis cùm sit Doctoratus, amplius dubitari nequit: Quid? quod in actibus Doctoreis orationes vel maximè ad DEUM fundantur & primum locum obtineant: & nulla negotiatio lucrosa interveniat, sed

mercatus sit honestissimus Deoq; amabilis.

§. 37.

Q. 22. Quæritur hîc: An quis examinatus possit absens Doctor postmodum renunciari? Proponit hanc quæstionem Besold. *in Thesaur. practico lit. Doctor.* & pro affirmativa adducta sunt hæc argumenta: (1.) quòd Tubingæ Candidati Magisterii, qui omnia examina superarunt & bona nova acceperunt, postmodum verò ex improviso in morbos inciderunt, absentes unà cum aliis renunciati & sine dubio veri Magistri habiti fuerint: utrobiq; autem eandem militare rationem, nec hac in parte inter Doctores & Magistros differentiam reperiri. (2.) quòd omnia præstanda in actu ipso, ut præstatio juramenti & administratio consuetarum ceremoniarum per Procuratorem perfici queant: Pro negativa militant (1.) quòd dignitas absenti non nisi per Imperatorē conferri possit. (2.) quòd Creatio Doctorū tanquam actus solennis ipsius personæ præsentiam requirat, pariter ut coronatio, vel alius similis actus inauguralis: Ipse Besold. *in tract. de Jure Academ. c. 4. n. 7.* negantibus accedit, & *in Thesaur.* suo

suo practico putat, Imperatoriam Majestatem pro extensione privilegiorum esse rogandam, ut etiam absens, solenniter renunciatus Licentiatus, aut qui jam examina cuncta sustinuit, Doctor renunciari & per Procuratorem honores illos suscipere queat. E quia Imperatoris interlocutione opus est, res nondum est decisa, itaque negantium opinio confirmatur & respondetur, comparationem Magistrorum & Doctorum esse, non per omnia quadrantem, ut *infr. c. 13.* tractabitur, & Besoldus habet: illos Magistros in absentiâ creatos, fuisse saltem VVürttembergicos, ideoq; eis controversiam moveri non potuisse: Item es habe mit den Magistris nit viel zu bedeuten gehabt: Ad alterum argumentum respondetur negando, cùm actiones Legum respuant Procuratorem. *L. nemo. 123. ff. de Reg. Jur.* & ubi persona in individuo ex statuto tenetur adesse, deficiunt Procuratores.

§. 38.

Ratione loci iterum quæritur: An scholaris uno loco examinatus alibi possit actū celebrare? Petrus Friderus Mindanus *lib. d. contin. caus. c. 5. n. 12.* negat, ajens: Non *Q. 23.*

malè refertur etiam id, quod dicunt de continentia causæ ratione consequendi gradus Doctoris & dignitates: hinc scholaris qui se subjicit examini Tubingæ pro consequendo gradu Doctoris, etiamsi ibi dignus inventus sit, ejusq; testimonium habeat, tamen ex illo examine non potest neq; debet Doctorari Basileæ, nisi de novo ibi examinetur & approbetur, allegans Sichardum *in L. nulli. n. 13. C. de Judic.* & Menoch. *de A. I. Q. cas. 372. n. 16.* & res præjudicio est firmata, Johannns Kitzelius JCtus celebris, quamvis Marpurgi JCtorum examini se subjecisset, Giessæ tamen in Doctorem promoveri non potuit, priusquam de novo pro gradu disputasset: Affirmativam tuetur Everh. Speckhan. *cent. 2. cl. 1. q. 11. n. 24.* Christoph. Cuppener *ad d. Authent. p. 34.* Juramenti autem formulæ Doctorandis prælectæ expresse volunt antequàm promotio decernitur, ut promittant se alibi Doctoratum non repetituros. Ergo ab identitate rationis evincitur, eadem ratione examinatos in una, gradum non petituros esse in altera Academia, de qua quæstione *infrà c. 20. §. 148.*

CAPUT VIII.

De Causa Finali & utilitate Doctorum.

§. 39.

Cur Doctorum status in orbem universum introductus causa finalis docet: quæ est multiplex, vel Principalis vel minus Principalis. Principalis finis est iterum vel summus vel intermedius: Summus est uno verbo Gloria DEI & Salus Rerumpublicarum, eaq; pro diversitate subjecti & Doctorum varia: Gloria Dei in tantum hic dominatur, ut quemadmodum omnia dona & bona, quocunq; nomine ea veniant, principaliter & originaliter à DEO omnis boni datore proveniunt, *Jacob. 1. v. 5.* ita & in specie dona animi, ut est sapientia & scientia, *Ecclesiast. 1. v. 1.* ab eo originem suam deducunt: jam quod à Deo est ad Deum iterum tanquam ad suam ultimam perfectionem tendit & recurrit, indeq; gloria ejus exurgit, ad quam pro grata redhostitione omnes nostræ cogitationes meritò tendere debent, *1. Cor. 10. v. 32.* ita cùm dignitas Doctoralis sit à DEO, Doctores etiam primum fructum Deo Ter Optimo

Maximo offerre & nomen ipsius in suo officio celebrare & propagare debebunt; ut enim superius *cap. 2. §. 4.* pluribus demonstratum est, decet imò apprimè opus est Doctoribus vigilantissimis oculis circumspicere, ne ulla ex parte officio suo desint *Jer. 48. v. 10. Luc. 12. v. 46. Qui multa accepit, multorum etiam reddet rationem:* Ergo quilibet suum talentum à Deo sibi concreditum ita collocet, quò tandem audiat illud *Euge serve bone & fidelis! Matth. 25, 21. & 1. Pet. 4. v. 10. Ut quisq; accepit donum, ita alius in aliū illud ministrantes ut boni dispensatores variæ gratiæ Dei: Si quis loquitur, loquatur ut elogia Dei* (quo fidelitas in statu Ecclesiastico) *si quis ministrat, ministret tanquam ex virtute quam suppeditat Deus* (quibus verbis fides in statu Politico & Oeconomico intelligitur, teste *D. D. Joh. Himmelio in Postilla Academic. pag 466.*) *ut in omnibus glorificetur DEUS per JESUM CHRISTUM, cui est gloria & imperium in secula seculorum.*

Salus proximi, aut quod perinde est, Reip. universæ unice Doctori promoto curæ cordiq; esse debet, & palam est ex *L. bono publico. 1. ff de Usucap. ibi: Bono publico. & No-*

& Novell. 36. in pr. ibi universa agere ad utilitatem subjectorum: Promotio autem utilitatis subjectorum pro diversitate operantium itidem multiplex & varia est: aliter enim bonum publicum promovet Princeps & Magistratus administrando, Consiliarii consulendo, Legati alibi negotiando, Doctores vero docendo & bona monendo: hi enim curant ut benè sit animæ, quod peragunt Doctores Theologi, vel ut benè sit fortunis hominum ut JCti, vel ut corpori ut faciunt Medici. Theologi prospiciunt ut benè sit choro & thuri, JCti ut benè sit foro & Juri, Medici ut benè sit thoro & ruri: animæ morbis Theologus, animi morbis JCtus, corporis morbis Medicus est salvator: Theologus ne religioni, JCtus ne regioni, Medicus ne sanitati vis fiat, curat: quilibet cuilibet pro salute cujuslibet studet, ut quælibet ex horum quolibet studio salus promanet, sicut pulchrè loquitur Böckelius *d. visionib. in præf: & ut D. Himmelius in Postill. Academic. pag. 85. habet:* Studio Theologico Dei gloria in excelsis quæritur, seu gratia Dei promovetur *1. Tim. 1. v. 11. 12.* Studio Juridico in terra pax custoditur *Psal. 85. v. 11.* Studio Medico homi-

minibus bona voluntas exhibetur *Ecclesiastic. 38. v. 1. & 2.* quando verò Respubl. ad hæc tria se benè habet, tunc florere dicitur & cujusvis thalamus privatus etiam benè se habet: Doctores hi in Republ. conservant religionem ut Theologi, justitiam & virtutem ut JCti, sanitatem ut Medici: ecquid verò salubrius & magis necessarium bonum his habebitur? quò ergò majora bona in Repub. promovent, conservant, & utilitati singulorum velificantur, eò majores etiã ipsi Doctores habendi sunt. Quod benè intellexerunt Imperatores veteres, idcirco præclarissimis encomiis Doctores, Juris præsertim, exornarunt, ut suos amicos nominarint, quemadmodum D. Antoninus & Aelius Verus Volusium Mutianum & Salvium Julianum *in l. 17. ff. d. Procurat.* & Domitium Ulpianum JCtum & Præfectum annonæ appellat Alexand. Imper. *in l. 4. C. de contrah. & committ. stipul. & L. Divi fratres. d. Jur. Patronat.* itidem amicum suum: imò idem Alexand. eundẽ Ulpianum vocat Parentem suum *in l. 4. C. d. Loc. conduct.* hinc etiam dicitur: Doctores quasi splendorem firmamenti lucere, & tanquam luminosas candelas universum

corpus

corpus orbis profligatis errorum tenebris, veluti sidus matutinum & stellas in omnem perpetuitatem mansuras, irradiare. *c. super specula. x. de Magistr. c. ex eo. d. Elect. in 6. unde Cicero libr. 1. de Orator.* Domus uniuscujusq; JCti oraculum est Civitatis: Cives enim de rebus suis incerti per eos certi dimittuntur, & nisi Doctores fuissent, essemus in tenebris, ait Salicet. *in Auth. Habit: Ipsorum siquidem doctrinâ totus illuminatur orbis & ad obediendum Deo & Magistratui vitam subjectorum informat, inquit Fridericus Barbarossa d. in Auth. Habita. C. ne fil. pro Patre. Colerus de process. executio. p. 1. c. 6. n. 132.*

§. 40.

Finis intermedius est duplex: 1. ut statuum diversorum ordo & eorundem dignitas conservetur: status enim alius est Ecclesiasticus, hunc DEUS honorandum præcepit, alius Politicus seu secularis, quem itidem summa veneratione adficiendum præcepit altissimus *ut supra. c. 5. §. 12.* explicatum: Ut autem ordinis & status Politici multiplices sunt gradus, sunt enim in eo Princeps summus, seu Imperator (& ut respiciam ad nostrum Imperium) Electores, Comites Palatini, Duces, Marchiones,

Landgravii, Burggravii, Principes in specie, Comites, Barones, Nobiles, Doctores, Milites, &c. ita & eorum dignitas est diversa & per gradus maximè distincta: Doctoratus quidem dignitas est, sed minor hisce recensitis, ut infra *cap. 9. §. 50. & 52.* tradetur: interim tamen major & separata à cæteris plebeiis & privatis hominum generibus. (2.) Ut virtus impensa debitum suum reportet præmium *arg. l. semper. 5. §. 3. ff. de Jur. Immunit. & L. virtutum 4. C. de Imag. & statuis:* quale autem præmium sit Doctoribus concessum, privilegia infra indicabunt: & gloriosissimus Imperat. Justinianus in fin. procem. Instit. adumbravit: *animos vestros* (alloquitur autem cupidam Legum Juventutem) *sic eruditos ostendite, ut spes vos pulcherrima foveat, toto opere legitimo perfecto, posse etiam nostram Rempubl. in partibus ejus* (scilicet vel in Ecclesia vel Curia) *vobis credendis gubernari:* Et quia Deus ordinis autor est, utitur quasi medio (Theologia, Jurisprudentia & Medicina) per quam ad gubernacula populi promovet eos, qui populi gubernandi scientiâ probè sunt instructi & condocefacti: Hæc est illa virga scribæ, quæ fecit ut de Machir descen-

descenderent Principes & Duces de Zabulon: quod B. Lutherus vertit: von Machir sind Regenten kommen und von Zabulon sind Regierer worden durch die Schreibfeder. *Judic. 5. v. 14.* D. D. Justus Mejer *in oration. Doctoral. primæ. promotion. Juridic.* (*in actis Argentinensibus*) *pag. 142.* Hinc est quod idem Lutherus *Tom. 4. Jenens. p. 440* scribit: Die Schreibfeder (per hunc calamum metonymicè intelliguntur Doctores singularum facultatum, qui præ omnibus aliis vel maximè calamis utuntur scriptoriis) muß Kayserin bleiben oder GOtt wird uns ein anders sehen lassen; quo ipso Doctorum officium & ordo vel maximè confirmatur, seu ut Hermannus Latherus *de Jure Censuum l. 1. c. 14. n. 18.* explicat: Gelerte Leut und Dienen müssen wol in acht genommen werden / daß sie bleiben: Jacob Bornitius *d. præmiis. l. 1. c. 6.* ubi eleganter demonstrat, circumspectam vetustatem bene meritis de re literaria loco præmii dignitatem Doctoralem concedere voluisse singularibus etiam additis symbolis.

§. 41.

Minus principalis est, ut creati Doctores

res se & suam familiam honestè nutrire & propagare & aliquid ultra plebeiorum sortem victitare queant, per text. *in L. 6. C. de Professf. & Medic.* : Videmus autem in praxi planè contrarium & jam multis temporibus aliud introductum : Conqueritur de hoc Dominicus Baudius *Cent. 2. Epist. 53.* crebrò ingeminans: senio & inusu obsolevisse titulum de Donationibus, ut jure inter abrogatas Leges debeat recenseri, & seriò seringi, ac dolere, quod cum plus exhauriat laborū, quàm mulus perpetuarius, tamen ægrè vitam tolerare, ne dum dignitatem suam (Doctoralem) tueri possit *centur. 1. epist. 99.* Gerhard. de Maynardis. *lib. 3. decis. Tholosan. c. 38.* ait: Non rarò fit, ut qui studiorum cultores & Professores maximè assidui sunt, professionis & laborum suorum diligentiâ ad pauperiem redigantur, & subdit rationem, quod ut plurimum nullam, aut exiguam admodum curam habeant (aut habere possint) rerum familiarium, unde sanè, ut res ipsorum domesticæ ab aliis interea quàm fidelissimè curentur, ad evitandam egestatem atram summè necessum esse videretur: Ille profectò parum sibi consuluerit, qui animo divitias

tias corradendi Doctoratum ambit, infimæ enim ſortis hominem in Republ. victitantem plus ſibi & ſuis colligere poſſe in confeſſo eſt: & quidem tantò magis, quò ſtudia hæc ab omni mercedis flagitatione quieſcere debent, inde factum ut homines efflagitatione mercedis non admoniti, omnem laborem gratis accipiant: Verum quidem eſt, præmia ſcientiarum non conſiſtere in eo, ut quis acervos æris & auri corradat, ſanctiſsima enim ſcientia Legis (& aliarum facultatum) pretio nummario æſtimanda aut dehoneſtanda non eſt. *L. 1. §. proinde. ff. de extraord. cognit.* Neq; *Novell. 1. in fin.* id innuit, ſicut à plurimis & inter eos à Ludov. Grempio in analyſi Inſtitutionum (quandoquidem ille ejus libri author, falsò hactenus Brederodio adſcriptus, à Beſold. *de Jur. Academ. pag. 170.* perhibetur) citatur: Leges neminem in paupertate vivere, neq; in anxietate mori ſinere: nam Interpretes malè illam Regulam fabricaverunt, cum tale quid Imperatori in mentem ibidem non venerit, ſed de Lege Falcidia ejusq; utilitate loquatur & inſuper vetus Interpres, verbum in textu Græco ῥαθυμία non anxietate ſed ſocor-

dia sive negligentia, quæ anxietati omnino contraria est, vertere debuerit. Thomas Lansius *d. Academ. pag. 40.* D. Rittershusius *p. 2 Novell. exposit. c. 1. n. 16.* Idem *in partit. feudal. p. 3.* & *in Comment. ad Institut. p. 14.* undè falsos esse illos versus πολυθρυλλήτους patet:

Dat Galenus opes, dat sanctio Justiniana:

Item:

- - fulvum dat Bartolus aurum.

Item:

Bartolus & Baldus faciunt equitare caballo.
Ex altis paleas, ex istis collige grana.

gl. in proœm. ff. §. nos verò. v. ditissimi.

§. 42.

Sed hæc benè conciliari possunt, nam posteriora dicta de excessu loquuntur, ubi quidam hunc finem & scopum principalem sibi ob oculos ponunt, quasi studiorū finis ultimus sit corrasio divitiarum: priores loquuntur in defectu, quod reditus & salaria necessaria ad alendam familiam ipsis deficiant: Ergo media via incedendum: Juvandi sunt, & Salaria constituenda & stato tempore exolvenda, qualia non tantùm Doctoribus ad necessitatem vitæ, sed & ad honorem eorundem pertinere

ſcere videbuntur pro magnitudine & amplitudine Reipubl. aut Principatus, qui ea conſtituit, *Petr. Gregor. Tholoſan. l. 18. de Rep. c. 4. Dn. Limnæus l. 8. de Jur. Publ. c. 3. n. 20. 21:* econtrà Doctores avaritiæ prurigine rejectâ omni, μετρίως rei familiari conſulere ſtudeant, ne heredibus ſuis conqueri neceſſe habeant, quod dictus Baudius, *Cent. 2. Epiſt. 46.* eò res ſuas redactas eſſe quiritans, ut æri alieno ſupereſſe nequeat: Et ſecundum *Limnæum d. l. n. 24.* in fata concedentes famam quandoq; ſibi, liberis & familiæ vero famem utplurimùm relinquant.

§. 43.

De ſalariis vero Doctorum quinq; controverſæ quæſtiones apud Commentatores occurrunt, quarum (1.) eſt: An ſalarium debeatur Doctori, ſi peſte vel bellicis malis (ut proh dolor nunc ſolenne) præpeditus operas nullas præſtare potuit? Et affirmatur, quando enim non ſtat per eum, qui conditionem implere obligatus eſt, quo minus impleatur, haberi dicitur perinde ac ſi impleta fuiſſet. *l. 38. in pr. & & §. 1. ff. Locati,* ubi qui operas ſuas alicui locavit totius temporis mercedem accipere debet, ſi Q. 24.

per

per eum non stetit, quo minus operas præstaret, & ita sentiunt *And. Gail. 1. obs. 44. n. 13. Regner. Sixtin. cons. 14. n. 11. vol. 3. Marpurg.* ubi etiam loquitur de caussis Cameræ Imperialis, ubi propter ordinem præfixarum facilè contingit, quòd quis non singulis annis laboret: rationem hujus vide. *in c. magna pietas. d. pœnit. dist. 1. & can. charitatem. 12. q. 2.* Quodq; Doctoribus debeatur salarium pro anno quo non legerunt, cùm fuerint impediti, consuluit Philippus Decius *cons. 70.* in casu ubi propter incursum Francorum in Tusciam officiales Pisani Doctoribus scripserunt ne legerent: & tamen ipsis integrum salarium perinde ac si toto anno legissent, deberi respondit. Ac Doctorem, si sit conductus ad legendum Paduæ si non potuit ibi legere propter bellum, quod Venetis inferebatur, integrum tamen salarium habere debere, docet Jason Maynus *in l. diem functo. n. 42. ff. d. off. assess.* Joh. Gutierrez. *libr. 1. pract. qq. q. 32.* ubi allegat Leges Regias Hispaniæ in contrarium, (1.) quod debeat esse proportio inter mercedem & laborem: at ubi labor nullus intervenerat, etiam merces ibi cessare debet: Respondetur autem ad illas Leges

ges Regias, quod loquantur in eo casu, quando Advocatus conducitur respectu unius vel plurium causarum specialiter nominatarum, tunc temporis occurrentium, æquum ideò est, ut Advocati labor æstimetur.

Quæritur porrò: An Doctori propter supervenientem senectutem vel aliam infirmitatem posſit salarium detrahi, diminui & is planè removeri ab officio? Tractat hanc quæstionem Alciat. *l. 1. præsumt. 19. n. 7.* ubi pro affirmativa adducit *text. in L. si quos Judices C. de off. Præf. Prætor.* ubi Judices propter infirmitatem ab officio judicandi removentur: Pro negativa facit. *c. quamvis triste. 8. quæst. 1.* ubi Episcopi quamvis inhabiles propter infirmitatē, non tamen removentur, aut salaria ipsis adimuntur: facit etiam text. *in. L. 1. §. Divus. ff. de var. & extraord. cognit.* Alciatus distinguit ad hunc modum: aut sermo est de officio, quod magis datur propter dignitatem, quam propter onus annexum, & quod est sua natura perpetuum, quale est Episcoporum, Doctorum, Professorum, Advocatorum, & in his putat procedere Jura, pro negativa adducta: aut loquimur Q. 25.

de officio, quod datur principaliter propter exercitium, quale eſt officium judicaturæ & eo caſu procedere ſententiam affirmativam: ſicuti allegatur ab Eberhard. Speckhan. *cen. 2. qq. 10.* qui putat ad Principis curam ſpectare ut ſenes ejusmodi rude donentur, & annuo ſalario alantur, ne is qui coſenuerit in officio aliquo digniori indigeat in ſenectute *arg. l. Lucius ibi, veteranis in præmium aſſignatis ff. d. evict.* ut proverbio locus fiat, Sexagenarium de ponte &c. de cujus parœmiæ ſenſu CL. Dn. Bernegger. *ad Sueton. Cæſarem diatrib. 13. c. 80. num. 9. lit. e. Et idem ſentit Gutierrez quoad quæſtionem ipſam. d. quæſt. 32. n. 3.*

§. 44.

Q. 26. Quid ſi Doctor aliquis morbo detineatur, anne ſalarium diminui vel planè auferri poterit, & is ab officio ſuſpendi? Et omnino negandum eſt. (1.) Nulla eſt ratio pietatis, miſericordiæ & humanæ ſortis, ſi afflictioni corporis addatur afflictio rei familiaris. (2.) cum præſertim morbi illi, non aliunde quàm ex geſto officio & devoratis tot moleſtiis & laboribus proveniant, iniquiſsimum ergò, ſi conſolationis loco ſalarium auferatur. Profectò humanitatis & vicis-

vicißitudinis rerum humanarum non benè sunt memores, qui afflictos invaletudine, remotione ab officio, aut diminutione salarii ulterius inhumanißimè aggravare student: qui stat videat ne cadat, & quod hodie mihi, cras tibi obvenire poterit, & ita Joh. Vaudus *libr. 1. quæst. 7.* Dn. Limnæus *l. 8. c. 3. n. 29.* mecum sentiunt per text. eleg. *in l. 4. §. 5. ff. d. stat. liber. ubi servire etiam nobis intelliguntur illi, quos curamus ægros, qui cupientes servire propter adversam valetudinem impediuntur. & L. ult. §. 1. ibi, si probatum fuerit, nautam morbo impeditum. ff. ad. L. Rhod. de jactu:* & morbo implicitos loco moveri minimè convenit *c. Pontifex 7. q. 1.* Ejus rei habêmus fundamentum etiam in Jure divino *2. Macchabæor. 8. v. 28. & 30:* ubi Judæi belligerantes spolia etiam diviserunt inter infirmos & debiles: Et extat *in Dubiis Cameræ Impar. mss. fol. 7.* quæstio hæc decisa: Absentis Assessoris salarium inter præsentes etiam ægrotos dividitur, quod multis iniquum visum, cum scilicet hi nihil operentur: sed tamen cum ita diu observatum sit, & adhuc observandũ senioribus visum est, & ita actum cum D. D. Hieron. Neidhardo, D. Johan VVüstio

ut & D. Caſpar. Khunio qui rarò conſilium viſitarunt morbis impediti.

§. 48.

Q. 27. Succedit quæſtio quinta: Si anno currente Doctor moriatur, an reſiduum anni heredibus ejusdem debeatur? Et affirmativa approbatur communiter (1.) *per d. text. in l. 1. §. divus. ff. de Extraord. cognit.* 2. quando ſalarium debetur ex diſpoſitione legali vel quæ ejus loco ſuccedit, puta ſi per ſtipulationem promiſſum ſit ſalarium, tunc tot ſunt obligationes, quot ſunt anni, & ideo pro anno cœpto totius anni ſalarium debetur. Et hunc annum deſervitum vulgò appellant. Cothm. *reſp. Academ. 46. n. 1. & 2.* Et ita teſtantur Gail. *1. obſerv. 44. n. 12.* Mynſing. *cent. 3. obſ. 7. & 8.* Benius *de privil. JCtorum. privil. 76. per tot.* Dn. Limnæus *l. 8. de Jur. publ. c. 3. n. 30.* Dn. Lanſius *de Academ. pag. 42.* Obſtat quidem *l. Scio ff. d. annuis legat.* ubi artifici nonniſi pro rata temporis & laboris merces debetur. Reſpondetur enim hoc beneficii loco à lege ob dignitatem ac probitatem ſcientiæ & intellectus Doctoribus conceſſum, & ad conſequentias non porrigendum eſſe: Unde ſecundùm Benium *d. privil. JCt. p. 1. pr.*

22. pag.

22, pag. 28. Doctor si post lecturam inchoatam decedat, integrū anni salarium ad heredes etiam extraneos transmittit: & si in medio anni moriatur, transmittit salarium ad heredes totius anni, *Jason in l. in diem functo n. 40. ff. d. off. assess: per eand. leg.* Extenduntq; etiam ut procedat non solùm in Doctore moriente sed & cum superioris licentia aliò recedente *Benius d. l. n. 3:* quod scil. nihilominus ei debeatur salarium integrum: quod adhuc magis locum habet, si ob timorem pestis aut belli ante finem anni & completi studii recedere sit coactus: *Besoldus in thesaur. pract. verb.* Besoldung *& in diss. d. studiosi. Magist. &c. c. 9. pag. 105.*

In electoratu Saxoniæ differentia quædam est, quam recenset Andr. Rauchpar. *quæst. 25. n. 12. part. 1:* ut viduis & liberis defunctorum Professorum & Ecclesiæ Ministrorum semestria salaria, sed Scabinorum vel Assessorum Curialis Judicii viduis & liberis integri insequentis anni salaria dentur.

§. 46.

Aliam quæstionem movet idem Benius *d. privil. JCtor. privil. 74.* An Doctor sine revolutione librorum consulens (Der Q. 28.

nur mündliche Bedencken gibt) quod vel maximè in Medicis locum habet, salarium habere debeat? Joh. Andreæ *ad specul. tit. de Salar. Advoc. §. sequitur. n. 1.* facit differentiam de seniore, quòd laboribus exantlatis tandem facilius negotia Juris expediens non minus salario dignus sit, quàm junior qui parùm doctus multum cogitur laborare: ait enim, non solum præsentis sed præteriti temporis rationem habendam esse in exercitato sene: quod etiam defendit Speckh. *cent. 2. q. 11. n. 23.* Petrus Rebuffus *d. privil. Scholar. privil. 46.* sed & juvenis Doctor potest esse extemporaneus, ideò differentia non facienda ratione ætatis, sed ratione sufficientis scientiæ, der jhm wol getrawen darff/ illis enim adhærere debemus, qui magis veritate & ratione nituntur, ideo dic quòd senes & juvenes laudandi sint, ait Lucas de Penna in *L. 1. C. de Conf.* Nevizan. *lib. 5. sylv. nuptial.* imò juniores confidentiores esse senioribus, quorum memoria senescat testatur idem Nevizan. *lib. 5. n. 12.*

§. 47.

Succedit tandem gravior casus ex hactenus enim traditis cognitum est, Docto-

res propter doctrinam, quam profitentur, solere salaria publica mereri, eademq; ipsis constitui ex publico ærario à Principibus & Magistratibus, quod quibusdam servile esse videtur & mercenarium, teste Hermanno Lathero *de Censu. l. 2. c. 7. n. 44.* quamvis ex antiquitate pateat, constitutionem salariorum ex publico, summi honoris fuisse, quò referenda Ferrariensis querela, qui magno Diviti & Clerico potius consulere voluit, ut Doctoris titulum promereantur, cum cœteri saltem de libertate in servitutem se præcipitent, utpote qui aliis inservire & ad nutum parati esse debent, sicut supra *c. 2. §. 5.* probatum: Cum autem hodierni mores ferè aliud non admittant, Doctor autem aliquis benedictione divinâ ita ditatus, ut sibi & suis absq; publico salario inservire potis sit, quæritur an talis bona & salva conscientia professioni suæ, quæ vel maximè publico bono accommodanda, se subducere, & privatim vitam suam instituere possit? Quæstio certè maximi momenti, quæ etiam hisce temporibus calamitosissimis à multis movetur? Decisionem require apud D. Balduinum *de casibus Conscientiæ lib. 4. c. 9. cas. 1.* qui negat

multis rationibus (1.) quòd sit contra ordinationem DEI. (2.) quòd nemo talentum suũ defodere debeat, *Matth. 25.* (3.) quod labores in publico sustinendi pariant gaudium conscientiæ : quibus addi possunt (4.) ea scripturæ dicta : Ut quisq; vocatus est, ita ambulet. *1. Cor. 7. v. 20. Eph. 4. v. 1. Rom. 12 v. 7.* quod Lutherus vertit, Hat jemand ein Ampt/so warte er deß Ampts/ & *1 Thessal. 4. v. 11.* Contendite, quietè agere & agere propria. Item Spartam quam nactus es hanc orna ; de quo adagio Manlius *in Collectan p. 210.* Excipit autem certas personas (1.) senio confectas, qui alterum pedem in cymba Charontis habere videntur. (2.) invalidos & continuis morbis implicitos (3.) Literatos, qui domi scribendo aut consulendo aliis inservire possunt : Et huic exceptioni tertiæ omnes Doctores salvâ suâ conscientiâ se includere possunt, quando forsan tædio accepti pulveris publicè deglutiendi se privatæ tranquillitati committere, nihilominus autem petentibus sua ope gratificari cupiunt & ita saltem non animo defugiendi labores, sed potius honores publicos avertendi animæ suæ consulere anquirunt : id quod eleganter

ter etiam Zasius declarat *ad. L. 2. §. post hunc ff. d. O. J. n. 8.* Non ex ignavia Labeo Magistratum contempsit, non delegit iners otium, ut cum Mario ab octava biberet, ut hesternam ructaret cum Antonio crapulam: sed ut studiis operam dando prodesset posteritati: ut Rempublicam, cujus in publicum administrandæ subire honorem noluit, privatus adjuvaret: Habet enim pro sententia Senecæ, ubi in privato etiam Lare sese explicet magnus animus, qui etsi otium suum absconderit, singulis tamen & universis prodesse valet ingenio, voce, consilio: siquidem nec ille solus militat, qui in acie steterit, cornuq; dextrum vel lævum defendit, sed & qui portas tuetur, & statione minus periculosa, non tamen otiosa fungitur: vel an ille plus præstiterit, qui inter peregrinos & cives Prætor adeuntibus jus dicit, an is, qui virtute instruit animos, quid sit pietas, justitia, quid sapientia edocet, Ergò Labeò noster, qui tempus in studia contulit, qui publicarum rerum vicem domestico labore reposuit, etiam in privato publicum negotium egisse censebitur, & forte tamen melius, quòd nec ambitione, publicâ peste premeretur, nec calumniatorum carnificinam metueret.

CAPUT IX.

De Divisione.

§. 48.

ABsolvimus ἀιτιολογικὰ, digrediemur nunc ad divisionem: Doctores autem sunt vel Theologi, vel JCti, vel Medici: de Philosophiæ enim Doctoribus, non nisi impropriè ita dictis aliud demonstrabitur *cap. 13* Ut verò consentiunt, hactenus ex dictis ratione omnium causarum patescit: dissentiunt autem (1.) objectis, Theologus enim versatur circa Theologiam & sacra Biblia, JCtus circa Leges, Medicus circa Medica. (2.) Ordine, Theologus enim præcedit JCtum, & hic Medicum, de quo infra ex professo *c. 14.* (3.) Vitæ statu, Theologus enim est persona Ecclesiastica, JCtus verò & Medicus inter Politicos referuntur, sed circa statum vitæ versantur multa; dubia.

§. 49.

Q. 29. Quæritur enim, An Doctorum status sit Ecclesiasticus an Politicus? Pro Ecclesiastico cum habet Lenauderius *in tr. de Doctorib. q. 29. p. 1.* argumenta ferè sunt hæc: (1) Doctores vocantur Clerici, Clerici autem

tem opponuntur Laicis seu secularibus, *canon, 1. dist. 1.* (2.) quòd concessione Cancellariorum promoveantur: illi verò utplurimùm sunt Episcopi, ut Academiæ Lipsiensis Cancellarius est Episcopus Martisburgensis, Gryphisvvaldensis Episcopus Caminensis, Rostochiensis Svverinensis: Politicum autem esse hunc ordinem evincit: (1.) quòd confirmatio & omnis habilitas Doctorum procedat ab authoritate Imperatoria, Imperatorem autem esse Laicum inter confesso est: Ego, ut meam opinionem addam, de Theologiæ Doctoribus nullus dubito, quin inter Ecclesiasticos referendi sint: JCti autem & Medici sunt omninò Politici, & ita etiam eorum status est Politicus non Ecclesiasticus: Respondert autem potest, quòd vocabulum Clerici dupliciter accipiatur, generaliter de omnibus qui in Ecclesia Christi deserviunt, specialiter de iis, qui divino cultui ministeria impendunt, priore modo & JCti & Medici possunt esse Clerici, at hoc modo Clerici & Laici non contradistinguuntur *per Auth. C. Habita ne filius pro Patre*: posteriore significatu non dicuntur Clerici: Ad argumentum (2.) respondetur, 1. non esse perpe-

perpetuum, ut Cancellarii Academiarum sint de Ecclesiastico statu, sicuti Academia Argentinensis & Altorfina testantur: 2. Concessionem Cancellarii non esse immediatam, sed mediatam, & provenire ab Imperatore, cujus nomine potestas creandi Doctores per Cancellarium Promotori conceditur: nihil verò refert, quòd Ecclesiastica persona, secularis Principis authoritatem interponere possit, sed potius sequitur, Cancellarius Doctores sinit creari propter Cæsarem; Ergo Doctores magis creantur propter Cæsarem, quàm propter Cancellarium, qui saltem ministerium & vocem repræsentat.

§. 50.

Supra in proœmio dictum est, Doctorum statum à Politicis variè considerari, quidam enim eum referunt ad Academias & utplurimùm: Limnæus *lib. 8. c. 8.* Braudlachtus *libr. 5. Jurisprud. publ. c. 3.* & hoc modo quæritur, an status sit Ecclesiasticus, de quo modò actum, quidam verò referunt eum ad ordinem subditorum & Civium, ut Arnisæus *in Polit. c. 13.* Joh. Hensler. *in colleg. Juridic- Politic. disp. 2. Th. 29. & qui eum sequitur Libenth. coll. Polit. disp. 15.*

§. 7.

§. 7. quatenus nempe Doctores in Academiis aut alibi creati, postmodum in aliqua Republ. versantur. De horum statu paulo altius tractandum & ex suis principiis deducendum est: Status (persona, caput) hominis est, per quem est, quod est: qui est vel naturalis vel civilis: illo homo est quatenus naturaliter est: Civilis status est per quem homo politicus est: est autem πολιτικὸς cohabitatione & ordine, qui consistit in Imperio & obsequio, hoc est, in distinctione officiorum vel dignitatum: Respectu dignitatis alia est eminentior, alia inferior: Eminentior est nobilitas: inferior, dignitas in specie dicta: Atq; ut jam applicatio fiat, sunt Doctores in Repub. & statu Politico, qui dignitatem annexam habet: Unde exurgit quæstio in tota hac materia difficilima omniumque maximè controversa: An Doctores creati sint Nobiles, an verò dignitatem habeant Nobilitate inferiorem? Multi prius affirmant, multi posterius: Quod Doctores sint Nobiles, defendit Antonius Faber *in Codic. lib. 1. tit. 28. def. 10.* Benius *de privileg. JCtor. p. 3. priv. 56.* Matth. Stephani *de Nobilit. l. 1. c. 7. n. 29. & in tract. de Acad. Jure. c. 14. n. ult.* Q. 30.

n. ult. Halbritter *in orat. de privileg. Doctor. p. 338.* Arnisæus *in Polit. c. 13. p. 396.* Braudlacht. *l. 1. Jurispr. publ. c. 5. §. 16.* Nobilissimus Petrus Fritzen *de Nobilit. conclus. 14.* Harprecht. *ad §. servum. 5. n. 79. Inst. de Jur. Person.* Dn. Limnæus *lib. 8. de Jur. Pub. c. 8. n. 99.* Joh Gutierrez. *pract. quæst. lib. 4. q. 17. n. 8.* Johan. Lauterbach. *d. liter. & armis. n. 90.* Menoch. *libr. 4. Præsumt. 189. n. 86.* Fr. Vivius *in Commun. opinion. n. 4.*

Quod non sint Nobiles propugnat Valentinus Melasius *in disput. de Basilicis anno 1614. Jenæ habita th. 43. lit. H.* Burck. Berlichius *d. Jur. Noverc. p. 2. art. 2. sect. 7. n. 725. in fin.* Matth. Berlich. *part. 3. conclus. practicar. concl. 28. n. 105.* Christoph. Mingius *d. superiorit. territor. n. 45.* Conradus von Einsidel *in tr. de Regal. c. 2. n. 140.* qui prædictam Doctorum in causa propria assertionem non admittit, & magno argumentorum pondere decertat: Utraq; pars habet argumenta sua. Et quidem affirmantes utuntur (1.) text. *in L. 2. §. f. & L. dicimus. 4. §. 5. ff. de Excus. tut.* in quibus Ulpianus dicitur nobilis & nobilissimus, unde argumentum: Quicunq; vocantur nobiles ab Imperatore, revera sunt nobiles: JCti ab Impe-

Imperatore &c. E. (2.) *L. providend. 7. C. de Postuland.* ubi Advocati dicuntur Nobilissimi (3.) per *L. 2. §. 9. C. d. V. J. E. ubi JCti dicuntur incluti.* (4.) Quicunq; iisdem gaudent privilegiis, iidem definitione eadem gaudebunt. Doctoribus competunt privilegia Nobilium. Ergo & ipsa definitio rei seu nobilitas. Minor probatur 1. *Ord. Polit. anno 1577. tit. 11. §. 1. & tit. 12. §. 1.* ubi parificantur quoad vestitum. 2. *Ord. Camer. p. 1. c. 43.* ubi paribus cum Nobilibus utuntur fruuntur stipendiis Doctores, qui Cameræ declarati sunt Assessores.

Negantes habent speciosa momenta, inprimis verò Einsidelius *d. l. n. 141.* (1.) Quicunque nomine differunt inter se differunt. *l. 7. C. de Codicill.* Atqui Doctores & Nobiles nomine differunt, ut quivis videt. (2.) Nobilitandi potestas est solius Imperatoris singulari & expressa concessione. E. non Academiæ & consequenter nobilitatem per Doctoratum non concedi posse. (3.) Omnis Nobilitas est transitoria ad heredes descendentes. Doctoratus vero non est transitorius. E. (4.) Si Doctores essent Nobiles, sequeretur, quod Nobilis Doctoris gradum ac dignitatem accipere

non

non posset, quia quod prius quis habet, id iterum ei tribui nequit, & qui jam Nobilis est, denuò Nobilis fieri non potest. *arg. l. 39. §. 2. ff. d. Leg. 1.* (5.) Consuetudo in contrarium est, Doctores pro Nobilibus non haberi. 6, argumentum & valde rationabile, quod ego Einsidelianis attexo: Si Doctores Nobiles redderentur per Doctoratum, frustra laborabunt Doctores ab Imper. specialem concessionem nobilitatis petendo: posterius autem tota die practicatur, quod non fieret, si ex Doctoratu de adepta Nobilitate certi essent. Ergo & prius non erit verum. Respondetur autem ad objectiones hasce ab utraq; parte. Ad affirmantium argumentū primum respondetur, allegatas Leges non obstare, Ulpianus enim dicitur ibi Nobilis, non quatenus est JCtus, sed quatenus scriniorum Magister, Consiliarius & Præfectus Prætorio Alexandri Severi, teste Lampridio *in vit. Severi.* 2. dicitur Ulpianus Nobilis, quod accipitur de Nobilitate animi, & de omnibus illis, qui sunt excellentes in sua professione, & accommodatur aliàs omnibus rebus in uno quoq; genere præstantioribus, sic dicitur, Apelles nobilis Pictor. Matth. Stephan.

d. Nobi-

d. Nobilit. c. 1. n. 1. & seqq. Josias Nolden de stat. Nobil. c. 1. n. 3.

(2.) ad L. 7. C. de Postuland. Respondetur vocabulum Nobilißimos hîc accipi pro perfectißimis in Juris cognitione & usu, ut ex contextu apparet, ibi, quorum fama hilarior sit. (2.) ab Etymologia nullum firmum argumentum trahi, & solam nominationem non facere quicquam ad probationem nobilitatis, *arg. §. ult. Institut. d. Adoption.* Vox enim nobilitatis in legibus juris civilis indifferenter variis applicatur, dicitur enim etiam summus Princeps nobilis *in l. quaeris ff. d. natal. restituend.* At quæ Ulpianeæ & Imperatoriæ dignitatis æqualitas & proportio? dicendum ergò in his legibus voculam nobilis propriè de vera ac civili nobilitate accipi, quùm Imperatori tribuitur, impropriè verò quando Ulpiano, quod & Dionys. Gothofredo JCtorũ philologicorum facilè principi probatur.

Ad L. 2. C. d. V. J. E. Respondetur illos Viros in d. l. nominatos esse Nobiles sine dubio, quia ipse Princeps Justinianus eos vocat Nobiles, quos autẽ Imperator in rescripto Nobiles vocat, ii revera tales sunt, atqui nil tale habetur de Doctoribus, *arg.*

I L. 3.

L. 3. C. de Consul. libr. 12. & L. Patron. 5. ff. de natal. restituend. (2.) erant simul Officiarii Aulæ Imperatoriæ, de quibus abundè constat eos nobilitate fulgere.

(4.) *ad Ordin. Politic.* latè respondet Einsidel *d. l. n. 153.* eam constitutionem separare magis à Nobilibus Doctores, quàm æquiparare: cùm enim distinctis & separatis Titulis de Nobilibus & Doctoribus, eorumq; vestitu ibi agatur, facilè intelligitur, ipsam etiam materiam distinctam inter se & discretam esse, & illud saltem patere, quod in isto titulo aliud de Doctoribus disponatur, quàm in præcedenti de Nobilibus constitutum fuerat.

Quoad ordinationem Cameræ parificantur Doctores & Nobiles quoad salariũ quatenus sunt Assessores, cum æquali perfungantur labore, non quatenus aut Doctores aut Nobiles judicantur.

§. 51.

Et ita ad affirmantium argumenta respondendum: Negantium verò rationibus ita obviari potest, & quidem ad primã (1.) Respondetur distinguendo inter voculam Nobilium, quæ accipitur vel genericè vel specificè: genericè omnes dicũtur Nobiles,

biles, qui sunt è conditione plebeia exemti: ut sunt Imperator ipse, Princeps, Comes, Baro, Eques, Doctor: hi omnes sunt Nobiles genericè: In specie verò sunt Nobiles, qui nomen hoc retinent, de illis dicitur, Doctores esse Nobiles, de his non, Ein Doctor ist Edel / aber Er ist kein Edelmann / Dn. Limnæus *d. l. n. 104. 105.*

Ad (2.) repetitur (1.) eadem responsio modo data. 2. quod Imperator per alios possit nobilitare *l. 1. §. 6. v. omnia, C. d. V. J. E.* ad. (3.) respondetur, Dari etiam nobilitatem quæ non transit in herèdes, ut est Comitum Palatinorum, Equitum auratorum, quò etiam Doctores referuntur.

Ad (4.) respondetur negando, Nobilis accipit Doctoratum ad alia jura & privilegia, quæ Doctores habent præ Nobilibus, non ad nobilitatẽ suam, quã antea habet.

Ad (5.) respondetur concedendo, verum esse Doctores & Nobiles non parificari in sensu speciali sed generico: Esse autem consuetudinem Europæ hanc tamen quòd Doctorem in dignitate constitutum reputet, ut in Canonicatibus, Nobiles & Doctores simul admittuntur: sic & in Imperiali aula Senatus aulici Assessores sunt No-

biles & Doctores, ut & in Imperiali Camera.

Ad 6. argumentum respondetur ut in primo & quarto.

§. 52.

Et ita recensitæ sunt opiniones affirmantium & negantium: sequitur tertia opinio, quæ est distinguentium: Anton. Faber. *in Cod. lib. 9. tit. 28. def. 9.* Tiraq *de Nobilit. c. 31.* Jos. Nolden *de stat. Nobil. c. 5. n. 42.* Hortensius Cavalcanus *d. Testibus. p. 1. c. 1. n. 46.* nobilitatem tantùm Legum Doctoribus concedunt, Medicis vero negant, quæ sententia est erronea, imò falsissima, nam Medicina æquè est ars saluberrima, imò Reip. summè necessaria. *L. inter eos, 33. ff. ex quibus caus. major.* & nobiles efficiens.

In hoc sententiarum conflictu tandem ut ἐπίκρισιν etiam meam addam, ita temperabo crenam, ut Doctoribus falsum titulum non affingam neq; verum adimam: Marquardi Freheri mentem approbo qui *lib. 3. d. infam. c. 25. n. 13.* Docturam proxumam à nobilitate specifica dignitatem facit, cum Doctor aliquatenus dicatur Nobilis per *Br. in L. Judices. C. d. Dignit.* &

hanc

hanc nominat Besoldus *in discurs. d. Jur. Civium. c. 11. n. 29.* nobilitatem literariam seu togatam: constare enim ait dictus Besoldus, non tantum dari nobilitatem ex nativitate, sed etiam vel maximè ex virtute, vel militari vel togata: neque enim penis tantùm (ut satis impudicè Nobilis illa fœmina Genuensis uxori cujusdam Doctoris objecit) sed & penna Nobilem facit, teste *Alberico Gentili lib. 4. de Nupt. c. 13.* & hos nobiles titulares nominat Aubertus Miræus, teste Limnæo *d. J. publ. l. 8. c. 8. n. 103.* seu ut Arnisæus philosophicè interpretatur *in Polit. c. 13.* ubi ait, multos ex virtute morali, & inprimis fortitudine nobilitatē metiri, cùm tamen dianoëticarum principaliores excludi nequeant: nam & scientiam nobiles facere certum esse.

Certùm ergo est Doctoribus nobilitatem vocabulo nobilitatis generaliter accepto competere, sed lubenter concedi, nobilitatem in specie, quam Nobiles die Edelleuth ita dicti habent, & de qua controversia est, ad illos non pertinere: Quorum enim actiones diversæ sunt & finis, illi ipsi inter se differunt: Atqui Nobilium in specie ita dictorum actiones & finis cum a-

ctionibus Doctorum & fine ipsorum differunt. E. nam Nobiles, nisi degenerare & nomen perdere malint (cùm nobilitas stercus sit, nisi habeat virtutis concomitantiã, secundum Hostiens. *in c. venerabil.* Vivius *in d. l. n. 25.*) armis decertando patriam defendere debent, & ob id nobiles vocari Ritter à Græco ῥήτωρ, id est, servator, quòd virtute & fortitudine servent (aut servare debeant) patriam, observavit Justus Ritterus. *libr. 1. Instit. Feudal. c. 3. n. 9.* Doctores verò sua scientia docendo, informando, consulendo Rempub. conservare dicuntur, in qua quippe non minus, quàm armis salus Reip. continetur. Sicuti ergò videmus summam vanitatem eorum Doctorum, qui milites agere cupiunt, ita & milites non apti sunt ad gerendam Remp. cum officia diversa sint, adeò ut τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν πολεμικῇ συνάπτειν, τὸ κλῶτειν ἐστι τὰ ἀσύκλωστα: unde apparet, quàm ridiculum imò absurdum sit Doctorem juris cum Milite committere: sicuti Zasius *ad L. 2. §. ab hoc. n. 15. ff. d. O. J.* graviter irridet, dum ait: Trebatium nonnulli nostra ætate Doctores non imitantur, qui Milites sese ex principalibus Diplomatibus creare patiuntur,

tur, cum tantum absit, ut militiæ opera suscipiant, ut etiam ad nudum ensem cohorrescant, alienos induti titulos parum laudati, qui in propriis titulis cum honore viserentur: ita econtrà certissimum est, præclaros militiæ Duces ad pacatam Rempub. administrandam parùm idoneos esse, sicuti singulari observatione demonstravit optimus meus Præceptor CL. Dn. Berneggerus Philologus incomparabilis *in observationibus suis aureis observ. histor-Polit. 34.* Non negandum autem est, dari viros egregios, qui non belli tantùm, sed & pacis studia coluerint, & non modò militarem disciplinam, sed & civilem prudentiam, sive ab ipsa natura, sive à doctrina consecuti fuerint, sicuti econtra viri doctrinâ conspicui, bellicis ex artibus etiam magnam sibi gloriam compararunt, quæ exempla autem rariora sunt, quàm ut regulam hanc nostram evertere possint: Sic nobiles militiæ sectatores agunt bipenni, Doctores pennã, illi armamento, hi atramento, illi manu, hi cerebro, quo sensu etiam Cicero pro Muræna diversitatem indicat: Te gallus (ait ad Sulpitium JureConsultum) ex plumis suscitat, at Militem buccina & clas-

ſicum: tu actiones inſtituis, Milites aciem: tu de regundis finibus tractas, Milites de finibus propagandis, tu caves ne conſultores tui capiantur, Milites ne urbes capiantur, tu arces aquam pluviam, miles hoſtes arcet: Et finis ratione promovent illi Reip. felicitatem externam, hi internam: illi defendunt, hi ſtabiliunt, illi pro patria moriuntur, hi pro patria vitam ſuam multis periculis exponunt, & à viliſsimis ſæpè hominibus corporales injurias ſine cauſa perferunt, teſte Frider, *in Auth. Habita. C. ne fil. pro patre.*

§. 53.

Quùm igitur Nobilium in ſpecie ſic dictorum & Doctorum ſumma diverſitas ex utriusq; ſtatus collatione appareat, bardi habebuntur illi, qui ſtatus hoſce transfundere & unum cum alio miſcere laborant: Sicuti enim hactenus diverſitas actionum & finis illorum ad oculum indicata eſt, ita & privilegia illorum non poſſunt inter ſe convenire per totum: Præeminentia ergò habent Doctores privilegia, habent & Nobiles, ſed quæ non ſint communia. 1. Nobilitas eſt ad heredes tranſitoria, Doctoralis autem dignitas perſonam non egreditur.

ditur. 2. Nobiles contemplatione armatæ militiæ multa facere & non facere possunt, quæ Doctoribus in togata militia facere non licet: nam Miles sine solennibus testari, & jus recte ignorare potest, quod Doctoribus non licet: sicut & ad Equestres ludos Doctorem cum aliis Nobilibus in certamen venire non decet, ut qui eos non didicit: 3. Nobiles rarissimè matrimonium contrahunt cum Doctorum filiabus.

Econtra verò habent Doctores etiam suas præeminentias, quas Nobiles non habent: 1. In Imperio nostro Principes in literis linguâ vernaculâ Doctorem non appellant nisi numero plurativo (Ihr/Euch) quo tamen numero Nobilem non honorant, sed in singulari (Du/Dir) alloquuntur Jos. Nolden *d. stat. Nobil. c. 5. n. 36. in fin.* Hieronym. Prætorius *disp. Polit. 3. can. antepenult. cent. 1.* Henricus Kornmann. *in respons. d. Judæis. n. 36.* Die Fürsten tutzen ungewöhnlich einigen Priester oder Doctorn, außgenommen die Herrn von Oesterreich haben darin sonder Verantworten. Johan. Rudolph. Satler in seinem Titularbüchlein *p. 217.* scribit: Die Fürsten dautzen keine geistliche Person oder Doctor:

Et mox Burgermeister und Raht oder andere Obrigkeiten dautzen alle jhre Burger / die nicht geborne Herren oder Doctores seynd.

2. Doctoribus major conceditur libertas in legibus vestiariis præ Nobilibus, *Reform. Polit. 1530. & 1577.*

3. Quòd Imperatores plus Doctoribus attribuerint, quàm Nobilibus, exemplo potest esse Sigismundus Imperator, dum Georgium Fiscellum Cancellarium suum Doctorem & Equitem ita admonuit, ne ad subsellia Equitum se conferret. Ridiculus es (ait) qui militiam literis anteponis, cùm scias, ex idiotis me sexcentos uno die Equites creare posse: at ex eodem genere ne unum quidem Doctorem. Joh. Dubravius *Hist. Bohem. lib. 25.* CL. Dn. D. Lansius *de Academ. pag. 84.* ubi plura in hanc rem collegit exempla, & Dn. Piccartus *hist. observat. decad. 7. cap. 1.*

CAPUT X.

De Doctoribus Theologiæ.

§. 54.

SEquuntur nunc in ordine Doctores, & quidem primò Theologi, causam videbis infra *c. 14. §. 84.* Debe-

Debemus autem ad evitandam confusionem ante omnia nosse, qui Theologorum nomine intelligantur, cum sit vocabulum πολύσημον: Usurpatur enim vox Theologi apud profanos scriptores ἀκύρως pro Philosophis & Poëtis teste Lactantio *l. de Ira DEI. c. 11.* Propriè verò & quidem generalissimè sumitur pro eo, qui fidei articulos novit iisq; assentitur, Chrysostom. *homil. 5. in 2. Thessal. 3.* Quisq; vestrum si volet, Doctor est, si non alterius, tamen sui ipsius, & hoc modo Theologi esse possunt, docti pariter & indocti, nobiles & plebeii. 2. Sumitur specialiter pro ministris Ecclesiæ: 3. Specialius accipitur pro iis, qui veritatem divinam solidè stabilire & falsitatem potenter destruere possunt, δυνατοί καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. *Tit. 1. v. 9.* & in hac significatione hoc loco usurpamus, cum Doctores Theologiæ vel omnium maximè scientia veritatis divinæ alios anteire & πρόμαχοι esse debeant, & ideò majori authoritate apud auditores polleant. Gerhard. *d. Minist. Eccles. §. 137.* 4. Specialissimè sumitur pro sancto Johanne Evangelista & Apostolo, qui κατ' ἀντονομασίαν Theo-

Theologus dicitur in titulo libri Apocalypseωs D. Gerhard. *in exegesi uberiore in proœm. de natur. Theolog. n. 3. & 4.*

§. 55.

Monendum autem, hoc loco Theologos quoscunq; sive veræ sive falsæ religioni addictos seu hæreticos intelligi posse, si de eruditione non autem veritatis professione sermo sit: unde exurgit quæstio: An
Q. 31. Theologus Pontificius aut Calvinianus in Academia aliqua suæ religionis Doctor creatus talis à Lutheranis haberi debeat, & viceversa. Et certum est eos legitimos esse: siquidem qui 1. in Academia ab Imperatore confirmata, 2. prævio rigoroso & exacto examine: 3. accedentibus solennibus ceremoniis in Doctorem dignè promovetur, illi nulla dica scribi potest: Pontificius, Calvinianus Theologus & viceversa Lutheranus hoc modo promovetur: Huic quæstioni autem repugnant Pontificii, qui in Expurgatorio Indice titulum doctissimi vel Doctoris aut similem ideò expungendum decreverunt, quod hæretico tribuatur, quod in Censura de Luthero, Melanchtone, Conrado Pellicano, Artopæo, VVesembecio, Melchiore Klingio & aliis

aliis in ſpongia iſta viſitur, *videatur Index Expurgator. Argentorati editus pag. 87. 100. 112. 183. 188. 190.* Cum tamen noſtrates Theologi libenter concedant, multos eruditos & egregios Viros in Papatu eſſe & fuiſſe, D. D. Hülſeman *in Manual. Auguſt. Confeſſ. Diſp. 17. art. 20. n. 11. & Diſp. 19. q. 9. n. 3.* & viciſsim Pontificii quidam ſaniores non negent, Proteſtantium Theologos quosdam fidei articulos illuſtraſſe, ſicuti eorum teſtimonia producunt *D. Gerhard. de Eccleſ. §. 295. Dedekennus Conſil. Theol. Tom. 1. f. 61.*

Certè ſcientia & eruditio non tantùm Chriſtianis ſed & paganis & Ethnicis communis eſſe poteſt, ideoq; non excludendi ſunt, qui honorem, ceu præmium laborum & artium, Doctoralem expetiſcunt: ut nihil diſsimuletur, hæc omnia odio Religionis ita ſcribuntur ab Adverſariis, Ethnicis enim aliâs cœlum adſcribunt largiunturq;, & Chriſtianis Theologis denegant dona Dei, ſic enim Andradius *adv. Chemnitium: nam tu Chemniti Philoſophos & gentiles illa fide ac DEI cognitione deſtitutos dices, per quam impius juſtificatur & ex qua juſtus vivit,* qua in parte Calvinianos habent adſtipu-

stipulantes, sicut deduxit *D. D. Joan. Hümmel (quem ego methodicum Theologum nominare soleo) in Harmon. Calvin. Papist. p. 1. c. 7. harm. 3.*

§. 56.

Q. 32. Movetur autem à Theologis alia & quidem gravis quæstio, an Doctor Theologiæ publicè promotus, eo ipso etiam in Ecclesiam se vocatum legitimè, adeò ut nullâ porrò opus habeat ordinatione, prætendere possit? Rostochienses Theologi apud Dedekenn. *Tom. 1. consilior. pag. 490.* exemplum allegant cujusdam in Pomerania, quem haud dubiè Doctorem fuisse præsumendum est, is non ordinatus, alios tamen, ut Superintendens ordinavit, & possunt rationes in medium proferri.

(1.) quòd Doctoribus potestas publicè docendi solenniter conferatur, esse autem unum & idem docere in schola vel Ecclesia:

(2.) si Doctor Theologiæ non nisi ordinatus in Ecclesia docere poterit, dicendum erit & ipsum Lutherum non docere in Ecclesia potuisse, cùm aliam firmiorem vocationem non habuerit, nisi suum Doctoratum.

(3.) faciunt huc illa argumenta, quæ Dn. M. Joh.

M. Joh. Seybothius *in sua Pædia controvers.* *21. p. 180.* (alium quamvis is finem ibidem & scopum habuerit) contra Alstedium allegavit. 1. quòd schola nihil aliud sit quàm Ecclesia minor, & Ecclesia nihil aliud, quàm schola major.

2. quòd vocabulum Doctorum reliquis officiis Ecclesiasticis annumeretur à Paulo *Eph. 4. v. 11. & Rom. 12, 7. 1. Cor. 1. v. 5.*

3, quòd & olim & nunc Doctores Ecclesiæ fuerint etiam Doctores scholæ, exemplis attestantibus Samuelis, Elisæi, ipsius Christi, Origenis &c. Econtra negat hoc D. Gerhardus *d. Minist. Eccl. §. 138.* D. Brochmann. *d. Minist. Ecclesʃ. cas. conscient. 18. pag. 975.* D. Balduin *lib. 4. d. cas. consc. c. 6. cas. 3.* & Rostochiens. *in cit. loco.* rationes eorum sunt hæ: (1.) quòd sint distincta officia Pastorum & Doctorum, *Eph. 4. v. 11.* 2, Ordinationem Doctorum peragi autoritate Academiæ: at ordinationem Pastorum fieri à Presbyterio. *1. Tim. 4. v. 14.* per impositionem manuum, *Act. 14. v. 23.*

Ego arbitror affirmantem sententiam benè stare posse, cùm (1.) promotio Doctoralis in genere & in specie hæc omnia conferat, quæ aliàs ordinatio largitur, (2.) ne

(2.) ne dicatur eluſoria promotio, eo enim ipſo, quo facultas docendi ipſi conceditur, conceditur & modus & locus docendi, ſcilicet concionandi, diſputandi, in Eccleſia & ſcholis. (3.) quòd, ſi vero in Eccleſia docere non debeat ex eo ſaltem, quòd nondum ordinatus, dicendum erit plus in ordinatione quàm in Doctoratu ſitum eſſe, quod utiq; abſurdum: Et reſponderi poteſt ad (1.) argumentum negando, diſtincta quidem eſſe officia, ſed ambo dependere ab Eccleſia, & inter ordines in Eccleſia conſtitutos recenſet Doctores, Apoſtolus Paulus *d. l. v. 12.* ubi omnes dantur εἰς ἔργον διακονίας. Ad 2. reſpondetur (1.) concedendo, ordinationem fieri autoritate Academiæ, ſed concedi ipſi ſtatim facultatem docendi ubiq;. 2. eſſe adhuc in quæſtione, an illa χειροθεσία ſit de neceſsitate, cùm à Deo non fuerit mandata, ſicuti ipſe Balduinus *d. l. 4. c. 6. caſ. 1.* probat: Certè quòd tertio loco additur, Lutherus etſi & ipſe ordinatus fuerit, tamen plus fidei Doctoratui ſuo attribuit, eodemque vocationem ſuam ſtabilivit, ſicut *Tom. 5. Jenenſ. Germ. f. 76.* patebit & *fol. 553.* Ich hab es offt geſagt/ vnd ſag es noch/ Ich wolte
nicht

vnd ich hab / wils Gott nehmen für mein Doctorat / denn ich möchte warlich zu lange verzagen / vnd verzweiffeln in der grossen schweren Sach / so auff mir ligt / &c. Aber nun muß GOTT vnd alle Welt mir zeugen / daß ichs in meinem Doctor-Ampt vnd Predigampt / (præponit Doctoratui [illegible] aliquid generalius & excellentius suo ministerio) offentlich habe angefangen.

§. 57.

Progrediamur ad aliam quæstionem æque gravem: An consilium sit Theologis gradum Doctoratus petere? Q. 33. Ut rectè formetur status controversiæ, non quæritur hoc loco, an licitum sit Theologis Doctorum gradum ambire, cætera dignis, hoc enim supra c. 2. § [illegible] evictum est, bonâ conscientiâ quemlibet idoneum honorem hunc consequi posse, ideò cùm certi simus de quæstione An sit, hac ratione Theologorum in quæstionem venit, anne utile sit & consultum Doctorum gradum in Ecclesiam inferre? Quæstio hæc habet duplices Antagonistas sibi paratos: Alii sunt, qui putant Theologos non affectare debere typhum vanitatis humanæ, cùm sciant, DEO plus humilitatem animi quam præg-

eminentiam super alios placere, *[illegible]* *15. Luc. 6. v. 24. 25. Matth. 23. v. 11. 12.*

Alii autem defendunt, nullos omnino gradus inter Theologos & Ecclesiæ Ministros esse debere, quod si diversitas graduũ est in Ecclesia inutilis, utique nec gradus Doctorum ad ædificationem Ecclesiarum conducet, quæ mens est Theodori Bezæ in *peculiari scripto Hadriano Saraviæ opposito* (1.) quod nullus locus fuerit τῇ ὑπεροχῇ inter Prophetas & Apostolos, nam etsi quidam Prophetæ dicantur Majores, quidam Minores, hoc non fieri propter ὑπεροχήν quandam, sed ratione materiæ, quod hi *[illegible]* & Minores dicuntur Prophetæ supputatione versuum non sensuum, teste *Hieronymo in Obadiam.* (2.) quod Christus diserte improbet hanc inter ministros Ecclesiæ ὑπεροχήν, *Matth. 23. v. 8. &c. Luc. 22. v. 25. 26.* Sed ea ubique salva est, potest enim Theologus salva conscientia gradum Doctoris assumere, ut supra demonstratum (1.) quod Theologi sint honorandi. *1. Tim. 5. v. 17. Hebr. 13. v. 17.* (2.) quod ab initio mundi DEUS in Ecclesiastico ordine semper Antistites habuerit, ut in sequenti *§. [illegible]* probatur, sic hunc

quo[illegible]

[illegible] Sacerdos [illegible] *Exod.* [illegible] &c. Summus [illegible] ordinis, 2. *Reg.* [illegible] Summus Propheta in Israel & in Ram[illegible] [illegible] Eliseus etiam Præceptorem suum agnoscit Heliam. 2. *&* 4. [illegible] omnes Ecclesiæ Ministri secuti sunt directionem & præceptum Apostolorum. *Rom.* [illegible] Illam argumenta suppeditant D. Brechmann. [illegible] *Minist. Ecclesiæ. q.* [illegible] D. Meisner. [illegible] *q.* [illegible] *ordin. Eccles.* [illegible] Respondemus ergo ad [illegible] argumenta & ad illa loca, [illegible] de humilitate observanda, quod sint tum humilitatis & modestiæ præceptæ D[illegible] [illegible] devocetur, quisquis [illegible] humilior esse [illegible] 2. quod [illegible] non est [illegible] per gradus, sit per [illegible] universale [illegible] est. [illegible] [illegible] velut [illegible] sapientiæ, & suæ [illegible] sed omnem spem in DEUM [illegible] [illegible] gloriam [illegible] [illegible] Prophetæ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] fem

sciat & cognoscat me, Jerem. 9. v. 24. [illegible]
Ad argumenta Bezæ respondetur 1. ne-
gando, nullum omnino gradum inter Pro-
phetas & Apostolos, sicuti probat Meis-
ner. d. l. de Legib. p. [illegible]. Quod locum Mat-
thæi 23. v. 8. attinet, ad illum supra [illegible]
late responsum est: Ad locum Lucæ 22. v.
25. *Reges gentium dominantur, vos autem
non sic: Sed qui major est in vobis, fiat sicut
minor: & qui præcessor est sicut ministrator.*
Respondetur, dominatum hic Apostolis
mundanum prohiberi: quem certe Do-
ctores Theologiæ affectare non debent,
sed in sua statione constanter perseverare.
Igitur interdictum illud Christi, *Vos autem
non sic*, hanc vim habet, quod Apostoli
nec [illegible] dominatum cogitare, nec [illegible]
nominis dignitatem, quæ Satrapis atque Dy-
nastis in aula tribuuntur, ambire debeant,
sicut accurate hunc locum explicat Cl. Dn.
Berneggerus *in* [illegible] n. 4.
lit. a. nam οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν (scilicet [illegible]
non ἐθνῶν) sunt Regum Dynastæ,
proceres in aula potentes, qui εὐεργέται di-
cuntur: Quomodo autem cum hoc man-
dato Christi conveniat illis [illegible] homini-
bus, scribit porro præclarissimus Berneg-
gerus

gerunt, & qui Ubiorum Comites audire vo-
lunt, ad aliquod [illegible] nomina capiunt,
ipsi videant, & hoc est quod supra incul-
cavimus, abusum quorundam Doctorum
ad ostentationem [illegible] nullis abuten-
tibus non tollere ipsam substantiam in se &
per se bonam, sanctam & laudabilem.

§. IV.

Ex quo jam Theologis plurimum rei in
hoc [illegible] ex antiquitate Doctoralis ibi
honoris [illegible] pro se habeant, exceptis a
[illegible] c. 8. & 9. in genere pro [illegible]
[illegible] Doctorum [illegible]
ciosa principia hoc loco specialia fun-
damenta pro Doctoribus Theologiae ad-
ornatio, [illegible]
[illegible] Docto-
[illegible]
[illegible] ab initio
conditi [illegible] ad [illegible] Israëlitarum
ex Adamo [illegible] familia-
rum ex divisione [illegible] solos fuisse du-
plici munere: singuli [illegible] primogeniti simul
& superiores Judices & simul superiores
Sacerdotes erant in familiis suis: hoc u-
trumque [illegible] primogenito successori
suo [illegible] commendabat. Patet ante

 mor-

mortem suam & quidem hac ratione, ut Patri filiorum primum conferret honoratiorem, tum peculiare honorari & ordinari vestimenti genus posthac ordinarie induendum duceret : Notandum autem, quod Jacobum Isaacus istis ritibus, vestimentis & [illegible] non fuisset inauguraturus, nisi eam consuetudinem à Patre Abrahamo, Abrahamus à senioribus illis ab ipso Adamo [illegible] accepisset : Et 1. quod ad [illegible] attinet, hisce verbis honorum plenis Jacobum Ducem familiæ & summum Sacrorum Magistrum renunciat Isaacus (*Serviant tibi populi & adorent te tribus, esto Dominus fratrum tuorum & incurvent ante te filii matris tuæ, Genes. 27. v. 29.*) ubi sub Domini honorifico nomine utique Ducalis & sacerdotalis præeminentiæ cognomen [illegible] [illegible] Interpretes : [illegible] autem [illegible] [illegible], si quis specialis Sacerdotii [illegible], Sacerdotii summi, Prophetarum Doctorumque [illegible] ac in Exodo, in actis Apostolorum & alibi [illegible] consideraverit : [illegible] Patriarcharum temporibus [illegible] in [illegible] Mosaica & Apostolica [illegible]

prævi-

pervenire potuerunt, quemadmodum ad Abimelechum DEUS Abrahamum ex-[illegible] [illegible] innotuerunt. 2. Alterum vero de eo [illegible], quod [illegible], non prius Jacobum [illegible] dignari coepit Isaacus, nisi post acceptum ex osculo fragrantiam [illegible], quas [illegible] in sacrificiis. Et [illegible] adhibere solitus fuerat [illegible], & illud secundum, si quis vestitu singulari in [illegible] [illegible] [illegible] expenderit, [illegible], pectorali, [illegible], pallium & tunica [illegible], [illegible]. Indubio [illegible] [illegible] primis Patriarchis, [illegible] consuetudine & eventi in continuationem [illegible] [illegible]: Constat quippe [illegible] Ceremoniarum plurimas Mosen [illegible] esse, quae [illegible] ante Mosen fuerant in usu, & consuetudine Ecclesiarum, sicuti dictus D. [illegible] dubium probat. [illegible] fuisse originem [illegible] in [illegible] Theologiae [illegible] haud [illegible]. Non [illegible] [illegible] Imperatorum & Principum Christianorum [illegible] in Theologicam [illegible] haud [illegible] acce-

posse, & adhuc accipere posse, sicuti [illegible] rus indicatum: hæc [illegible] aliter intercepta Theologis [illegible], quandoquidem in singula- res & abstrusiora sunt, uti D. [illegible] [illegible] suorum auditorum Theologiæ [illegible] reconditæ lectionis, & qui semper sin- gularia ab aliis prætermissa in publicum promsit.

Caput XI.

De Doctoribus Juris.

§. 59.

ACcedimus ad Doctores Juris, quibus honorem [illegible] quæ sibi propria competit: Olim enim ut & supra dictum, soli Juris- consulti Doctores denominabantur, teste Bennio [illegible] JCtorum privil. [illegible] [illegible] & tantum Profes- sores Magistri vocabantur, ut Petrus An- choranus tradit, decem hisce nominibus Antecessor, Magister, Doctor, Professor, Dominus, Præceptor, Sacerdos justitiæ, Jurisperitus[8], Pater juris, Celsior JCtos ap- pellatos esse, [illegible] Et antequam ulterius progrediamur, sciem-

tendum

medicinam [illegible] fin Doctor [illegible] ℬ. 14.
[illegible] Medicinam [illegible]
[illegible], qui Doctoratu [illegible] alii
nullam nomen in Cathedra [illegible] a-
liis [illegible] vocabulo mā
[illegible], cum plus in vocula
[illegible] dicis, quam in no-
mine [illegible] Doctoris. [illegible] Be-
[illegible] de la parte
[illegible] Dist.
quidem [illegible] Do-
ctores, [illegible], Licentiatos,
Magistros, [illegible] &
[illegible]
[illegible] eadem,
quod [illegible] Princeps de jure
[illegible], respondi
[illegible] est quod
[illegible], quasi
[illegible]; Habent
enim [illegible], potest se pur
me [illegible] quasi Theolo-
gus [illegible] Do-
ctor Medicinam [illegible]
dem [illegible] publicis, solen-
[illegible] & pon-
[illegible] Tradit

tem obtinuit, non promovetur tamen, [illegible] se promovere non debet, qui de jure re-
spondere nescit. Qui enim respondere ne-
scit, non est dignus titulo JCti, multo mi-
nus Doctoris. Ergò argumentum [illegible]
Frider. Prucknerus [illegible] de [illegible]
[illegible] Cùm [illegible] de jure re-
spondendi potestas [illegible] est, is JurisCon-
sulti nomine [illegible] decorandus est: [illegible]
[illegible] infimæ notæ Doctor [illegible]
promotione de jure respondendi facul-
tas tribuitur. L. titulo JCti [illegible]
[illegible]. Quod argumentum ex inversione
contra [illegible] etiam obtinet. Quod
vero hodiernorum Jurisperitorum dicta,
legis vim non obtineant, negatur, [illegible]
communem DD. opinionem [illegible]
[illegible] confitetur, in judicando [illegible]
[illegible] observandam [illegible]
[illegible] Legem esse, vel desuetudine [illegible] Do-
ctores [illegible] dederunt, Pruckn. [illegible]
[illegible] putat, plus esse Doctorem Juris,
quam JCtum nominare: Juris enim Do-
ctor [illegible] Juris scientiam promo-
tus ipso nomine. Consequenter [illegible]
hunc magistro, qui [illegible]
[illegible] est, [illegible]

[illegible]

[illegible] in lib. [illegible], d. 4,
[illegible] qui ex ipsorum sensu probis viris & bo-
[illegible] commodi [illegible] ipsi [illegible].
[illegible]

Atq; ut hac controversia titulari. pro-
prium [illegible] ad [illegible] : An Q. 37.
[illegible] tales JCti sint in statu DEO
[illegible] hominibus utili? Quò magis
[illegible] est homines, eo pejor est [illegible]-
[illegible], quos multi semper [illegible]-
[illegible] & [illegible] habitus, qui hodie-
[illegible] Cum non hodiernum [illegible] pro-
[illegible] & [illegible] non [illegible]; In
[illegible] Scripturæ,
[illegible] vulgi [illegible]
passim additur de JCtis & Advocatis, [illegible]
[illegible] Christianus Coro-
[illegible] & Aeneas Syl-
vius [illegible]
[illegible] Principum,
(a) [illegible] Commune [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] qui legere [illegible]
[illegible]
[illegible] Doctor [illegible]
[illegible]
[illegible] Rom. [illegible]
Tantum [illegible]

Teutschen Nation / sollen nach laut der fürgenommenen Reformation / an keinem Gericht / bey Kammergerichten nicht gelitten / sondern gantz abgeschafft werden: Sie sollen auch fürbaß hin / vor Gericht oder Recht nicht weiter reden / schreiben / oder Rath geben: Idem repetitur [illegible] [illegible]. Die Doctores seynd Stieffvätter / und nicht die rechten Erben deß Rechtens: Sed antequam ad theses descendamus procedatur, Respondetur ad hanc cautionem Friderici (1.) quod ille nec JCtis nec Oratoribus satis æquus fuerit, [illegible] Goldastiano in Cod. III. (2.) quod ejus Reformatio in Imperio Romano recepta aut acc[e]pta nunquam fuerit, teste Lausverd. [illegible] p. [illegible] D. Limnæo de *Jur. publ.* [illegible] n. 14. & L. 1. d. *Jur. publ.* c. [illegible] n. 12. Besold. *[illegible] discurs. d. premiis pro.* [illegible] (3.) ad hanc reformationem hanc non per [illegible] Imp. neque ejus jussu, neque per Principes, sed tantùm per Civitates Imperiales, & quidem consilii [illegible] loco, Imperatori oblatam esse, *[illegible] ad Reformation. Ratisbon.* p. [illegible] *in [illegible]* [illegible] explicitis [illegible] se omnibus in locis Reformationem hanc

Fride-

Friderici III. Imp. [illegible] Doctores Juris [illegible] [illegible] & Collegii [illegible] Nam in Camera Imperiali ab initio statim usq; ad hunc diem, sicut & in Iudicio Rotwilensi nulli alii, quam Nobiles, Doctores & Licentiati legitime [illegible] & promoti, Assi- [illegible] lege publica Imperii, [illegible] [illegible] Imperiales cum [illegible] Doctores [illegible] sunt: Daß [illegible] bey ihnen [illegible] seye / und daß sie [illegible] Adel / dann deß Gebur- und deß Geburts: Quam vero non alii hoc vitio [illegible] possint [illegible] profundius [illegible] haereant, qui Doctoratum [illegible] Vide ergo [illegible] Academiis [illegible] [illegible] videre [illegible] illius [illegible] Doctores, [illegible] [illegible] Al- [illegible] Cardina- lium [illegible], sicut [illegible] videre est in [illegible] Sanctionis Pragmaticae Mog. l. [illegible] apud Goldastum in Reichssatzungen pag. [illegible] In der Königlichen Can- [illegible] sollen nicht mehr als vier [illegible] Cardinal seyn / sie sollen seyn Magi- ster, Doctores und Licentiaten in Gött-

den van Gulischen Rechten. Ad iſtum Sylvii reſpondetur (1.) ex Hermanno Buſchio in vallo humanitatis, Tom. 2. pag. 71. Sylvium ſtudium Iuris Civilis vix primis labris deguſtaſſe, adeo dicendum, eorum non habuiſſe notitiam, niſi ignorantem: 2. Libenter concedimus aſinos Iuris Doctores, qui ita habebunt & aſinos auditores, Langius, Academ. pag. 21. 3. Aſinum auditorem ſapientiæ fuiſſe, conſtat ex Cornelio Agrippa de encomio aſini, at præceptorem nuſquam legitur, Limnæus d. c. n. 65.
III. Objicitur, quod advocati lites in Republ. generent & foveant, clientes nimis ſegravius ad extrema odia committant, & tantum quæſtum turpem quærant, lites nullatenus non ſerveant, ſed ſaltem marſupia civium exhaurire laborent. Reſpondetur autem haud ſolum accidentis: Hæc enim omnia, imo & plura, quæ de Advocatis dicuntur, accipienda ſunt de degeneribus & nomine tantum Advocatis, rabulis potius, fori tintinnabulis, qui præter nomen, cum veris ICtis, nihil commune habent: Quod eſt peſſimum genus hominum, & ad publicum exitium civium repertum, ut loquitur Tacitus L. annal. ...

[illegible] confiteri [illegible] Lipsium [illegible] fallentem: idem Lipsius [illegible]. De Leguleiis [illegible] perennibus, deloquentibus [illegible] non gravatim [illegible] non pacientis de indoctis [illegible] ait VVindius [illegible] Etiam [illegible] Germanico [illegible] nam illi imperiti [illegible] non honesto [illegible] sed [illegible] & male [illegible] ut dicitur [illegible] & id genus alia. In Ducatu VVirtembergico vocantur tales [illegible] forenses, [illegible] non [illegible] Advocati [illegible] nomina, ut dicitur [illegible] Cognitores, Pragmatici, & [illegible] commoda [illegible] & male [illegible] Juristen [illegible] VVinduco [illegible]. [illegible]

[illegible] & Valentino Anthmæo *in Epistola [illegible]* illud vitant ex ipso Cupacio sa[illegible], qui Papyrio Massonio teste *in [illegible]* Religionem non pertinere ad rationem [illegible] perpetuò afferebat: Et iisdem fere verbis Viglium Zvvichemum & ipsum Iureconsultum dixisse, Bonum Iuristam malum esse Christianum, testis est Meteranus *lib. ii. hist. Belgic. [illegible]*. Respondetur enim dicterium hoc potius esse convitium, quam veri verbum, & taxare solùm impios Atheos Iurisperitos, qui damnabiles certe sunt, non vero, quatenus Iuris prudentiam rem sanctissimam profitentur *l. 5. §. 1. ff. de var. & extraord. cognit.* Sed quod per [illegible] Spiritu agitati impiam vitam [illegible] quæ impietas etiam in Theologum, Medicum, & alium cadere potest, [illegible] præ[illegible] & pœnitentem: non possum mihi temperare, quin [illegible] propter [illegible] D. Ion. [illegible] *in [illegible] lib. [illegible]* *[illegible]*: Juristen seynd böse Christen: spricht Herr D. Luther in seinen Tischreden: Welches [illegible]

von Gottesdienst [illegible] dahin ge-
[illegible]
[illegible] Luther solches für ein ge-
[illegible] / vnd von
allen vnd jeden [illegible]
[illegible] den Jüdischen [illegible]
[illegible] haben /
[illegible] Herrn / vnd
[illegible] schänden vnd schmä-
[illegible]
[illegible] als Gottes Ordnung /
[illegible] zu [illegible]
[illegible]
schaffen / vnd [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Wollen an-
[illegible]

Daß er das Recht gar nicht verwürffe / als solte es nichts / vnd auffgehaben seyn / sondern er lobe dz rechte Recht / als Gottes Ordnung / in Tischreden *bl. 41[illegible] b.* / vnd wüsste wie Paulus sagt / dz das Gesetz gut heilig vnd recht sey: Darneben aber spricht er: es were gar gefährlich ein Jurist seyn (in Tischreden *bl. [illegible] b.*) sintemal kein Jurist / der nicht vngewiß / weil den Könne / so viel ding / die sich begeben zutrügen vnd vngefehr geschehen / vnzehlig: welche jhn nach die substantz vnd Wesen / falsch vnd vnrecht machten: Darumb könne man auch keine gewisse Regul im Rechten machen / die gar nie fehle / sondern man müsse in so vielen Auszügen zum öfftern aus schlagen: vnd sey ein Jurist entschuldiget / wann er thut was sein Ampt belanget / vnd nach beschriebenen Rechten mit Fleiß handele vnd erörtere / so viel jhm möglich in Gottesforcht / ob er gleich nit allzeit alles so schnur gleich treffe: dasselbe gehöre ins Vatter vnser / Vergib vns vnsere Schuld: Es spricht auch fer-

ner

[illegible] so sey [illegible] unter
[illegible] vnd [illegible] der Jurißdiction [illegible]
[illegible] von rechten [illegible] vnd
frommen [illegible] / [illegible]
[illegible] schwehr
[illegible] Juri-
[illegible]
[illegible] / von [illegible]
[illegible] Fürstlicher
Jurist / vnd [illegible] erfahren / auch in
grossen wichtigen Handlen [illegible] / vnd
[illegible] / vnd [illegible]
[illegible] / vnd dem
[illegible] auch [illegible]
[illegible] / vnnd [illegible]
[illegible] Christen [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / das
[illegible] Jurist / vnd
[illegible]
[illegible] Luc. 16.
[illegible] 20.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

gedroschen/ die allerley Hundshaar mit
f 424. einpacken/ und die Sachen verwirren/
416. mutwillig auffziehen/ und verlängern/
426. [illegible] die Leut außsäckeln/ und [illegible]
421. solches Gewissen hätte/ wie Lic. Planck/
der etlich 100. floren in sein [illegible]
[illegible] Marckischen Groschen
expediert, und jhme dannoch ein Ge-
wissen darüber gemacht hätte: Dahin
gehören auch die Silberne Juristen/ [illegible]
die Kabale und Zungendrescher seyen/
oder die dem HErrn Christo ins Regi-
ment greiffen/ die Gewissen verwirren/
und die Kirchen mit jhren Canonibus und
Decreten/ so wol die gantze Welt mit jh-
ren Opinionen und Wahn regiren wol-
len/ daneben aber Christliche Lehrer
und Prediger verachten/ jhre Bücher
und Schrifften nicht lesen/ sondern [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] außlegen/ [illegible]
ob sie schon so [illegible] und klug/ als sie im-
mer seyn möchten. Dann wann ein Jurist
nit illuminirt [illegible]
[illegible] oder Poet [illegible]
[illegible] Die Gelehrten/ die [illegible]

[illegible]

[illegible] Juris Consultus [illegible] cus [illegible] [illegible] Diabolo ipso [illegible] cano, ex promovere, gar zum Diabolischen [illegible] Individua vnd Personen könte, [illegible] den Syllogismum vollends formiren.

§. 61.

Quod dictum Cujacii attinet, refert idem Massonius *in ejus vita*, 1. eo ipsum fuisse ingenio, ut missis aliquando studiorum molestiis, ruri hilarius viveret, [illegible] ægerrimè si quid ab eo de jure saltem importunius quæreretur: Sicut hinc dictum forsitan, cum ruri epularetur, ab ejus ore exceptum, curam Religionis [illegible] ferè [illegible]. 2. Eo ipso tempore [illegible] erat in Gallia de religione multa disceptare, ideo sermo hic potius jocose, quam seriò dictus exponendus est. Innocentissimi enim prætenso religionis zelo, in crimen vocabantur, quemadmodum [illegible] plebeculæ in ipsum expeditis [illegible] nulla alia de causa propè confossum, servatum tamen Cujacius ipse [illegible] *ad* [illegible]. Ad Zwichemi verbum respondet D. D. [illegible], amicus olim noster *in apologia contra Jus* [illegible]

nium-

[illegible] communia sui tempore publicè [illegible] ; Quorum ab omnibus pe-nitus [illegible] : Quamvis enim di [illegible] alias JCtus in [illegible] *à Molinæo in te-de [illegible]* tamen multas mon-strosas opiniones [illegible] *favor* qualis est il-la, [illegible] , multas tantum dimidiū [illegible] *in Comment. ad* [illegible] *quae* [illegible] & Nec si [illegible] posse. An quidem non do-lor, JCtos religionem [illegible] , sed quid hoc ad [illegible] illum boni va-tissimum? Damnet & Theologi curiosuli, alterum pedem in Curia habere & c. an-tea. Quid vero hoc ad Theologorum or-dinem Sanctissimum? Damnet & Medici Paracelsistæ [illegible] in DEUM, [illegible] Medicorum dignitatem de-trahent quidquam?

§. [illegible]

Hactenus definitionem [illegible] facil-[illegible] possi-mus à [illegible] , Jurisprudentiam [illegible] & [illegible] DEO [illegible] & Reipub. [illegible] & [illegible] catholica pietate [illegible] , magis

tatis & modestiæ se contineant. Atque hic latissimum dicendi campum [illegible], qui Iurisprudentiæ laudes decantare discupit, quæ opera oratoriæ facultati commendanda, non hic methodi ratione spectat. videatur *Dn. D. L[illegible] de Iuris stud. laudibus, Dn. D. David Schmuck in [illegible]*, [illegible] *in Orat. de Laudibus Legum* [illegible]. Ego hoc loco [illegible] [illegible] paucis exponam, Iurisprudentiam, & ita Doctorum Iuris professionem, esse sanctissimam, honestissimam, necessariam & utilissimam. Est n. Sanctissima, quia est æternæ justitiæ cultrix, & veræ [illegible] origo, cujus [illegible] docent. Iustitiæ Sacerdotes dicti, & [illegible] *l. 1. §. 1. & l. [illegible] ff. de I. & I.* Iustitiæ causa, finis & origo Iurisprudentiæ non est, nisi a Deo, ut Iustinianus docet, [illegible] *in Novell.* [illegible] unum nobis est in omnibus [illegible] Reipubl. & [illegible] in Deum quem credimus scientes, quod hic nobis & animæ & imperii dat salutem; unde & legislatores nostri ab eo dependere cognoscunt, & in eam respiciunt, & hoc ejus principium esse

medium

[illegible] *& in Novell.* [illegible] [illegible]. Quod [illegible] nihil [illegible] cu-[illegible], [illegible] nihil unquam commode [illegible]. [illegible] *Nopua* [illegible] [illegible] Ut [illegible] [illegible], non hone-[illegible], [illegible] universa Theologorum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], sed quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Theologus, quam [illegible] [illegible] interponant, [illegible] Gerhardi [illegible]. VVitzembergiae [illegible] ad Theologiam, [illegible] [illegible] [illegible] scripsit: [illegible] [illegible] non [illegible] & docere Theo-[illegible] [illegible], [illegible] pium, & [illegible] Ecclesiae [illegible] [illegible] doctos Theologos, quod [illegible] Melch. Adam [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & *Pyfendorf.*

Ejus professores vocati sunt olim amici, & patres Principis L. 17. ff. de [illegible]. Nobilissimi L. [illegible] de post. Maximum decus in proœm. ff. in fin. Illustres, Celsi & honorati L. [illegible] C. de off. div. jud. quibus janua Imperialis semper pateat [illegible] C. de off. div. jud. & passim in jure vocantur Excelsi, gloriosi, Magnifici, splendidissimi, Clarissimi, prudentissimi, inclutæ recordationis optimæque memoriæ: Et domum JCti totius civitatis oraculum vocavit Lucius Crassus apud Cic. lib. 3. de Orator. Dn. Limnæus l. 8. de Jur. publ. c. 4. n. 7.

3. Necessaria est L. laudib. 4. C. de ad. div. jud. qua non minus in vita humana carere possumus, quam aqua & igne, [illegible] Sine qua orbis diu persistere non creditur R. I. de [illegible] [illegible] Wie hoch [illegible]. Ohne welche kein Reich oder guter Mann in der Welt immer bestehen kan: Et hac non minus providetur humano generi, quam [illegible] armis defenderetur L. [illegible] C. de [illegible] Junior. Ex qua necessitate (4.) etiam prodit utilitas Jurisprudentiæ. Hæc enim omne humanumque Imperium, hæc conservat Rempub. hæc pulchre humanam vitam gu-

berna-

[illegible] & advocati ele-
[illegible] mutuatim hominum
[illegible] eos defendunt, non mi-
nus [illegible], quam qui gladiis,
[illegible] *l.* [illegible] *C. de*
[illegible] & quod medicamenta
[illegible] nego-
[illegible] *in princ. Ne-*
[illegible] Et ita utilis est publice, priva-
tim verò etiam commodis non defi-
ciunt, [illegible] sentiens, teste
Cicerone *lib.* [illegible] *Orator.* [illegible]
rem adauget, ut supra quoque monuimus.

§. 61.

Occurrit hoc loco quaestio non minus
[illegible] An [illegible], qui Q. 14.
[illegible] non [illegible]
[illegible] cogni-
[illegible] in agen-
[illegible] Docto-
res [illegible]?
Quaestio [illegible]
[illegible] Dum mul-
[illegible] Academiam
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

decorarent, exempla possem recensere, ipsi-ta, nisi odiosa essent. Affirmativæ [illegible] videtur fuisse [illegible] Zasius *ad L.* [illegible] *n.* [illegible] *ff. quod quisque juris &c.* ubi peritus in practica æquiparatur Doctori, allegans Angelum, si quis promiserit Reipubl. adducere duos medicos, si adducat expertos homines, etiam non Doctores, satisfacere huic promissioni. Econtra alii inter quos familiam ducunt Nicolaus Vigelius in [illegible]. Henricus Gebhard. [illegible] *dignit. & princip. Jurisprudent. in Epitom.* [illegible] & imprimis VVinclerus *l.* 2. [illegible] per tot. dissentiunt: Argumenta sunt multa: Cuicunque competit definitio Jurisprudentiæ, ei etiam competet definitum. Atqui Pragmatico non potest competere definitio Jurisprudentiæ. Ergo nec definitum quod JCtus multo minus Doctor esse possit. [illegible] enim demum JCtus dicendus, qui verum rerum divinarum & humanarum notitiam earumque perfectam habet & profitetur. Nullus autem unquam pragmaticus potest, [illegible] theoriæ [illegible] [illegible] dignus est nomine JCti. Pragmaticorum quippe ingenia perpetua quæ legibus [illegible] continentur [illegible], corrumpi

ac

[illegible] quercla fuit. Inde [illegible] causidicorum & [illegible] ICtorum imitatore-s [illegible] habet cum [illegible] Plato [illegible] Causidicum [illegible] (2) Iurisprudentia in disciplina [illegible] consistit in Theoria & praxi. Quemadmodum vero Theori-cus [illegible] speculator est legum, ita practicus [illegible] est istarum Le-gum. Omnis [illegible] Theoricus, non [illegible] plus dif-ficium est, quam [illegible] Veri-cus enim theoricus potest [illegible] bonus: sed practicum [illegible] theori-[illegible] & plane adver-[illegible] [illegible] theoricum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tationem.

§. [illegible]

Concordantia [illegible] cum omnibus [illegible]

tiam

ribus omnium ἀκριβέστερον: Iurisprudentia enim [illegible] est disciplina, quae [illegible] plus aliquam [illegible] & Aristoteles [illegible] in Morali [illegible] *L.* [illegible] *c. ult.* sed quia est practica, non in illa acquiescit, sed ad praxin se confert & judicium exercet: quomodo vero Theologus concionabitur absque theoria & studio biblico? Quomodo Medicus praxin utiliter instituet absque perceptis praeceptis Hippocratis, Galeni & aliorum? Eodem modo pragmatici nostri homines in foro conducent sine cognitione Iuris: Ubi vero ad [illegible] usus juris accessi, tunc [illegible] nescio [illegible] aliquid singulare [illegible] Theoria enim [illegible] & praxis seu usus Iurisprudentiae [illegible] vinculo inter se sunt conjunctae: [illegible] videmus, per practicam gustamus, & [illegible] demum [illegible] practicamus, [illegible] velut [illegible] colligamus, contra speculatio sine usu est instar corporis sine anima & vel ad [illegible] nunquam accommodata. [illegible] Rosenthal *in praefat. ad Synops.* [illegible] *in praefat.* [illegible] *Com.* [illegible] *n.* 1. [illegible] Relinquitur ergo [illegible] omnino & simpliciter [illegible], purum pragmaticum non

[illegible] Christum
[illegible] in Doctore [illegible]
[illegible] in hac sibi ipsi contra-
[illegible]
[illegible] definit: qui
non solum [illegible] universale, verum e-
tiam [illegible] particulare,
[illegible]
[illegible] perspecti habende-
[illegible] quod eum in plurimis & pri-
mis [illegible] non ir-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] qua ho-
[illegible] ex Specula-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] homines [illegible]

git eos, qui theoriam praxi Juris praemiserunt, tunc nos sibi habere consentientes: sin vero, ut pro [illegible] vocabulum dicant, saltem a [illegible] & sine scientia in praxi versantes [illegible], ut ut e [illegible] hactenus juris divortium ab eo facimus.

§. 61.

Q. 37. An necessarium sit, ut Doctor Juris omnibus negotiis forensibus, aulicis & politicis accommodatus sit? Qui vulgi sensu dependent, putant Ein Doctor müss auff alle Sättel gerecht seyn / oder alles wissen / Et Principes aliq; imitantur, qui uni viro septem vel octo officia diversa, uno tamen salario constantia, expedienda committunt, [illegible] non humeris suis conferre volumen [illegible] imponunt: Conqueritur de hoc JCtus excellentissimus Eberhard à Weyhe de *Eubulia* [illegible] quod hodie in Germania fiat, ut [illegible]: Plerique nobiles, ut, tamen eundemque [illegible] modo ad [illegible] adjungunt, modo ad [illegible] faciendo delegant, modo ad bellorum pericula armatos & equis [illegible] tanquam gladio Delphico: Sic Principes eligunt, [illegible] conducunt [illegible] operam, in omnibus.

tionis, at non ita [illegible] illis, [illegible] Germanis in infinita. Sane si [illegible], quæ illis nationibus affatim suppetunt, Germanis desunt, vere affirmare audeo, Germanos non [illegible] esse cum illis, sed etiam superaturos [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] ante diem morte [illegible] [illegible], ac [illegible] [illegible] relinquant: quæ etiam [illegible] tractatus varias [illegible] [illegible] percurrere partes necesse habent, [illegible] minem inveniunt, qui propter publica negotia [illegible] laboribus se mancipare possit, unde palam est, Theologorum & Medicorum [illegible] multo plures [illegible], quam illis plura [illegible] sunt [illegible], ac Italis competunt. Qui [illegible] [illegible] dixerunt, & de se gloriantur, [illegible] [illegible] & arrogantes videbuntur, qui tandem suo cum damno, sed sero [illegible] nis [illegible].

§. [illegible]

Illud tamen negabit [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible], nullum cum laude [illegible] Doctorum [illegible] posse, nisi Encyclopædiam.

[illegible] Philosophis [illegible] *L.* [illegible] [illegible] *ff.* [illegible] [illegible] *L. 1. & ult. ff.* [illegible] pro parte [illegible] [illegible] nec ullam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Philosophiæ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Antonius [illegible] [illegible] [illegible] In hoc [illegible]

Philosophiæ partes demonstrari velle, si hujus loci esset, videri potest Hieronym. Gebhardus l. *Principiis & figuratis Jurisprud.* Christoph. Ehemius & VVindeckius & Nicolaus *de iudice, & in tempore Justitiæ.* Qui ideo [illegible], quamvis multi ex Philosophis JCtos fugilent, quasi omnem Philosophiam respicientibus, eos inutilem [illegible], [illegible].

§. 11.

§. 10. De Eloquentia dubitatur. An ea sit necessaria in Juris Doctori, ut vulgo intelligitur? Vocabulo Eloquentiæ enim intelligitur, adeoq; prudenti distinctione opus erit. Nam enim vocabulo Eloquentiæ intelligitur, qui pure, grammaticè & [illegible] loquitur, aut qui etiam appositè & [illegible] eleganter, dicit, [illegible] & stylum Orationis [illegible] [illegible]. Utroque modo Eloquentia intellecta, JCto & Doctori summe est necessaria, ut sine hac [illegible] Juris [illegible] requiratur. Neque enim [illegible] [illegible] τὸ [illegible] & requirunt [illegible]. Hanc autem utroque modo [illegible] antagonistas quæstio proposita: Sunt enim quidam, qui ju-

ris

Priciano nobilissimo Monachio, Philippo Decio & aliis pluribus. Videantur Eben-berg 2. fund. l. 1. c. 3. n. 6. Andr. Tiraquellus lib. 2. [illegible] c. 2. n. [illegible] Petr. Heigius lib. 2. q. [illegible] c. 63. n. [illegible] Mylerus [illegible] in proœm. n. [illegible] Cl. Dn. Busneggerius Præceptor meus semper summa cum laude nominandus ad Sueton. Cæsarem c. [illegible] Neque obstat Rebuffus, qui [illegible] excessum videtur notare, quando Studiosi Juris [illegible] in indagatione verborum consenescere, & omnia ex Plauto Virgilio [illegible] velint, interim disciplinam Juris [illegible] præter navigantes, quod omnino improbatur, & [illegible] experientia [illegible] hujusmodi Criticos [illegible] bonum amatores singulares, rebus gerundis [illegible] prudentiam parum esse idoneos, [illegible] itaque omne [illegible] initium dicente Hippocrate in aphorism. Qui in Criticis & Poeticis excellunt, alii fere ad res gerendas nescio quomodo ineptiores videntur, hincque vulgatum illud [illegible] plerumque: Magis magni Critici, non sunt magis magni sapientes, ut loquitur Besold. [illegible] Bartolum certe nobis non concedimus contra Grotia-

[illegible]

[illegible] minus [illegible] hoc [illegible] [illegible] Lud. Vives [illegible] Homo bello-[illegible] [illegible] Disßimus [illegible] [illegible] Videntur quidem [illegible] hæc puerilia & [illegible] qui [illegible] pro [illegible] nulla imagi-[illegible] [illegible] olim pro-[illegible] in [illegible] qui in [illegible] bo-ni [illegible] promeruit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elaborare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Illud & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

 Accu-

Accusatum [illegible] [illegible] quando [illegible], Hyacinthus fuit [illegible] non valent: At quid [illegible] omnes [illegible] [illegible] Quibus commune sunt [illegible]: Cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

§. [illegible].

Sed ad quaestionem hujus alterum [illegible] quae iisdem [illegible] adversarium, accedamus. Sunt enim quidam, ut Nicolaus Vigelius [illegible] Oratoriam JCtorum necessariam non esse [illegible] & [illegible] verba sunt Germanica: So [illegible] Zeit hat die [illegible] kunst [illegible] also [illegible] genommen [illegible] auch einen Juristen [illegible] gleich wie einem Apotecker [illegible] [illegible] Theriack [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wasser [illegible] Gold [illegible] [illegible] großen [illegible] und Schlangen [illegible] haben das beste [illegible]: [illegible]

[illegible]

scheint / wiewol zu unsern zeiten auch die grossen [illegible] und unterschiedliche [illegible] [illegible] Jungfraw / der welchen [illegible] die [illegible] Jungfraw / und welchem [illegible] [illegible] gegen [illegible] [illegible] Gleich ei- [illegible] [illegible] welcher seine Kunst [illegible] / so nicht gleuben [illegible] / daß [illegible] / wie 2. mal 6. [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] sich [illegible] [illegible] [illegible] / so [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] welche unter [illegible] / [illegible] das Liecht / so [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / und beynahe [illegible] [illegible] haben kan? Hic [illegible] [illegible] faciunt. [illegible] / [illegible] [illegible] den [illegible] [illegible] / daß das [illegible] nicht so gut [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]

bleidet werden / daß sie solche Sachen für gut ansehen / Er kan auß einer Mucken einen Elephanten machen. Der Jurist aber nennet Recht / Recht / Unrecht / Unrecht / nennet scaphum, scaphum, Ligonem ligonem, und lässet es dabey verbleiben. Man weiter zu vermelden / worbey die Juristen zu erkennen / und von den Oratorn zu unterscheiden / darauff er Vigelius also antwortet: Bey vielem Geschwätz und spitzigem disputiren warlich nicht: Dann ein Orator verwäschet allezeit einen Juristen / derwegen sich der Jurist mit den Oratorn zu schwätzen und zu disputiren nicht einläst / so wenig als ein Apothecker mit einem Tyriackskrämer: Der Apothecker macht nicht viel Geschreys / wie jener / doch da Leut auff dem Jahrmarckt seyn / welche sich auff seine Waaren verstehen / so hat er auch sein Lösung von jenem / Aber uff der Dorff-Kirchweyh ist ihm der Tyriacks-Krämer überlegen &c. Et etiam prudentes videant *Besoldus, de Consilio Politico cap. 1. num. 6.* ubi eloquentiam cum sapientia esse junctam putat, cum excellens memoria & intellectus acumen ac concretis [illegible]

candi

[illegible] Pauli (Cabinâ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illé non in [illegible] [illegible] quem sui Rhetores lingua, [illegible] quem sicut Ze[illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogni[illegible] [illegible]

§. [illegible].

[illegible] [illegible] in [illegible] placas, & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] civilis [illegible]

obcaecat.

obeunt: (qui modo enim Legationes obeun-
dæ, [illegible] suadendum, dissuaden-
dum, [illegible] vituperandum, accu-
sandum, [illegible], gratulandum
et consolandum [illegible] semper instituendi
sunt sermones.) In hac sententia [illegible]
[illegible] recitandum est [illegible] ad illam de-
finitionem [illegible], quarum supra
hoc capite [illegible], facta est mentio.
Quidam enim nullo jacto fundamento ar-
tium & disciplinarum loquacitati se man-
cipant, & longa verborum serie audientium
animos [illegible] fascinare & perfundere
cupiunt. Et hi non eloquentes, sed lo-
quaces [illegible] sunt, quales sunt præci-
pue homines, [illegible] & eloquentia abutentium
genus, [illegible] intelligendus est [illegible]
supra dicto loco: Alii vero, qui semper
[illegible] & [illegible]
[illegible] his [illegible]
non [illegible] sed [illegible]
[illegible] & [illegible]
verborum [illegible], sed [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] distinctio, [illegible]
[illegible]. Ut enim [illegible]
[illegible]

[illegible] & [illegible]

[illegible] & [illegible] loquendo

[illegible] molestiam [illegible]

[illegible] Nihil enim sensus [illegible] possumus

[illegible] In hoc [illegible]

[illegible] quod in uno loco

[illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible]

[illegible] & [illegible]

[illegible]

reddu-

Barnosam barbarum, quam cum Rabula inscitia Ciceronianum: Sane si in uno peccandum est, melius ego cum prudente, quam cum eloquente, peccabo; Ita pulat quasi nihil [illegible] homine [illegible] bulo, Syrach. c. 11. v. 20. & 21. & in Ecclesiast. [illegible] c. 5. v. 1. & 2. [illegible] Wort [illegible] sey/dann [illegible] Wort [illegible] der [illegible] Narren. Et sicut corpore tumues velle se dilatant, sic qui ingenii & sapientiae inopes sunt, verbis se diffundunt, Lipsius in [illegible]. Mendaces enim eloquentia verbisque phaleratis [illegible] ut se [illegible] opinionibus [illegible]. Sic eloquentiae, sapientiae [illegible] parum [illegible], [illegible] hoc genus [illegible] proverbiis, locutionibus [illegible] loquacitas [illegible]. Sed [illegible] unde [illegible] in [illegible] Gen. [illegible] sed opportuna dicere, [illegible] multa sed & importuna [illegible] in [illegible] dicitur [illegible] & eloquentia [illegible].

Vopis-

[illegible] Quin
Doctor [illegible] Confilique
[illegible] Divo-
[illegible] Consiliario &
[illegible] & Physicum
[illegible]
[illegible]
[illegible] Iohan-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Socinius, qui
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] L. [illegible] ff. [illegible] J. ad [illegible]
bus [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] posse, [illegible] quicunque [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Anquir [illegible]
[illegible] militant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Quo
[illegible] accuratius [illegible] tractare negoti[illegible]
forensia & Politica, illi etiam privilegi[illegible]
maxime gaudeant concessionis [illegible]
nem. Advocat[illegible] [illegible]
enim [illegible] legentes & [illegible]
ra persona, qui [illegible] nullo [illegible]
[illegible] in publicum prodire [illegible]
exempla [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] Respon-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
quod Advocat[illegible] [illegible]
in administratione [illegible]
publica [illegible] Prof[illegible] 3. [illegible]
etiam quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
scholasticam [illegible] Professores [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
& jurisp[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] tantum [illegible] Jc, illi vel debet [illegible] debuerunt. Quod autem Lu[illegible] [illegible] Medicos comparatum [illegible] illa eiusmodi experientia cum Medicis, qui practicam tantum exercent, in[illegible] privilegia concedat, quod tum [illegible] quam ex ipsa lege manifeste argui[illegible], Anno Archiatrorum meritis serenissi[illegible]. Quare eodem modo & quidem longè [illegible] de Legum Doctoribus dicendum [illegible], dictam legem non solum de Professoribus [illegible], sed & de Advocatis [illegible] vetus, non in [illegible] universam legum profitentur, qui [illegible], sed in ipsa acie dimicant, [illegible] sed re ipsâ demon[illegible] clientes adjuvant, [illegible], ut legem hanc declarant [illegible] Doctor. [illegible] de Synoecis [illegible] [illegible].

§. [illegible].

[illegible] tandem [illegible] Doctorem [illegible] Quaestio? [illegible] enim [illegible], [illegible] Capitulis? [illegible]

civili nec Magistrum, quin intelligatur, de Canonico dubitetur: Cum i.) Lutherani illud Vulcano dicant anno 1520. cum hoc dicto: Quia tu conturbasti Sanctum Domini, id est, Ecclesiam, ideo te conturbet ignis aeternus, [illegible] *l. diss. [illegible]* Illud verò jus, quod à [illegible] contemptum gravissimis de causis [illegible] eius tradunt [illegible] [illegible] Quandocunq; jus [illegible] Imperii [illegible], [illegible], & [illegible] in eo quis [illegible] Jus Canonicum in [illegible] Imperii [illegible], teste Wesenbecio *[illegible]*, & [illegible] allegante Mynsingero [illegible] *[illegible]* Besoldus verò *[illegible]* [illegible] intelligatur, quando [illegible] [illegible] jure [illegible] hodie Doctores [illegible] [illegible] divinum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jurisprudentiae [illegible] *l. [illegible]* *ff. de J. & J.* Quicquid verò sit, [illegible] habemus, appellatione utriusq; Juris Civile [illegible] & Canonicum [illegible] Pontificium intelligi [illegible] Doctorum [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] quod Petrus Sutorius au-
[illegible] Pelargus Ep-
[illegible], daß ein
[illegible] Juristen von dem Canonis
[illegible]
[illegible] in dem sie vor
[illegible] wollen [illegible]
[illegible]
[illegible] Canonicum in [illegible]
[illegible] Romanum [illegible] velle [illegible]
[illegible] post [illegible]
[illegible] declinatum [illegible]
[illegible], quod
[illegible]. (2.) Quia
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Respon-
[illegible] Tribunal [illegible],
[illegible]
[illegible], inde [illegible]
[illegible], quod &
[illegible]
[illegible] propter
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], [illegible]

 [illegible]

sponte concedere velit: Duplex enim est Jus Canonicum: Vetus Synodorum & SS. Patrum, & Novum his 400 annis natum opposita Imperii libertate, ut habet Gi[illegible] in Jus Canon. non castrato pag. 23[illegible]. Vetus & hodie inculpabile habetur utili[illegible], [illegible] ratione autem caute est procedendum, & errores Pontificum prudenter providendi: Quod 2. VVelenbecium allegatum attinet, is duo verba addita habet (*haud usquequaque*) quæ totam controversiam dirimunt: Valet in Imperio, sed non per totum, [illegible] variè disquirit Rittershusius *d. differ. Jur. Civ. & Canon. in prolegom. c. 2. p. 20.* & ipse VVelenbecius *in c. 8. ff. de [illegible] n. 9. p. 152.* Vide etiam Eberhard. VVeyhe *in Conc. de Jure Canon.*, Cyriacus Herdesianus, Streyle[illegible] *Bremensis in Comparat. Juris Canonici*, Joachimus Cluten. *diss. [illegible] Juris Canon. [illegible]* Besoldi autem sententia alio modo intellecta nihilominus procedit. Nam [illegible] [illegible] seu [illegible] communicetur jure Civili seu Cæsareo, quod est publicum, quod consistit in sacris, sacerdotibus & Magistratibus *L. 1. §. 2. ff. de J. & J.* vel privatum. Et ipsa jurisprudentia d[illegible]

dun[illegible]

[illegible] & [illegible] nostris,
[illegible] per Jurisprudentiam
[illegible] omnem [illegible]
[illegible] & [illegible].

Caput XII.

De Doctoribus Medicinæ.

§. 73.

VBinam [illegible] Doctorum Medicinæ [illegible]? Quemadmodum [illegible] autem [illegible] Theologiæ & Jurisprudentiæ Doctores [illegible] gaudeant: Ita [illegible] magis, quam [illegible] Medicinæ [illegible] qui passim vendere volunt. Sunt enim [illegible], Chymici, Alchymistæ, [illegible] qui [illegible] medicamenta [illegible] & [illegible]: Quæritur [illegible], An Medicinæ [illegible] Doctor? Af- [illegible] Medi- [illegible] non est necesse [illegible] Doctoratum. Sed [illegible] non [illegible] [illegible].

 [illegible]

confſat [illegible] Doctori perficiendum [illegible] ſecundum [illegible] in c. conſultum [illegible] [illegible] Guidon [illegible] [illegible] contra vero [illegible] [illegible] gravitet diſſentit. Quid vero, ait, [illegible] in corporis [illegible] [illegible], ſi liceat obvio cui-[illegible] Medicum ſe profiteri & ſalutarê illam profeſſionem tot tantisq; fraudibus contaminare, quin potius publice intereſt, ut Senatus curam civium habeat, & ſalutem plebis Chriſtianæ ab impuris impoſtoribus [illegible] ſtudeat vindicare: [illegible] [illegible] legibus [illegible], [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] non [illegible] Magiſterio [illegible] [illegible] prius tyrocinio [illegible] [illegible] ſpecimine, [illegible] [illegible] nihil [illegible] exactè [illegible] [illegible], ſtudemus in ſalute hominum [illegible] convenientes [illegible]? [illegible] Medicina, quæ opus eſt omnibus, ait [illegible] [illegible]. Ego [illegible] & Doctori Medico [illegible]. [illegible] non [illegible] in Medicina, [illegible] [illegible] in rebus ad medicinam ſpectantibus, non ſemper Doctorum Medicina ope-

[illegible], sed etiam a-
[illegible], vt Doctores annotant,
[illegible] Auto., [illegible]
[illegible] gen[illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible], & tum
ad [illegible]. [illegible] si Candi-
[illegible] fu-
[illegible] & [illegible] Reipubl. co-
[illegible] Collegio Medico optimorū con-
[illegible], & [illegible]
[illegible]. [illegible] præsupponit
[illegible] per [illegible]
[illegible]. Potestque [illegible]
[illegible], quod etiam idoneus non
[illegible]. Quod si quis
Medicinam [illegible], & non [illegible]
[illegible] collegio Medicorum
[illegible], hunc [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], in nullus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Medicinæ [illegible], sicuti [illegible] Regiomon[illegible] [illegible] ac Doctorem medicum, prolatione bonorum [illegible] vetus [illegible], qui confisi Medicinæ [illegible] Ludov. Carrerius in practic. crim. de homicid. §. quæritur [illegible].

§. 13.

Undè statim subjungitur quæstio hæc valdè controversa: An Empiricus vel Doctoris titulo gaudens vel non, in Republ. sit tolerandus? Quod supra c. 12. §. [illegible] de pragmaticis hominibus in Jurisprudentia Doctoris titulum ex largitione [illegible] diximus, id etiam in Medicina [illegible] Empiricis [illegible] veri Medici, [illegible] corruptione in sanctissimam professionem se ingerant, & [illegible] [illegible]. Et quidem [illegible], si Medicæ artis cognitioni accedat, [illegible] de laude præmioque dignitatis [illegible] gavisus, sed [illegible], cum [illegible] Medicinæ adjunctam non habet, [illegible]tur. Empiricos enim ab experientia sola denominamus: Antonius Bolicus [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] de [illegible] & [illegible] juris [illegible] tracta [illegible]

quæ-

[illegible] æquivalens, [illegible] & Dantis[illegible] [illegible], [illegible] vocant [illegible] vel [illegible] Agyrtæ, [illegible], circulatores, [illegible] vulgò [illegible] / Quack[illegible] / [illegible] / [illegible] / mera [illegible] hoc du- [illegible] fecundus, sed [illegible] (x) hoc est, quod [illegible] dies & [illegible] nullum inven- [illegible] quod [illegible] (y.) Multi [illegible] & multo [illegible] co- [illegible] Commentum, [illegible] & [illegible] per [illegible] experimentum. Indig- [illegible] pro [illegible] pro [illegible], veneno [illegible] Hippo- [illegible] pendant, [illegible] [illegible] quod plura [illegible] [illegible] Job. Hartmannus [illegible] longè [illegible] compara-

 bare

bat: Omnium [illegible] circulatorum [illegible] dicastis [illegible] [illegible], plerique hu[illegible] ic pollicentur, Judæi possidi, mysopolæ, [illegible], [illegible]formei, Alch[illegible] [illegible] [illegible] dastræ, vestri nominis [illegible] Se[illegible] sacerdotes, de ovis quam ovibus magis solliciti, & omne fere perditorum hominum genus è tota [illegible] con[illegible] [illegible], huc tanquam ad [illegible] anchoram confugit. Quivis enim flagitiosissimus vel stupidissimus, si vel ob perpetrata facinora à [illegible] consortio [illegible] gitur, vel [illegible] præ [illegible] honestis artionibus victum quærere gravatur, continuo Medicum vel Chirurgum simulat, & vel morbos curat vel hernias incidit, aut vesicæ calculos eximit, tandemque [illegible] impostura, ut nulla major esse possit. Et [illegible] Medicus excellentissimus, allegamen [illegible] habent, [illegible] de cujusdam [illegible], qui [illegible] [illegible] mulos est [illegible], [illegible] [illegible], ex [illegible] pon[illegible], [illegible] num, [illegible] (quo nomine [illegible] [illegible] compactum [illegible] [illegible] ex mago M[illegible]

[illegible], & [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] { [illegible]
[illegible]
[illegible] Recte
[illegible]
[illegible]
[illegible] labor, hunc abi,
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Be
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Fabric

Fabrit. H. de aliment. c. 2. §. 20. Böckelius in visitat. de quus. c. n. 11. Quibus ex Medicis subscribunt Joh. Langius lib. 1. Epist. 5. Lev. Lemnius lib. 2. de occult. naturæ miracul. c. 6. ex patribus Lactant. l. 3. de falsa sap. c. 1. addatur Corn. Agrip. de vanit. scient. c. 8.

Non me movent, quæ in contrarium adducuntur 1. Testimonium Aristotelis lib. 10. Ethic. c. ult. dicentis, ὀ γὰρ φαίνονται ἰατρικοὶ ἐκ τῶν συγγραμμάτων γίνεσθαι. Non videntur Medici fieri ex literario studio, sed [illegible] potius: Resp. enim Nec à Medico omnino requirere experientiam, sed non solam, sicut & Aristoteles hoc loco rationales cum pragmaticis conjungit. Necessarium utrique, Medicum et lam plurimo usu esse exercitatum, cui probat Galenus l. 4. de meth. c. 4. Medicinæ enim ut jurisprudentiæ, cum disciplinæ practicæ sint, duo fulcra centur: Ratio & experientia: Ratio absq; experientia est [illegible] : Experientia vero absq; ratione est manca & mutila. Nunquam enim experientia à ratione sejungenda est: Alterutro enim deficiente, cura haud dubiè fiunt est periculosa. Non obstat (2) quod nunc Empiricorum curæ faustæ, [illegible]

non fuisse [illegible]. Respondeo 1. Hoc [illegible] eventu accidisse, aut [illegible] intentionem evenisse. 2. Quod [illegible], quae [illegible] animas de- [illegible] priorem facile [illegible]. 3. [illegible] Licentiae [illegible] circumstan- [illegible]. Ubi enim nulla [illegible] rationales regulae & praecepta, [illegible] Anatomicae perspi- [illegible] necessaria & [illegible] est, quod [illegible] supra [illegible] Concludo [illegible], nul- [illegible] Reipubl. [illegible] esse [illegible] Doctorem [illegible] titulo, [illegible] est, ubi [illegible].

§. 73.

[illegible] Doctores [illegible] publice, [illegible] Medicorum, [illegible] Q. 23. [illegible] Doctores Medicinae promoti sint, [illegible]

ut promoveantur, sicuti supra [illegible] q. [illegible] demonstratum est.

Textus 1. est apertus in jure Canonic. c. nullus [illegible] q. 1. ubi dicitur, quod nullus eorum, qui sacro sunt ordine, aut Laicus, [illegible] Judæorum in infirmitatibus suis vocet, aut medicinam ab eis percipiat, & si [illegible] est excommunicetur, & ideo recipere medicinam à Iudæo est peccatum mortale. 2. Textum adduco Iuris civilis in L. ult. C. de Judæis, ubi dicitur, quod nullum honorem, nullam dignitatem, nullam præeminentiam inter Christianos possunt habere: [illegible] hanc L. infert [illegible], quod non possint Doctorari, cùm Doctoratus sit dignitas & præeminentia: Ita sentiunt Franciscus [illegible] [illegible] c. [illegible] ad [illegible] n. [illegible] [illegible] Speculator tit. [illegible] [illegible] q. [illegible] [illegible] lib. [illegible] cap. [illegible] n. [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] und wie die Juden unter den Christen zu gedulden [illegible] l. 9. c. [illegible] Communiter tenent Additionator ad [illegible] Petri de Ferrar. [illegible] n. [illegible] Mandos. in prax. sign. tit. de [illegible] Doctor. Argumenta pro contraria hæc (1.) text. in L. [illegible] ff. de Decurionib. qui permittunt Judæos promoveri pos-

[illegible] Et ea si Doctores si [illegible] lum esse de ipsa [illegible] omnibus non inter Christianos [illegible] communicantur, si fe- [illegible] esse Medico [illegible] ne autem si [illegible] sequitur posse si Iudaeum, qui [illegible] instat, esse Doctorem Medicinae. Quam Medicum si ars [illegible] C. de Pro- fess. & Medic. [illegible] sint & [illegible] Sed [illegible] Doctores enim Medicinae [illegible] de- [illegible] Doctores Legum Rol. a Valle [illegible] Cephal. consil. [illegible] Glossator, [illegible] in fin. C. [illegible] Iudaeum, idem [illegible] dicitur, quae ex [illegible] cognitione, cogni- [illegible] etiam apud [illegible] Medici, ut [illegible] mone- [illegible] & de [illegible] ad Ein- [illegible] com-

para-

paraverit: & illustr. Cl. Berneggerus in not. *ad Suetonij Caes. c. 42. n. 2.* [illegible] Non omnes Romae medicinam profitentes servos, sed plures ingenuos fuisse, eos quidem praecipue, qui ex Graecia & artis & eius facultatis gratia Romam profecti. Tales autem fuisse Magnatibus Romanis amicos, locum Taciti, *annal. l.4. c. 3.* ostendere: *Sumit in conscientiam Eudemum, amicum ac Medicum Liviae specie artis frequentem secretis.* & Disputat. 3. *in Suetonij Caes. c. 42. n. 2.* (*quae quidem Dn. Berneggero Praeside, & me respondente* [illegible] *Maii 1632. ad disceptandum* [illegible] *proposita fuit*) iterum inculcatur, etiamsi omnes, qui Romae Medicinam profiterentur, servos fuisse [illegible] [illegible] ipse [illegible] *Augusti amicum appellat*, & apud Tacitum, *annal. l.6. Charicles Medicus, Tiberij Caesaris amicus.*

A Judaeis tamen non ad Sacerdotes & [illegible] pochos, & itidem cura Medicinae exclusa & potius a [illegible] Sicut Judaeorum [illegible] mus Theologus Cl. Salmasius *in Epist.* [illegible] [illegible] non abhinc [illegible] verbis hisce gravissimis: Quo exemplo abutuntur [illegible] in Ministe-
rio,

tio, qui nolit Timotheo contentissime sibi
potu [illegible] nisi forte vel vi-
num adhibendo (quod ipsi est medica-
mentum liberè), vel etiam aliis artibus sordi-
dioribus victum aliquod quaerat, non
sine [illegible] sacro sancti sui ordinis, cu-
[illegible] docetur. Audias hos interdum
officii sui monitos, vel Lucae Medicinam &
Pictoriam vel Apostoli Pauli Scenofacto-
riam proponere: quae artes nihil conferint
ipsorum ministerio: Nihil [illegible] ne-
gant, quod [illegible]: Nam de
Luca nihil expressè scribitur, quod durante
suo ministerio vel Medicinam vel Pictoriam
victum quaesiverit. Sed historia [illegible],
ipsum [illegible] corporum, animarum
medicum [illegible]. Paulus [illegible] dies &
noctes [illegible], ne
quem [illegible] gravaret, 2. Thess. 3. v. 8.
Hoc [illegible] tempore erat necessarium,
cum nondum [illegible],&
Apostoli [illegible], ac si Ec-
clesias [illegible] à se
[illegible], malebant Evangelium prae-
dicare, & aliis [illegible],
[illegible] instituti sui causas indi-
cant, 1. Cor. 9. v. 4. 2. Cor. 11. v. 12. Act. 20.

v. 15. Siquis vero (addit Balduinus d. l.) in arte Medica aliquid perfectè expertus, operam eo, non ut mercimonio, sed ut charitatis officio, quo sibi suisq; inserviat in absentia eorum, quibus ægrotorum cura corporalis ex professo demandata est, ipse vero animarum curam sibi demandatam esse sciat. Et inter Medicastros numeres *Bezold.* [illegible] *mort. compilat.* [illegible] *lib.* 2. [illegible] expressè etiam Ministros Ecclesiæ ponunt. Nullius artis, ait, tot artifices sunt, quam medicinæ, etenim præter aniculas [illegible] licet errones, circumforaneos, agyrtas, circulatores, impostores, (Ecclesiæ ministros) Judæos & alios, omnes tamen [illegible] [illegible] ignaros. Sunt [illegible] Medicastri Theologi, quorum plu[illegible] possint, [illegible] deponant, & alia πρακτικα [illegible] bi proponant.

§. 71.

Post sacrificulos venimus ad [illegible] manipulum, qui Sortilegi vocantur & incantatores, sub specie Medicinæ fucum facientes, ab Hispanis vocantur Salvatores seu salvatores, das sind Zauberer / Se-

gens

[illegible] per [illegible]. [illegible] [illegible] vniuersali [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] & quo[illegible] [illegible] nec illo modo [illegible] [illegible] [illegible] distinguit, sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] confulentes [illegible] capite ple[illegible], [illegible] consulat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Concil. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Quæstio autem est valde controuer[illegible] An [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Canones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Q.[illegible]

dicitur: licere in collectionibus herbarum orationem Dominicam & Symbolum Apostolicum proferre: quod D. Augustinus, eique similes Canones, non permisisset, si non vanum aut impium, aut superstitiosum hactenus fuisset. 2. Adstat & textus in Jure Caesareo L. 4. eorum C de malef. & mathem. verba sunt haec: nullis vero criminationibus implicanda sunt remedia humanis quaesita corporibus, aut in agrestibus locis innocenter adhibita suffragia, ne maturis vindemiis metuerentur imbres, aut ventis grandini-q; lapidatione quaterentur: quibus non cujusquam salus aut aestimatio laederetur, sed quorum proficerent actus, ne divina munera & labores hominum sternerentur. 3. Adduci, quod Josephus L. 8 antiquit. Judaicar. c. 2. asseruerit Salomonem Regem incantationes plerasq; tradidisse, quibus aegritudines possent mitigari. 4. Quod Plato lib. 4 de Republ. retulerit, se incantationibus morbos curari posse.

Speciosa inelicerit argumenta, quae credulum libenter in suas vias pertrahere possent: Sed illis nedum tribus, sed eo etiam paratas habeo professionis meae celeberrimos Viros, Annibum Robertum L. 1

Rerum

[illegible] *[illegible]* Camerar. *[illegible]* Besoldum *de [illegible]* *[illegible] Polit.* [illegible] Bernhard. Zie-ritz *ad Constit. Criminal. Carolin. art.* [illegible] Hunnium Luther. *[illegible]* 3. *c.* 21 *n.* 1, 2, 3, [illegible] *[illegible]* & Cl. Dn. Berneggerum *d. d.* [illegible] *in [illegible] Taciti* [illegible] argumenta sunt haud paulo graviora.

1. Propter textum juris divini *Deuter.* 18. *v.* 10. [illegible], eoq; nomine reprehenditur Manasses *2. Chron.* 33. 2. Propter textus Juris Canonici [illegible] *[illegible] 26. q.* 5. [illegible] *in pr. c.* 26 [illegible] 3. Propter textum Juris civilis *in L.* 1 [illegible] *ff. de [illegible]*. Respondemus ergo ad objecta, sequitur ad canonn. 1. quod Canones canonibus opponere possimus, 2. hos ipsos Canones pro nobis facere: prohibentur [illegible] observationes & incantationes, [illegible] orationem dominicam & Symbolum [illegible] licet: non ut inde aliqua vis & virtus eveniat, sequatur, sed ut hoc modo omnium Deus creator omnium, & Dominus honoretur, ut dicitur *[illegible] can. [illegible]* [illegible] ipsa oratio, si hoc fiat, nihil habet in se virii.

Ad text. *L. 6. C. de malef.* respondemus cum Jacob. *Cujac. L. 17. observ. c. 17.* posteriorem partem illius legis merito displicere bonis, ubi probantur amuleta, carmina & alia magica contra grandines & calamitates frugum morbosve humanorum genera: Quæ pars legis etiam recte abrogata. Leonis *Novell. 65.* Cujus Novellæ quidem licet in Imperio Romano nunquam receptæ sint, ut testatur idem Cujacius *in* [illegible] *observationibus suis L. 11. c. 31.* Tamen sanctiones justæ sunt & jure communi concordantes non plane spernendæ, sed vel maxime considerandæ sunt, eodem Cujacio teste *d.l.* & Dominic. *Arumæo Exercit.* [illegible] *Justin.* [illegible]. Quod 3. attinet testimonium Josephi [illegible] *d. c. 2. p.* [illegible], constat quidem ex illo loco, quod Salomon consecutus sit scientiam ad utilitatem & medelam hominum, quæ adversus Dæmones efficax est: incantationes composuisse, quibus morbi pelluntur, & conjurationum modos scriptos reliquisse, quibus vexantes Dæmones ita fugantur, ut nunquam reverti audeant. Atque hoc sanationis genus plurimi apud Judæos

pollui-

[illegible] Josephus adjicitque exem-
plum de [illegible] populari suo Eleazaro, &
modum curationis hunc qualiter narrat: [illegible]
[illegible] Salomonico annulo, sub
cujus sigillo inclusa erat radix e specie a Sa-
lomone indicata, ad quam olfactum per na-
sum [illegible] dæmonium, & collapso
mox homine adjurabat id, ne amplius
rediret, Salomonis interim mentionem fa-
ciens, & incantationes ab illo inventas re-
citans: Volens deinde Eleazarus illis qui ad-
erant [illegible] non
longe inde ponebat poculum aquæ plenum,
imperabatque [illegible],
ut hoc subverteret [illegible],
quod [illegible] hominem. Sed ut confe-
ram ad hunc [illegible], omnia hæc ef-
se vanissima [illegible] quod in
[illegible], ne hac parte, quam cri-
mini [illegible]
[illegible]
[illegible] Dei [illegible]
tore in Lege [illegible] a commu-
nione [illegible], amore profe-
[illegible] 4. [illegible] 3.
[illegible] Salomonis [illegible] librum de vi &
proprietate plantarum, [illegible]

Ezechiæ Regi crematum esse, ne ad ido-
lolatriam ratione illa homines adduce-
rentur.

Quod 4. Platonem spectat, is genus [illegible] superstitione implicatus, verum cui [illegible] modum nescivit, & putat Besoldus, de A[illegible] hoc est spurcissimus Philosophia & Paganismo, ubi colebant Philosophiam [illegible], provenisse.

§. 16.

Sortilegis subjicimus, quanto Uromantes: qui ex sola urinæ contemplatione morbos cognosci vulgo persuadent, & fere eodem in pretio cum sortilegis habentur. Aut enim certis [illegible] & [illegible] responsum [illegible] Turciam, & ita incantatorum loco sunt: Aut planetarios [illegible] [illegible]: Hi sunt veri impostores: Horum [illegible] Langius in Epist. medicinal. l. 2. Epist. [illegible] docet: A [illegible] accepit [illegible] medica duos impostorum ordines, quorum primi Uromantes dicuntur [illegible] divinatores, qui ex sola urinæ judicio de functione & causa ægritudinis, obvide pretium

quæ

[illegible] *proficit*, partic-
[illegible] cognoscere dicere
[illegible] non [illegible], cum sit periculū
in [illegible] & periculosius:
[illegible] *lib. 1. [illegible] Medic.*
[illegible] hisce verbis in-
[illegible], quia omnia ex n-
[illegible] naturę, quod
Tellic [illegible] suam aut [illegible] verius
hac ratione omnibus [illegible] tamen: pro-
inde qui [illegible] libros pro-
[illegible] ex sua injectione co-
gnosci [illegible], adeoq; imperitę multitudini
hac ratione [illegible] facile
imponere [illegible] fico re dignū
sunt, ut [illegible] elogio [illegible], &
[illegible] ut [illegible] οὐροσκόποι.
Hinc enim [illegible] indocto ille
olim *Medic.* [illegible] sed potius *[illegible]*
[illegible]. Vide omnino Luther. *de*
com. [illegible], Joh. Gerhard. *Cont.*
[illegible]

Venimus ad [illegible] quæ-
[illegible] ad Physicam pertinet. Itaq;
[illegible] quærimus, An sub Generali Medi- Q. 40
[illegible] fieri & [illegible] supremo gradu

insignibi possint? Quæstionis decisio dependet ex alia quæstione, An alchymia licita, an illicita? Licitam esse, multis probo [illegible] ex textu juris Cæsarei in L. [illegible] C. de [illegible] [illegible] ubi dicitur de iis, qui aurum conquirendum sumunt, quod Alchymistas esse putat Speculator [illegible] de crim. fals. Sunt qui tamen [illegible] contrario modo inducunt, ut est L. [illegible] quod in prohibitum nequis aurum conquirendum sumat [illegible] [illegible] præcepto Consulis [illegible] [illegible] Ergo non [illegible] consensu Principis non licuit aurum coquere: E. plane non licuit. [illegible] jus Canonicum in c. [illegible] [illegible] ubi asserit Alchymistas prohibitam & infamiam [illegible] gitur, Clericum etiam possessis beneficiis privat, & ad capienda reddit inhabilem, e [illegible] autem Joh. XXII. Pontifex [illegible] loqui de [illegible] & falsariis, qui [illegible] [illegible] cum Chymicis [illegible] bricare possunt, quorum plurimi sunt, qui [illegible] quare non [illegible] sed [illegible] damnatur, [illegible]

Mul-

[illegible] Magiæ L. 3. c. 1, [illegible] ut vulgo [illegible] adscripta. & Pontifices [illegible] quibus aut Medicinam [illegible], [illegible] & [illegible], nullas [illegible] dedi, [illegible] [illegible] [illegible] potuit: Sed cum [illegible], deprompsisse pro [illegible] habeamus, qui non sunt: [illegible], [illegible], et [illegible] Ptolomæi [illegible] Sibi [illegible] Alchymistæ, [illegible], idiotæ, [illegible] gradu honore [illegible], sed qui causas & principia [illegible], [illegible], [illegible] & auro [illegible] [illegible] ingenia, operæ[illegible] [illegible]. hi sunt veri Philosophi [illegible] Alchymistæ habendi, qui [illegible] Medicinæ efficiendi [illegible] [illegible] collocandæ. Videantur pluribus [illegible], Thom. Erast. [illegible], [illegible] Thes. [illegible]. [illegible] ipsi in præ- ber [illegible] Joh. Gerhardus [illegible] [illegible] & [illegible] de cent. [illegible], qui Alchymisticam [illegible] [illegible] efficiunt, quibus acce-

dit

dit Joan. Lauterbachius *in Principe Christiano c. 14 n. 9 p. 3 & c. 22* ajens : Ab infernali Plutone hoc quoddam mortalibus est immissum, quæ comperi se ex ferrumentis aurum purum posse, mediante tinctura, conficere, & unam speciem in aliam arte chymica transmutare posse profitentur : Hanc calamitatem fundi esse procul dubio non admittes, nihil enim quam præter fumum fatuum & frigus lucrantur, & multi [illegible] patrimonia deglutiunt. Sed si de falsariis & veteratoribus sententiam suā distinguunt, nobiscum sentiunt : Si vero viros præclaros in hac scientia excellentes, & adeo nullam Alchymiam credere velint, ipsis protervè contradicimus. Sunt enim & fuerunt veri Alchymistæ, qui verum aurum ex aliis metallis conficiunt, teste enim summo viro Cardano *l. 9. subtil. p. 334.* pharmacopola Tarvisianus coram Principe & Patribus Reipubl. Venetæ argentum vivum in aurum mutavit. Et verum aurum ex plumbo effecit Paracelsus teste Michael Neandro *in [illegible] Tract. p. [illegible]* Leonhardi Thurneisseri vide Dn. Limnæum Electores in magni Hetruriæ Duce jur. publico *l. 4. c. 7. n. 28.* & hodie adhuc magni viri [illegible]

laude

haud [illegible] videar, qui feliciter in hoc laborarem.

§. 26.

HActenus ostendimus, qui falsò Medicorum nomen sibi vendicent, ideóque ab illis cavendum sit; ex his nunc facilimè [illegible], veri & genuini Medici, quibus honor doctoralis decernendus, illi nempe, qui in probatis Academiis tempus non parvum consumserunt, & principia omnium linguarum, seu fundamenta posuerunt, & in Theoriam Physiologicam, cum Anatomicis, Botanicis & aliis adminiculis [illegible] exactè incubuerunt. Et quamquam nostro hoc tempore Medicorum duae sectae [illegible]. Veterum quippe, Hippocraticorum seu Galenicorum, quos dignamur [illegible] altera Hermeticorum seu Chymicorum, professionis quidem [illegible] non est dissensus illorum conciliatio [illegible] magni viri, praesertim Dan. [illegible] *de consensu & dissensu [illegible] cum Galenicis & Aristotelicis.* Joh. Mart. Wittich [illegible], *de consensu Hippocraticorum & Paracelsistarum*; Petrus Severinus Danus in *Idea Medicinae*; nostro tamen considerare statuo & albi-

trer

[illegible] Chymicis [illegible] Doctoratu [illegible] [illegible] [illegible], scriptos Galeni-cos [illegible] [illegible] Philosophia [illegible] Hippocraticorum modo quid [illegible] agendi [illegible] diversos & Galenicis [illegible]. Est enim [illegible] [illegible] in una est veritas, modo quod [illegible] & [illegible] diversimode habeant [illegible]. Chemia [illegible] [illegible] quod [illegible] significat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inde, quod quod Ae-gyptum [illegible] lingua à Sacerdotibus Che-mia [illegible] vocata (teste Plutarcho) videri [illegible] [illegible] Sacerdotes [illegible] [illegible] [illegible] Chemia [illegible] Aegyptia [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] excoluerunt, [illegible] Philoso-phia Graecanica [illegible] [illegible] articulo [illegible] Alchemyam [illegible]. [illegible] [illegible] Paracelsus [illegible] hoc genere [illegible] culum excellens Spagyricam nomine [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] γ[illegible] [illegible]

vero-

[illegible] de se vagari [illegible] Bonus [illegible] commun & nativa [illegible] exquiren- [illegible] obſervo, [illegible] precun- [illegible] declaram D. Rive [illegible]. Quam [illegible] judicio Communi [illegible] [illegible] gradine, [illegible] communi [illegible] poſſit. Et illum non [illegible] *Tridentinum* [illegible] Prin- cipi & Poloniæ [illegible] pharmacopœa [illegible] [illegible], quibus [illegible] Spagyricos [illegible] & [illegible] bonum [illegible] Vulcani [illegible]

[illegible]

mineralibus, vegetabilibus & animalibus dissecare, & pura medicamenta praeparare. Quoniam individuum Principiorum & hominis sufficientium promoveri deberent, ut ope eorum adjuti, adhuc multa partim a veteribus nondum penetrata investigarent, & saluti hominum excogitarent. Hoc quidem illo minime Galenicos Academicos damno, sed potius amico consensu eo sociari cupientes. Placet enim Joh. Hartmanni Medici sententia, qui in orat. fun. ed. *Philosophum seu naturae consultum Medicum* evincit, possibile Medica a Chymicis, curandi vero methodum indicationum & inventionum monstrata ab Hippocrate & dogmaticis repetendam esse.

§. [illegible]

Q. 48. Sed quaeritur ulterius: An Chirurgi rite, ut illi Doctores promoveri? Ita quidem adhuc hodie in Italia Chirurgos Doctores, in Gallia Magistros promoveri, [illegible] Jacobo Fine [illegible] dem teste. Veteres quin Medicos Chirurgiam etiam tractasse, constat ex [illegible] & L. [illegible] Cornel. de Sicar. cum Chirurgia [illegible] dicinae non infima [illegible]

[illegible]

[illegible] Hispaniam [illegible] & Medici & Chirur-gi, [illegible] Cephalus JCtus [illegible] Placentiae Chirur-gum [illegible] ex Doctoribus Medici Colle-gii [illegible] perpetuum probat, Chirurgiam non esse artem vilem & sordidam contra And. Thurpell. & [illegible] Possent vero Chirurgici [illegible] amplissimum locum, siquidem artem [illegible] quadam methodo tradi-derunt & [illegible] observantur. Hodie [illegible] capillos [illegible] aut [illegible] [illegible] Chirurgi-[illegible] adhibito [illegible] Chirurgo nunquam co-[illegible] nonnunquam [illegible] Sic ergo re-[illegible] Chi-[illegible] & prae-[illegible] & [illegible] Chi-rurgiae ad gradum [illegible] com-pellit hoc Gulielmus Fabricius, Hildanus

mineralibus, [illegible] & [illegible] deserere, & quasi [illegible] operam [illegible]re? Quomodo [illegible] Principes pueros & bonæ spei juvenes promovere deberent, ut [illegible] adhuc, [illegible] multa naturæ abdita nondum penetrata investigarent, ac saluti hominum enodarent. Hoc verò dum assero, minime Galenicos Archiatros damno, sed potius amicè confirmatos socios cuperem. Placet enim Joh. Hartmanni Medici sententia, qui *in eum finem vult Philosophum seu naturæ inquisitorem Medicum* [illegible] Medica & Chymica, [illegible] verò methodum, indicationum & inventionum momenta ab Hippocrate & dogmaticis repetenda esse.

§. 40.

Q. 40. Sed quæritur ulterius: An Chirurgi debeant esse Doctores promoti? Ita certè videmus hodie in Italia Chirurgiæ Doctores, in Gallia Magistros promoveri, teste Jacobo Fabro [illegible] quidem rectè: Veteres enim [illegible] Chirurgiam [illegible] *& Leg. ff.* [illegible] *Comm. de Stat.* cum Chirurgia [illegible] Medicinæ non infima & ejusdem [illegible] thod.

[illegible] & Hippocrates [illegible] & Medici & Chirurgi, [illegible] Cyrus [illegible] apud Placentiæ Chirurgi [illegible] Doctoribus Medici Collegii [illegible] per totum probat, Chirurgiam non [illegible] artem vilem & sordidam [illegible] *Theatro l. 4.* [illegible]. Postea vero Chirurgici proprium sibi [illegible] locum, suamque artem curandi quadam methodo tradiderunt, & [illegible], ob [illegible]. Hodie vero qui barbam vel capillos radunt [illegible], aut [illegible] [illegible] atque [illegible] [illegible] didicerunt, audent Chirurgicam [illegible] unquam adhibito Medico, [illegible] Chirurgiam [illegible] co- [illegible] hominum [illegible] ergo res [illegible] ad [illegible] Chirurgiam [illegible] & per- [illegible] naturales & [illegible] Chirurgum ad [illegible] omnia [illegible], qualis fuit [illegible], Fabricius, Hildanus

 Medi-

Medicus Helve[illegible] [illegible] [illegible] lus, Matthias [illegible] Brugensis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Chirurgia [illegible], [illegible] [illegible] honore. Ratio autem quod [illegible] esse debeant, est in promptu [illegible] partem, [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Chirurgia Medicinæ pars nominatur? Chirurgia [illegible] [illegible] non tantum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sed & [illegible] [illegible] Medicinæ [illegible] [illegible] [illegible] Chirurgos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gradus [illegible] [illegible] hoc seculo [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medicinæ [illegible]

tur. Sed [illegible] illis credendum erit,
quando [illegible] peritiam [illegible]
[illegible] cognitionem anatomicè
& [illegible] Chirurgicam habeant,
& [illegible] concessionem à Col-
legio Medico sufficienter examinati sint.

§. [illegible]

Secundo dictum est, Fœminas & inter [illegible] Medicinam face- re [illegible] tentare, quod cum dubium fuisset, hoc loco expenditur quæstio, an Fœminæ possint [illegible] Medicinam? Tiraquellus [illegible] plurimus [illegible] per text. in L. [illegible] C. [illegible] & per text. in L. [illegible] Ac [illegible] Medicas, Cir- [illegible] Cyhera, Hippones, Pythiis, Cleopatra, [illegible] & [illegible] ut Tiraquellus [illegible] sed & [illegible] requirunt. [illegible] Q. 48.

[illegible] Medicinae [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]: E. [illegible] ad [illegible] leges a Tiraquello, Medicinae [illegible] [illegible] in [illegible] Late & [illegible] Late etiam comprehendi [illegible] [illegible] quae utique medicinam [illegible] [illegible], indicium expressum in L. [illegible] [illegible] [illegible]. Et cum hoc [illegible] praemio iudicum expellitur, [illegible] contra pudorem sexus non [illegible], [illegible] munere personali fungatur: Quo [illegible] hi Medici [illegible] [illegible] [illegible] & Sennertus [illegible] [illegible] Nam legimus [illegible] [illegible] mulieres: E [illegible] medicam, [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible], sunt [illegible] ex parte tabulis [illegible] Horatium, Virgilium & Ovidium [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] medicae particulares [illegible] [illegible] consilium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nulla [illegible] [illegible] [illegible] Medicae, [illegible] & [illegible], Abeant ergo [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], & [illegible]

[illegible]

[illegible] Regum [illegible] Stamford in Plac. [illegible] p. 51.

An [illegible] in Medicina [illegible] Doctoratum [illegible] Medici sint nobiles? [illegible] pariter [illegible] non a- [illegible] 11. [illegible] Thomas [illegible]

Caput XXI.

De Philosophiæ Magistris, qui hodie Doctores Philosophiæ nominantur.

S[illegible] Philoso- [illegible] dici- [illegible] Hoc prudens [illegible] Doctores, [illegible] Sanctitatem, & [illegible] videlicet [illegible] Logicæ, Phy-

ctore: Magistri appellantur, putans Ma-
tus ad L. [illegible] ff. [illegible] si genus [illegible]
no [illegible] Baccalaureos, Licentia-
tos, Doctores. Quod autem hodie [illegible]
[illegible] Magister & Doctor [illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible] Magistri [illegible]
[illegible] vbi sit, qui Magister [illegible]
[illegible] Idem & Doctor [illegible]
[illegible] porro [illegible] communem
[illegible] Doctores [illegible]
Magistri, qui haud dubie ex [illegible]
[illegible]
[illegible] nouellas [illegible]
[illegible] Doctores & Ma-
gistrum, [illegible] qui Doctores & [illegible]
[illegible]
[illegible] D. Theodoro [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quidam Magistri, quidam [illegible]
[illegible] Doctores [illegible]
[illegible] Theologiae, [illegible]
[illegible] Philosophiae [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Doctorum [illegible]
[illegible]

[illegible] Philosophiæ [illegible], ubi in summis [illegible] jure vel ab [illegible] posse. Unde [illegible] [illegible] non [illegible] privilegia communia [illegible] Nostram Doctoralem [illegible] [illegible] Jus [illegible] [illegible] privilegia [illegible] [illegible] debent [illegible], et doctoralem [illegible] principaliora [illegible] privile-

nis, contra decorum deprimitur; [illegible] facto aliquam depositionem [illegible] Magistris Philosophiae Professoribus, ut Doctoribus juris non Professoribus praecedere potuisset, cum quod alias pugnet cum principiis Ethicis & Justitia distributiva; & hoc idem tradit Jon. Wachmann in Republ. [illegible] & Pers. [illegible] [illegible] tamen discrepantia [illegible] magna. Sol nulla est [illegible] Doctores & Magistros [illegible] quam vocitat Petrus [illegible] Doctor Magister [illegible] Grammaticus, [illegible] debent [illegible] Doctoribus, [illegible] [illegible] & [illegible] honorem & [illegible] [illegible]. [illegible] Magistri [illegible] [illegible] Doctores [illegible] [illegible] Tyronum, [illegible] [illegible] non posse [illegible] [illegible] de ve-

[illegible] superbia, & a-
[illegible] super est controver-
[illegible] Q. 4.
[illegible]
[illegible]
[illegible] ipsi magistri [illegible]
[illegible] dicamus, [illegible]
[illegible] doctores privilegiorum
[illegible] principes, [illegible]
[illegible] magistri excludantur,
[illegible] privilegiant.
[illegible] non magis Jurecon-
[illegible] & Sophistæ
[illegible] Contrive-
[illegible]
[illegible]
[illegible] Thomas Sagni [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] argumen-
[illegible] Omnis [illegible]
[illegible] Magistri & Philoso-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Rapaell. & [illegible]

publicè fabricat: Philosophi veteres non sunt, sed [illegible]. Cujus est nobilitas [illegible] rogat [illegible] Philosophia [illegible] Theorica [illegible] amplissimum [illegible] tentur, alia non est. [illegible] Quia [illegible] in fonte [illegible] Philosophiæ [illegible] sed [illegible] tam & Dictamen Legum publicè [illegible] eam habemus. [illegible] ad communem [illegible] bonum [illegible] Quæ [illegible] bene ad [illegible] Theodos. & [illegible] [illegible] ad Luitprandum [illegible] quæ non [illegible] Legitimum [illegible] illud Commune [illegible] Possessorum. [illegible] Con[illegible] concessum sic. Quod [illegible] jus illud [illegible] (a) Quod longè [illegible] Reipub. [illegible] Occidentalis, quam Orientalis, [illegible]

olim

[illegible] ordo. Budaeum [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] degene-rarunt. Neque enim [illegible] Grammaticam [illegible] Magistri [illegible] contentus [illegible].

§. [illegible]

[illegible] materia Biblio-[illegible] An [illegible] aliquis [illegible] Quæ- [illegible] Philosophi-[illegible] Magistri [illegible] Magistri [illegible]? [illegible] [illegible] [illegible] Thomas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Landtsh[illegible] & Linnaeus [illegible] Dec [illegible] pone in [illegible] [illegible] Magister promotus, non sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] positiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nisi convenienter [illegible] [illegible] plures [illegible] [illegible] Vi[illegible] [illegible] [illegible] in suis propriis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordine. Vi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] magisterio [illegible], [illegible] [illegible] Philosophicas [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] concrediti, ut Albertus Clinthorn. [illegible] [illegible] Arnold. Clapmarius [illegible] [illegible] professionem Historicam [illegible] [illegible] cum laude [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Henricus [illegible] [illegible] [illegible] poeseos & historices [illegible] [illegible] [illegible] Johannes [illegible] [illegible] Professor.

Cum

Caput XIV.

De praeeminentia & praeferentia Doctorum.

§ 1.

A [illegible] substantiali Doctorum, quae consistit in definitione & [illegible] est [illegible] quae ex collatione [illegible] & quali novo Doctori [illegible] modo [illegible] vel maxime [illegible] Quatenus [illegible] Quatenus [illegible] Doctor Theologiae, [illegible] sive JCtus, sive Medicus, [illegible] omnes [illegible] Theologiae [illegible] ut omnes religiose [illegible] quemadmodum [illegible] DEUS [illegible] contemplatur [illegible] haud [illegible] est Dn. [illegible]

[illegible]

[illegible] *Apostolicae* [illegible] CL. [illegible] *Gravesende* [illegible] Theologi [illegible] Theologi [illegible] gradu [illegible] divinandi [illegible] quod [illegible] & [illegible] Doctores [illegible] praefectum [illegible] Doctoralis honore [illegible] & [illegible] Ecclesiae [illegible] Doctor [illegible] [illegible]

[illegible] Jul. [illegible] *Ovenden* [illegible] Mart. [illegible] *Lipsiae* [illegible]

doc-

tiones jure habere [illegible]. 2. Dn. Ioannes [illegible] 3. D. Joh. Cornelius [illegible] dec. [illegible] 4. Dn. Lau-rus [illegible] 5. Melchior Junius [illegible] Ioann. Avenarius [illegible] Rauhinger lib. 1. [illegible] lib. 12. n. 18 & [illegible] Melchior Rodericus a Castro [illegible] Franciscus Valle-[illegible] Horum argu-menta sunt haec: 1. Quod ICti sinon pos-[illegible] considerandum [illegible] paulo [illegible] consilium in dubio [illegible] 2. Quia ICti [illegible] in honore [illegible] de [illegible] Medici [illegible] ut est [illegible] & conslat [illegible] Philippus [illegible] medicum, [illegible] Dn. Bernegger [illegible] [illegible] publice. Non [illegible] medicinam [illegible] demon-stratum. 3. Quia praecipuum objectum sunt [illegible] ICti, [illegible] animarum, contra Medicina spectat tantum corpora, ut in

capite

tentibus Doctoribus in Novell. [illegible] 101. in [illegible] & c. vid. [illegible] praejudicium [illegible] Plat[illegible] in [illegible], allegatis ab [illegible] lib. [illegible] [illegible] 9. n. 15. Mediolani, die [illegible] 1541 [illegible] Augusto, dum Legum Doctores & Medici Mediolanenses irent processionaliter obviam Carolo V. Imperatori ingredienti urbem Mediolani, praecedentes Doctores Legum Medicinae Doctoribus, sic quod venerandum Collegium Legum Doctorum Mediolani locum honoratiorem ac digniorem in ordine eundem processionis habeat Collegio Doctorum Medicinae.

Argumenta pro Medicis haec proferuntur. 1. Quia [illegible] inspectum & [illegible] debentur. Medicinae [illegible] Medicina enim [illegible] Cicero [illegible] & circulatores [illegible] Cicero [illegible] sed & in [illegible] hominibus [illegible] nulla [illegible] solent [illegible] & [illegible], pag. [illegible] indigentur, objectum [illegible]

dem

[illegible] medicina est [illegible] juriſpru- [illegible] Theologo & volun- [illegible] Medicina est corporis [illegible] Juris- [illegible] plures & [illegible] quam Medi- [illegible] purgari [illegible] Medici & [illegible]

[illegible] & [illegible]

[illegible]

[illegible] Vincentii [illegible]

[illegible] Thomas [illegible]

[illegible] Quomodo [illegible]

[illegible]

[illegible] DEUS in prima creatione [illegible]

[illegible] à Deo, & [illegible]

[illegible]

§. 21.

Q. 10. [illegible] An Doctor [illegible]

[illegible]

[illegible] professum a-
[illegible] *Commentaria* [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] diverso [illegible]
[illegible] aliis antiquio-
[illegible] non per-
[illegible]
[illegible] idem [illegible]
[illegible] Sic
[illegible] Q. 13.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] p. 3 [illegible] Item [illegible] Alemann[illegible] [illegible] Doctor [illegible] vel duabus habita, [illegible] in una promotione. Tales [illegible] Peucerus Melanchthonis [illegible] Wittebergensis Rector, [illegible] Theologiæ, Juris, & Medicinæ [illegible] promotus, teste Dn. Martino [illegible] Germ. pag. 175. qualis etiam fuit Georgius von Wied Licentiatus [illegible] & Doctor Medicinæ. [illegible] nostro [illegible] pore Johannes Fridericus Schröter, [illegible] in Jure & Medicina Doctor.

§. VI.

Quod si [illegible] von Doctor [illegible] promotionem [illegible] doctorem [illegible] placuerat [illegible] Quia Academici Doctores pro[illegible] examinantur [illegible] vero [illegible] 2. Quia practicantur plus [illegible] in [illegible], qui [illegible] 3. Quia [illegible] Tota [illegible] Doctor [illegible] Præsides, [illegible]

[illegible]

Rerum non Confessorem cujusvis Ecclesi-æ, [illegible] Reginam, & Principem Consiliarium, [illegible] subditum cujusvis [illegible]-ii, [illegible] Capellanum & [illegible] Concionatorem [illegible] fuerit, sed professor Theologiæ Doctor [illegible] patitur: Itaque & Consilium [illegible] Principis [illegible], [illegible] Pro-fessor [illegible] Consiliarium enim Principum, [illegible] Principis [illegible] Cod. L. [illegible] Regis dicitur Mi-nister [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Do [illegible] professores etiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Theologus ante Theo-logum [illegible] [Con-[illegible] [illegible] Medicus [illegible] Lectorem. & Præceptor [illegible] Philoso-phum non [illegible] & parum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

superiore, quam verbo [illegible] [illegible]
[illegible] pag. [illegible] Thomas Lez-
fius & [illegible] n. 14.

§. 58.

Eodem modo Episcopus Doctor [illegible] &
etiam Episcopum non Doctorem, [illegible]
[illegible]: Quia hic non attenditur [illegible]
[illegible], sed authoritas [illegible]
Nicol. Tiner [illegible] de nobil. [illegible]
[illegible] n. 20. Sic Doctor [illegible]
Collegium perfectius doctorum [illegible]
[illegible] tempore. Ios. Ceph. [illegible]
[illegible] Menoch. [illegible]
De his Doctoribus [illegible]
in praecedentia Doctoralis [illegible]
Q. 59. [illegible]
Doctore, [illegible]
[illegible] Doctorem [illegible]
[illegible] apud Gilhaus [illegible]
[illegible] Doctor est [illegible]
[illegible] consistitur, [illegible]
[illegible]
In publicis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Gregor. [illegible]

[illegible]

[illegible] ubi sibi obviam habe-
ret, [illegible] descendere [illegible]
[illegible] qui desiliens [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Doctoris Q. 15.
Doctor [illegible] Doctori,
[illegible] Io-
[illegible] Iacob. [illegible]
[illegible] p. 305. [illegible]
[illegible] Doctores, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] Rege-
[illegible] Doctores, & qui
[illegible] tempore
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] pertinere potest [illegible] confirmationem. Et [illegible] inter Doctores, [illegible] inter non Doctores [illegible]

§ [illegible]

Q. [illegible] An [illegible] Nobiles? [illegible] ex libris [illegible] An Doctores sint Nobiles, [illegible] Doctores [illegible] dignitas [illegible] Doctores [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] con-
[illegible] superbie de nobi-
[illegible] nobilibus [illegible] coreti [illegible]
[illegible] parte superbi
[illegible] & [illegible]
[illegible] aliud [illegible],
[illegible] superbiet? Quæ
[illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] nu-
[illegible] quippi [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] & [illegible]
[illegible] de po-
[illegible] Equi- Q. 17.
[illegible]
[illegible] doctiß
[illegible]
[illegible] Thomæ [illegible]
[illegible] quod eſt
[illegible] habitâ
[illegible] Joanni Lauren-
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]

[illegible] Stephanus [illegible] in [illegible] quam [illegible] Brouguthanus [illegible] Pugnant autem pro [illegible] Henricus de [illegible] Lyfon [illegible] Chassanæus [illegible] D. [illegible] Vincentius [illegible] Dn [illegible] Ungersam [illegible] Pontanus [illegible] [illegible] Argumenta pro [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] quod [illegible] bellica [illegible] *Prov.* [illegible] Sed [illegible] laurea lingua.

[illegible] nil in consilium [illegible] consilio, [illegible] sapientiam [illegible] plus in [illegible] & consilio, quam [illegible] *Doctrinas* & [illegible] non possumus, [illegible] possumus. [illegible] nec illam [illegible] ad [illegible] Mihi [illegible] [illegible] [illegible]

gant

gans esse prædictum apud Ioh. Bapt. de Plotis: Alexander a Beckstadius in [illegible] dis, [illegible] Francisco Mariæ de Plotis instituit suum hæredem universalem bonorum sub conditione, si nupserit in familia de Plotis & illi viro nuptum [illegible] ipsa familia de Plotis [illegible] pactis a Iosepho de Plotis I. V. Doctore. [illegible] autem Marcus de Plotis [illegible], & [illegible] dus de Plotis [illegible], Inde Alexius Plotus [illegible] non nupsisset [illegible] de Plotis, respondit [illegible] rem non esse [illegible] [illegible] & [illegible], allegans [illegible] [illegible].

Pro [illegible] Quærunt [illegible] sint laudabiliores, & illi quam laudabiliores, Militum facta sunt talia per [illegible] [illegible] Hi enim certant pro [illegible] [illegible], illi [illegible] [illegible]: facta aut [illegible] & [illegible] sunt secundum Polybium [illegible] [illegible] & Aristoteles [illegible] [illegible] & bellum [illegible] [illegible] bonus, [illegible]

[illegible]

[illegible] Vir [illegible] nihil [illegible] qui [illegible] bellice [illegible] [illegible] ex præsidio [illegible] omnis [illegible] *in* [illegible] [illegible] ubi de Le- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leges [illegible] [illegible] Vide [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod eo [illegible]

Ad argumentum [illegible] [illegible]
[illegible] Hoc [illegible]
[illegible]
[illegible] quare non
[illegible]
[illegible]
[illegible] &
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
exemplo [illegible]
[illegible]
[illegible] Ferdinandi [illegible]

dabi-

da[illegible], quia nil [illegible] rei [illegible] [illegible] valde intelligunt [illegible] aliquando Imperator inter convivantes [illegible], in eo illis principibus [illegible] [illegible], ubique postmodum [illegible] referret. Illi diu cogitabundi tandem responderunt, nescire se, quid esset [illegible]: Tum Imperator: Ergo [illegible] literatos [illegible] [illegible] aliter mihi omni plus commodi [illegible] acceptis [illegible], ut refert Gregorius [illegible] *in [illegible]*. Maximilianus I. Imperator diligebat doctos, & hominibus [illegible] [illegible] a quo [illegible] interrogatus, cur [illegible] [illegible] nobilium [illegible] habere [illegible] sed doctorum, qui eruditio[illegible] [illegible] Ahero [illegible] nobilem [illegible] sed magis [illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible] Martinus Crusius *in [illegible] annal. Suev. par.* [illegible]. [illegible] solebat dicere: Equites [illegible] rent literatos, tamen [illegible] studium [illegible] literatorum [illegible] doctorum [illegible], abjectis [illegible] quas olim gesserant, nunc sibi [illegible]

parant.

pennas, & habere easin vertice capitis t o-
phorriolas a [illegible] ipsis imponi : Ipse enim
pennas amissionem scribendi joco interpre-
tabatur.

§ 93.

Tertia opinio est distinguentium, ut est
Jacobi Bettii de privil. Rector. par. 3. c. 54. &
Petri de Andlo. l. 2. de Imp Rom. c. 13. di-
stinguentium inter negotia secularia Poli-
tica & militaria, & inter negotia & actus in-
differentes, in Politicis præferunt Doctorē
Militi : In Militaribus Doctori militem : In
indifferentibus seu promiscuis Doctorem
præponunt, quod etiam facit Dn. D. Unge-
pauer. d. q. 7. in pr. in Ato : Ego ut quid sta-
tuam, adponam [illegible] o ante omnia Za-
sium [illegible] ff d. vulg. & pup. sub-
stit. dicentem : Mihi hæc jurgia nunquam
placuerunt, defert alter alteri : quantò e-
nim plus honoris alteri tribuitur, tanto ho-
nor illius solidior existit ; & duplici mala-
gmate quæstionem curandam puto : 1. Ex
parte Promoti [illegible] & literas & arma re-
quiro, & si in uno subjecto sint, ut bo-
num duplex præferri vel literis solùm, vel
armis etiam solum Sed si alterutrum tan-
tum subjecto inest, inspicio tempus pacis

& belli, & pacis tempore literatos præfero: Bello verò militares literatis postponere quis audebit, cum ipsæ Leges fileant, & jus omne litum in armis positum sit, & stylus curiæ & aularum aliud introduxerit. Ut verò 2. categoricè respondeatur, An Literis, an armis primatus tribuendus. Placet mihi Aristotelica distinctio inter τὸ βέλτιον quod ex natura rei præstantius est: Et αἱρετὸν, quod respectu vitæ humanæ utilius & optabilius, vel quod propter certas circumstantias melius est, ut hanc distinctionem expendit Bartholom. Keckermannus *lib. 1. polit. c. 4. pag. (mihi) 444.* Si nunc rationes literarum & armorum collidantur, apparebit sua natura doctrinam semper esse militiâ meliorem: Hanc verò saltem propter circumstantiam tempori belli scil. Nam homines sunt conditi ad pacem, & non ad bellum. Pax autem bonis artibus indiget, Tacit. *libr. 4. histor.* mundus econtra per assidua bella stare non potest, Lipsio teste *5. Pol. 9. in pr.* Ergò manet, literas semper præeligendas, militiam verò per accidens, & ita nervi argumentorum suprà positi exinde melius colligi poterunt.

Alia

§. 63.

Alia incidit quæstio: An defensores Civitatum seu Decuriones (quorum in locum hodie Consules in civitatibus successerunt) præcedere debeant Doctores? Et videtur negative concludere Zasius *in l. Sed si 10. §. qui manumittitur n. 7. ff. d. in jus vocand. & de feudis par. 7. n. 53.* ubi quærit, an Doctor in Universitatibus conductus à civibus certo stipendio, causas agere posſit contra ſingulos & concludit: Honorem habebit corpori, civitati vel collegio, non honorem habebit ſingulis, quos impune in jus vocabit, argumento ſumto 1. à manumiſſo ab Universitate, qui non eſt libertus ſingulorum. E. Doctor, eſt Syndicus Universitatis, & non ſingulorum, hujus vel illius Decurionis. 2. per tex. *in l. 1. C. d. Aſſeſſor. ubi Impp.* Studiorum labor meretur, ut hi, qui in publicis administrationibus conſtituti, ſociari ſibi conſiliorum participes cupiunt, ſpe præmiorum atq; honorificentia provocent eos, quorum prudentiam ſibi putant eſſe neceſſariam: *Item in l 11. eod.* non minus aſſeſſoribus Majorum Magiſtratuum, quam ipſis Judicibus noſtra benevolentiæ liberalitas tribuenda eſt, ideoq; Q. 58.

Consiliarios & ab omni Jurisdictionis onere seu civilium seu militarium Judicum prorsus immunes esse præcipimus: Hinc Rebuffus *privil. Studiof. priv. 48.* contra Mercatores Montispessulani invehitur, quod vel ut ex suo sensu naturali studentibus, imo Doctoribus & Licentiatis præferri, arbitrantes & præsumentes ex eorum electione se melius regere posse Civitatem in Consulatu, quàm literatos: Et ita (ait) bellissime rexerunt, ut eorum consilio Civitatem & Universitatem penè destruxerint, quod dolendum esse ait. Econtrà Johann. Braitenbach *Tom. 5. Conf. varior. conf. 51.* decidit, Prætorem seu Consilii Præsidem Doctoribus tam in præcedendo, quàm in standio & sedendo de jure esse præferendum. 1. Qui ratione Jurisdictionis in dignitate excellit, est alteri præferendus, qui jurisdictione caret. tex *in can. ut debitus d. appell.* 2. Præses provinciæ præferebatur omnibus, E & ille qui Præsidem provinciæ repræsentat: quales sunt civitates Italiæ & Imperii liberæ, quæ utuntur jure provinciæ Bartholom. Cæpolla *consil. criminal. 17. n. 25.* Ut utraq; sententia vera est, ita distinctionis fœdere benè conciliari potest: Doctores

ctores aut habent præter dignitatem Doctoralem officium publicum Consulatus, Præturæ, Judicii, sicuti in plurimùm Civitates Hanseaticæ & Saxonicæ muneribus publicis Doctores præficiunt, & tunc non dubium est, illos reliquos antecedere: aut non habent annexum officium administrationis publicæ, seu ut Italiæ JCti loquuntur, non sunt de potestate, aut potestas ipsa, sed consiliis Rempubl. adjuvant, & hi illos, qui sunt in potestate & ipso regimine, non præcedunt sed sequuntur, non certè ut Doctoris dignitas inferior sit, sed quia regiminis publici moles hoc exigere videtur, cæteris autem Senatoribus sine imperio existentibus, aut qui non sunt potestas, rectissimè præferuntur, uti praxis omnium fere Imperii Civitatum indicat, & speciali inductione opus non habet. Videatur D. Besoldus in discurs. de Stud. & Magistr. p. 127. Fere idem est autem interdum, feli dari crocoton, bubonem cantare lusciniæ, & hinnulum superare Leonem, nihilominus tamen Leonem hinnulo, lusciniam bubone præstantiorem esse inconcussum stabit.

CAPUT XV.

De Privilegiis Doctorum, & in specie de Privilegiis eorum competentibus quoad personam.

§. 94.

SUperavimus unum effectum Doctoratus acquisiti, qui erat de praecedentia: sequitur alter effectus privilegia scilicet eorundem: Doctoribus enim ob eorum maximos labores, Principes & Imperatores concesserunt infinita privilegia, inquit Franciscus Vivius *in Comm. opinionib. § doctoratus n. 17.* quae tamen alii ad certos numeros alligarunt, ut Angelus constituit decem *in t. J. d. excus tut. vel curator.* Antonius Gomezius *ad L. Tauri n. 83.* ponit duodecim, Benius verò *in tract. d. privileg. JCtor.* ad centum extendit, ubi autem ingenuè monendum cum Excellentissimo Dn. Thoma Lansio, eò mihi honoratiore, quò parenti meo amicitia & interiori familiaritate fuit conjunctior, quem vocavit amicum optimum, intimum, incomparabilem, *in tract. d. Academiis pag. 71.* à Doctorum ingenio in ordinem suum nimis propenso per lasssimas

[illegible] sæpè alienas interpretationes illa plurimum augminis accepisse & eorũ haud paucos affectionem pro fundamento, non vero rationem habere secundùm Dn Limnæum *l. 1. d. Jur. publ. c. 8. num. 155.* Faciam ergò in posterum, ut quæ vana sint & nunquam [illegible] ta privilegia, imò & ridicula, fideliter indicetur, quæ vero præstent, & consensu optimorum maximorum Impp. adhuc pondus habeant, iis suppetiæ fiant & a morsibus adversariorum defendantur. Methodi autem causa melius ea privilegia tractare [illegible], quàm si secundum tria objecta juris dispescerem in privilegia scilicet Personis, rebus, & actionibus Doctorum competentia, quæ nunc examinare volupe est.

§. 95.

Privilegia personis Doctorum competentia ita dispescam, ut ἀρνητικῶς & θετικῶς vel quoad se vel quoad alios tangantur. Palmare & [illegible] unicum personale est privilegium, quod sint in Dignitate constituti, ut supra *c. 4. §. 11. & c. 9. §. 10.* probatum, quibus ex abundanti addi potest Halbritter *in orat. d. privil. DD rum. pag.*

R 4 (*mihi*)

(mihi) 318. per c. quanto d. Magistr. §. quia verò legere auth. C. ut liceat avia & matri & Doctor refertur inter egregias personas *Menoch. cas. 70. n. 9. lib. 2. Sichard. ad l. ca. §. in omnibus enim 2. C. d. reb. credit.* inter egregias personas numerantur Doctores cum familia *per l. Med. C. d. professor lib. 10.* unde inolevit consuetudo, utputa quod dsalutantur Doctores hodie communi adjectione vel epitheto egregii.

Dignitas autem Doctorum varia est, consistit enim in titulorum honorificentissimorum magnitudine & operum praeeminentia itemq; gestuum splendore: Dignitati enim (1.) pondus additur, quòd quilibet promotus Doctor se vocelitterisq; Doctorem nominare & scribere potest, Johann. Schneidewinus *ad rubr. proœm. Instit. n. 3.* ubi notandum ait, dignitates proprias de seipso scribi posse absq; ambitionis nota, unde Comes se Comitem, Doctor se Doctorem profiteri & scribere potest. Exinde venit, quod alii etiam dignitate honoratiores, non tantùm Doctorum titulos, sed & splendidiores, Doctoribus impertiant. (2.) Debent etiam ab aliis quantumcunq; maximis appellari non fratres, sed Domi-

ni,

ni, *L. 2. C. de assessor. jud.* Quamvis Lansius *d. Acadam. p. 24.* velit inepte hoc ex hac L. 2. colligi, à quo ego non discedo, & ideò hoc privilegii loco non habeo. Ab Impp. autem aliàs vocitantur Amici, *L. secundum 4 C. de contrah. & comm. stipul. vide sup. c. 8. n. 39.* Ipsæ Leges vocant Dominos (non servos, non mancipia) *d. l. secundum:* Aliquando Patres Juris *L. 1. C. execut. arb. L. 10.* Accedit (3.) quòd Doctor Professor in Academiis viginti annos continuè docens efficiatur Comes: Privilegium hoc personale ab omnibus ferè inculcatur, ut videre est apud Besoldum *de Privil. JCtor. privileg. 14 p. 1.* Halbritter *d. orat. pag. 312.* Franciscum Vivium *in v. Doctoratus. n. 12.* Joh. Nevizanum *in Sylv. Nuptial. l. 5. n. 36.* Thomam Sagittar. *d. Comitibus Palatinis n. 7.* VVilhel. Antonii *de Rescript. morator. in præfat. n. 10.* Molinæum *d. success. anomal. m. 1. ch. 1. concl. 3. lit. H.* Johann. Harpprechtum *in orat. funebri Nicol. Varenbüleri pag. 40.* ubi de eodem Doctore talia habet: Noster ille Christe Sexagenarius Juris Antecessor tot disciplinis nobilitatus, non nobilis tantùm, non illustris tantùm, sed vot annos Iura profitendo multiplicato nomi- Q. 59.

nis honore illustrissimus ipso jure vocari merebitur: & D. Dominicum Arumaeum vol. 3. discurs. 18. d. privil. militarib. th. 27. ubi & objectionibus satisfecit: illi sc. (1.) Quòd hi Comites sint abusivè ita dicti. Respondetur enim hos Comites differre à Comitibus nostris ita dictis, quibus Comitatus cum Iurisdictione, Imperio & territorio in feudum datus est; Legales autem Comites non possidere pagos nec oppidula. 2. Quod nemo ICtorum Germaniæ hoc titulo usus sit etiamsi viginti annos docuerit, & aliàs hanc dignitatem statuerint, sicut fecit Matth. VVesembecius, Colerus & Halbritterus, qui omnes 20 annos in hoc munere compleverunt, & Professoribus in genere hanc dignitatem asseruerunt: Resp. enim, quod Comitivo titulo se non exornarint, aut eo superbierint, hoc modestiæ eorum attribuendum esse: Ego verò & hoc privilegium dubio, imò nullum pronuncio cum Iac. Menoch. ... n.43. & seqq. lib.2 Matthia Stephani ... de Jurisdict. c.6 m. 1. n. 5. & 6. & Dn. Lansio de Academ. p. 75. Nam L. unic. C. de profeßor. qui in urbe Constantinopoli docentes ex Lege meruerunt Comitivã, neutiquam hoc
vult,

vult, utut in eâ se fundent sententiæ hujus assertores: Singulare enim 1. Istud Comitivæ privilegium tantum Professoribus Regiæ urbis Constantinopoleωs concessum esse legis illius rubrum & nigrum demonstrat: Quo igitur jure jus istud Professores alibi locorum usurpabunt? 2. Neq; Successores Impp. ad alias Academias extenderunt, ut vel unica literula probari neposit: 3. Respondetur ab absurdo Maxim. I. voluit, ut Viennæ Rector, Comitis Palatini potestate fruatur. E. & alibi voluit? 4. Ponamus veterum Dd. mentem talem fuisse, sicuti Marcum Mantuam tertiùm Patavii professione Iuris Comitivam emeruisse scribit Freher. *in not. ad L. 2. c. 11. Petri de Andlo.* Certo tamen certius est, consuetudine hac in Germania non servari, sed bene meritis Comitivam Palatii ab Imperatore, & ideo expressa autoritate non propter temporis vicennalis lapsum conferri, ut exempla habemus nostro seculo in Nicolao Reusnero, Georgio Obrechto, Iohanne Georgio Gödelmanno, Iohanne Christophoro Oelhafio, Georgio Hehero, Stephano Baumanno Ord. Teutonici Consiliario, fautore & amico no-

stro;

ſtro, & aliis pluribus, An Doctor ſit Nobilis diſcuſſum eſt ſatis ſupra *c. 9. §. 50, 51, 52, 53.* quo me remitto.

§. 96.

Quoad operum præeminentiam, notandum quod auctoritate Imperatoria habeant jus, publice docendi, commentandi, diſputandi, de profeſsionis ſuæ negotiis reſpondendi, hocq; omne in renunciatione expeſse & juſſu aſſenſus in ſuperiorem ſuggeſtum illis confertur: Quis enim melius docebit niſi idoneus, at quis magis idoneus Doctore probato? Quis enim melius de partibus ſuæ profeſsionis Doctore commentabitur & diſputabit, quod Imp. ipſe *in L. munerum §. mixta ff. de Muner. & honorib.* ſtatuit Herennium Modeſtinum in quædam mixta munera notando & diſputando benè & optima ratione decreviſſe opinor: Auctoritas autem Doctorum quoad doctrinam magna eſt & prolixior, quam ut hîc tractari poſsit aut debeat: Olim quidem reſponſis prudentum tanta inerat vis, ut judici ab eorum ſententia non liceret recedere *§. reſponſ. prudent. 8. Inſt. de J. N. G. & C. Ll. Deo autore 1. §. ſed neq; C. de V. J. E.* unde & JCti, Juris autores vocantur. *L.*

L. 2. §. post. origin. ff. d. O. J. Juris conditores *L. cum apud. 2. C. comm. de serv. manumiss.* Hodie vero minoris sunt autoritatis responsa jurisconsultorum, quamvis legitimè in Academiis sint Doctores renunciati, quum illorum auctoritas tantùm sit probabilis, non necessaria, arg. *L. nemo. C. de sent. & interlocut. princip.* sicut pluribus deducunt Everh. Senior à Middelburgo *in loc. legali ab autorit. & consil. 111. n. 13.* Anton Matth. Carroc. *in com. opin. in præfat. n. 21.* Johann. Goeddæus *cons. Marpurgens. 45. n. 3. volum. 1.* Martinus Mager JCtus seculi nostri diligentissimus *in exquisito Tractatu de Advocat. armat. c. 9 num. 119.* Hoc tamen negari non potest, Sententias Doctorum pro decisione causarum allegari, & omninò locum habere, ubi leges deficiunt: Unde in praxi experimur, Si quis decisionem Doctoris alicujus egregii in Terminis, ut loquuntur, terminantibus habeat, & allegare possit, haud facilè causâ cadat, ea præsertim, quæ textu legis expresso caret, Thomas Trivisan. *lib. 1. decis. in præfat. n. 13. Marpurg. vol. 1. cons. 24. n. 371. & vol. 3. cons. 33. n. 150.* Petr. Wesembecius *cons. 28. n. 12.* Sufficit talis Doctoris claram decisionem

sionem in terminis habere, etiam sine lege loquentis, secundum Gomez. *§. aequè. n. 5. Inst. de action.* Matth. VVesembec. *cons. 1. n. 63. & cons. 24. n. 13. libr. 1. & cons. 195. n. 124. part. 4. Macpurgens. consil. 12. Volumn. 4. n. 182. pag. 88.* Decisiones enim ejus modi, quæ in specie seu in terminis loquuntur, securiores sunt cæteris generalibus argumentis, utpotè quibus nullum porrò locum relinquunt, & ad sedandas judicantium conscientias conferunt, adeoq; cæteris veriores sunt, Indè doctissimi Doctoris esse censetur, decisionem in terminis & specie reperire posse, Gomez. *d. l.* Hinc Vivius *lib. 1 decis. 135. n 6.* ait: Ubicunq; Judex habet casum legis aut auctoritatis in individuo, non tenetur nec debet ullo modo incedere per regulas, argumenta & similia: Idem sentit Barnabus Corazzo *decis. 19. n. 10.* In facto dubio debemus judicare sicut per alios judicatum fuit: Gail. *2. obs. 39. n. 2. & 2. obs. 94. n. 18.* Jacob. Schultes. *in Quæst. Utrum fides hæreticis servanda, num. 21. & seqq. multis.* Restringit quidem Cyr. Herdesianus *disp. 1. Instit. thes. 48.* autoritatem responsorum juris ad Collegia approbata, ut inde singulis doctoribus detrahi videatur,

tur, & quidem in dubio pluris semper sunt facienda facultatum, collegiorumq; integrorum, quam unici etiam excellentissimi Doctoris Consilia & Responsa, Gail. *1. obs. 53. n. 9.* Simon de Praetis *cons. 307. n. 15. volum. 1.* Pruckman *cons. 10. n. 1. vol. 1.* sincerius enim est judicium, quod plurimorum sententia comprobatur *c. prudent. d. offic. delegat.* & consilia ubi multa, ibi salus, *Card. Tusch. vol. 1. concl. pract. 764. n. 1. 2.* E contra & hoc verum est, sæpius etiam à singulis Doctoribus adversus Facultates seu Collegia integra feliciter arma indutа esse, uti contra universam facultatem Juridicam Lovaniensem facere aggressus est Carol. Molinæus *cons. 34. n.* [illegible] & contra aliam item facultatem juridicam Cothmannus feliciter egit *cons. 20. n. 119. libr. 1.* Et quod sæpius vix integrum Collegium cum autoritate unius Doctoris excellentis conferri possit, testatur Anton Mar. Coratius *d. commun. opin.* [illegible] *3.* Rota enim sæperotat, id est, errat uti dicebat Caffarellus Advocatus Romanus. Nevizanus in *sylva nuptial. n. 62.* Fridericus Tilemannus *vol. 1. disputat. 11. §. 6.* VVincher. *1. parth. litig. 11. n. 17.* Card. Tuschus. *concl. pract. 365. in*

368. in voce Rotæ n. 4. & Cothmann *vol. 1. resp. 1. n. 568.* scribit, novam opinionem unius Doctoris melioribus rationibus fundatam sequendam esse. Ergo concludo & Collegiorum & unici etiam Doctoris magni, auctoritatem plurimùm in causarum decisionibus valere.

§. 97.

Quod vel exinde patet: Quod insigni Doctori de consuetudine loci, in quo semper vixit, vel de consuetudine Curiæ, in quâ multos annos jus dixit, testanti credatur, Quæ sententia etsi multos oppugnatores habeat, ut videre est apud Myningerũ *Cent. 6. obs. 68.* Reinkingk *L. 2. de Reg. secular. & Eccl. cl. 2. c. 9. n. 30.* Schefferum *p. 3. qq. Practicar. q. 26. n. 6.* Hartm. Pistor. *qq. feud. 27. n. 34.* VVilh. Antonii *de Rescript. morat. conclus. 49. n. 263.* Marpurgens. *cons. 40. n. 32. Vol. 4. & cons. 12. n. 181. cons. 44. n. 45. cons. 32. n. 132. eod. volum.* Hoc tamen modo limitata verissima est & omnes ferè adstipulantes habet, ut testatur Cothmann. *Cons. 13. n. 70. 71. libr. 1.* quamvis Gryphiander *tr. de Insulis c. 11. n. 96.* alio pacto distinguat, ubi Doctoris legentis vel scribentis de consuetudine suæ regionis asseren-

ferentis testimonio standum esse putat, eò quod is [illegible] sustineat : In Doctore autem practico aliter rem se habere innuit : sed pace illius ego non video, cur majorem fidem theorico aut legenti, quam practico adhibere debeamus, quùm utrobiq; requiratur spectata fides excellentis Doctoris, quæ ego non æquè in practico, quam theorico homine locum habere debeat, aut possit, aut major sit in theorico, quam in practico non concipio. Illud etiam ad autoritatem opinionum Doctorum facit, quod in [illegible] disceptationibus unius boni Doctoris sententiam pro se habens, non debeat, etiamsi succumbat, in expensas condemnari, Fulv. Pacianus *d. probationib. lib. [illegible] c. [illegible] n. 156.* modo in Doctore illo consulente conjuncta sit eruditioni non vulgaris integritas, Tiraquell *intr. de pœn. temperand. caus. 11. n. 108.* Dominic. Arumæus [illegible] *de iso. n. 25.* Cum enim Doctores autoritatem habeant interpretandi leges, & sint eorum opiniones probabiles, non mirum, si alicujus opinioni confidens excusetur ab expensis, Sichard. *ad L. compensand. 6. sin autem C. de Judiciis.* Unici enim Doctoris autoritas rem reddit

 dubiam,

dubiam, Vultejus *conf. 32. n.* [illegible] *Marpurgens.* frustra dissentiente Heidenfano *disp. 1. Inst. Th. 49.*

§. 98.

Q. 60. Illud verò hoc loco non incongruè quæritur, An Doctoribus in suis lecturis & [illegible] tatibus, an verò in consiliis plus fidei habeatur, hoc est an plus fidei habeant Theorici an quàm practicam profitentes? Quæstio mirificè inter DD. agitata: Pro lecturis seu tractatibus pugnant Mynsing. [illegible] *n. 3.* qui in comperto esse ait, Doctores [illegible] professo jura interpretantes non [illegible] omnia diligenter expendere, digerere, & secundum veritatem auditoribus tradere solere, atque etiam velle, quam qui ex [illegible] consulto ad propositas hypotheses responsa dant: Idem tenet Fichardus *in* [illegible] *Ulrich, [illegible] opinio. n. 18.* ubi refert hanc sententiam æquitati magis conformem [illegible] etiam amplexus sit Schurfius, Alciatus & Gravetta *in tr. de antiq. temp. p.* [illegible] *3. n. 48.* Virgil. Pingizer. *qq.* [illegible] *53. n. 51.* Henric. Nebelae *in decision.* [illegible] *sens. decis. 1. p.* [illegible] Setserus *in præfat. tract. de juramentis.* Besoldus *in Comment. ad L.* [illegible] *t. 1. Leg. 7. n. 6* Zasius *lib. 1. sing. intell.* [illegible]

n. 11. Jcons. n. 228. lib. 1. item, in Epist. lib. ad Amerbachium tom. 5. p (mihi) 184. Pacta. Litigiosus l. 2. c. 5. n. 21. Matthias Colerus decis. 162. n. 1. pag. 517. Macagnanus Azzo Guido Bonon[...]ens. lib. 2. de comm. opin. c. 15. Everhard Senior cons. 1. n. 208. Pro consiliis certius Boerius decis. 157. n. 24. Nevizanus in Silv. nupt. [...] n. 26. Vigelius Cent. 1. Controv. Jur. q. [...] Vivius in Comm. opin. v. Doctor. n. [...] ubi ait, magis creditur dicto Doctoris in consulendo, quam in legendo, & ratio est, quia est solito magis deliberatus. Ego autem puto, neq; simpliciter lecturas, neq; consilia Dd. rejicienda esse, sed quatenus fundamenta juris in utrisq; observata sunt: Potest enim fieri, ut lectura somnolenter & negligenter composita sint; Consilia vero a [...] affectu formata & conscripta & vice versa: [...] doctorum [...] in tantum valere, quantum legibus probent, quas & in lecturis & consiliis accurate perpendere possumus. [...] c. [...] n. 127. [...] Et Doctori etiam excellentissimo credendum non est, si nullam opinionis suae, licet ea in ea posita seu in lectionis & tractationibus (quam consiliis) rationem habeat, Prückmann [...] n. 479 [...]

Jacob. Schultes *qq. practic.* [illegible]. Nec ratio illa pro lecturis simpliciter vera est, quòd majori studio elaborentur, neq; illa, quæ contra consilia ex eo suggeritur, quod Dd. consilia scribentes cupiditate nummorum præpediri videantur, quò minus sincerè singula tractent: Aliter enim vir integer & bonus, qualis maximè est JCtus, in his agere consuevit, pro quo & ea faciunt, quæ Lipsius habet *lib. 1. d. Constant. cap.* [illegible]. Quemadmodum enim vir cordatus privato dolori non succumbit, ita neq; cupiditate earum rerum, quæ opinione vulgi bonis annumerantur, turbatur & à recto vero tramite dimovetur.

§. 99.

Q. 61. An cum Doctoris autoritate conveniat, si opinionem & conceptam sententiam mutaverit, quæsitum est? Et posse salvâ autoritate statuit Mart. Uranius *in c. quamvis de jurejurand. n. 41. & seqq. & ibi in additionibus* pronepos Dn. D. Fridericus Prenninger *lit. C. D. item in addition. c. super eo* [illegible] *testib. in fin.* & Stephanus Bertrandus *consil.* [illegible]*. n. 10. vol. 5.* his verbis: Scribo non quod vellem, sed quod mihi videtur, quamvis enim consuluerim, ut consului, & me excede-

ret

ret malè consuluisse, non tamen me pudeter ex bonis & veridicis motivis mutare consilium: quod pauci exemplis gravissimis: ita Papa mutat constitutiones *c. non debet de consanguin. & affinit.* Papinianus vir acutissimi ingenii mutavit opinionem *L. fin. § fin. C. de pact.* & ipse Justinianus de se ipso quod profiteri non erubuit, *in L. si venditor § ult. ff. de serv. export.* & notat Cujacius ... Hoc etiam fecit Augustinus ... libros Retractationum *& prae. vid. ... quod* & de pluribus docet Tib. Decianus ... *Alciatum n. 1 & seqq.* Scævolam, Hieronymum, Socinum, Angelū, Hippocratem, Ciceronem alios; plures errantes mutasse & correxisse errata & opiniones suas. Quod rectè fieri docet Marg. ... *L. 3 ... c. 13 n. 9*: cum mutatur opinio ex diligentiori studio vel meditatione, quod verius videatur, amplecti debemus: Nam quando in aliquo est erratum non solum honorum, sed immo laudabile censetur sententiam mutare, juxta illud Sapientis, Sapientis est mutare consilium arg. *L. nunquam. in pr. ff. de Collat. bonor.* Joh. Bodinus *l. 1 de Republ. c. 1, num. margin. 421*, Mutare itaque suum sententiam,

non modo laudabile, sed sententiam ad Rei-publicæ salutem, & ad novos casus temporum, novorum consiliorum rationes accommodare. Econtra negat hoc Ayme. Cravetta *conf. 348. n. 9. & conf. 6. n. 1. 4.* Sed quùm argumenta non addiderit, non magnopere ei tribuendum. Allegat quidem *L. 2. §. Servius ff. de O. J.* ubi habetur Servium reprehensum à Quinto Mucio, pro contumelia habuisse, & ideo ab orandis caufis destitisse juriq; civili operam dedisse. Sed nihil hic invenitur de mutatione alicujus sententiæ, hoc saltem, quod à causis perorandis ad jus Civile discendum se converterit, quæ est mutatio professionis & non sententiarum.

§. 100.

A dignitate titulorum Doctoribus tributorum & eorum auctoritate in docendo & statuendo transimus ad dignitatem, quæ consistit in gestibus, & est, quod in salutationibus, sessionibus, ambulationibus aliisq; id genus præsentiis cæteris sunt præferendi: Unde (n) Doctor ad Magistratum vel Judicem veniens, non stare, sed apud ipsum Magistratum vel Judicem sedere debet pœnâ ternarum librarum auri

adver-

adversus Judicem constituta, qui hanc ses-
sionem [illegible] per L. fin C. de off. di-
versi Judic. & Baldu. in L. Jurisperito ff. de
excusat. tut. per illum textum notat, quòd
Doctores semper stare debeant ad latus
Principis, cum sint familiares Principum
& aliorum Magnatum L. Divi ff de Jur.
patron. hoc privilegium autem ut fideliter
moneam, ab aula recessit hodie, & absq;
vocatione haud facile admittitur Doctor,
Quamvis & mores hominum pro diversa
tempora [illegible] qualitate & hic variant,
Invenimus enim Carolos, Sigismundos, Ma-
ximilianos, Alfonsos & alios Doctoribus
plurimum tribuentes: Invenimus etiam Ca-
ligulas, Claudios, Licinios, Ferdinandos
Hispanicos iis detrahentes: Regula interim
inconcussa stat, Doctores & inter eos JCtos
præcipue, Palatiis Principum proximè
adhibitos fuisse, ut de Alexandro Severo,
teste Lampridio in ejus vita constat, nihil
eum absque illorum consilio sive publicæ si-
ve privatæ rei gessisse: Carolus IV & Hein-
ricus V. nunquam, nisi magno JCtorum
comitatu sepri processerunt, Kirchner in
Disp. grad. Doctor. [illegible] esse nobilit. Et sin-
gulariter notandum est, quòd Angelus

JCtus *in L. cum salutatur. C. de sent. pass.* de se ipso scribit, Quamvis Papa ab omnibus circumstantibus osculari se velit in pede, quod ipse tamen à summo Pontifice semper non ad pedum, sed Pacis aut manuum osculationem admissus fuerit. Sic etiam apud Hebræos teste Dn. Schickardo *in Jur. Regio Samuel. p. 91.* præceptum erat Regi, honorare Doctores Legis: Cum igitur intrabant coram ipso Synedriales aut Sapientes Israel, assurgebat ipsis, collocans eos juxta latus suum. Sic fecit Asa Rex Judææ etiam discipulis adhuc, assurgendo de Throno suo & illos osculando appellandoq; Mi Magister, mi Domine: Et ita verificatur illud, quamvis obscuro loco sint nati, sedeant tamen juxta Principes, juxta principes, inquam, populi; quod Psal. es inter mira providentiæ DEI specimina recenset, *Psalm 113 v. 8* Et prudentissima Respubl Genuensis *in ll. novur.* [illegible] bis ait: Ratio dignitatis Doctorum postulat & ita observari volumus, ut ab omnibus Magistratibus, excepto Illustrissimo Duce & Gubernatorum Collegio, sedentes & te[illegible] audiantur & excipiatur, prof[illegible] ad omnes Respubl dignitates

[illegible] etiam quod conſilium ma-
jus vel minus [illegible] vel alios Magiſtra-
tus nunquam obierint, ſuprema excepta:
(2.) Privilegium habent, quod ubi ſupre-
mus Princeps in aliqua civitate tanquam
hoſpes [illegible] & Doctores
nemo [illegible] uti poſſit *l. 1. C. de honora-*
torum vehicul. lib. 11. Sed Dn. Lanſius *de*
Academ. [illegible] ſubdubitat, an ex h.
l. privilegii ratio demonſtrari queat. Non
enim haec lex ſingulare privilegium Docto-
ribus tribuere, ſed [illegible] videtur [illegible]
iſtorum temporum, quo [illegible], ut omnes
honorati [illegible] digni-
tatum intra urbem ſacratiſſimi nominis
ſemper [illegible] vehiculis dignitatis ſuae,
id eſt Carrucis, ex Conſtitutione Impp. *in*
d. l. 1. ſeu carrucis bijugis, ut additur *in l. 2.*
eod. tit. C. Theod. Hoc quidem verius eſt,
Doctores non teneri ſive pedes, ſed equo,
vel vehiculo uti debere. *Gail. 2. obſ.* [illegible]
Modo ſumptus habeant, nemo erit qui in-
terdixerit, non tantum equitaturam, ſed
& famulum habere debent. Mart. Uranius
[illegible] Ibi Doctor vel in digni-
tate conſtitutus non decet eſſe ſolus, ſed
habere ſecum famulum. (3.) Privilegium

est, quod possint arma cujusvis generis secum habere & portare, neq; tantum ipsi Doctores, sed & eorundem filii atque ministri arma quovis tempore & loco gestare possunt. arg *L. fin. C. de praepositis sacri cubic. lib. 12.* Decianus *in Tr. Criminal.* [illegible]
Q. 62. *n. 13 lib. 8.* Negant quidem hoc Tiraquel *d. nobil. c. 20. n. 69* Menoch. *d.* [illegible] *2. cent. 4 c. 3* [illegible] Bart. Keckerm. [illegible] *29. p 447.* 1 per text. *C. ut armor. usus insciis Princ. sit interd. & Nov. 8*[illegible]. 2. quod armorum gestatione inde [illegible] lites augeantur, maleficiis ansa detur. Inde Franciscus I. Galliarum Rex prohibuit anno 15[illegible] ne quis armatus per itinera, sylvas, civitates & pagos incederet, teste Petr. Greg. Tholosano *lib. 23. de Repbl. c 9. n. 6.* & in Italia Zaffi & Spiones constituti, qui explorent, si forenses arma, imo cultellum cum cuspide ferant, Jul. Clarus. *§. fin. q 82. n.* [illegible] Sed [illegible] affirmant Augustus Vischer *d. duct.* [illegible] *pag 153.* Dn. D Gumpeltzheimer *in tr. de exerc. Academ. p. 3. sect. 9. n 81.* Quod usus & consuetudo in Germania in Nobilibus & Doctoribus hoc introduxerit, proindeq; servanda, *Nov. 89. c. 15.* Et respondetur ad *l. [illegible] C. ut armor. usus*: armorum usum regula-

[illegible] [illegible], ideo in [illegible] [illegible] privilegium: Ad [illegible] [illegible], defenden[illegible] [illegible] sunt Doctores arma & gladium [illegible], quae defensio cum sit juris naturae *L. 1. ff. [illegible]* [illegible] illis [illegible] [illegible] [illegible], et non admonendo [illegible]: [illegible] [illegible], hoc argumentum defensione, quod sit juris naturae [illegible] [illegible], absurdum & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] concedendum esse. Cum sit [illegible] [illegible] [illegible] communes, [illegible] Dn. D. [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] ingenuae in quadam dispositione [illegible] [illegible] *Coll. 2.* [illegible]: Privilegium autem hoc non tantum ad Doctores [illegible], sed ad Advocatos etiam pertinet, [illegible] [illegible], ex qua deducitur [illegible] [illegible] [illegible] Doctoribus permissum, [illegible]: & ideo generaliter intelligendum, praesertim de Doctoribus Advocatis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & capitales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Habetur [illegible] *privil. [illegible] p. 150.* (4) Privile-

vilegium est quod ad amictum pertinet, facultas se vestiendi dignisime: Privilegii hoc nullum est certius & ab Impp. Germanis magis confirmatum, ut patet ex Constitutione Carolina anno 1530. & 1548. Et Rudolfi anno 1577. ubi habetur, quod vestimenta, ornamenta & aureas Catenas, annulosq; pro dignitate & privilegiis gestare possint, quod aliis non omnibus, imò ne Nobilibus quidem promiscue constitutione ista tribuitur, nisi daß solche Ketten nit über 200. fl. werth/ die sie doch mit einem Schnürlein umbwinden und durchziehen sollen: Et facit etiam cum Doctoribus Maximil. I. sanctio illa: Sonderlich sollen die vom Adel / die nicht Ritter oder Doctores seyn / Perlein oder Gold in ihren Hembdern und Brustüchern zu tragen abstellen und vermeiden: Doch mögen die vom Adel / die Ritter oder Doctores seyn / zwo Untz Silbers und nicht darüber an ihren Hauben tragen: Reichs Abschied zu Augspurg anno 1500. Hujus privilegii virtute & vigore hujus rectus ante aliquot annos pro doctoris cujuspiam uxore, contra C. & S. civitatis H. qui sub poena extra statuti sui vestiarii adversus privilegiatam vestitus

gestan-

[illegible] devestiendo mulan- do & pignora capiendo processerant in Camera pronunciatum fuisse, refert Ampliss. Dn. D. Becker *tract. de securitat. & salva conduct.* [illegible] hoc autem decretum anno 1609. [illegible] latum scribit Nolden *d. Nobilit.* [illegible] in causa Doctoris Sebastiani [illegible] contra Stadt Hamburg. Adde pariter Electoris Saxoniæ Johannis Georgii Policey- und Kleider-Ordnung [illegible] Kleidung / deß [illegible] *fol. 3.* Reverendissimi Episcopi Bambergensis & VVurtzburgensis Francisci Policey Ordn. anno 1536. edit. [illegible] Policey Ordn. [illegible] Argentinensis anno 1629. [illegible] Doctoribus nihil præscribunt, *sed* ad Cæsareanum privilegium [illegible] Venetiis Doctori per le leggi dell [illegible] possono usar che vesti e di che qualità loro piace, teste Girolamo Bardi delle cose notabili della Città di Venetia *lib. 1. pag.* [illegible] In Italia autem aliis mos est, ut singulari vestitu & talari ab aliis dignoscantur Doctores, quod tamen in Germania in desuetudinem abiisse scribit Jac. Bornitius *lib. 2. d. præm. c. 6. in fin.* Contra Genuenses *in l. nova c. 50.* sance-

cum

runt, ut Doctores [illegible], quàm Medicinæ talari veste [illegible], nec [illegible] incedant: Et rubei coloris habitum eos olim gestasse [illegible] Angelus Aretinus [illegible] verba dum [illegible] scripsit suasitq;: nota boves fugantur panno rubro, quod videtur esse naturale, quòd armentum timeat vestes rubeas: Undè tu Doctor qui indutus es rubeo, numquam vadas ubi est [illegible] ad l. J de oblig. quæ ex del. nasc. §. [illegible] furti num. 1. & 2. Videantur quæ suprà [illegible] dudic. c. 9. §. 50. 52. & 53. [illegible] Joann. [illegible] ring. d. Molendinis q. 1 [illegible] Limnæi d. Jur. publ. l. [illegible] c. [illegible] Linguam [illegible] dem p. 87. Cyr. [illegible] [illegible] lib. & VVilhelm. Antonii d. [illegible] monatoriis [illegible] 68. n. 31. & 32. D. Joh. Jacob. Dracon. d. origine Patritior. libr. 5. [illegible]

§. 101.

Q 13. Ad personalia privilegia pertinet, quod aliqui, Doctores [illegible] à patria potestate, in qua opinione est [illegible] [illegible] 4. n. [illegible] J. quib. mod. patr. pot. solv. [illegible] Hunnian. Vultejus ad [illegible] filius f. [illegible] Inst. [illegible] sub fin. quib. mod. jus patr. pot. solv. [illegible] 1. Patria potestas solvitur dignitate Patriciatus [illegible]

4. [illegible]

4. & *L. ult. C. de comit. mer. 12.* R. & Doctorali dignitate. Sed resp. esse hæc separata, & non posse de invicem prædicari. Patriciatus enim est honor à Principe concessus sine consideratione doctrinæ: Doctoratus non potest esse absq; doctrina:
2 Omnis dignitas à Curialibus muneribus immunitatem præstat. *L. Medic. 6. & L. ult. C. de prof. & c. & Med.* Doctoratus est dignitas, &c. Resp. cum propositionem majorem esse particularem. Lex enim *ult. C. de decurion.* certas tantum dignitates complectitur, in quibus Doctoratus cum non reperiatur, meritò hæc sententia repellitur: Unde contrà argumentamur: Quæ dignitas non liberat à Curia, ea etiam non liberat à patria potestate: At JCti dignitas non liberat à Curia *d. L. ult. C. de decurion.* E. Negativa ergò verior est, quam solide tractavit D. D. Ungepaur *Justin. Exerc. 2. q. 11. in Nega.* D. D. Cuccin. *diatrib. Institut. 13. q. 11.* Besold. *p. 3. consil. pract. concl. 13. n. 5.* Hering. *de fidejuss. c. n. 624.* Schneidewv. *in Instit. ad t. Quib. mod. pat. pot. solv. num. 5.* Harprecht *eod. n. 5.* ubi argumenta plurima reperientur.

Illud

ff. [illegible]

Illud etiam ad personam spectat, quan-
Q. 64. do quaeritur, An Doctores juris possint excusationem tutelae? De Medicis res est expedita §. item Rom. 15. *Inst. de excusationibus* [illegible] *L. si duas 6.* [illegible] *seqq. ff. eod.* De Jurisconsultis negatur *d. L. 6. §. legum,* & *L. Juris peritos 30. in princ. ff. tit. eod.* Ratio haec est, quia caeteris aptiores & rerum magis periti; [illegible] quia eorum studium & prudentia populi utilis [illegible] judicatur. Unde Balduinus *ad Inst. ad tit. §.* [illegible] nominatim Jurisprudentia magis vocat ad tutelam, quam ab ea excusat, cum non habeat *justiorem* campum, in quo exerceatur, nec quicquam magis ei conveniat, quam tueri pupillos: Distinguunt tamen *hic LL. Nisi Romae vel in publico Gymnasio jus doceant, vel Principis Consilio & Advocationibus praesunt excusari a tutela d. l. 6. §. 12.* & *l. 30. ff. eod.* Objicitur *L. Medicos C. de professoribus & Med.* ubi Doctores Legum immunes sunt ab omnibus [illegible]. Respondetur autem, illic [illegible] esse de oneribus [illegible], a quibus etiam hodie Doctores legum immunitatem habent [illegible] debent: Non vero de muneri-

muneribus publicis, quale tutela est *L. 1. ff. de tutel. & ibi Dd. L. si filius fam. 9. ff. de his qui sunt sui vel alien. jur.* Sed hanc responsionem evertit *d. l. in quadam functione & muneribus vel civilibus vel publicis immunes esse præcipimus*: Respondetur ergò, excipi hîc eos Doctores, qui sunt Professores & excellenter docti & celebres, & hi excusantur à tutela, Schneidevv. *in Instit. n. 7. h. t. de excusat. tutor.* Meichsn. *in præfat. lib. 1. num. 51. ff. de V. S.* Alii dicunt Digestorum leges, quoad hanc tutelaris oneris immunitatem de LL. Doctoribus aliquanto restrictius loqui: In Codicis vero legibus, utpote illis posterioribus, de iis plene esse cautum, ita ut bona consequentia ex illis deducta asseri possit, omnes indistinctè Legum Doctores hac immunitate gaudere, Joh. Ludov. Brommius *in disp. 1607. Tubingæ habita thes. 3.*

§. 123.

Privilegia autem hæc non tantùm personis Doctorum inhærent, sed & ad filios, uxores & viduas eorum extenduntur: Et quidem Doctorum liberi (præsertim Jurisconsultorum, à quibus nati splendidis ornantur majoribus) non injuria sanguinis

T seriem

seriem cum gloria recensere possunt, Udal. Zasius *L. 2. §. Ergo Sabino n. 16. ff. de orig. Jur.* privilegiis utuntur parentum per text. *in L. Medicos C. de professor. & Med. lib. 10. Ibi unà cum uxoribus & filiis &c.* à quibus verbis legis non esse recedendum a t Guido Papæ *decision. Gratian. vol. 388. num. 1. & 2.* ubi probat & filios Doctorum gaudere immunitate patrum, & eosdem retinere patrum dignitatem *per L. Divus. ff. de quæstion: ubi filii gaudent privilegio & prærogativis parentibus concessis :* Doctorum filii præ cæteris sunt promovendi, & quando doctorantur, non tenentur aliquid solvere pro Examine, & magis ad lecturam assumi, si sint æqualis scientiæ, Halbritter *d. privileg. DD. p. 336.* Vivius *decis. 159.* Besoldus *in thes. Jur. v. Doctor.* Sciendum autem est, filium Doctoris esse & illum, qui antequam pater esset Doctor, natus est, arg. *L. Senatoris 5. ff. de Senator.* Guido Papæ *decis.* Franc. Francisc. Pfeil *consf. 197. n. 28. cent. 1.* Josias Nolden *de Nobilit. c. 8. n. 67.* Obstat autem hic, quòd Doctoratus sit personalis dignitas, & cum personâ moriantur privilegia. Resp. Ideò limitari dictum privilegium à *Besold. in disc. de Stud. Mag. c. 2. p. 30.* quamdiu

diu scil. Doctorum liberi unà cum matre vidua degunt, aut adhuc sunt sub tutela vel cura, ita ut eos de familia defuncti esse dici queat.

§. 154.

De uxoribus Doctorum res etiam certa est *ind. L. Medicos. C. de profess. & Med. lib. 10.* & Doctoris uxor ab aliis se inferioribus domina vocari debet, Cujac. *3. obs. 18. in fin.* ubi matronas dominas dici ait, non respectu maritorum duntaxat, sed etiam per se, & statutis Italiæ mulieres plerumque dominas aut Damas vocari testatur Br. *in L. inficiando. §. impubes. in fin. ff. de furt.* D. D. Joh. Henr. Stamm *d. ser: person. l. 2. c. 1. n. 9.* Quæritur autem, an Doctor maritus uxorem propriam vocare debeat dominam? Et negat Arnold. de Rayger. *in thes. Jur. v. Doctor. n 248.* Nam quum ex persona maritorum dominæ appellentur, incivile est, si à proprio marito uxor domina vocari gestiat, & dominio à Deo concesso repugnaret, quippè quod antea plures sint maritelli, qui illud *L. Lucius Titius 14 ff. de fideicom. libert.* Si uxori meæ placet, practicare cogantur. Q. 65.

Anné autem uxor Doctoris marito se-

niatur præstare operas? Ita putat Nolden. d. Nobilit c. 10. n 94. per L. sicut. 48 ff. de oper. libert. c. cum imago 33 q. 5. ubi non reperitur excepta uxor Doctoris; sed negat Stammius d. l. n. 12. ex Alex. dicens, uxorem non teneri ad operas, sed ad officium, quum amor conjugalis id non admittat, L. 1. § 3 ff. de donat inter Virum & Uxorem. Aliud autem esse officium aliud operas, aliud pietatem. Nimirum pietas à liberis parentibus, opera à famulis dominis, officium ab uxore marito debetur Gothofred. ad d. l. sicut. 48. Resp. ergò ad d. l 48. eamundi operas concedi à maritis Doctoribus ab uxoribus exigere, quæ conditioni & statui earum conveniant, Alex. d. l.

§. 105.

De Viduis Doctorum res est expedita, eas dignitatem defunctorum maritorum & immunitates retinere, quamdiu vidualem statum honestè servant, & habent domicilium forum & familiam mariti. In genere enim vidua privilegium habet defuncti mariti; Et vidua, dum est in viduitate, nomen uxorium & dignitatem retinet præmortui viri L. fœminæ ff. de Senator. L. mulier, C. de dignit. lib. 12. Ernest. Cothman.

cons.

conf. Acad. ... Hell. Ultic. Huminius *ad noth. Habitat. c. 3 q. 4.* Roland. a Valle *conf. 56. n. 8. Vol. 1. & conf.* ... *n. 15 Vol. 3.* qui inquit: Reginam Galliæ, dum est in viduitate Reginam vocari & uti ac frui omnibus privilegiis, quibus Rex ipse, dum vivebat, utebatur & fruebatur: Late etiam Tiraquellus de LL connubialib. *l. 1 r per tot. n. 53.* Et intr c... cauſa ... *p. 1. n. 107* concludens idem ... in privilegiis exorbitantibus locum habere. ... Paurmeist ... *de Jurisd. c. ... n.* ... Holden *de Nobilit. c. ... n. 54* ubi non recte videtur distinguere inter viduas Medici & JCti: Quòd scil. vidua Medici Doctoris mortui privilegiis non utatur, quum illud officii ratione datum sit, quod in viduas non transeat; Supra enim ſatis ſuperque probatum eſt nullam eſſe differentiam in constituendo inter Medicinæ & Juris Doctores. Ergo neque inter eorum viduas: Videatur ſaltem *d. l. Medicos. C. de prof. & Med. l. 10.* Burckardus ... *de Jur. Novercar. p. 2. n. 725.* negat Doctorum viduas geradam, morgengebam & Cibaria petere poſſe: Sed hoc nihil ad noſtrum caſum facit, quia illud ſaltem ſit particulare & in Jure Saxo-

nico

nico dispositum, quod latius extendi non potest, neq; etiam casus ipse ad dignitatem vel privilegia Doctorum spectat, vel augendam vel minuendam.

CAPUT XVI.

De Privilegiis & Immunitatibus Doctorum quoad RES.

§. 106.

INter privilegia rebus Doctorum competentia, referimus ante omnia eorum
Q. 67. bona (1.) Quòd non debeant collectari, text: est *in L. Medicos, C. de profess. & Med.* ubi Imp. Constantinus Doctores legum una cum suis uxoribus & liberis nec non & rebus, quas in civitatibus suis possident, ab omni functione & ab omnibus muneribus vel civilibus vel publicis jubet esse imunes. Cui conveniens est textus *in L. fin. C. eod.* & non distinguitur, an sint actu legentes, vel non. Mynsing. *Resp. 1. n. 37.* Joh. Gutierrez *libr. 1. qq. pract. q. 21. & 22.* Casp. Glockner *d. contrib. num. 39* Menoch: *d. A. I. cas. 29.* Gomez *ad l. Tauri 29. n 17. in 6.* Laur. Sylvan *cons. 20. n. 2.* qui ait, malè hunc textum in d. l. med. restringi tantùm ad actu legentes, quod ostenditur, quia quum tex. ibi

prius

prius statuerit de literarum professoribus, ut immunes esse debeant, subdendo de Legum Doctoribus, intelligendum est, quod voluerit disponere de non docentibus, quia docentes includebantur satis sub illis verbis, ubi fit mentio de literarum professoribus illis: quod Advocati facti possint etiã dici docere jura, instituendo Clientulos & de jure respondendo. Nam Cicerone teste *lib. 1. de Oratore*, domus unius cujusq; JCti Oraculum est civitatis, quia cives de rebus suis incerti, per eum certi dimittuntur. Dubitat autem de hoc privilegio Jacob. Thomingius *decis. 15.* & distinguit inter munera personalia, realia & patrimonialia, & tantum à personalibus immunes pronunciat Doctores, non verò à realibus & patrimonialibus. Rationes sunt hæ, 1. iis oneribus, quæ possessionibus vel patrimonio indicuntur, nulla privilegia præstant vacationem *L. his oneribus in princ. ff. de vacat. mun.* 2. Quod illi, qui immunitatem publicorum munerum sunt consecuti, onera tamen patrimoniorum nihilominus sustinere coguntur *L. 5. C. de muner. patrimon. libr. 10.* Resp. ad d. l. Medicos, illum textum de vacatione cujuslibet muneris indistinctè non

loqui, quod apposita exempla, quæ de remissa hospitum receptione & aliis ejusdem generis oneribus loquuntur, indicant. 2. Si urgeatur d. l. generalitas, Resp: illa generalitas accommodanda est recto fini, qui est ne à studiis abstrahantur, at tributum conferre, eos non avocat à studiis, facit textus in *L. Archiatros, C. de metat. & Epidemet. lib. 12.* Ex quo constat, privilegium hoc Doctorum admodum esse fragile, & videmus experientia roborari, quod Doctores, nisi specialiter immunitatem à Principe suo vel Magistratu obtinuerint, vix à collectandis tributis excusentur, præsertim cùm bona civitatis & immobilia possideant, Cammann. *disp. 3. § 66. de Regalibus.* Optandum ergò esset, ut latius prospiceretur Doctoribus, ne, dum curam rei familiaris sustinent, Reipublicæ, neglectu studiorum, majus damnum accersatur: Et hæc quidem maximum sita sunt in voluntate benè affectorum Principum, sub quibus bene est Doctoribus, vel malè, pro diversa temperamentorum qualitate, sicut & suprà innuimus.

§. 107.

Privilegium secundum est, quòd Doctores sint immunes à præstatione vectigalium

lium *d. l. Medicos. C. de prof. & Med.* Ruland. *d. Commiss. p. 2. l. 3. c. 5. n. 39.* Roland. *de priv. Scholar. priv. 109.* Et iterum non distinguitur inter Doctores actu legentes & patrocinantes: Sixtinus *de Regalib. l. 2. c. 6. n. 115.* Ruland. *d. l. n. 31.* Heig. *p. 1. q. 17. n. 22.* Roland. à Vall. *conf. 66. n. 56. & seqq. vol. 1.* Advocati namq; etiam instruendo clientulos satis docere intelliguntur *arg. l. 2. §. jur. civil. ff. de orig. jur.* Et tamen majori honore digni sunt, quod hi vero ad praxin deducunt & in ipso opere veris & infinitis negotiis omnibus versantur, Henricus Klock *de jure vectigal. n. 23. lit. B.* sed ut verum fateamur, & huic privilegio non multum tribui posse experientia monstrat, cùm Doctori in hoc passu nulla immunitas concedatur, etiam si pedagium saltem non vectigal attineret.

§. 108.

Rebus Doctorum consulitur etiam hoc privilegio tertio, quòd immunes sint vel potius esse debeant ab hospitatione militum, & quòd propugnanda civitate, non teneantur excubias agere, nec diurno tempore ad portas, vel nocturno tempore vigilare, nec loricis vel armis instructi esse, *per d. l. Medicos. C. de professor. & Med. l. 1.*

T 5 C. qui

C. qui et. vel prof. f. excus. Ord. Cam. p. 1. *pr.* Aegid. Thomat. *d. muneri. ff. pag.* *n. 10.* Tiraq. *d. l. commod. concl. 2. n.* Gothman. *Resp. Acad. 14* Huig. *q. 17 n. 1.* Zasius *in paratit. ff. de procurator n. 31.* *de priv.* *p. 3. c. 97.* Hart. Hartm. *obser. l. 2. tit. 52* Menoch. *lib. 2.* *4. cas. 179 n. 3.* Flaminius Rubeus *lib.* *1. n. 1;* Roland. à Valle *cons. 67.* ubi de Doctorum communi opinione [illegible] ftuntur: Sed, quod dolendum est, nec tunc privilegio multum tribuendum; [illegible] tum enim Doctores hoc privilegio gavisi fint præsertim in Imperii civitatibus, exempla præclarissimorum virorum cum gemitibus loquuntur, adeo ut & hoc privilegium olim habitum sit, hodie nunquam. Monendum autem & instanter adhortandum est, quod tria hæc privilegia nihilominus de jure sint certa & fundatissima, ut ut de facto in aliquot locis à malevolis & maximam partem indoctis ex odio & invidia potius quàm ulla permissione superiorum debilitata & infirmata reperiantur: Repetendum enim est illud Proculi *l. 12. ff. d. off. præsid.* non spectandum est, quid Romæ factum sit, sed quid fieri debuerit: Illu-

res profectò principes & ſtatus nominari poſſunt, qui Doctoribus immunitatem à commilitonibus, præſtatione vectigalium & hoſpitationibus indulsêre, & adhuc clementer indulgent, quamquam de facto Sacratiſsimorum Cæſarum privilegia imminuunt: Certè quoad privilegium tertium res præjudicio ſummo Imperatoris Caroli V: cognomento Magni vallari poteſt, qui petenti Academiæ Tubingenſi ab hybernis Hiſpanorum liberationem conceſſit: id eam rem Nicolao Varenbulero J. U. D. & Profeſſore adhibito, qui libellum ſupplicem compoſuit formâ quæ ſequitur, quam à ſcopo non alienam ideo inſerendam putavi, extat autem aliàs *in orat. funebr. Nicolai Varenbül, à Joh. Harpprechto habita pag. (mihi) 18.* Sereniſsime Invictiſsime Romanorum Imperator & Princeps longè clementiſsime Carole Auguſte: Cùm multis & gravibus de cauſis, qui Imperii Romani clavum rectum hactenus tenuere Cæſares infinitis propemodum privilegiis Scholas exornarint publicas, inter reliqua hoc quoque, ut hi, qui in ſcholis amore ſcientiæ quâ totus orbis illuſtratur, exules propemodum degunt, â recipiendorum, hoſpitandorumq;

dorumq; militum molestia immunes sint & liberi. Jam vero Cæs. Majestatis vestræ miles, qui in Ducatu ill. VVurtembergensi & locis finitimis, Tubingam quoq; exiguum quidem & perangustum oppidum (sed in quo schola hactenus extitit hodieq; est publici nominis non infimi, ab Illustrissimis Ducibus VVirtembergicis liberaliter fundata & in huncusq; diem sarta tecta conservata, ad hoc amplissimis cùm Pontificum tùm Imperatorum Romanorum privilegiis per vestram & Majestatem clementer confirmatis condecorata) munire vel occupare contendat, idque fieri ratione nulla possit, quin per hoc tale scholæ nostræ vulnus infligatur, quod nec ullo tempore rectè curari possit. Cognitissimum autem sit universo orbi, qua clementia quâve pietate Scholas publicas Cæsarea vestra Majestas ad totius Christianæ Reipubl. incrementum & gloriam hactenus evexerit: sicut nemo non cum illo dicere cogatur: Et spes & ratio studiorum in Cæsare tantùm. Certum etiam sit ex Schola nostra prodiisse multos, qui hodie & Cæsareæ V. & Regiæ Romanorum Majestati & nulli non statui sacro-sancti Rom. Imperii

rii â consiliis sunt, viri summi & incomparabiles, ut taceamus quam alios viros Schola nostra in omnis generis Facultatibus claros hactenus pepererit.

Ad Cæsareæ igitur Majestatis vestræ pedes provolvimur supplices, devotissimè illam rogantes obtestantesq; ut quod de jure Majestatis vestræ communi scripto & specialiter indultis concessisq; privilegiis, Scholæ nostræ debetur, in memoriam clementer revocet, moxque Majestas vestra pro Cæsarea sua & sanguinis Austriaci jam olim cantatissima benignitate dictum oppidulum, nos item nostraq; ejusmodi diplomate patenti, quam salvam vocant Guardiam, ita muniat, tueatur & defendat, quo a milite illo recipiendo hospitandoq; liberi & immunes in omnis generis studiis honestis docendis, discendis excolendisve ad Reip. Christianæ & Majestatis vestræ commodum, laudem & ornamentum operam omnem nostram quietè secureq; possimus insumere. Quod si à Majestate vestrâ Cæsarea, ut neutiquam dubitamus, impetraverimus, ita Majestas vestra deditos nos sibi devotos obstrictosq; nunquam non inveniet, ut indies ad majora no-

ra nobis de inexhausto clementiæ suæ thesauro largienda proclivior futura sit & facilior. Cæsarea Majestas vestra de nostra meliore clementissimè nos Scholamq; nostram commendatos habeat. Cui etiam nos quam humilime & addicimus & dedimus totos. Tubingæ 19. Maii 1548.

Cæs. Majest. Vestræ
Obsequentiss: Deditissimi
Rector, Doctores & Regentes
Acad: Tubingensis.

Sed de tertio hoc privilegio edidit discursum Juridico-Politicum de excubiis agendis, hospitibus recipiendis, & annonis atq; contributionibus assignandis CL. Vir Dn. D. Georgius Mundius, qui rationibus firmissimis probavit, Doctores ad excubias agendas & hospitandos milites nullo modo adstringi posse, cui subscripsit Theologus Altenburgensis in seinen Quartier-Predigten.

§. 109.

Huic consimile est privilegium numero Quartum, quod exquisitiora alimenta & ampliora ipsis debeant constitui, allegatur c. *non cogantur divites pauperum cibo vesci.*

stan-

[illegible] consuetudine informatis sua dist. 41. Sed hoc privilegium habent adhuc integrum, modo pecunia sint instructi, ad coëmendum alimenta, secundum dignitatem, & ita non erit privilegium, sed communis vivendi lex: Unde mihi perridiculum accidit, quod Surdus de alimentis *t. 4. q. 18. n. 8.* & Col[illegible] *d. P. [illegible] x. p. [illegible] 5. n 120* dicant, Nobilibus & Doctoribus non asportandum esse allium, cepas, panem atrum, caseum, & similia, cum sint rusticorum cibaria, sed pullos, aves, & hujusmodi delicatos cibos, Tiraquel. *d. Nobil c. 20. [illegible]* hæc enim largior locum habere debere, ubi Doctores sumptibus Clientium peregrinantur, sed domi suæ tenentur vivere ad placitum crumenæ bene vel male instructæ.

§. 110.

Quintum privilegium est, quòd Doctoribus, si sint in consiliis, domus ex publico dandæ, vel ædificandæ sint: Si vero Advocatorum partes agant, commodas illis locandas esse, ut adiri facile & consuli possint. Zas. *in l. 2. § fin. post. ff. de orig. jur.* ubi Valerio domus publice ædificata fuisse dicitur, sic & Ciceroni & Claudio, nedum

Impe-

Imperatori domus amissæ publicis impensis sunt restitutæ: Et quòd possint Doctores compellere cives ad illis locandum domos ait Lenaud. *p. 2. d. Doctor. n. 28.* quod privilegium etiam magni non æstimandum, quum contrà tota die fiat.

Neq; tantùm domus ipsis sunt locandæ, sed jus civitatis illius loci, ubi fortunarum sedem figere volunt, ultrò & jure privilegii habent & obtinent, *L. municeps. § … ubi gloss. ff. ad Muncipalem.* Benius *de privil. JCtor. p. 1. c. 6.* Itaq; commodis frui debent, quæ cives ex jure civitatis habent. Sicq; barbaras & irrationabiles esse consuetudines illas, quæ quasi ad conditionem Judæorum redigunt Doctores, usq; bona immobilia emere denegant, statuit Besold. *in diss. de Stud. Mag. c. 9. p. 99.*

§. III.

Q. 68. In materia testamentorum habent sexuum privilegium, quod Doctores possint jure militari testari, sed nec huic privilegio multum fidendum: Contraria enim opinio verior & communior habetur, ut testatur Frider. Pruckman, *d. regalib. & … luta potest. c. 4. m. 3. eff. 2. n. 17.* Bocer. *de bello & duell. c. 21. n. 5.* Schneidvv. *ad tit. Inst. de test.*

Resol. vol. 2. 14. Nam cum ob simplicita-
tem [illegible] contumeliam, quæ insti-
gatur [illegible] militibus exceptum sit, locum
[illegible] Doctoribus vendicare nul-
lo modo potest, quum turpe sit Doctori,
[illegible] *L. 2. § Servius ff. de O. J.* & in doctore ignorantia juris
sit intolerabilis *L. [illegible] ff. de jur. & fact. ign.*
Resolute distinguit Dn. *Limnæus l. c. 8. n. 122.* inter privilegia militum, quæ illis prop-
ter dignitatem & quæ propter ignorantiam concessa sunt, hoc non obtinet in
Doctore locum [illegible] commu-
E quemadmodum miles [illegible] vel
filiusfamilias more militari testatur, ita &
Doctor: Quod vero an obtineat in Do- Q. 64.
ctore Juris dubitatur? Et obtinebit id,
quod modo in genere de Doctoribus di-
ctum. Distinguit quidem *And. Gerardi*
E. [illegible] Juris peritum in
militia armata [illegible], &
[illegible] Illum pure
jure militari testari posse, cum sit in expedi-
tione: Hunc [illegible] non.

§. 102.

Illud privilegium [illegible] numero septimum
[illegible] paulo pinguius, quod [illegible]

pater pro filio expendit in gradum Docto-
Q. 20. re, filio non in portionem, quae ex demor-
tui parentis bonis ad eundem pervenit,
computari, sed plane remitti debeant.
Huic proxime accedit doctrina de sum-
ptibus studiorum non conferendis, quam
ex *l. 50. ff. fam. ercisc.* eruunt, eandemque pro-
lixius [illegible] illustrarunt, ut fe-
rit Dn. D. Julius Meyer *in Analysi ad d. l. ...*
[illegible] 1672. [illegible] Argentinae. D. Chri-
stian Kremberg. D. Joh. Wolff. Hille. Dn.
D. Wilhelmus Ludwell fautor & amicus
noster honorandus, & Dn. D. Joh. Jacobus
Dentzius *in diss. Altorfii habitis anno 1660. &*
1671. Volckmarus Melanus *in diss. Jenae ha-*
bita anno 1674. Sed utriusque materiae propositae
[illegible] Negativam quidem proponit
Colonia *dec.* [illegible] Cap. [illegible]
20. [illegible] *per L. 1. §. 5. ff. de Collatione*
[illegible]
[illegible]
[illegible]
quam et pater [illegible] Sed Colonia de suo
casu, nempe illo, loquitur, ubi expensae
Doctoratus post mortem patris facta sunt,
quod tum de communi hereditate, duo
cogantur illas conferre, quando divo pa-
[illegible]

ne studium inchoatum sufficit? Notandum hoc etiam de illis temporibus Doctoribus, qui [illegible] Commilitoni sunt, quod il- lius Doctor [illegible] conferre non te- neatur [illegible] L. [illegible] ff. de col- lationib. [illegible] Sed an id, quod di- gnitatis nomine a patre datum est vel de- bebit, conferri debet? Et ait Papinianus, non esse cogendum filium, id, quod digni- tatis nomine a patre datum est, ut conferat in communione: [illegible] contra di- gnitatis [illegible] debere. [illegible] [illegible] autem esse dignitatem, hactenus sed [illegible] demonstratum est, & pa- ter [illegible] Nov. 117. c. [illegible], qui [illegible] [illegible] dignitatibus [illegible] militia [illegible] Magister [illegible] dignitatibus [illegible] Et hanc [illegible] defendunt plurimi. Si [illegible] Inst. de [illegible] Cent. [illegible] Cothmann. [illegible] Bellon. de [illegible] fol. 1[illegible].

 [illegible]

Wann ein Sohn vom Vatter Bücher und Bestallung zum Studiren empfangen und bey deß Vatters Lebzeiten daran [illegible], so darff er solche Bücher und Expensen nicht conferiren. Da er aber erst nach deß Vatters Todt [illegible], so mag er sich dieses privilegii nicht behelffen. [illegible] filio Doctori die libros & vestes doctorales & similia, quae conveniunt Doctoribus, quasi castrensis peculii efficiuntur, [illegible] tam donatio valet, nec revocari potest, nec ea in collationem venit. Everhard. [illegible] pareat. pecul. [illegible] n. 47.

§. 175

Octavum privilegium [illegible] ac [illegible], quod Doctores gaudeant beneficio competentiae hoc est, quod [illegible] plus [illegible] nequeat, nisi in quantum facere possunt, & consequenter creditoribus [illegible] addicti, neque in [illegible] conjici debeat. In [illegible] Doctorales [illegible] creditoribus Doctorandi [illegible] non possunt [illegible] Mag. c. 3. [illegible] Vulteius [illegible] privilegium eidem Dinarenus ad L. 6. ff. [illegible] Schneidew. [illegible] Donell. 2 [illegible] Comment. [illegible]

[illegible]

Et adversatur Hilliger *ibid. in not.* & iniu-
stum putat, si docti sui ordinis viros lin-
gulis rei familiaris sæpe fortunæ metis,
quam sint vitæ continuos, operis dele-
rant, [illegible] operarum demi-
dandos exponant? Atq; de auctoribus le-
gum esset clara per *l. C. de advoc. divers.*
jud. Matth. Brunus *d. tom. consil. q. 10. n. 2.*
pr. n. 10. Johann Halbritter *de privil. DD.*
par. 144. Sed de Theologiæ & Medicinæ
Doctoribus quæritur, an & iis per legum Q. 21.
competentiæ proveniunt, ut ubi qui unive-
rum facultates actum, nec judicatæ honis,
nec alio nomine convenire possint? Negat
Matth. Berlich. *part. 1. conclus. pract. concl.*
27. n. 95. 1. Quod verba *d. l. 14. C. de advoc.*
divers. judic. ad alterius scientiæ Doctores
nullo modo trahi possint. Cum enim ibi
Impp. dicant suo Imperio non solos mili-
tare eos, qui gladiis, clypeis & thoracibus
utuntur, sed & Advocatos & causarum
Patronos, qui gloriosæ vocis confisi muni-
mine laborantium spem, vitam & posteros
defendunt, nihil hoc vel ad Doctores Theo-
logiæ vel Medicos pertinere: 2. Quod
duo vel plura specialia & improprie dicta
in jure non concurrant; hic vero concur-

rerent duo singularia, quod concedendum non est. Primum enim singulare est, quod beneficium competentiæ solis [illegible] litibus initio indultum per L. 6. & 11. ff. de Jud. interpretatione prudentium autē productum est etiam ad milites Justin. [illegible] est, Advocatos & LL. Doctores. Alterum singulare est, quod mos creandi Doctores cœpit a Juris Doctoribus, quorum dignitati Doctorali initio propria sunt, & a quibus postea de [illegible] cæteram [illegible] Professores [illegible] mutuati, Vultejus in J. respons. prudent. n. 17. Inst. de J. N. G. & C. Unde in duobus singularibus concurrentibus, absurdum sequeretur. [illegible] avvere forent Ludovic a Peguera [illegible] n. [illegible] in Regia Audientia Cathaloniæ judicatum refert. Amplis. Dn. D. Andreas Dinnerus JCtus celeberrimus & Præceptor honorandus in eleg. tract. de [illegible] dubiorem faciend. cap. 4. Dn. Johannes Limnæus lib. 3. de Jur. Publ. c. 1. n. 165. Consis enim finalis, ad quam respicimus in omnibus actionibus, æque est communis cum DD. Theologiæ & Medicinæ, quam cum Doctoribus Legum: Nam ob scientiam & dignitatem concedimus hoc privilegium,

Requi-

Atqui Doctores Theologiæ & Medicinæ iisdem juribus [illegible] & scientia cum Dd. Legum [illegible] & privilegiis debent gaudere communibus [illegible]. Hoc præsertim tempore Doctoribus omnibus communis est paupertas, cui nemo invidet, & exceptionem quoque competentiæ, quæ paupertatis est privilegium, communem esse facile concedi potest.

§. 144.

Quid porro [illegible] oe-[illegible] est privilegium, ut Doctor [illegible] [illegible], quales sunt [illegible], victores, fullones, pelliparii, bajuli [illegible]-tæ & omnis generis fabri, ædibus suis vicinis sese ingerentes officium judicis implorare possit? In quo quidem privilegio interpretationes variant, quidam interpretantur Sybariticum, [illegible], quam omnium voluptatum avidum & omni deliciarum genere effeminati, cives suis omnes artifices [illegible] (teste Alciato L. [illegible] cap. 16) exclusêrunt. [illegible] Timotheum Milesium, qui, referente Plutarcho [illegible] [illegible], ut [illegible]-tatæ, quæ [illegible], pellere, [illegible] Q. 52

strepitum multitudinis ferre adsuefecerat. Cui addendus est Fridericus Taubmannus, qui inter medios liberos plorantes & clamitantes studebat, & tamen minimum molestiæ inde non percepit: Quidam distingvunt: Doctore studiis suis nocte dieque incumbentem, artifices strepitum excitantes, quo magis studiis & meditationibus locus detur, officio judicis expelli posse, nisi locorum, consuetudinis & aptitudinis ratio obstet: qualis ea est, si Doctor aliquis domum in via fabrorum, aut vicinorum conduceret, tum opificem talem expellere non posset, cum in ea via fabri artem suam exercere consueverint, ac sic culpæ suæ adscribat, quod tali in platea ædes vel emerit, vel conduxerit: Secundò distingvunt, num artifices Doctorem prævenerint, etiam in eo loco, in quo alii Doctores habitare solent, tum repelli non posse: Item non procedere regulam, si artifices tales & Doctores eodem tempore in conducendis ædibus concurrant, & secundum hanc sententiam pronunciatum esse refert Colerus *de P. E. p. 1. c. 4. n. 5.* Alii simpliciter affirmativam tuentur, ut Guido Papæ *decis.* [illegible] Alciat. *s. parag. c. 11.* Schneidew. *ad §.* [illegible]

Iegi.

[illegible] Viviani in comm. [illegible] D. n. 7. [illegible] de pr[illegible] prov. 2. [illegible] de [illegible] n. 12. Habernit d. [illegible] Thole[illegible] *de Rep.* [illegible] *de Republ.* [illegible] Kirchner *hyp. Pol.* [illegible] *Hoen. disp. pol.* [illegible] Cammann *Regal. disp.* 3. & [illegible] Lunius [illegible] *pag.* 11. Job Heping *de [illegible] q.* [illegible] Dn. Limnaeus *l.* 9. *d. Jur. publ. c.* [illegible] & adsunt praejudicia, ubi Mauguelii Petrus Rebuffus textorem quendam, qui tamilibus & boatibus suis impleverat viciniam fere sine induciis, cum post [illegible] Magistratus jussa obstrepere strenue pergeret, habitationem mutare coegit Rebuff. *d. loc.* Eodemq; jure Matthias Colerus Jenae usus est adversus quendam vietorem, qui ad latus illius se ingerens, & sub mediam noctem surgere solitus continuo strepitu doque vasa vinaria tam oscitanter clangores excitabat, ut ille Vir praeclarus multas noctes insomnes traheret. Querela ad Regimen Vinariense delata, victor ex habitatione dimissus, jussus est de alia cogitare, vel operas suas in illa vicinia omittere, teste eodem Colero *d. l.* Non obstat 1. quod nemo e domo sua sit extra-

 hendus,

hendus, & quod domus cujusque sua tutissimum refugium *L. 18. ff. de in jus voc.* & *L. 21. ff. eod.* Respondetur tamen favorem studiorum majorem esse & Reipubl. utiliorem, quam hujus vel illius fabri operas & labores, quos alio commodiore loco nihilominus adornare potest. Non obstat distinguentium opinio de antevertendo, ut qui tempore sit prior, sed alter qui [illegible] militare & favore major merito praeferatur *arg. L. assidua C. qui potior. in pign.* Ego vero affirmantibus accedo, & dico de jure privilegium hoc asseratum, sed an consuetudine locorum ubivis obtineat, contrarium saepe expertus sum, conquerentibus magnis viris, quibus nullo modo [illegible] satis factum est.

§. III.

Huic privilegio (decimo) accedit consimile, quod Doctores non tantum Theologi, sed & JCti & Medici diebus festis [illegible] & petentibus consilio adesse possint, probatur text. *Matth. 12. v. 12. & Marc.* [illegible] Et qui celebrent omnia festa non addiscere Codicem neque Digesta. *Novell. de* [illegible] *l. 1. n. 12.* Sed cum Rebuffo *d. privil. schol. priv. 8.* intelligenda sunt sano sensu, si odi-

[illegible] quis sustinet in [illegible], *cont. in L. [illegible] §. [illegible] C. [illegible] Cod, confirmat.* Jacob. Be- [illegible] *prod.* [illegible] *part. 3. q. 118.*

Ad privilegium [illegible] Undecimò perti- net, quod Doctores arma & insignia sibi possint [illegible] velint: Jure quidem ci- vili permissum [illegible] unicuiq; insignia propria authoritate [illegible] *L. [illegible] C. de [illegible]* & *L. [illegible] ff. ad L. Corn. de fals.* [illegible] [illegible] ignobiles sua [illegible] non possint nobilium insignia usurpare arg. *L. [illegible] §. quasi pro milite ff. ad L. Corn. de fals.* Hoc tamen limitatum de jure sustinetur [illegible] in Doctore, qui etiam sine speciali Imperatoris consensu insignia Nobilibus [illegible] Wappen [illegible] [illegible] [illegible] dummodò ab insignibus [illegible] familiæ propriis absti- neat. Harpprecht. [illegible] *c. 4. 5. [illegible] Inst. de jure p. [illegible]* [illegible] *de Reg. [illegible] c. 9. [illegible]* Halbritter *in [illegible] de privil. Doctorum, p. 343.* Besoldus *de jure [illegible] c. 10. n. 28.*

Caput

CAPUT XVII.

De Privilegiis & Immunitatibus Doctorum, quæ ipsis competunt, quoad actiones.

§. 117.

VT aliis processus est vel ordinarius vel extraordinarius, & ille rursus vel civilis, vel criminalis: Ita & in describendis Doctorum privilegiis eodem modo actiones quoad processum veniunt [illegible], scil. ut ponderentur singula beneficia Doctoribus indulta, quæ vel civili, vel criminali actione metiri velis. Et quum citatio judicii suscipiendi sit ingressus [illegible] mus, Doctoribus (1.) prospectum est, quod in scriptis, non verbo ad Judicem vocari debeant, arg. L. Medicos 6. C. de profess. & Med. Harum Harmanni [illegible] [illegible] c. 1. [illegible] 4. n. 3. per [illegible] quoties C. de dignitat, secundum [illegible] ead. tit. n. 10. Rosbach. in [illegible] n. 5. Gail. 1. obs. 42. n. 16. [illegible] item [illegible] monæus d. c. [illegible] Cremberg. de [illegible] studior. q. 6. n. 3. Inde patescit, quod [illegible] to minus Doctor capi aut duci personaliter ad judicium & Curiam debeat, [illegible]

[illegible]

manh. d. l. Durante militia [illegible] pom-
pa plane non procedit jus vocari, *Zasius in parat. ff. de in jus vocan.* Joh. Monach. *pu. praesc. juridic.* [illegible] Huic succenturia-
tur (2.) quod Doctor ad testimonium di-
cendum vel jusjurandum praestandum do-
mo evocari non debeat, sed judex quem-
piam mittere ad illum teneatur, qui testimo-
nium domi recipiat *L. ad personas. 15. ff. de jurejur.* Ratio ejus haec datur: Quod sit e-
gregia persona *L. 1. fin. ff. quib. modis* [illegible]
vel [illegible]. Personas autem egregias hoc be-
neficio gaudere, [illegible]. Vie-
noct. *lib. 2. Centur. 5. cas. 70. n. 9.* Halbrit-
ter. *in Orat. de priv. Dd. p. 335.* Crebling.
d. tr. n. 8. Bonius *d. privil. JCtor. p. 3. pr.* [illegible]
Non multum distat ab hoc privilegium
sextum, quod si quis alicui Doctori tene-
tur reddere rationem, ipse Doctorem ac-
cedere, non autem Doctor ipsum sequi te-
netur *L. penult. fin. ff. de condit. & demonstr.* Halbritter *d. l. pag. 335. in pr.*

V. 155.

Simile est hoc privilegium numero [illegible]-
mum, quod Doctor provocatus ad arma
seu duellum non teneatur comparere. Sta- Q. 13.
tiodaque ista, quod arma ipsorum Leges

sint,

sine, vel alia quælibet scientia, & [illegible] manibus sui habendi, non gladii & [illegible] nus telorum. Accedit quod non convenit militi aut equiti provocare [illegible] pugnam, quam si vincere [illegible] [illegible] imperitum, victoria dignus [illegible] [illegible] victoria non honore: sino [illegible] dedecus apparet, sive professione [illegible] [illegible] sive personarum disparitatem [illegible] [illegible], *Alciat. de singul. certam.* [illegible] D. Joh. Michael Beuther Professor [illegible] [illegible] *in eleg. [illegible] de Duello* [illegible] Augustus Vil[illegible] *de duello* [illegible] [illegible] [illegible]. Petrus Rebuffus *d. [illegible]* [illegible] *Doctor non debet [illegible] de armis [illegible]*, *Med. C. d. prof.* & *M[illegible]* [illegible]. Sicut Imperator Gordianus *in L.* [illegible] *Cod. Jur. de [illegible]* [illegible] [illegible], quam [illegible] debere milites [illegible] [illegible] ratione Doctores [illegible] leges & jura, quam arma scire debere, [illegible] exceptionem habere [illegible]. [illegible] autem privilegium supra [illegible] indicatum, ubi Doctores arma portare possunt, si vero [illegible] non debent, privilegium [illegible]. Respondeo [illegible] supra est, quod arma gestare possunt, [illegible]

digni-

dignitate & honore à causa ipsa [illegible], & [illegible], quod hic Sacerdotes publica *L.* [illegible] *ff. de* [illegible]. Posita autem hac causa principaliori, non spoliatur minus principalis. Hinc enim Doctoribus permissum est non appellare, quod si velint appellare [illegible], etiam convenient: Interim tamen quod [illegible] [illegible] unius vel alterius [illegible] facto eliditur.

§. 144.

In instantia probationum etiam [illegible] sunt Doctoribus concessa. Et quidem (1.) Doctori plus fidei habetur in depositionibus & attestationibus, quam aliis, ex ratione illa, quod caeteris sunt digniores. Nam jure constitutum est, quod digniori plus fidei, quam plebeio habetur. *L. 3. in pr. ff. de testib. Novell.* [illegible] *ubi dignitas majorem fidei* [illegible] *habere decernit.* Farinac. *de testib. q.* [illegible] Ty- [illegible] Cothman. *cons.* [illegible] *vol. 3.* Frid. Prucknan. *cons.* [illegible] *vol. 1.* [illegible] *d. l.* [illegible] Joseph [illegible] [illegible] [illegible] accedit (2.) quod Doctores & alii egregiae personae per scripturam plenam [illegible]

fide

fide testificantur & depositionem obsignatam Judici examinis transmittant quæ ihren Vrgicht auff ihre Ehr und Trew / vel si compareant sub fide promissione atque corporali juramento deponant, quam promulsionem juramento æquiparere ... & communis Dd. sententia esse dicitur. Heron. Hartmann. Tit. 29. de subpœn. observ. 5. Colerus de P. E. p. 1. c. ... 170. ubi interminique in specie de Doctoribus hoc tradit. Dransfeld d. disput. th. ...
Ad hæc est privilegium (>) quod Doctori ad testificandum evocato sumptus sint suppeditandi pro dignitate, & quod non teneatur ire pedes, sed equo vel vehiculo uti possit, Gail. 1. obs. 99. n. 4. Menoch. de A. J. Q. cas. ... in fin. cent. 1. Dransfeld d. l. n. 30. Et hæc omnia extenduntur, ut si duo saltem Doctores testes sint, ex una parte, quod præferantur tribus testibus, ex alia parte contrarium deponentibus, per text. in ... de test. præsent. infra de testibus. Imo Martinus Uranus ... de Test. ... in specie asserit: Si ex una parte sint duo Doctores, ex altera autem duo Nobiles, quod sit præferendum testimonium Doctorum, propter rationem, quia magis re-
splen-

splendet, qui ex ipsorum [illegible], [illegible] bene gestis dimetitur [illegible], [illegible] etiam parentibus [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] gium, dilemat. 18.

§. 1[illegible]

In materia praesumptionum etiam multa pro Doctoribus sunt introducta: [illegible] enim, quod Doctor propter dignitatis excellentiam, prae caeteris bonus & honestus esse praesumatur: Et si enim aliàs quivis bonus praesumatur, donec probetur malus: attamen in Doctoris persona fortiores vires, quam in aliis [illegible] [illegible]. Menoch. lib. 1. praesumpt. 2[illegible] n. 1[illegible] Heigerter d. orat. p. 139. Quod [illegible] [illegible]tur, si [illegible] tantum personae, videlicet Doctor & alius [illegible] in eundem [illegible] [illegible]gati fuerint, & alter ex illis non Doctor fuit occisus, praesumatur homicidium illud non à Doctore, sed ab altero non Doctore commissum esse, Ratio, [illegible] [illegible] praesumitur [illegible] in ipso [illegible] praesumptionem pro se, cum in [illegible] [illegible] [illegible]. Halbaner d. l. p. [illegible] [illegible] dignitatis & meritorum praerogativa [illegible] pervenit beneficium, quod Doctores [illegible] aliis in officii vel honoris participatione [illegible]

rentes (rectè in officiis, non in juribus creditorum, ubi Doctor non præfertur creditori antiquiori ex privilegio, *teste D.* Joh. Mich. Beuthero *de jure prælationis l. 2. cap. 31. n. 71. p. 159.*) in electionibus cæteris anteponi debeant per text. *in Authent. de defens. civit.* Et si in electionibus ad suc- cia eligentium vota sunt discrepantia, numero tamen æqualia, præferuntur tamen illorum vota, qui in dignitate constituto calculum adjecere arg. *L. major, ibi, qui in dignitate inter ipsos præcellit ff. de pact.* Quod etiam ampliatur in beneficiis Ecclesiasticis seu præbendis, ubi Doctores & alii literati cæteris præferuntur tanquam digniores *c. cum in cunctis, ibi: literarum scientia Emilian.* Beuther *de privil. Doctor. p. 2. pr. 24.* Illud tamen privilegium nullam habet dubitationem, utpote a dicto privilegio octavo modo relato, quod pro Doctore præsumatur ad excludendum delictum, textu cum in *L. 31. §. 21. ibi: præsumptum etiam est, quendam servum esse bonum ff. de ædil. edict.* & Bologn. *in authent. habita C. ne fil. pro pat. n. 15.* tradit, quod si delictum imputatur duobus, quorum unus sit Doctor, præsumatur ab altero perpetratum, qui doctor non est.

est, similiter; quòd à singulari Doctore, qui justus ... multos haberi potest, præsumetur justus propter singularitatem, cum [illegible] incedi ad exclusionem delicti. Alciatus *lib. 1. præsumpt. 42.* Bertius *d. præsil.* *Franzius par. 2. præsil. 40.* (11.) Exinde etiam præsumptio fidei pro Doctore militat, quod quando Doctor cum suis fratribus divisionem hæreditatis init, quod instrumentorum custodia ei, tanquam in dignitate constituto, præ cæteris committi debeat, Bertius *d. l. &* [illegible] *præsil. 15.* Baldovinus *d. l. f. 111.*

§. 121.

Et hæc sunt Doctorum in causis & actionibus civilibus potiora privilegia. Accedamus ad criminalia, ubi primo loco se offert privilegium, quod injuria, sive verbalis, sive realis Doctori facta, gravius punitur, quàm quæ facta est plebejo. & quod injuria Doctori illata censeatur atrox. *arg. §. pæn. 7. vers. cum sic modum §. atrox 9. Inst. de Injur.* Et hoc quidem dignitas nomine ita consideratur *per L. 7. §. 8. de Injur. &* [illegible] *ibid. lib. 10.* Menoch. *de Arb. Jud. cas. 203. n. 12. & seqq.* Dn. D. Bach. *de jur. mat. & jure, conduct. c. 5. th. 1. n. 218.* Dn. Li-

rentes (rectè in officiis, non in juribus creditorum, ubi Doctor non praefertur creditori anteriori ex privilegio, teste D. D. Joh. Mich. Bemhero *de Jure prelationis lib. 2. cap. 3. n. 37. p. 159.*) in electionibus caeteris anteponi debeant per text. *in Auth.* [illegible] *de disp.* [illegible]. Et si in electionibus vel al- [illegible] votis sunt discrepantia, cu- [illegible] aequalia, praeferuntur tamen illorum vota, qui in dignitate constituti calculum adjecere arg. *L. major. ibi: qui in dignitate inter ipsos praecellit ff. de Pact.* Quod etiam ampliatur in beneficiis Ecclesiasticis seu praebendis, ubi Doctores & alii literati caeteris praeferuntur tanquam digniores *c.* [illegible] *ibi: literarum scientia* [illegible] *de privil. Doctor. p. 2. pr.* [illegible] Illud [illegible] privilegium nullam habet dubitationem, imo te ad fine privilegio octavo modo relato, quod pro Doctore praesumitur ad excludendum delictum, text. [illegible] cum *in L. 31. §. 21. ibi: praesumptum* [illegible] *est, quosdam servos esse bonos ff. de aedil. edict.* & Bologn. *in authent. habita C. ne fil. pro patre n. 15.* tradit, quod si delictum imputetur duobus, quorum unus sit Doctor, praesumetur ab altero perpetratum, qui doctor non est.

est. Ideo[illegible] quod sibi [illegible] à Doctore, qui justus & integer haberi potest, praesumatur judex propter ejus qualitatem, cum nemo [illegible] intendi ad exclusionem debiti. Menoch. lib. 2. praesumpt. 48. Benius d. privil. Fibornus par. 1. privil. 20.
[11.] Eadem etiam praesumptio fidei pro Doctore militat, quod quando Doctor cum suis fratribus divisionem haereditatis facit, quod instrumentorum custodia ei, tanquam in dignitate constituto, prae caeteris committi debeat. Benius d. l. & p. 2. privil. 82. Hilbrandt. l. [illegible].

§. 112.

Et haec sunt Doctorum in causis & actionibus civilibus potiora privilegia: Accedamus ad criminalia, ubi primo loco se offert privilegium, quod injuria, sive verbalis, sive realis Doctori facta, gravius puniatur, quam quae facta est plebejo, & quod injuria Doctori illata dicatur atrox arg. §. [illegible] vers. [illegible] & secundum [illegible] Inst. de injur. Et hoc quidem [illegible] ita consideratur per l. 2. C. de prof. & Med. lib. 10. Menoch. de arbit. jud. [illegible] n. 12. & seqq. Dn. D. Recht de proedr. & [illegible] c. 1. th. [illegible] n. 116. Dn. Li-

[illegible] de jur. quid. L. 9 § 5 n. 192 Beavus d. [illegible] p. [illegible] & 21. qui ampliat etiam, ut per omnia Doctoribus facta, quibus ad agendum admittatur, & quod [illegible] jur. de ea [illegible] agi possit popula[illegible] negatione locum habeat, arg. L. Lege, [illegible] de sepulc. Rebuff. [illegible]. Verberans [illegible] potest omni L. Jul. de vi publ. & quilibet potest illum prosequi injuriis quia est actio popularis L. 1 ff. de Just. & Jur. Sic rusticus utens veste longa solvendi a variis in derisionem Doctorum, injuriarum tenetur, Schneidew. § injuriis n. [illegible] Inst. de Injur. Doctorum vulneratus vel plane occisus, quomodo operæ ejus sint æstimandæ, videri potest Prosp. Farinac. [illegible] p. 1 [illegible]. ubi ex Hippolyt. [illegible] dicit male hodie facere Judices, quibus videtur satis esse condemnare occisores [illegible] in pœnam mortis, non habito respectu filiorum aut hæredum.

Hoc privilegium subsequitur &c quod ut dicit text. in L. [illegible] C. de Profess. & Med. Doctores non possunt sisti, nec manus in eos injici; ibi enim generaliter immunitas [illegible] cum uxoribus, liberis & bonis eorum [illegible]

ab omni [illegible] quæstione, securitas & de-
ctione in judiciis, [illegible] inviti contra
contra [illegible] [illegible] constitu-
tionibus Petrus Peckius de jur. [illegible] c. 1.
n. 6. Colerus de P. [illegible] 1. [illegible]
Bechius d. [illegible] quod vel maxime lo-
cum habet in causis delicti & [illegible]
sicut Alciatus (inter tres Europæ JCtos
Andreæ nomine insignitos) de [illegible]
lib. 1. d. [illegible]
ctor ob æs alienum [illegible] in
carcerem detrudi non possit, [illegible]
[illegible]
quoq; num. 11. [illegible] Doctor
ASin legem habet privilegium, ut non pos-
sit capi, nec in carcerem, nec invitus a domo
sua duci. Talis enim sine dubio Docto-
res arresto vel incarceratione inquam
propter beneficium competentiæ, quod
ipsis concessum est, [illegible]
[illegible] Hie-
mann, Schnob [illegible]
[illegible]
[illegible] Quod tamen per [illegible]
ne incurrat in [illegible]
mitandum est, si [illegible]
[illegible]

& in præjudicium creditorum bona sua non occultaverint, arg. l. 11. ff. & C. qui bon. [illegible] credit. In criminalibus autem causis, communis putavit, Doctores non esse incarcerandos propter L. 4. ibi, humanam C. ad L. Jul. Majest. Aegidius Bossius in pract. Criminal. sub tit. de indic. & consid. ante tort. n. 109. cum duob. seqq. VVesenbecius cons. [illegible] n. 20. Matth. Colerus de Process. execut. [illegible] d. c. 1. n. 171. qui tamen monet, huic privilegio non esse fidendum, quum exempla extent multa & magna sint in præjudicium. Et sane si Doctor se crimine aliquo maculaverit, nescio quomodo ipsum, privilegium hoc salvare possit. Reatus enim omnem honorem tollit & excludit l. 1. ibi, omnem honorem [illegible] reatus excludit. C. ad Senat. vel Clariss. L. cornatorii filia. [illegible] ff. de Rit. Nupt. Quod si honor cessat, utique et privilegium honoris causa datum cessabit. Illud paulò melius defendi poterit, quod Doctores (3.) in Criminalibus satisdatione non onerantur, ut saltem juratoria cautio sufficiat per Nov. 112. ob præsumptam Doctorum fidem, Lenauder. d. Doctor. in 4. p. 6. 1. Bertius de privil. JCtor. p. 3. privil. [illegible] n. 3. Sed Julius Clarus in pract. Crim.

aud. § fin. q. 4. [illegible] ut rectè putat, id in practica hodiè non servari. Qui enim crimine se inquinant, ab eo fides [illegible] incipit, & honor [illegible] præsupponitur.

Q. 122.

Gravissima est disputatio apud JCtos: An Doctores possint torqueri? Privilegii magni instar habetur (q.), quod ubivis inculcatur, Doctores cruciari [illegible] & torturæ non esse subjiciendos, per L. [illegible] vers. generaliter [illegible] C. [illegible] L. [illegible] C. de quæst. [illegible] de Decurion. L. [illegible] 10. C. de dignit. ubi milites, Dignitates & qui in dignitate constituti, [illegible] in parte [illegible]. Et ab identitatis ratione venia quoque concedenda nobilibus & Doctoribus, qui hodie ex omnium sententia si non majorem, parem tamen dignitatem habent, in qua olim milites & decuriones constituti erant, Tiraquel. de Nobil. cap. 8. n. 12. & facit L. advocati, C. de advoc. divers. judic. ubi advocati [illegible] dicuntur, & militibus [illegible] æquiparantur. Atqui quod in uno æquiparatorum statuitur, in altero etiam statuitur: Cum [illegible] in disciplina [illegible] judicium L. fin. [illegible]

dat. Et procedit argumentum à milite armato ad togatum, qui sunt Doctores. Advocati, Everhard. *in Topicis Loc. a milit. arm.* [illegible] (3.) Bart. *in d. l. milites, C. de quaestion.* omnino hoc etiam conducit: Cum enim milites [illegible] tormentis neque plebejorum poenis subjiciendos esse statuimus: [illegible] nempe quod hic ordo ab ordine plebejo fuerit separatus & discrimen magnum habitum sit, teste *Tanger.* [illegible] *de Tortur. Reor. c. 2. n. 78.* Traditum autem supra est *c.* [illegible] *n. 1.* Doctores ob dignitatem à plebe separari. (4.) Et ita in facto observari per Senatum Mediolanensem testatur Clarus *in pract. Crimin. §. fin. q. 64. vers. Quaero an Doctores.* Et scribendo & consulendo hoc privilegium firmarunt Alciatus *resp. 1* [illegible] Wolfgang. Farniac. *de tortur.* [illegible] *num. 38.* Bocerus *de quaest. & tortur.* [illegible] *& seqq.* Zanger. *d. c. 1. n. 40.* [illegible] Johann. Cephalus *lib. 2. consil.* [illegible] Franciscus Vivius *in comm. opin.* [illegible] *n. 2.* qui & hoc vult etiamsi extaret consuetudo in contrarium, tamen de illa consuetudine Doctorem minime torqueri posse, Arnold. de Rayger *in thesaur. Juris* [illegible] *num. 233.* Sed fatendum [illegible]

[illegible] hoc privilegium obtent[illegible] [illegible] & [illegible] habere, teste [illegible] [illegible] [illegible], nemini [illegible] [illegible] Re[illegible] [illegible] Francia mo[illegible] [illegible], [illegible] Co[illegible] [illegible] Ordini [illegible] sed [illegible] *Regum* [illegible] Et tamē quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Doctores [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] & impietatem in Deum [illegible] [illegible] prodi[illegible] & [illegible] ductionis, [illegible], [illegible] venefic[illegible], assas[illegible] sinij, [illegible] [illegible], [illegible], vel [illegible] [illegible], in[illegible] cendij [illegible], [illegible] Benius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Gallia [illegible] Rebuff. [illegible]

quod in Parlamento Franciæ Advocatis fuerit prohibitum, ne amplius allegarent jura de non torquendis Nobilibus & Doctoribus. Zangerus eandem *d. l. n. 30.* constituit regulam hanc: Nobiles & Doctores torqueri non debere, sed tot scatere subjectis limitationes, exceptiones & restrictiones, ut verendum sit, illas simul junctas omnino evertere [illegible] quod regulam [illegible] exceptiones: Præter enim allegatas species criminum, ubi cessat privilegium de non torquendo, is etiam *n. 33.* subjicit homicidii casum, & *n. 36.* generaliter statuit, quod si Doctor abutens licentia dignitatis, vitiis se dedat, velut plus licentiæ ad scelera ex dignitate tribuat, huic ut non honori sit dignitas, & laudi, sed dedecori & vituperio, sic nec parcendum esse in torquendo: Qua restrictione regulam suam uno ictu evertit. Doctor enim non torquetur quia Doctor est & ita in dignitate constitutus, sed quia facinorosus, qui privilegium nullum allegare aut in casu delicti super eo se fundare potest. *Rebuffus* [illegible] *in d. l.* [illegible] *pag.* [illegible] cui accedit, ut [illegible] in [illegible] omnibus privilegiis [illegible] admittas, & in gravioribus tum, si [illegible]

adhuc

adhuc vehementia [illegible] legentibus, quam [illegible] [illegible]. Eandem [illegible] sententiam reperio apud Johannem Sichardum [illegible] [illegible] qui etsi ab initio [illegible] [illegible] tormentis subjici non debere, [illegible] tamen [illegible] limitat in enormi delicto. Et illum Doctorem nomine [illegible] [illegible] quæstionibus subjectum [illegible], qualia exempla plura, imo infinita secundum Colerum [illegible] [illegible] nisi in [illegible] gradu odioso [illegible] possent. Et ita [illegible] tenet Joh. Carbalius [illegible] [illegible] Doctores regulariter torquendum non esse, nisi in crimine læsæ Majestatis vel hæreseos: quod si vero ad torturam procedatur, levius tamen torquendum putant, inspecta viri excellentia & dignitate, & [illegible] [illegible] non agitur de doloso delicto, sed [illegible] [illegible] invenitur, cui ætati [illegible] est indulgendum *l. 1. §. f. ff. d. [illegible] l. [illegible] §. [illegible] ff. d. [illegible]*. Quivis ergo Doctorum [illegible] & [illegible] maiorum fugiat, & toto animo [illegible] ne nimis [illegible] ad allegandum hoc privilegium [illegible] necesse habeat, [illegible] [illegible] [illegible] præ-

præsidii & solaminis corpori impertiuntur.

§. 123.

Hoc vero privilegium [illegible] ipsa lo-[illegible] defenditur, quod Doctor exi-stens captivus propter crimina graviora, non tamen in vinculis seu carceribus aut [illegible] cellis publicis [illegible] sed vel in ci-vitate vel palatio, Curia [illegible] loco sub custodia militum vel commentarien-sium asservandus. Theoph. Paurmeist. *in proc. crimin. tit. [illegible] n. 60.* Matth Coler. *de P. [illegible] n. 169.* allegans Archidia-conum (qui [illegible] dicitur Guido de Baysio) dicentem Nobilem (Doctorem) non ita firmiter esse detinendum, quemadmodum alium *in c. quoniam 2. q. 8. & Angelus in L. [illegible] quod Met. caus.* [illegible] & omnibus in dignitate consti-tutis [illegible] conjungit Colerus d. l. [illegible] assignari loco carceris vel palatium vel totam civitatem.

§. 124.

A Custodia venimus ad Poenas, ubi
Q. 75. quæritur loco privilegii in ordine sexti: An [illegible]

se

& communiter [illegible] Clarus lib. 5. *§ fina.* [illegible] Covaruv. [illegible] Jacobinus [illegible] Johann. Cammann [illegible] Regibus [illegible] Contrarium vero defendit *Antonius de Gama* [illegible] *Princip.* [illegible] Romanorum legem [illegible] [illegible] a dixisse [illegible] mines [illegible] na [illegible] cum [illegible] gladio per [illegible] Sapientes vero mul- tos mala vice exemplo [illegible] dicebat [illegible] plus exemplo pec- cant Principes, Sapientes & eruditi quod [illegible] (culpa) peccarent, quod conver[illegible] [illegible] sicuti [illegible] bene Praelati, quod [illegible] tot mor- tibus digni sunt, quot [illegible] ad perdun- tis exempla [illegible] gravia [illegible] ri possunt 2. quod [illegible] in jure divino & humano prohibentur [illegible]

[illegible]

ron. c. 1. v. 16. & 17. Nulla erit distantia personarum, ita parvum audietis ut magnum, nec accipietis cujusquam personam: Et Jacobi 2. v. 1. cum sequ. v. 3. & 4. Johan. 7. v. 24. Nolite judicare secundum faciem, sed justum judicium judicate. Et in lib. Sapient. c. 6. v. 7. Exiguo conceditur misericordia, Potentes autem potenter tormenta patientur: fortioribus fortior instat cruciatio: Et quae humana patebit res. *L. 11. ff. de Poen. ubi Marcianus*, Perspiciendum est judicanti, ne quid aut gravius & durius aut remissius constituatur, quam causa deposcit: nec enim aut severitatis aut clementiae gloria affectanda est, sed perpenso judicio, prout quaeque res expostulat statuendum est. Plane in levioribus causis proniores ad lenitatem judices esse debere, in gravioribus poenis severitatem legum cum aliquo temperamento benignitatis subsequi: item repetitur in *L. 16. pen. ff. de incend. Ruin. [illegible] de Naufr.* 2. Demonstratur exemplis: Rex Salomon, Joabum summum militiae praefectum non [illegible] 1. *Reg. 2. v.* Manlius Capitolinus affectati regni reus factus, etsi salus Capitolii servator fuerat, de Saxo Tarpeio dejectus est, *Livius lib.*

Sylan-

bilitet. (3.) Ratione: Dignitatum enim nulla maior labes irrogatione poenarum, quod iam splendore suo, postquam foedissimo [illegible], destituatur: Dignitate punitur, qui Doctor, sed qui legis transgressor & poena capitali [illegible], quemadmodum & in infima faece hominum delicta non quae calis, sed quae sceleratus puniri solet. E contra vero affirmantibus patrocinantur non leviora argumenta: 1. Quod iura civilia aliquam praerogativam concedant dignioribus personis, in *L. 28. §. 16. ff. de poen. ubi Callistratus: Majores nostri in omni supplicio severius servos, quam liberos, famosos, quam integrae famae homines punierunt: & in L. 16. §. 3. ff. eod. Aliter puniuntur ex iisdem facinoribus servi, quam liberi: & aliter, qui quid in dominum parentemve ausus est, quam qui in extraneum, [illegible] vel [illegible].* Et haec sanctio [illegible] inculcatur *in L. 1. §. ult. ff. ad L. Corn. de sicar. L. ult. §. 1. ff. de incend. ruin. naufr. L. 11. ff. de Dol. mal. L. ult. ff. de [illegible] [illegible]. & [illegible] de [illegible] Jud.* 2. Adsunt exempla: Aemilius Scaurus repetundarum reus, cui perditam & complorata in defensionem in judicium attulit, tamen propter auctoritatem nobi- litatem

[illegible] & [illegible] [illegible] patris ab-
solutum est. [illegible] *[illegible]*,
Epist [illegible] [illegible]. [illegible] quan-
quam in [illegible] [illegible] nihil [illegible]
[illegible] differant, [illegible] de-
[illegible] [illegible]: In *[illegible]* lib. [illegible]
[illegible]. Ad [illegible] deprecationem pro-
[illegible] nobilitatem, digni [illegible] propinquos
& comites. Quod in [illegible]
[illegible] pro[illegible] dum. [illegible], [illegible]
[illegible] posse [illegible] & negantium & affir-
mantium [illegible] certas limitationes, & distin[illegible]
nes observaverimus. Primo enim distin-
guendi sunt subjecta Doctorum [illegible]
[illegible] humani [illegible]
[illegible] & hunc [illegible]
[illegible] contrariabitur: [illegible]
[illegible] contraxit, [illegible]
[illegible], & hunc non [illegible],
sed [illegible] [illegible],
[illegible] propter *[illegible]*,
[illegible]. Secundo distinguendi sunt ob-
jecta ipsa [illegible]
ctor in his, quæ dignitatem [illegible]
concernunt [illegible]
aut aliud [illegible] non tangens [illegible]
[illegible] [illegible]
nega-

negativam, in posteriore affirmativam. Tertiò distinguuntur species pœnarum, quæ vel sunt arbitrariæ aut determinatæ. In pœnis arbitrariis, quæ arbitrio judicis commissæ sunt, judex optimè in mitiorem partem inclinare poterit: In illis verò, quæ determinatæ sunt in legibus, secundum legem incedere necesse habebit. Certè in delictis enormibus & gravioribus, ut est crimen læsæ Majestatis, perduellionis & proditionis, multò majorem pœnam [illegible] Doctor quam alia persona, sed graviter eum sustinebit; Exempla sunt in promptu, & videatur Prosper Farinac. *lib. 3. Pract. Crim. q. 98 per tot.* Quibus limitationibus & distinctionibus probè notatis, ad argumenta cujusvis sententiæ, seu negantis, seu affirmantis responderi potest; Nam quòd nullum personarum respectum habere debeamus, id ita exigitur perfectum *in Deuteron. c. 1. v. 17.* quod Judex non affectibus suis privatis indulgere debeat, & pro suo arbitrio nullum [illegible] & injustum [illegible] quod hoc modo non fit, minus Doctorem quam plebejum puniendo. Si enim omnino non puniret, culpandus esset, si verò puniat inspectis circumstantiis dignitatis & re-

ſpectus perſonæ, mitius, reprehenſionem non incurret, Chriſtian. Matthiæ in Syſtem. Ethic. lib. 1. pag. 151. diſtinguit inter τὸ [illegible] [illegible] juris: quoad illud nulla eſt perſonarum diſtinctio adhibenda, ſed omnes æqualiter ſunt puniendæ, ſive nobiles, ſive ignobiles fuerint: Sed quoad alterum, diſtinctio talis adhiberi poteſt, cum præſertim in irrogatione pœnarum proportio Geometrica, quæ æqualibus æqualia, inæqualibus inæqualia tribuit, conſideranda ſit Ariſtotele teſte l. Ethic. 5. v. g. quod in diſtributione ſpoliorum plus Duci, plus veterano, quam militi, quam gregario tribuitur: Ita & pœnæ poſſunt variari ſecundum magis & minus. Ad dictum Platonis reſpondetur, Etſi eo ſenſu plus peccent Principes, quam plebeii, plus etiam puniri: Quemadmodum enim exemplo peccant, ita & exemplo puniuntur. Bis peccant: exemplo ſcil. & ſcandalo, & per ſe; ita bis puniuntur, ut aliis ſint exemplo, & per ſe pœnas ſuſtineant; Pœnam enim eandem minutiſsimam plus afficere & dedecorare homines in dignitate conſtitutos, quam alios e fece vulgi palam eſt, quippe et pœnam etiam dignitatis ſuæ naufragium fa-

cium

cunt & infamiæ labe misere conspergun-
tur, quod de levioris sortis hominibus dici
non potest. Quod jus civile attinet, defen-
di facile potest ex *d. l. 16. ff. de pæn.* consti-
tui Regulam, sed in LL. pro affirmativa al-
legatis esse exceptionem à regula, quibus
addi possunt *L. sacrilegii pœnam. in princ.
ibi, pro qualitate personæ & §. 1. ibi, aut si ho-
nestiore loco natus ff. ad L. Jul. peculatus. L.
1. §. quacunque ff. de Abigeat. L. 1. in fin.
ff. de furib. balnea. L. 1. §. 1. expilatores. &
§. ult. ff. de effractor. L. stellionatus. §. fi-
dent. & §. penult. ff. de Crim. stellionat. L. 1.
ff. de termino. mot. L. 3. §. pœna milit. & §. is
qui ad hostes ff. de re milit. L. 1. L. veteranis
ff. de privil. veteran. L. 3. §. tutor. ff. de su-
spect. tut. §. 7. & 9. Inst. de Injur. L. 3. C. de
ord. cognit.* Exemplis exempla possunt op-
poni, quibus non puniti sunt digniores, qui-
bus addi debet congruum Sauli, filium suum
Jonathanum capitis damnantis, propter
dignitatem tamen & intercessionem popu-
li absolventis. Ad rationem similiter alla-
tam, accommodare licet distinctionem
primam, secundam & tertiam modo me-
ditam.

§. [illegible]

Atq; ut tuleras hujus ita limitatae exempla adducamus, privilegium septimum est, si ob delictum pœna pecuniaria per sententiam Judicis Doctori imponatur, quam propter angustiam rei familiaris exsolvere nequit, ea in corporalem converti non potest, secus ac in plebejis: Bologn. ad *[illegible] habit. n. 18.* Covarruv. *2. V. R.* [illegible] *in fin.* Cannemannus *de Recoll. disp. 3.* & [illegible] Et licet aliàs notum proverbium sit, qui non habet in aere, luat in corpore *L. fin. in fin. ff. de in jus vocan. cum multis similibus*: Id tamen in Doctoribus cessat, teste Halbritter *[illegible] pecul. [illegible] f. [illegible].* Cremberg *de [illegible] q. [illegible] n. 11.* Sicut & (8.) Doctores ad triremes de facili condemnari non debent, Covaruv. *2. V. R. [illegible]* Farinac. *[illegible] 3. Criminal. q. 98. [illegible]* ubi ait: Nobiles & in dignitate constituti minime puniantur pœna infamatoria, utpute fustium, berlinae, aut simili ignominiosa. Et quod nobiles non debeant condemnari ad triremes, uff die Galeen geschmiedet werden, sed relegari vel in exilium mitti, testatur ita fuisse judicatum per magnam Curiam Vicariae Cœpoll. *cons. crim. 31. n.*

21. No-

21. Neque etiam ad Strapacordam, quod pœnæ genus ξυλοσυγχορ[illegible] vocat Tholos. l. 30. Syntag. juris univ. c. 17. n. 6. & seqq. sunt adigendi, ut & flagellis & fustibus non sunt puniendi, nec ad tacamidiatas numellas ponendi l. 2. C. ex quib. caus. inf. irrog. Covarruv. [illegible] ver. 1. Matth. Steph. d. jurisdict. L. 2. p. 1. c. 2. m. 2. n. 23. Farinac. cons. crim. 23. n. 10. l. 1. (1.) Hinc si forte laqueo puniendi essent, furca potius e medio tollendi sunt, Clar. L. 5. recept. sent. §. fin. q. 60. n. 24. per l. aut d. §. [illegible] ff. de pœn. l. [illegible] §. [illegible] ff. de R. J. Ratio datur duplex: quia suspensionis pœna gravior est decapitatione, teste Crepoll. cons. crim. 30. n. 14. ubi ait, quod in Italia nobiles, milites consiliarii aliiq; personæ in dignitate constitutæ non suspendantur furca, sed decapitentur: Et quod (2.) pœna laquei omnium aliarum sit ignominiosissima & fœdissima Covarruv. d. n. 4. Farinac. d. l. n. 100. quam pœnam [illegible] posteram appellavit Plinius L. [illegible] Tiraquel. de Nobil. c. 20. n. 126. argumento Deuteron. c. 21. vers. 23. Maledictus homo, qui pendet in ligno. Senius de pœnit. [illegible] Lauman. [illegible] Limnæus d. l.

n. 124. Halbritter *d. Orat. de priv. Doct. pag. 333 in fin.*

§. 124.

Hactenus in ordinario processu satis diu commorati sumus, breviore commeatu e extraordinario, attingendo veritatem privilegii, An Doctores minores lesi in contractu, possint restitutionem in integrum petere? Pruckmann *in tr. de Regal. §. potest. c. 4. memb. 1. effect. 2. num. 10.* negat Doctorem (juris praesertim) minorem sua facilitate vel dolo adversarii laesum jure in integrum restitui posse, allegans Bartolum, Gomezium, Francisc. de la Caldas, Rebuffum, Sforziam Oddum, idem reperies apud Jo. Mansellum *consil. 44. n. 5.*

Q. 70.

Sed rectius & melius defendunt Do. Lentulus *d. Academ. p. 89.* & Do. Limnaeus *diss. de Academ. n. 9. 11. L. d.* privilegium, distinguendo inter ignorantiam juris & facti. Nam in causis propriis, quae juris scientiam concernunt, turpiter peteret restitutionem Doctor *arg. l. 2. §. 43 ff. de O. J.* cum professio & desiderium illud inter se discrepent *l. 6. C. de muneribus patrimon. lib. 10.* sin autem ignorantia facti laesus sit, merebitur excusationem, illam enim

con-

contingit, ut qui doctissimi juris universi vocentur, habeantur, verum communium plane vides sine, Rebuff. *d. privileg. schol. privil.* 111. Fachinaeus *l.* 3. *controvers. jur. c.* 1. Hilliger *ad Donell. l.* 22. *c.* 1 *lit.* B. *Meckbach. ... concl.* 3. *lit.* C. Sfortias Oddus *de restit. in integr.* ... *art.* ... Guido Papae *decis.* 12. *n.* 4. D. D. Ungepaur *in praelud. ad Jus Roman. c.* 12. Atq; ita hactenus Doctorum potiora privilegia, numero quadragesima [illegible] enarravimus, candide & syncere monentes, in quibusdam [illegible] iisdem [illegible] & quando non multum, aut plus illis tribuendum, quam aliquis propter lubricitatem suam excidere videantur. Caetera quae ab aliis accumulantur, vel sunt cum aliis communia, & ita non privilegia, aut plane impertinentia & privilegii nomine indigna.

Caput XVIII.

De Officio Doctorum.

§. CXV.

Quod aliis vario sermone circumfertur, omne beneficium datur propter officium: ita consultissime privilegia Doctorum sequitur tractatio de officio eorundem.

Sacratissimi enim Imperatores non fama aut dicis causa sua solent profundere beneficia, sed propter labores studiaq; & inprimis ad utilitatem Reipubl. promovendam incitare volunt hisce muneribus animos ingenuorum & qui studio gloriæ trahuntur. Quivis autem videbit doctrinam de officio Doctorum cujuscunq; facultatis esse latissimam, & si quis omnia curioso stylo adducere vellet, & examinare, justum commentarium conficeret; Quod quidem ratione methodi nostræ huc non pertinet, & neq; instituti nostri, neq; forsan nostræ professionis est, cujusvis Doctoris officium attingere. Quod enim sit officium perfecti Theologi tam in docendo quam in vivendo, itaq; in Theoria & praxi, pleno humero admetiuntur ipsi Theologi, videatur D. Johan. Gerhardus *in Method. studii Theologici*. D. Wolffgangus Franzius *de Interpretatione sacræ Scripturæ*, ubi doctrina eorum exacte traditur: Quoad vitam habentur egregia monita idem D. Gerhard. *in L. de Comm. de Minister. Ecclesiast. pag.* [illegible] *cum seqq. multis.* Dn. D. Balduinus *in libello de institutione ministrorum Verbi, & tractatu suo posthumo de casibus conscientiæ pag.* [illegible] *cum*

quin fuit & Deckerum *in volum. 1. par. 1.* *medic.* [illegible] *ut & in appendice:* quo me remitto volo, nec falcem meam in alienam messem immitto. Ita vero quod Medici officium sit in docendo & practicando, eorum prolixioribus relinquo referens me ad Rodericum à Castro *de Officio Medico-Politico.* VVolfgangi Sädler *disp. de jure & privilegiis Medicorum, quæ est in Tom. 1. disputationum Basiliensium:* D. Michaëlem Döring Professorem olim Giessens. postea *Physicum Uratislaviensem in tractatu eruditissimo de Medico & Medicina.* Dissimulandum autem non est, multa dubia quæ circa Medicorum curam versari, quæ non neglecturi sumus, sed infrà decenti loco tractaturi.

§. 128.

Officium JCti quodnam sit in docendo & agendo, doctum Jurisprudentiæ Antistites prolixis commentariis præscripserunt, adeo ut ea ambitiosis coctam adponere sit, si quis ponere cumulationem instituerit. Quodnam enim sit Doctoris officium in docendo jure, trad. dic Francisc. Duarenus *in Comment. de ratione docendi discendique Juris,* Quintius *in Epist. de*

 docen-

docendi jure, & Muretus *Orat. 18. de Docto-rum officio & modo Jurisprud. docendi*. Et qua-le ejus sit officium in vivendo & practican-do, peregerunt tractatibus satis amplis An-tonius VVinterus *de Officio*, & Adamus Kellerus JC. & Consiliarius Austriacus *de officio Juridico-Politico*, Joh. Baptista Ma-gnonius *in Cynosura Advocatorum*. Nos in-stituti memores professionis nostræ, spi-cilegia [illegible] quæ ab aliis prætermissa aut levi brachio tacta collegi-mus. Officium ergò Doctorum non illu-stratum [illegible] constringitur quod salvè legere, commentari, interpretari jura: vel advocare & clientibus patrocinari debeat, sed excurrit plus ultra per textum Magistra-lem Imp. Justiniani *in fin. proœm. Instit. ubi hæc verba*: Summa itaq; ope & ala-cri studio has leges nostras accipi-te, & vosmetipsos sic eruditos o-stendite, ut spes pulcherrima vos foveat, toto opere legitimè per-fecto, posse etiam nostram Rem-publi-

publicam in partibus ejus vobis credendis gubernari. Ex quo loco [illegible] Doctores [illegible] præsertim, Reipubl. [illegible] esse, [illegible] in dandis consiliis privatis & publicis, & obeundis [illegible], id vel maxime etiam in ipsa administratione gerenda, ut pars etiam sint Magistratus [illegible] Magistratum gerere possint; unde [illegible] illi, qui Doctores [illegible] consiliarios incapaces [illegible]. Quod ergo Magistratum gerere possint, imo debeant, ex allegato loco convictum est, detestatur Rebuffus *de privileg. scholar.* [illegible] *Scholasticus post consummatum studium debet communi Reipubl. gerendæ & lib.* [illegible] *p.* [illegible] Quod ampliatur hoc modo, ut Juris Doctor possit esse [illegible], ubi quidem munus judicandi Episcopatui annexum est, ut in tota Germania perpetuum fere hoc est, Jac. Simancha *de Instit. Cathol. c. 25. n. 27.* Nold. *de nobilium* [illegible] *c.* [illegible] *n.* [illegible] Et faciendi ratione constitutum est in Concil. Tridentin. [illegible] *session. 7. & c.* [illegible] *sess.* [illegible] ut qui in Episcopum assumendus est, antea in Universitate Magister vel Doctor aut Licentia-

centiatus in sacra Theologia vel Jure Canonico meritò sit promotus, aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus defendatur: & exempla extant non pauca, quæ Sebastiani ab Heusenstain & Danielis Brendelli Archiepiscoporum Moguntinensium, quorum ille Doctorali Tiara, hic Licentiati dignitate fulsit. & horum plures inferius indicabimus. 4. *CANONICAS* dignitates in Ecclesiis Cathedralibus Doctoribus esse conferendas, sancit Concil. Trident. *sess.* 24. *c.* 12. Hodie enim Doctores Juris utri. cum nobilibus in capitulis Ecclesiarum cathedralium eliguntur, Matthias Stephani *de Jurisdict. part.* 1. *lib.* 2. *c.* [illegible] *membr.* [illegible] *& lib.* 3. *p.* 2. *cap.* 12. [illegible] ima Coloniæ Agrippinæ in Metropolitanam non recipiuntur nobiles, sed tantum Principes, Comites, Barones cum [illegible] vel Theologiæ vel Jurium Doctoribus, Hoeden. *de nobilit. c.* 5. *n.* 38. *in fin.* quibus hodie octavum alluvio accrevisse [illegible] tamen ex subjecta designatione cernere licebit, ubi inveniuntur Reverendissimi Capituli Coloniensis Canonici qua Principes, Comites & Barones, qua Doctores (nullus enim Nobilium recipitur) sicuti illos [illegible]

adduc-

admodum in actis publicis reperi & tempore Gebhardi Truchsesii Archiepiscopi A. [illegible] fuerunt: sic autem ordine sese sequuntur.

1. *Georgius à Sain Comes in Witgenstein Præpositus.*
2. *Antonius Comes à Holstein & Schawenburg Decanus.*
3. *Christoph. Ladislaus Comes à Nellenburg Vice Decanus.*
4. *Fridericus Saxoniæ Dux Chori Episcopus.*
5. *Johannes [illegible] Episcopus Argentinensis Scholasticus.*
6. *Reinhardus Comes à Solms, Custos.*
7. *Philippus Comes à Manderscheid: Diaconus.*
8. *Wilhelmus Comes à Solms.*
9. *Hermannus Adolfus Comes à Solms.*
10. *N. Comes à Holstein.*
11. *Johannes Daniel Baro à Winnenberg.*
12. *Johannes Baro à Winnenberg.*
13. *Johannes Comes à Solms.*
14. *Henricus Archiepiscopus Bremensis Saxoniæ Dux.*
15. *Philippus Comes de Marin.*
16. *Johann. Philippus Comes à Manderscheid.*
17. *Ernestus Comes à Mansfelt.*

18. W[illegible]

18. Wilhelmus Comes Nassaviæ.
19. Simon Comes Lippienses.
20. Christophorus Comes à Stalberg.
21. Fridericus Comes Oetingensis.
22. Ernestus Administrator Frisingensis Comes Pal. Rheni, Bavariæ Dux.
23. Arnoldus Comes à Manderscheid.
24. Philippus Baro à Walburg.
25. Jodocus Comes Limburgensis.
26. Eberhardus Comes à Manderscheid.
27. Ernestus Comes à Mansfeld.
28. Fridericus Heres Norwegiæ, Dux Holsatiæ.
29. Thomas Baro in Kirchingen.
30. Wilhelmus Comes à Manderscheidt.
31. Johannes Wilhelmus Dux Juliæ, Cliviæ & Montium.
32. Christophorus Comes in Sultz.
33. Bernhardus Comes à Waldeck.
34. Johannes Ludovicus Comes à Leiningen.
35. Johannes Gerhardus Comes à Manderscheid.
36. Deinde Doctores.
37. Sebastianus Duisburg Doctor.
38. Cornelius Ortt ab Hagen Doctor.
39. Johannes à Schwelyen Doctor.
40. Everhardus Cropper Doctor.

41. Jo-

41. *Johann C[illegible] D[illegible].*
42. *Herman[illegible] [illegible] Doctor.*
43. *Johann W[illegible] Doctor.*
44. *Paulus à K[illegible] Licent. Jur.*

5. CONSULES [illegible] Rathsherren [illegible] discant leges & [illegible], ut olim etiam Senatores, ait Rebuffus [illegible] *Lucas* [illegible], *ne fil. pro patre pag.* [illegible]. Consules dicuntur, quod plurimum Reipubl. consiliant *per L.* 2. *ff. de sen. consul.* Aequum enim est consiler eo, qui consilia [illegible] didicit *L.* [illegible] *ff. de Just. & Jur.* Abunda [illegible] nis [illegible] Judicium [illegible] permittam imperatis nec in Magistratibus eandem requirere, [illegible] *Cret.* [illegible] *fol.* 14. Quoniam tamen illi homines, qui aliquam peritiam habent, de ea re possunt judicare *L.* [illegible] *C. de Jud.* Et secundum Aristotelem *1 Ethic. 3.* Unusquisque de re omnino judicabit, in qua probe est versatus. Atque [illegible] Rempublicam gubernabit, qui Rempubl. nunquam cogitavit, nullis [illegible] tribui sui adscribantur, nisi qui ex [illegible] in literis & [illegible] educantur: At Reipublicae perfecti homines, [illegible] non intelligunt, quia [illegible]

Ad

Ad amussim Theologus accuratissimus Dn. D. Johann Schmidt in Conc. [illegible] 150. p. [illegible]. Die gern hohe Ehren/ woeer im Weltlichen Regiment vnd Kirchen [illegible] tragen / vnd sich doch nemlich [illegible] qualiteten bekümmern/ die zu der Verwaltung gehören: Diese seynd [illegible] mmet, thörichte Leut / weil sie die [illegible] / durch Gott der HErr [illegible] in seinem Wort zu geben versprochen hat / nicht annemen noch brauchen wolt. Medicus [illegible] ostendit [illegible] [illegible] Obrigkeitliche Personen, [illegible] [illegible] regieren/ müssen sie [illegible] [illegible] Gottes für ihr [illegible] [illegible] / vnd gute [illegible] [illegible] / welche auß [illegible] [illegible] observation vnd Warnung [illegible] Fälle geschöpffet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Trapp. jur. nov. [illegible] [illegible] qui Doctorandi dignitate [illegible] [illegible] [illegible] prohibentur. [illegible] [illegible] [illegible] Joh. Al. Bratseam, [illegible] Regno [illegible] [illegible] in [illegible] in Amat [illegible] in [illegible]

con-

conquestus est his verbis: Videmus quam ingenia etiam felicia à literis abhorreant: & quod invitus, vere tamen dico, quàm in Germaniæ quibusdam amplissimis etiam urbibus hoc sit esse Germanum, literas scilicet odisse: hoc sit esse prudentissimum senatorem, studia semel omnia damnare, hoc sit esse compositæ vitæ civem, sutores & textores πνδμάσδιδάκτους suspicere, literatos autem contemnere: Hæc denique sit optime constituta Respubl. in qua minimum sit literarum atq; literatorum. Quæ dum ita dicuntur, eo animo accipi velim, ne ullam Rempubl. mordaci stylo radam, sed potius cuivis Reipubl leges suas fundamentales salvas esse mavelim, hoc saltem mirans, quod civitates Germaniæ Septentrionales & inter eas Hanseaticæ, Doctores summis Reipubl. muniis præficiant, cum econtra in superioribus circulis, utplurimum Senatu ipsis interdictum sit, aut ita tamen, ut eorum ratio vel nulla vel parva habeatur: quod illud est, quod D. Besold. *in dicto discursu de Studios. & Mag. pag. 151.* barbarum esse morem dicat, vigore cujus Jureconsulti & Doctores à Senatu quibusdam in locis excludantur: Et putat dictus

Besold, *pag. 125.* opinionem illam in civitatibus Imperialibus ex suprà dicta constitutione Friderici III. venisse, ut hodie infimi quiq; è plebeis, modò nummis instructi, utcunq; rerum gerendarum inepti sint, ingerant sese imitatione eorum, quibus tamen pares esse non possunt, minaculis oculis per[illegible] imperito populo ostentantes, magna cum jactura Rerumpubl. ad Magistratus munia ex mera ambitione aspirent, qui postea per fas nefasq; malis quandoq; artibus & pravis aucupiis meroq; ambitu ita clam [illegible] sese JurisConsultos præeundo & antecedendo præferunt: Hactenus Besoldus, qui tamen Doctor, utut honorem toti corpori debet, nullo modo singulis de corpore honorem debeat. Qui enim honorem toti corpori debitum ad singulos de corpore transferre voluerit, toties ineptus & deridendus est, quoties id cogitaverit vel dixerit, ait Cothm. *consl. Academ. 28. n. 20.* Dn. Lansius *de Academ. fol. 27.* (IV.) Hoc palam est, quòd Doctor ante omnes alios *MUNERE JUDICANDI* defungi debeat, cùm judicem agere JurisConsultorum proprium sit, Justinianus *in authent. de Judic. in princ. ibi, non enim existimavimus, & cla-*

rum

rium in proœm. Instit. in fin. Jac. Benius *de privil. JC. tor. par. 3. priv. 70. n. 2.* Rationem suppeditat Resolduus *Templ. Justitiæ n. 97.* Jurisconsultis porro Magistratus præ aliis mandatur recte: Nec imperiti debent esse juris, judicum qui munere funguntur, & legum executio committenda nunquam erit Legum haud bene gnaro: Si enim is Judex verus est secundum Platonem *libr. ult. de Legib.* qui operam dat, ut legum constitutiones ante omnia discat, & mente firmiter teneat: ad normamque respiciens legum, de singulis judicet adhibita semper propria virtute, profecto imperito legum facultas judicandi difficulter competet; certe qui per se non noscunt quid justum est, sed aliunde emendicant, judicandi honestatem iis Reipubl. tradere maximum vitium reputat Imperator noster Justinianus *in Novell. 82. in princ.* Sed hæc etiam dicuntur quid esse debeat. Fatendum tamen est ante seculum & ultra Doctores & Licentiatos ad Regimentum Imperii, ut tum vocabatur, & ad Cameram Imperii admissos, imo alios prælatos fuisse, quod summum judicii munus toto in Imperio Romano fuit & adhuc est: Videatur *Orati-*

natio Regimenti anno 15.. §. 1. in fin. & Ordin. Cameræ prima anno 1495 §. 1. Wie das Cammergericht: *ibi*, der Rechten gelehrt vnd gewirdiget.

§. 129.

Q. 77. Quæstio movetur pro quinto: An Doctor juris fungi possit officio Notarii? Affirmat Berlichius *part. 1. conclus. practicabil. conclus. 31 n. 28.* Et hoc quidem concedit, quod Doctores juris Instrumenta conficere possint, sed officium tabellionatus exercere non debere ex eo, quia officium Advocatorum est honorificum, & gradus Doctoratus est dignitas, officium verò tabellionatus sit vile: Si tamen Doctores juris instrumenta confecerint, tunc ea fidem mereri plenam, ac si a Notariis legitimè creatis confecta essent per rationem l. quia Clerici & Sacerdotes non debent exercere officium Notarii: tamen si exercent, valent eorum instrumenta: Doctores autem juris esse Clericos & Sacerdotes Justitiæ patere ex *L. 1. §. 1. ff. de J. & J.* E contra verò negat hoc Prosp. Farinac. *lib. 1 consil. ...* Jacobus Bornitius *de Instrumentis l. c. ...* 1. quod Doctor juris adeptus sit dignitatem & excellentiam, potestatem docendi ...

conficiendi instrumenti. 2. quòd ad hoc officium solenniter creatus non sit. 3. Et quòd in praxi fides scripturis Doctoris non tribuatur, quæ fides vero Notarii creati instrumentis tribuitur. 4. quòd Doctor & Notarius differant nomine, officio & effectu: Ego adstipulor Bornitio negativam defendenti; Nam ut Notarii scriptura sit authentica, requiritur ut solenniter creatus sit Notarius: Doctor autem, qua talis, non promovetur in Doctorem quia Notarius aut ad alia officia extra Doctoratum in usu existentia, sed quia juris peritus & qui jura doceat: Ergo ejusdem instrumenta nullo modo valebunt: Et hæc verissima sunt, Doctorem saltem eo respectu, qui Doctor est, nunquam Notarium agere posse.

§. 130.

Sed duæ aliæ quæstiones occurrunt, ubi aliud dicendum, quarum una movetur a dicto Berlichio JCto laborioso *in decis. 27.* Notarius si postea Doctor juris efficiatur, an Instrumenta facere possit, ut valeant? Q. 78. Et respondetur omnino: per Lipsiensium pronunciatum mense Octobri anno 1616. hat sich ein Notarius publicus bey Euch mit Nahmen G.M. in Doctorem juris crei-

ren lassen/ so hat Er sich dardurch seines Notariat Ampts nicht verlustigt gemacht/ sondern ist sich desselben zu gebrauchen vnd Instrumenta zuverfertigen wol befugt: Rationes hujus sententiæ videre licet apud eundem Berlichium. Et talem Notarium fuisse Joh. Petrum de Ferrariis, vulgo Practicum Papiensem, testatur idem de seipso *in sum. sent. diffinitiv. verb. viso etiam. n. 2* Et Mediolanenses Doctores ex antiqua consuetudine id officium exercere, quamvis de jure communi Doctoribus id non sit permissum, testatur Alexander Raudensis *consil. 10. num. 583.*

Q. 79. Aliter autem quæritur: Si Notarius, Doctor Jurisconsultus, aut Senator, vel Consul electus est, anne melior sit ejus conditio quam alterius Notarii? Hoc est, an recusare possit officium Notariatus pro lubitu, an non? Negativam suadet Tiraquell. *lib. de Nobilit. c. 6. num. 10*, ubi ait Tabellio factus Doctor non desinit esse tabellio *per text. in L. falsa §. sed si cui ff. de condit. & demonstrat.* ubi superveniens honor non mutat conditionem priorem, quamvis augeat statum. Idem statuit Simon de Prætis *de Interpretat. ultim. voluntat. Lib. 1. fol. 74.*

David

David Schmuck *in Coronid. disp. 5. AntiBesiliniana* 1. quòd hic non consideretur ut Doctor, sed ut Notarius, qui omnibus pariter munus suum implorantibus id impertire cogatur *arg. L. 8. §. 1. ff. de vacat. mun.* Sed affirmativa omnino approbanda est cum Chilian. König *in process. c. 92. n. 5.* Adami Volckman *in arte Notarior. part. 1. cap. 3. num. 3.* & And. Alciat. *lib. 1. de verb. signif. num. 79.* ubi tabellio si sacerdocio, decurionatu, militia, insignitus fuerit, subire pristinum munus non cogetur *L. universos. C. de decurionib.* superveniens enim dignitas eum liberat, propter constitutionem Impp. Maximiliani I. de Ordin. Notarior. ann. 1512. Coloniæ erectâ: *tital. Notariorum* [illegible] *§. 2. & 24. qui ita sonant:* Es ist auch ein Notarius oder Tabellio nach dem er ein Diener ist gemeinen Nutzens seines Ampts halben schuldig / von den Händlen / darüber er gebeten wird / so fern die sonsten auffrichtig / zimlich vnnd nicht verbotten weren / sonderlich auff zimliche Belohnung Instrument zu machen: Er were dann Doctor, Rahtsherr, Magnus oder Clericus, doch dieselben (so sie sich bitten lassen: relinquitur ergò eorum

liberæ voluntati & arbitrio) sind schuldig ihr imbreviaturn der Protocolln zu öffnen: Unnd sind solche Instrumenta von Würden.

§. 131.

Et hæc sunt munia Doctori compatibilia: Officium autem eorum in praxi & ipso docendo consistens tale esse debet: Ut primò) per substitutum legere vel prælegere salvâ reputatione nequeat, sicut rectè tenet

Q. 80. Bl. ad *L. ult. ff. de excus. tutor. per illum textum ubi qui in collegio pistorum sunt, à tutela excusantur si modo per semetipsos pistrinum exerceant*, ex quo notat Bl. quod Doctor non debet habere salarium, nisi per se legat, non etiam per substitutum, ut citat Tiraquell. *de Nobil. c. 21. n. 9.* quò etiam inclinat And. Alciatus *libr. 1. de V. S. num. 85.* qui vult, ut quorum industria electa est, alium substituere non possint, & quibus substituere permissum est, non quemvis, sed æquè idoneum substituere debeant: Sic Canonicus non nisi ex ordine assumet qui eius suo loco constituat *c. si pro justo in fin. de Electio. lib. 6.* Cujus ex argumento & Doctor cui per substitutum legere concessum sit, non nisi Doctorem substituet. E. si Doctori con-

id concessum non sit, neq; utiliter substituet. Videtur autem affirmativa defendi posse ex Regula Juris: Ubi surrogatum sapit naturam ejus cui subrogatur, cùm vicarius surrogatur loco Episcopi, eandem habebit authoritatem in surrogatus. & Zasius *ad §. fuerat n. 1. Inst. de action.* non videtur ab hac opinione alienus esse, quando ait: Meus præceptor Paulus Cittadinus vir insignis, subrogavit me in lectionem ordinariam, dum essem scholaris, & legi pro eo, *tit. de condit. Institut.* Cæterum erat magnus tumultus inter Doctores, maximè qui me oderunt, sed nemo audebat manus injicere. Veruntamen si totum contextum ponderemus, inveniemus eum æque improbare substitutionem. Respondet enim ipse ad allegatam regulam, debetis novisse, an, quod quando aliquid subrogatur, subordinatur, suggeritur, tunc debet subrogari cum illis qualitatibus, cum isto jure, cum illa conditione, qua fuit res cui subrogatur. Vix autem est ut substitutus ejusdem sit qualitatis qua substituens: Par enim à pari non sinit se substitui. Ergo fatendum est, substituentem & substitutum non ejusdem esse qualitatis, & consequenter regulā cita-

citatam hîc locum non capessere: Imò Br. in *L. parabolani, C. de Episc. & Cler.* putat Doctores non satisfacere stipendiis & esse castigandos, etiam si petitum scholarem subrogent & substituant: Jacob Benius *de privil. JCtorum par. 1. privil 13.* constituit regulam, quòd ii quorum fides & industria electa est, alium substituere nequeant *c. fin. §. 1. autem de off. deleg.* Doctorem autem conductum ad legendum, posse multis ex causis munus hoc per substitutum adimplere, si id specialiter inter contrahentes actum sit, si loci consuetudo ferat, si Doctor infirmitate, vel alio probabili impedimento detentus esset, si Doctor sit senex: si atque idoneum substituat: Quæ exceptiones confirmant regulam in casibus non exceptis. Secundò sciendum est, Doctorum officium esse onerosissimũ: tenentur enim cuivis servire, ratio est, quia Doctoris munus publicum est, & ex debito professionis suæ tenetur unicuiq; jura aperire, Alciatus *cons. 393. in princ.* Fichardus *cons. 20. n. 5. lib. 2. & eod. lib. 2. cons. 45. n. 1.* Gail. *1. obs. pract. 93. n. 1.* Arnold. à Rayger *in thesaur. Juris verb. Doctor.* Marq. Freher. *lib. 3. de Infamia c. 13. n. 1.* Speckhan. *Cent. 1. class. 10. q. 46.*

q. 48. n. 7. Sichard *ad L. invitus n. 2. C. de procurat. pag. 10.* In tantum etiam ut invitus cogatur patrocinari, & ad dandum consilium cogatur. Et hoc olim apud priscos Romanos in usu fuisse scribit Fichard. *d. l.* ut jurisperiti de jure consulti, etiam inviti responderent suis consultoribus, vel ex uno loco Horatii colligi posse *Satyr. 1. lib. 1.* ubi ita habet:

Agricolam laudat juris legumque peritus
Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat.

Videtur obstare *L. invitus nemo rogitur defendere 156. ff. de R. J. & L. invitum. 17. C. de procurator. L. filiusfamilias 8. §. invitus 1. ff. eod.* Sed regula illa multas habet fallentias, sicut eas recenset Philipp. Decius *ad L. invitus n. 6 ff. de R. J* & Dionys Gothofredus JCtus laboriosissimus *ad eand. lit. T.* ubi ambo excipiunt Doctorem, & eundem posse ad consilium dandum cogi autumant *propter l. 6. C. d. advoc. divers. judicior.*; illa autem lex potius exceptionem habet, illam nempe quòd extra forum suũ Advocatus patrocinio fungi, cogi non debeat, quae quidem prima est exceptio: Deinde non eo intelligi debet, quasi omnibus sine discrimine petentibus succurrere tenea-

Ad. [illegible] Theologus [illegible]
Dn. D. Johann Schmidt, in [illegible]
[illegible] p. [illegible] Diejenigen [illegible]
im Weltlichen Regiment und [illegible]
[illegible] / und sich doch niemals [illegible]
[illegible] / der [illegible]
[illegible] gehören: Diese [illegible]
[illegible] / thörichte Leute / weil sie die [illegible]
[illegible] Gott der HErr [illegible]
[illegible] in seinem Wort zu geben versprochen
[illegible] noch [illegible]
wolle. [illegible]
[illegible] Personen [illegible]
mit [illegible] / müssen sie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] haben / [illegible]
[illegible] und Wissen-
[illegible] Geschöpff [illegible]
[illegible]
[illegible] exempl. [illegible]
[illegible] dignitate [illegible]
[illegible] providentiâ [illegible]
[illegible] sed Joh. [illegible]
Brasicani, [illegible]
[illegible]
[illegible]

cum

conquestus est his verbis: Videmus quàm ingenia etiam felicia à literis abhorreant: & quod invitus, vere tamen dico, quàm in Germaniæ quibusdam amplissimis etiam urbibus hoc sit esse Germanum, literas scilicet odisse: hoc sit esse prudentissimum senatorum, studia semel omnia damnare, hoc sit esse compositæ vitæ civem, sutores & textores συλμαθοδιδάκτους suspicere, literatos autem contemnere: Hæc denique sit optimè constituta Respubl. in qua minimum sit literarum atq; literatorum: Quæ dum ita dicuntur, eo animo accipi vellim, ne ullam Rempubl. mordaci stylo radam, sed potius cuivis Reipubl leges suas fundamentales salvas esse mavelim, hoc saltem mirans, quod civitates Germaniæ Septentrionales, & inter eas Hanseaticæ, Doctores summis Reipubl. muniis præficiant, cum econtra in superioribus circulis, ut plurimum Senatu ipsis interdictum sit, aut ita tamen, ut eorum ratio vel nulla vel parva habeatur: quod illud est, quod D. Besold. *in dicto discursu de Studios. & Mag. pag. 121.* barbarum esse morem dicat, vigore cujus Jureconsulti & Doctores à Senatu quibusdam in locis excludantur: Et putat dictus

Besold, *pag. 125.* opinionem illam in civitatibus Imperialibus ex supra dicta constitutione Friderici III. venisse, ut hodie infimi quiq; e plebeis, modo nummis instructi, utcunq; rerum gerendarum inepti sint ineptique sese imitatione eorum, quibus tamen parem esse non possunt, minaculis oculis perinde imperito populo ostentantes, magna cum jactura Rerumpubl. ad Magistratus munia ea mera ambitione aspirent, qui postea per fas nefasq; malis quandoq; artibus & pravis aucupiis meroq; ambitu ita clari, insuper sese JurisConsultos præeundo & antecedendo præferunt: Hactenus Besoldus, qui tamen Doctor, utut honorem toti corpori debet, nullo modo singulis de corpore honorem debeat. Qui enim honorem toti corpori debitum ad singulos de corpore transferre voluerit, toties ineptus & deridendus est quoties id cogitaverit vel dixerit, ait Cothm. *consf. Academ. 28. n. 20.* Dn. Landius *de Academ. fol. 27.* (IV.) Hoc palam est, quòd Doctor ante omnes alios MUNERE JUDICANDI defungi debeat, cum judicem agere JurisConsultorum proprium sit, Justinianus *in authent. de Judic. in princ. ibi, non enim existimavimus, & clarum*

[illegible] in princ. Instit. de fin. Jac. Benius *de privil. [illegible] par. 3. privil. 70. n. 2.* Rationem suppeditat Besoldus *in Templ. Justitiæ num. 07.* Jureconsultis porro Magistratus præsidii, mandatur rectè: Nam [illegible] periti debent esse juris, judicum qui munere funguntur, & legum executio committenda nunquam erit Legum haud benè gnaro: Si enim is Judex verus est secundum Platonem *libr. [illegible]. de Legib.* qui operam dat, ut legum constitutiones ante omnia discat & mente firmiter teneat: ad normam [illegible] legum, de singulis judicet [illegible] semper propria virtute, profecto imperito legum facultas judicandi difficulter competet, [illegible] qui per se non noscunt quid justum [illegible] sed aliunde emendicant, judicandi honestatem iis Rempubl. tradere [illegible] repugnat Imperator noster Justinianus *in Novell. [illegible] in princ.* Sed hoc etiam [illegible] dicuntur quid esse debeat. [illegible] men est ante seculum [illegible], Doctores & Licentiatos ad Regimentum Imperii, ut [illegible] vocabatur, & ad Cameram Imperii admissos, imo aliis prælatos fuisse, quod summum judicii munus toto in Imperio Romano fuit & adhuc est: Videatur *Ordi-*

natio Regimenti anno 1500. §. 4. in fin. & Ordin. Cameræ prima anno 1495. §. 1. Wieds Cammergericht: *ibi* der Redtengeschit vnd gewirdiget.

§. 129.

Q. 77. Quæstio movetur pro quinto: An Doctor juris fungi possit officio Notarii? Affirmat Berlichius *part. 1. conclus. practicabil. conclus. 31 n. 28.* Et hoc quidem concedit, quòd Doctores juris Instrumenta conficere possint, sed officium tabellionatus exercere non debere ex eo, quia officium Advocatorum est honorificum, & gradus Doctoratus est dignitas, officium vero tabellionatus sit vile: Si tamen Doctores juris instrumenta confecerint, tunc ea fidem mereri plenam, ac si à Notariis legitime creatis confecta essent per rationem a, quia Clerici & Sacerdotes non debent exercere officium Notarii: tamen si exercent, valent eorum instrumenta: Doctores autem Juris esse Clericos & Sacerdotes Justitiæ patet ex *L. 1. §. 1. ff. de J. & J.* E contra vero negat hoc Prosp. Farinac. *lib. 1 consil. 94. n. 3.* Jacobus Bornitius *de Instrumentis l. 1. c. 1. n. 1.* quòd Doctor juris adeptus sit dignitatem & excellentiam, potestatem docendi non

compe-

conficiendi instrumenti. 2. quod ad hoc officium solenniter creatus non sit: 3. Et quòd in praxi fides scripturis Doctoris non tribuatur, quae fides vero Notarii creati instrumentis tribuitur. 4. quod Doctor & Notarius differant nomine, officio & effectu: Ego adstipulor Bornitio negativam defendenti; Nam ut Notarii scriptura sit authentica, requiritur ut solenniter creatus sit Notarius: Doctor autem, qui talis, non promovetur in Doctorem qui Notarius aut ad alia officia extra Doctoratum in usu existentia, sed qui Jurisperitus & qui jura doceat: E. ejusdem instrumenta nullo modo valebunt: Et haec verissima sunt, Doctorem saltem eo respectu, qui Doctor est, nunquam Notarium agere posse.

§. 131.

Sed duae aliae quaestiones occurrunt, ubi aliud dicendum, quarum una movetur a dicto Berlichio JCto laborioso *in decis. 27.* Notarius si postea Doctor juris efficiatur, an Instrumenta facere possit, ut valeant? Et responderunt omnino: per Lipsienfium pronunciatum mense Octobri anno 1616. hat sich ein Notarius publicus bey Euch wie Nahmen G.M. in Doctorem juris creirenQ. 75.

ren lassen/ so hat Er sich dardurch seines Notariat Ampts nicht verlustige gemacht/ sondern ist sich desselben zu gebrauchen vnd Instrumenta zuverfertigen wol befugt: Rationes hujus sententiæ videre licet apud eundem Berlichium. Et talem Notarium fuisse Joh. Petrum de Ferrariis, vulgo Practicum Papiensem, testatur idem de seipso *in form. sent. diffinitiv. vers. viso etiam. n. 2.* Et Mediolanenses Doctores ex antiqua consuetudine id officium exercere, quamvis de jure communi Doctoribus id non sit permissum, testatur Alexander Raudensis *consil. 70. num. 58.*

Q. 79. Aliter autem quæritur: Si Notarius, Doctor Jurisconsultus, aut Senator, vel Consul electus est, annon melior sit ejus conditio quam alterius Notarii? Hoc est, an recusare possit officium Notariatus pro lubitu, an non? Negativam suadet Tiraquell. *lib. de Nobilit. c. 6. num. 50*, ubi ait Tabellio factus Doctor non desinit esse tabellio, *per text. in L. falsa 6. sed si cui ff. de condit. & demonstrat.* ubi superveniens honor non mutat conditionem priorem, quamvis augeat statum. Idem statuit Simon de Prætis *de Interpretat. ultim. voluntat. Lib. 1. sol. ...*

David

David Schmuck *in Coronid. disp. 5. Antinor-Remiana 1.* quod hic non consideretur ut Doctor, sed ut Notarius, qui omnibus pariter munus suum implorantibus id impertire cogatur *arg. L. 8. §. 1. ff. de vacat. mun.* Sed affirmativa omnino approbanda est cum Chilian. König *in process. c. 92. n. 5.* Adam Volckman *in arte Notarior. part. 1. cap. 3. num. 3.* & And. Alciat. *lib. 1. de verb. signif. num. 79.* ubi tabellio si sacerdotio, decurionatu, militia, insignitus fuerit, subire pristinum munus non cogitur *L. [illegible] C. de decurionib.* superveniens enim dignitas eum liberat, propter constitutionem Impp. Maximiliani I. de Ordin. Notarior. ann. 1512. Coloniæ erectâ 1 *tit. Notarius. fol. 2c. §. 25 & 28.* qui ita sonant; Es ist auch ein Notarius oder Tabellio nach dem er ein Diener ist gemeinen Nutzens seines Ampts halben schuldig / von den Händlen / darüber er gebeten wird / so fern die sonsten auffrichtig / ziemlich vnnd nicht verbotten weren / sonderlich auff ziemliche Belohnung Instrument zu machen: Er were dann Doctor, Rahtsherr / Edelmich oder Clericus, doch dieselben (so sie sich bitten lassen: relinquitur ergo eorum

liberæ voluntati & arbitrio) sind schuldig jhr imbreviaturn der Protocolln zu öffnen: Vnnd sind solche Instrumenta von Würden.

§ 131.

Et hæc sunt munia Doctori compatibilia: Officium autem eorum in praxi & ipso docendo consistens tale esse debet: Ut, primò, per substitutum legere vel practicare salva reputatione nequeat, sicut rectè nogat

Q. 80. Bl. *ad L. ult. ff de excus. tutor. per illum* [illegible] *ubi qui in collegio pistorum sunt, à tutela excusantur si modo per semetipsos pistrinum exerceant*, ex quo notat Bl. quòd Doctor non debet habere salarium, nisi per se legat, non etiam per substitutum, ut citat *Tiraquell. de Nobil. c. 2. n. 19.* quò etiam inclinat *And. Alciat. lib. 1. de V. S. num. 15.* qui vult, in quorum industria electa est, alium substituere non posse, & quibus substituere permissum est, non quemvis, sed æque idoneum substituere debeant: Sic Canonicus non nisi ex ordine assumere quem suo loco constituat *c. si quis justo in fin. de Electiom. lib. 6.* Cujus rei argumento & Doctor cui per substitutum legere concessum sit, non nisi Doctorem substituet. Et, si Docto-

rico-

si concessum non sit, neq; utiliter substituet. Videtur autem affirmativa defendi posse ex Regula Juris: Ubi surrogatum sapit naturam ejus cui subrogatur, cùm vicarius surrogatur loco Episcopi, eandem habebit authoritatem in surrogantis, & Zasius *ad §. fuerat n. 3. Inst. de actio.* non videtur ab hac opinione alienus esse, quando ait: Meus præceptor Paulus Citadinus vir insignis, subrogavit me in lectionem ordinariam, dum essem scholaris, & legi pro eo, *tit. de condit. Institut.* Cæterum erat magnus tumultus inter Doctores, maxime qui me oderunt, sed nemo audebat manus injicere. Veruntamen si totum contextum ponderemus, inveniemus eum æquè improbare substitutionem. Respondet enim ipse ad allegatam regulam, debetis novisse, ait, quod quando aliquid subrogatur, subordinatur, suggeritur, tunc debet subrogari cum illis qualitatibus, cum isto jure, cum ista conditione, qua fuit res cui subrogatur, Vix autem est ut substitutus ejusdem sit qualitatis qua substituens: Par enim & pari non sunt se substitui. Ergo tenendum est, substituentem & substitutum non ejusdem esse qualitatis, & consequenter regula

q. 46. n. 8. Fichard. ad L. invitum n. 2. C. de procurat. fol. 39. Intantum etiam ut invitus [illegible] patrocinium, & ad dandum consilium cogatur. Et hoc olim apud priscos Romanos in usu fuisse scribit Fichard. d. l. ut jurisperiti de jure consulti, etiam inviti respondere tenerentur consultoribus, vel ex uno loco Horatii colligi posse Satyr. 1. lib. 1. ubi ita habet:

Agricolam laudat juris legumque peritus
Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat.

Videtur obstare *L. invitum nemo cogitur defendere 156. ff. de R. J. & L. invitum. 17. C. de procurator. L. filiusfamilias 8. §. invitus. 1. ff. eod.* Sed regula illa multas habet fallentias, sicut eas recenset Philipp. Decius *ad L. invitum n. 6. ff. de R. J.* & Dionys. Gothofredus JCtus laboriosissimus *ad eand. lit. T.* ubi ambo excipiunt Doctorem, & eundem posse ad consilium dandum cogi autumant *propter l. 6. C. d. advoc. divers. judicior.* illa autem lex potius exceptionem habet, illam nempe quòd extra forum suum Advocatus patrocinio fungi, cogi non debeat, quæ quidem prima est exceptio: Deinde non eo intelligi debet quasi omnibus sine discrimine petentibus succurrere tenea-

teneatur, si enim multitudine aliorum Clientum detinetur, commodè ad alios ablegare poterit ultra advenientes, neq; tamen putandum est, quasi gratis hoc fieri debeat, de quo postmodum locus erit dicendi. Sicut & quartò Doctor non censetur ad suscipiendum patrocinium causæ desperatæ *L. rem non novam, §. Patroni, C. de judic.* Extra hos aliosq; casus consimiles, vix est ut Doctor Advocatus existens, qui necessitatem standi elegit, liberum se reddere possit: ut alias quilibet ad id faciendum & præstandum compelli potest, quod est artis suæ, muneris & professionis: Sicuti in Camera sub pœna privationis officii in pauperum causis fieri solere notat Mynsing. *Cent. 4. obs. 32.* Quod autem hic de Juris Doctoribus pronunciatum, id etiam ad Medicos pertinere: Nam & illi, qui semel officium medicandi assumpsere, in tantum obstringuntur ægrotis, ut eum etiam propriis impensis curare obligantur, repetendis si convaluerit *per L. non tantum ff. de appellat. L. at si quis §. [illegible] ff. de Religios. & sumpt. funer.* Speckhan. in terminis *Cent. 1. qu. Juris q. 51. per totum.* (3.) Notandum est, quod qui in Jure Docto-

ctora-

ctoratus consecuti sunt insignia, elegans illud Juris studium absque dedecore haud relinquere, & se ad alia studia transultoria levitate convertere possint, *L. 2. §. post hunc. ubi Tullius in verbo non peti, sed præstari solere ff. de Origin. Juris.* Bocer. *de Regalib. c. 2. n. 140.* Advocationem suam semel rite & legitimè obtentam tenentur Candidati jurare, se gradum alibi non repetituros, inde statuere facilè est, multò minus Doctori competere, ut Doctoratum suum commutet cum milite, mercatore, aut alio salsamentario: quod licet necessitas extrema aliquot Doctores eò adegerit, culpa tamen in illis ipsis residebat, qui nomine quidem Doctores fuerunt, sed dum vitam & statum Doctori correspondentem agere debuerunt, hoc est viros se præstare, nulli erant, & ideo summa cum ignominia & desperatione Doctorem suum cum alio officii genere, quò fames sedaretur, commutare & quasi vendere coacti sunt.

§. 112.

Quartò requiritur in Doctore & legente & practicante, ne se alienis plumis ornet, sed proprii ingenii dotibus instructus professionem suam condecoret & tueatur: quam

quam enim turpe sit in Doctore, qui vel alienorum scriptis se extollit, vel alienorum pedibus incedere cogitur, experientia docent. Multi profecto ad majorem famam aspirassent, nisi hac ipsa furandi turpitudine [illegible] denigrassent & crimen plagii [illegible]. Furtum literarium nominat Everhardus Speckhan *Cent. 1. qq. Juris q. 55* quando in transcribendis aliorum scriptis & laboribus, & pro suis venditando & arrogando, veri auctoris nomine dissimulato & suppresso, subdole & fraudulenter committitur: Et qui tale quid committunt, modo fures, modo plagiarii, modo compilatores, expilatores, [illegible]atores, prædones, interversores, suppilatores vocitantur, quos publico odio & animadversione dignos censet Franciscus Duarenus *in Epist. ad Seb. [illegible] in operibus suis* [illegible] quod [illegible] studiis & [illegible] Reipublicæ [illegible], quam ii, [illegible] animadvertimus. Horum compilatorum permulti in omnibus facultatibus [illegible] a dicto Speckhanio, & [illegible] fuisse ab hoc [illegible] refert: [illegible] & Johannem Andreæ Bononiensem, qui multa ex [illegible] Oldradi Laudensis seu de

Ponte sibi vendicavit suppresso autoris nine: Hujus quoq; furti nomine vehentissime invehitur in Chassanæum Tiraellus, quem plus quam sexcentas paginas egras, ne verbulo quidem mutato ex les suis connubialibus in tractatum suum Gloria Mundi transtulisse queritur: & Chassanæus Tiraquellum plagii reciproce accusat, dum scribit Ludovici Cœlii Rhodigini libros compilasse Tiraquellum, & in suos Commentarios Connubiatransttulisse, à qua criminatione autem defendit Tiraquellus *in tractat. de retract. tractatu § 1. gloss. 9. n. 72. circ. fin.* Hic Chassanæus eandem accusationem patitur à Joh. Bonifacio *in tr. de furt. § contra n. 7.* quod ex volumine Matthæi de Afflictis in Commentarios suos Consuetudinum Ducatus Burgundiæ multa transtulerit. Petrum Lesnaudetium in opusculo de doctoribus idem fecisse refert Rebuffus *in interpr. ad authent. habita C. ne fil. pro patre. n. 33.* Bolognetus cumulat privilegia Doctorum, quæ ante eum scripserat Cardinal. *Clem. f. d. Mag.* & Barbatias, quæ transcripsit Lesnauderius. Quæ querela etiam nostro tempore adhuc valde familiaris esse so-

ſe ſolet, ſicut magnus Vir quidam tacitè ac-
cuſatur â Jurga-Valentino VVimhero,
quaſi non fuerit unicus autor illorum com-
mentariorum prolixiſsimorum, ſed prout
L. G. Petrus Faber *lib. 3. ſemeſtr. c.* ... accu-
ſat Jacobum Rævardum, quod plurima ex
ipſius penore delibaverit, quæ tamen nul-
lo modo ſui juris fecerit: Arnoldus Clap-
marius eodem modo incuſatur ab Eber-
hardo à VVeyhe *in tract. de Regni ſubſidiis*
c. 6. n. 26. Clapmarius agens domeſticum
præceptorem filiorum meorum, multa de-
ſcribens ex meis collectaneis, multa quoq;
â me mutuatus eſt, qui ſi viveret mihi acce-
pta ferret: *& in c. 4. n. 4* Clapmarium nul-
libi in ſuo tractatu de arcanis Rerumpub-
licarum mei feciſſe mentionem, eſt quod
mirer, cùm pleraq; ex meis manuſcriptis li-
bris ad ſuos transtulerit: *Et in c. 7. n. 3 ...*
... doctiſſimi ait: Arnoldo Clapmario
mortuo nolo exprobrare, quod plurima in
dictis libris mea, ſibi vendicarit: Sic Conr.
Rittershuſ. *ad L.L. XII. Tabb. in prolegom.*
c. 6. p. 14. Valentinum Forſterum perſtrin-
git, quod Oldendorpii in lib. Civ. Juſt. ...
nullam fecerit mentionem, cùm tamen ab
eo omnia ad verbum deſcripſerit. Idem

in

Schu[illegible] commenta-
[illegible] & Gothi tredec
[illegible] omnes ex Jafone mutuatur, &
[illegible] per omnia [illegible] eam fecit [illegible]
[illegible] 7. [illegible] Joachim.
[illegible] Gallium pla-
[illegible] quasi [illegible] fuis
[illegible] nomi-
[illegible] accusatione tamen se purgat [illegible]
[illegible] Nicolaus Bellus
[illegible] plagiarius ob-
[illegible] Joh. [illegible]
[illegible] qui unum ex
Georgio Schonborne [illegible] VVil-
helmus Antonii amicus noster haud ita pri-
dem ante diem [illegible] mo-
[illegible] in [illegible] splendidissime de
[illegible] eodem
modo incusat Nicolaum Schatshausen
[illegible] anno [illegible]
[illegible] disputatio de [illegible]
[illegible]
[illegible] Doctorem [illegible]
[illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] ovillam [illegible]
quod ex dictis [illegible] opere con-

 clufio-

clusionibus suam illam dispositionem [illegible] dum fere, ordinum rationibus & [illegible] [illegible] animadvertimus, sed & quae [illegible] [illegible] methodo, quam tamen [illegible] [illegible] [illegible] nec hactenus [illegible] vindicatum [illegible] quem D. Finckelthausii labor [illegible] [illegible] ego de suo adspersis & intertextis [illegible] ne ulla mei & hujusdem D. nominis [illegible] [illegible] egregie concinnare, & [illegible] [illegible] [illegible] publicare ausus [illegible]. [illegible] & huic culpae obnoxium [illegible] redarguit Besoldus *in thes. pract. n.* [illegible] [illegible] Ursinus Theophili Gilsoerti [illegible] [illegible] compilat (ut quaestionem [illegible] [illegible] conventione sumpsit) aut potius Gilsoerti [illegible] suum nomen praefixit. Et hanc [illegible] [illegible] novam esse, testantur [illegible] [illegible] [illegible] *lib. 10. paterg.* [illegible] [illegible] non semel conqueruntur & [illegible] non lachrymantem pro [illegible] [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] dictata sua compilarent, [illegible] additis pro suis [illegible] [illegible] [illegible], ut Plinius *in Proem. natural. his-toriae* tradit: Speculator [illegible] [illegible] [illegible], tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] nec unimas quidem, [illegible]
[illegible], qui Johannes Andreae [illegible]
[illegible] & [illegible] non [illegible],
[illegible] cum sane [illegible] aliquorum
[illegible] compilatores, est, quod [illegible]
[illegible] occultatores, & ideo furibus [illegible]-
[illegible]tentur, sicut notat *Bartol. in proem.*
[illegible] n. [illegible] [illegible] in [illegible]. n. [illegible] ff. [illegible],
[illegible] semper honestius putatur & benignius,
[illegible] ingenuo pudoris etiam esse credi-
[illegible] per quos profecerit, [illegible] ait [illegible]
[illegible] Comm. in memorabil. [illegible]
[illegible] Syl. [illegible] Ego [illegible]
[illegible] torum Coryphaeus de omnibus [illegible]
n facio, ut quod eorum est [illegible] non
guar, & in eo quod meum est agnoscar [illegible]
[illegible] mort. n. 10 ff. [illegible]
[illegible] JCtus perfectissime [illegible]
regal. [illegible] c. 4. n. 44. & 46. Petr.
[illegible] Tholos. *[illegible] c. [illegible] n. 11.* qui
[illegible] plagiarii,
[illegible] *Thes. [illegible] n. [illegible]* &
[illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible] Cremum
[illegible] aliorum [illegible]

clusionibus suam illam disputationem iisdem fere, nedum rationibus & LL. Doctoribus allegantibus, sed & ipsis saepe verbis ac methodo, quod tamen vel solum ... hactenus jure vindicabit ... Dn. ... laborem ... ne ulla mei & hujusdem D. nominis ... concinnare, & deinde ... fronte publicare ausus ... Ursinum & huic culpae obnoxium ... redarguit Besoldus *in thes. pract. v. ...* Ursinus Theophili Gisseberti scripta compilavit (...que tractatum de ... conventione scripsit) aut potius Gisseberti tractatui suum nomen praefixit. Et hanc querelam non novam esse, testatur etiam Andreas ... *libr. 10. parerg. c. 21.* ... non semel conquerentem & non ... non lachrymantem pro suggestu Carolum Ruinum, quod Moderni (sic enim dicebat) dictata sua compilarent, paucis ... additis, pro suis invulgarent: sed vetus ... est vitium, ut Plinius *in Proem. naturalis historiae* tradit: Speculator quamvis ... JCtorum, tamen alienorum operum suppilator maximus fuit, quorum tamen autores

[illegible] quidem, [illegible] [illegible] Auditores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] scriptoribus [illegible] [illegible] Bald. in prooem. [illegible] Jason [illegible] pen. n. 51. ff. de action. [illegible] honestissimum & benignum, [illegible] ingenui pudoris [illegible] per quos profeceris. [illegible] [illegible] Ego [illegible] JCtorum Coryphaeus de omnibus mentionem facio, ut quod eorum est [illegible] non arguar, & in eo quod meum est [illegible] [illegible] [illegible] Vers. Greg. Tholos. [illegible] qui aliorum [illegible] plagiario Arnold. de [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quotidie aliorum labores

nostras facere possimus, cum sudore & nul-
lo opprobrio, compilatori [illegible]
ci, qui opus aliquod ex [illegible]
tis licet aliis desumptis [illegible]
aut qui legales materias in diversis libris di-
spersas colligit, utriusq; opiniones [illegible]
menta perpendens, aut qui laudabilem [illegible]
rum scripta imitatur: si quis enim [illegible]
libro omnia aliena [illegible] posuerit, de suo
autem nihil adjecerit, tamen suus [illegible]
putatur *per l. necessarium 2. in pr. ibi,* [illegible]
qui Papyrum, ibi qui quam de suo adjecerit,
de Orig. Jur. qui textus optime facit pro
Doctore aliquam Juris materiam in diver-
sis libris & locis sparsam simul in uno tra-
ctatu certo ordine colligente & commo-
nente, ut [illegible] suum librum & tractatum
appellare possit. Simon de Praetis *in pro-
oem. tractat. sui de Interpretat. ultim.* [illegible]
[illegible] *n. 16.* quod suo more graviter etiam
defendit *Ulr. Zasius ad d. l. 2. §.* [illegible]
[illegible] *n. 4. ff. d. Orig. Jur.* sed cum qui a-
lienos labores pro suis vendicans, alienum
opus vel tractatum suppresso veri autoris
nomine edit, [illegible]
tiones ex aliorum libris describit, & ex a-
lienis operibus proprium honorem quaerit.
Nec

Necessaria sic [illegible] tradit, cum assentiat [illegible] [illegible] intellectu & examine. Caeterum [illegible] apud principes tolum [illegible] ad confutationem spe- [illegible] [illegible] [illegible] in pugnantia in [illegible] [illegible] [illegible] concedit, laud[illegible] primis meruit: et [illegible] [illegible] [illegible] *L.* [illegible] *ff.* [illegible] Lu- [illegible] Labeo [illegible] *L.* [illegible] *ff. de acquir. possess.* In eundem modum Ulpianus Labeonis Cels. & Varronis sententiam *in L.* [illegible] *ff. de* [illegible] [illegible] tamen sententia non [illegible] [illegible] sed à Justiniano laudatum & approbatum *L.* [illegible] Ita qui a- [illegible] libertas [illegible] quot Vulteius? quot Richardus? quot Scipio Gentilis? quot Omnibones [illegible] quot alii a- liorum opera [illegible] quibus Reipubl. li- [illegible] summo [illegible] cogi- retur: sed videatur Speckhan [illegible] *quaest.* [illegible] [illegible] 10. Dn. Wilhelm. [illegible]

script. morator. [illegible] Fich-berg 1. [illegible] 1. n. 52. VVinther, [illegible] *litigios. cap.* 1. [illegible] Mulenius [illegible] *nomat.* [illegible] n. [illegible] & Joachimus B[illegible] *disp.* 10. [illegible] *in* [illegible] *terario, ubi perpulchra* [illegible].

§. 14.

Quintò consistit officium Doctorum [illegible] in eo, ut advocando, patrocinando & scribendo, cavillandi & maledicendi procacitatem refrenet, eamque pejus & angue fugiat, & officio suo indignissimum [illegible] dicat: Ita enim rescripserunt Impp. *in l.* [illegible] §. 1. *C. de postulando. Ante omnia universi Advocati ita praebeant patrocinia jurgantibus, ut non ultra quam litium poscit utilitas, in licentiam conviciandi & maledicendi temeritatem prorumpant: Agant quod causa desiderat, temperent se ab omni injuria: Nemo* [illegible] *procax fuerit, ut non ratione, sed probris putet esse certandum, opinionis suae imminutione quatietur: Nec enim conniventia commodanda est, ut quisquam negotio derelicto in adversarii sui contumeliam aut palam* [illegible] *aut subdolè.* Cum quo textu concordat Ordinat. Camer. *part.* 1. *t.* 25. [illegible] & [illegible] Der Käyserliche [illegible]

Adv[illegible]

Advocati und Procuratores sollen sich im Rahte / in der Cantzley / im Gerichte / der CammerRichter, Praesidenten, den [illegible] [illegible], in ihren mündlichen [illegible] schrifftlichen Handlungen und [illegible] [illegible] schimpff [illegible] und [illegible] Geberden [illegible] halten / und sich der Erbarkeit allerdings vermög ihrer Pflicht [illegible]: Ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ad [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contemnit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] teste Cl. JCto Gothofredo Antonio [illegible] [illegible] Ant. Unlaspan. in proœm.

Vere loquar, ... quisquam causam [illegible], [illegible] [illegible] graves vel coram Judice [illegible] Johannes Lei... in Studentica n. 140. Videatur pluribus Marq. Freher. lib. 3. d. infamia c. 11. n. 1 & 4. [illegible] Eberhard Speckhan. Cent. 2. qq. Jure Cl. 2. quaest. [illegible]. [illegible].

Sextò nec [illegible], ut Doctor simpliciter veritatem amet, eamq; candide & fideliter, vel scribendo, loquendo vel agendo exprimat, repudiatis [illegible] verbosis & fraudulentis [illegible] argutiisq;. Non necesse magnos [illegible] aliud [illegible], [illegible] Q. [illegible]

Speculator *tit. de advoc. §. 7. ubi fin.* [illegible] ut ambiguis & duplicatis sermonibus utatur Advocatus: Et Barthol. [illegible] ut vera falsis, justa injustis misceat, [illegible] alludit Mynsinger. *Cent. 3. obs.* [illegible] VVurmser ab Erenberg *1. de* [illegible] VVesembecius *in Paratit. C. de adv. divers. Jud. n. 2. in fin.* idq; propter text. in c. *Dominus noster 2. c. 23. q. 2. ubi Augustinus*: Cum bellum justum susceperis, aperta pugna an insidiis vincas, nihil ad justitiam interest: Sed ut supra dixi, dedecet Doctorem cavillis ludere, adeoq; nullam simulationem Advocato esse licitam, sive bona sit causa (ut quidem DD. communiter hoc probant, in causa bona licere decipere, [illegible] etiam vid. Hilliger *18. Don. En. c. 3. lit.* [illegible]) sive mala. Statuunt ante me Celsus Bargalius *L.* [illegible] *de dol. mal. cap. 7 n. 1*[illegible] Joh. Goeddaeus *ad L. 177. n. 8. ff. de V. S.* Hieronym. Cagnolus *in L. ea. 65. n. 14 ff. de R. J.* Johannes Parladorius *lib. 1. Rer. quotidianar. c. 2. n. 17.* Covarruvias *lib. 1 V. R. c. 2* [illegible] & Trentler. *vol. 1 disp. 8. & disp. 12. thes.* [illegible] Et quidem quod tam in bona, quam mala causa non opus sit cavillari, evincit (t.) text. *in c. neque* [illegible] *c. 22. q. 3.* [illegible]

qua.

[illegible] & 7. [illegible] Philosophiam [illegible] tanquam san[illegible] debent [illegible] & [illegible] *L.* [illegible] C. de [illegible] per se hoc passu pato. [illegible] cum lu[illegible] quid [illegible] necesse est, [illegible] arg. *L.* [illegible] *ff. de V. S.* & *L.* [illegible] *L. pen.* [illegible] *ff.* [illegible] *L.* [illegible] *ff. de V. S.* [illegible] *ff. de* [illegible] (3.) ad-ducimus [illegible] in c. *dominus* [illegible] Re-spondemus autem *ad d. c. dominus* [illegible] cum [illegible] intelligi ibi insidias non dolo malo [illegible] sed [illegible] quæ [illegible] sunt: At rogatum bel-lum fallaciam, fraudem, machinationem & mendacium, [illegible] sunt improbare: vel ut Jacobus Schultes in q. [illegible] n. 304. respon-det: Agit illud capitulum de bello justo, quod ad nostram quæstionem non sic ap-plicatur; nam ibi utrumque fraude & insidiis rem gerere licet, ut est in *L.* [illegible] *§. 3 ff. de dol.*

 mal.

nal. quod tamen in bello forensi non procedit. His enim positis delubra inquinaverunt Curiæ, non facella justitiæ. Aliæ quæstiones circa Advocatorum patrocinium in causis dubiis & quatenus eas in *foro animæ* defendere possit, latius tractat Joh. Gutierrez. *lib. 1. pract. qq. q. 26. 27. 28. 29. 30.* quo me refero.

§. 114.

Septimo debet in contrahendo esse valde providus, contra suos clientes vel minime secundum regulas Juris & æquitatem conformare. Unde omnis αἰσχροκέρδεια in Doctore summe est exosa, si non contentus mediocri aut honesto salario, paciscatur cum cliente suo de quota litis parte in casum victoriæ, contra text. *in L. sumptus 53. ff. de pact.* Partem enim summæ vel rei petitæ pacisci non est licitum *L. 1. L. litem C. de procurat. L. 20. C. mand. c. non licet. 11. q. 3.* Est enim id, ἐργολαβία mera & litium redemptio, imo rapina & deprædatio clientum, talis causidicus, qui hoc fecerit, infamia notatur & ordine movetur *L. 1. C. de postul. Marq. Freher. [illegible]* Gail. *1. obs. 44. n. 1.* Intellige autem quando Advocatus clientis sui nomine sumptus cessos

anticipa-

in litem [illegible] expendit, cujusq; unà cum [illegible] [illegible] salarium vel pacti- [illegible] [illegible] [illegible] fit [illegible] [illegible]. Evers. Speck-han [illegible].

Hinc [illegible] discutiendum venit: An Advocatus seu Doctor, consanguineus [illegible] tempore sui officii communissimum intelligi- [illegible] absolvens in causa salarium aut recompensam nihil omnino suum posse deducere? [illegible] Affirmandum [illegible] per textum in *L. [illegible] §. 1. ff. de Negot. gestis [illegible], qui negotia aliena gesserunt agit [illegible], si effectum habuit eventum quod cessit*, [illegible] *sed sufficit etiã si utiliter cœpit, etiam si effectum non habuerit negotium*: & adjungo textum memorabilem in L. 5. 6. 7. *[illegible]* (Doctori Legato Medico Advocato, *bene & diligenter negotia gessisse, etsi eventum adversum habuit quod [illegible] ff. de contrar. & utili tut. act.* Item quoad Advocatum armatae militiae D. D. Jacobus Symius in *de- [illegible]* quoad Advocatum rogatum Speculator *in d. [illegible] advocatus nu. 2.* quoad Medicum *[illegible]* prout *[illegible] providentia [illegible]*. 3. Quia nullus Q. 11.

Cons.

Consiliarius consilii dati eventum præstare cogitur: Nam defuturi sunt qui suadeant, si male suasisse periculum sit. 4. Quia optimè cogitata haud raro pessimè cadunt & consilia quandiu intra nos, sunt in nostra potestate, actui verò & executioni data sunt in potestate alterius, videatur Tiraq. *de Nobil. c.29. n.55.* Speckhan *cent. 1. q. 66.* Videtur obstare quod per imperitiam aut negligentiam, aliquid committens damnum ferre debeat, sicut Harprechtus *ad §. 6. Inst. de L. Aquil. n. 4.* id extendit ad Doctores. Resp. autem non esse hæc contraria: Nos loquimur ubi causa cecidit absq; culpa, ssaltem eventus ratione; At ubi quis negligenter aut imperitè causam tractavit præter pœnas Ordinationum meritò datum damnum emendabit.

§. 135.

Q. 83. Illud etiam hic quæritur: An Doctor salarium ab initio suæ functionis, an verò finitâ causâ aut opere petere possit? Alii prius ajunt alii posterius negant; Ajentium rationes sunt 1. propter *L. properandum 13. §. 9. in fin. C. de Judiciis & in L. unic. verb. consequentur C. de suffragio,* quod verbum (consequentur) denotat fixum & sta-

tum

tum æstimari videntur, id est, cujus eventus diu in expectatione. Et hanc opinionem tuetur Sichardus in d. l. unic. n. 2. C. de suff. Mynsing. Cent. 1. obs. in pr. Negantes adducunt L. Sed amici 10. in fin. [illegible] ubi dicitur laborem & pecuniam recipere divisionem ff. de annuis leg. Ex qua lege putant Doctori sive Professori, sive Advocato non totum salarium cujusque anni, in quo operam suam locare cœperit sed pro rata [illegible] temporis deberi. Resp. autem à Sichardo d. l. illam legem esse intelligendam de salariis in scholaribus & manuariis artificibus, ut scil. illi multum consequantur, si multum laborent, parùm verò consequantur, si parùm laboraverint; Secus autem esse in honorariis, id est, in iis quæ debentur Doctoribus. Moribus nostris videtur altera opinio prælucere, siquidem aut fit intercalaris solutio salarii per stata anni tempora, aut solvitur toto finito anno, ubi utplurimum literis consignatur per stipulationem, quod salarium festo Johannis Baptistæ, Jacobi, Martini inchoare & definere debeat, & fere secundum hunc modum salaria & exiguntur & solvuntur, sicuti in Imper. Camera passim fieri [illegible]

crebrius

crebrius obtinuisse scribit Mynsinger d. l. & Speckhan cl. [illegible] q. 43. quæ ratio regulariter procedit per text. in l. 1. § si pensio ff. d. migrand. L. qui hoc anno [illegible] ff. d. V. O. in genere enim quivis operarius non nisi perfecto, quod facere promisit, opere, mercedem exigere potest, Sichard ad l. 2. C. [illegible] cat. fallit autem, ubi aliud pacto vel consuetudine introductū, vel Doctorum qualitas diversum suadeat. Salaria autem talia procedunt & debentur etiamsi peregrinetur Doctor, si fiat cum licentia, vel tempore vacationis etiam sine licentia, Lud. Roman. singul. [illegible]. Arnold de Reyger in Thes. Jur. verb. Doctor. n. [illegible]. Quod si verò Provinciam exeat in causa principalis sui, præter ordinarium salarium etiam sumptus itineris ei præstandi sunt, teste Petro Surdo de alimentis Tit. 1. quæst. 68. n. 1. & Magon. de Advoc. armat. c. 14. n. 396.

Aliam quæstionem proponit dictus
Q. 8. Speckhan Cent. 2. cl. 4. q. 42. Si causa aliqua plura habeat capitula, in quibus in uno vicerit, in altero succubuerit Doctor, an integrum, an vero partem salarii percipiat? Et recenset quatuor opiniones, quas inter hanc præeligit, quæ distinguit, ut si capitulum

[illegible], in quo [illegible] Advocatus [illegible] ceteris & [illegible], [illegible]: Alias nihil ipsius [illegible] per L. [illegible] ff. de [illegible] L. [illegible] ff. de [illegible]. Movet etiam hanc quæstionem idem Speculator [illegible] An Advocatus vel Consultor ad numerum chartarum vel foliorum libellos taxare possit? Et negat per L. ult. § in [illegible] C. de appellat. ubi verbositas & [illegible] in libellis appellationum prohibetur: hac autem conventione dari occasionem Advocato [illegible] in multiloquium, sicut & [illegible] ad [illegible] Inst. de [illegible] ait de Notariis, eos sæpe committere fraudem, dum scribunt instrumenta sententiæ valde lata & super plura folia, ut eo plus salarii exigere possint. Sed quivis videt ludi Elencho accidentis: folia enim possunt augeri sine intentione studii verbositatis, si causæ magnitudo id postulet: Ergo dicimus aut conventio facta est inter Advocatum & clientem de salario annuo, & nulla taxa laborum: quæ est: aut nulla conventio est inita: [illegible] alius modus non est taxandi laborem, nisi foliorum quantitas: Avaris autem & [illegible] avidis hoc modo potest frenum injici, si Q. 35.

folia

folia non secundum quantitatem, sed qualitatē, h. e. secundum eruditionem & non ad numerum taxentur: cum stultitia sit e sermonum foliis magis quàm ex radice rationis gloriam quærere, ut tradit Matth. Colerus *cons. 47. n. 23. & 6.* ita pro foliis doctissimi Advocati Imperialem solvere solens non est; econtra multa etiam sunt indoctorum scripta, quorum folia semissiorenum non adæquant: Et in Camera solere Advocatorum scripta non ad foliorum quantitatem simpliciter æstimari, sed ad eorum bonitatem potius respici, testatur Gylmannus *in Symphorem. Supplic. Tom. 1. p. 2. tit. 16. pag. (mihi) 31.* ibi Advocato taxantur omnia sua exhibita, quæ secundum ordinationem porrecta sunt, etsi sua causa ceciderit, etiam plerumque pro folio dimidius aureus, aliquando aureus si succinctè rem & quidem allegatis juribus ad rem facientibus absolverit.

§. 136.

Q. 86. Anné verò præter taxam laborum aut conventum salarium nihil planè liceat Doctori aut Advocato a cliente accipere? Hoc jura negant: honoraria enim modica intra summam centum aureorum licet pacisci

esset & aliquid pene modicum palmarii nomine, id est, si causam obtineat: Cornel. [illegible] l. 1. § *in honorariis ff. de var. & extraord. cogn.* Gail. 1. obs. 40. n. 2. Franc. [illegible] § [illegible]. Si Advocatus diceret clienti, dabis mihi decem pro Advocationis labore, & insuper alia viginti: sive si annuat cliens & viginti nomine palmarii promittat, utile erit pactum *d. l. 1. § 12. [illegible] nomine palmarii gl.* [illegible] sed si non sit facta pactio palmarii, sed cliens ultro & sponte ultra dictum salarium aliquid offerat, an Advocatus accipere possit? [illegible] Gutierrez *lib. 1. pract. quaest. 31. n. 1.* distinguit: aut vult dare lite pendente, aut finito ministerio: priore casu non licet accipere, cum ex coacta voluntate fieri praesumatur: clientuli enim lite pendente videntur omnia velle dare propter amorem litis, sicut infirmus propter timorem mortis: Posteriore omnino licet secura conscientia accipere aliquid ultra salarium oblatum, [illegible] quam [illegible], liberalitas [illegible] decet, quod ex amicitia & bene [illegible] est, [illegible] munusculo ad [illegible]: quam opinionem etiam defendit Al[illegible] *[illegible] 1. de [illegible] Sign. n. [illegible]*, in Legatio- Q. 37.

 oto

rito proditum est, non jure eum quicquam honorarii accipere, cum citra laborem & librorum revolutionem clienti consilio suo cavit, quod tamen ego non satis probo, nec receptum videtur, cùm jam eorundem labores & ærumnæ, quibus ars ista addicitur, præmio carere non debeant. Sed dum hæc ita decidunt JCti, video Theologos nostros inter se de hac quæstione concertare:
Q. 88. Dn D Balduinus Theologus judiciosissimus, & quem cæteris non injuria præfero, quòd ipsius scripta sapiant acutissimam mentem à se ipso potius, quàm aliorum instructionibus illustratam *L. 4. de Cas. Conscient. c. 12. cas. 6.* inhæret opinioni JCtorum, & distinguit ad eum planè modum, quo Gutierrez JCtus Hispanus, nimirum post judicium & latam sententiam aliquid honorarii loco, & pro adhibito studio in promovendo negotio Judici (idem est in Advocato & Patrono causæ) posse offerri & tanquam grati animi significationem tuto etiam posse accipi, modò non ad debitum exigatur, nec si nihil detur, ægrè feratur. E contra D. Brochmannus in *Syntagm. Theol. loc. de Magistratu Politico cap. 4. cas. conf. 11.* putat nec ante nec post latam sententiam

[illegible] an Judici accipere liceat donaria ar-
gumentis [illegible] 1. a generalitate prohibi-
tionis, quod Deus indistincte vetet munera.
2. [illegible] suspicari. 3. ne conscientiæ li-
bertas [illegible]. 4. ne corrumpatur ani-
mus [illegible]: sed argumenta hæc
[illegible] sententiam; Nam 1.
[illegible] principii: Hoc enim est
in quæstione [illegible] oblata post sententiam la-
tam, sint munera, de quibus scriptura lo-
quitur: Munera [illegible]
animo judicem: At post [illegible]
animus judicis [illegible]
E. illa loquuntur de muneribus ante senten-
tentiam datis. 2. Luditur Elencho acci-
dentis. Possunt enim mali homines etiam
optime cogitata & facta in suspicionem
falsam trahere. 4. Conscientiæ hic laqueus
non injicitur, cum dignus sit operarius mer-
cede sua, [illegible] de Judice & Ad-
vocato [illegible], qui avaritiæ inser-
[illegible], Deum timet: qui non facile litem [illegible]
[illegible], aut ideo etiam munera ante senten-
tiam acceptabit, quod si [illegible]
[illegible] judex & non justus. Sane [illegible]
[illegible] judicem [illegible],
& talem, qui publico salario abunde pro-

spectum sit: at tales hac calamitosissima rerum omnium confusione raros esse, & rariores illos, qui sufficientia ex fisco publico habeant salaria, non dicam an accipiant, fatebuntur omnes: De quo in florentissimo Daniæ regno, quo belli calamitas nondum omnium ædes ita penetravit, ut in Germania proh dolor tota die contingit, forsan nondum conqueri necesse habent, qui publica stipendia merentur: Refert Cl. Dn. Berneggerus Professor Argentinensis celeberrimus *in programmate funebri, quod Anno 1622. Joh. Nicolao Thorropio Dano scripsit*: Esse Regium stipendium Theologicum ad sexcentos nummos Imperiales à Cl. Academiæ Hafniensis Professoribus summe destinatum: Quid in Germania fiat, norunt omnes, hoc certè unico stipendio quindecim aut plures contenti esse cogerentur: Quæ ideo adducuntur, ut pateat Dn. D. Brockmannum præsupponere in Judice salarii ubertatem & amplitudinem, quo contentus alia donaria optimè recusare queat, sed hoc non ubivis locorum obtinere, multa dicasteria sine me attestabuntur.

§. 137.

Hoc certum est, Doctorem duobus con-

sulo-

lidem omisisset, qui actoris loco partem a-
gens, [illegible] inscriptione omissa infamem
fecit L. [illegible] §. [illegible] ff. qui not. infam. Se-
cus tamen, si in [illegible] factæ aut opinionis
[illegible] pro utraque parte diversis
[illegible] licere consulere voluit gl. in L. fin.
[illegible] ff. de postul. quod
tamen in foro conscientiæ admitti docet
[illegible] de Advoc. §. 17. Licet
enim ab [illegible] in causa in se defendere
[illegible]
potest [illegible] injusta, aut [illegible]
[illegible] ex quibus non tam [illegible],
quam necessarium est causa [illegible] :
Marq. Freher. JCtus doctissimus [illegible],
l. 3. c. 1. [illegible] & [illegible] Speculum
Gail. [illegible]

§. 118.

Et hæc fuerunt de officio Doctorum legum satis dicta: [illegible] autem supra §. [illegible], de Medicorum Doctorum officio quædam adferre dubia, quæ [illegible] decidenda, quod nunc faciam. Multa autem procedere non [illegible], quam [illegible] Doctorem Medicinæ ex quinque virtutibus, [illegible] cum decem [illegible] describam, ubi ceteroquin tractanda [illegible] potuerunt. Primò

ergò requiritur in ipso pietas & timor Dei, sine quo in nullis actionibus feliciter progredi potest omnis homo, ita & imprimis Medicus: Sacra siquidem res est Medicina *secundum Ecclesiastic. 38. v. 1. & sacra quæ* non nisi sacris ostenditur hominibus, dicente Hippocrate *lib. 1. de leg.* Manifestum autem est, quod ille, cujus mens est debilis, & cujus anima est pessima, non addiscit disciplinam scientiæ Medicæ, tantum abest ut antecellat & judicet aliquid eorum, de quibus Medici agunt, Galenus *libr. 1. de Criti. cap. 7.* addantur magni duo Medici Argentinenses D. D. Salmannus & D. D. Sebizius *in suis Orationibus in Jubilæo habitis.* Secundò requiritur, ut Medicinæ Doctor sit peritus in arte, & ferè in omni scibili expeditus, inprimis vero rerum naturalium scientissimum eum esse oportet, & in Anatomicis, Botanicis, Physiologicis, Astronomicis aliisq; scientiis probè versatum, de quo ego nunc ago, ad ipsos Medicos hæc remittens. Porrò quæro, si ex imperitia Medici ægrotus mortuus est, quomodo sit puniendus Medicus? Quæstio satis ardua, quidam eum ordinariæ pœnæ legis Corneliæ de sicariis subjiciunt: quod

Q. 39

quod in dolo videatur esse Medicus, qui assumit se peritum in arte, cum non sit. 2. *l. idemque juris §. fin. ff. ad L. Aquil.* ubi dicitur, neminem debere affectare id, in quo scit vel scire debet imperitiam suam alteri nocituram. Econtra alii ut Fr. à Ripa *in tr. de peste, de remed. ad cur. pest. n. 50.* cum extra ordinem puniendum arbitrantur, quod poena homicidii non teneatur, nisi qui illud dolo commisit: At imperitia culpæ, non dolo adscribitur *L. si quis fundi §. si quis ff. Locati.* Cui sententiæ adstipulatur Doctor Petrus Heigius, optimus & doctissimus JCtus, ut laudatur in Consiliis Altorffinis *Consil. 70. pag (mihi 470.) in quæst. [illegible] juris q. 26. n. 50, 5[illegible].* qui meminit anno 1[illegible]. mense Majo, quendam, qui se Paracelsi discipulum professus quidem, scientiæ autem Medicæ omnino ignarus periculosos morbos curandos susceperat, eiusa opera & morte insecuta, relegatione temporali punitum fuisse: Antonius Bullicus *ad Constit. Carolin. art. 134 pag. [illegible].* Bernhard. Ziegler. *ad eandem art. 134. p. 14[illegible].* Tiraquell. *de Nobil. c. 31. n. 15[illegible].* Besoldus *de vitæ & mortis consider. Polit. lib. 2. c. [illegible] n. 5.* Bockelius *in Synopsi. disp. 4. n. 19.* Lutherus d. centur.

3. c. 21. n. 55. Et cò magis hanc sententiam amplecti necesse est, cùm Carolina Constitutio d. art. 134. deciderit, So ein Artzt auß Unfleiß oder Unkunst vñ doch vnfürsetzlich jemand mit seiner Artzney tödtet/ erfindt sich dañ durch die Gelehrten vnd Verständigen der Artzney/ daß er leichtfertig vñ verwegenlich die Artzney mißbraucht / oder sich vnbegründeter vnd vnzuläßiger Artzney / die jhme nicht geziemet/ hat vnterstanden / vnd damit einem zum Todt Ursach geben / der soll nach gestalt vnd gelegenheit der Sachen vnd nach Rahtder Verständigen (id est arbitrarie) gestrafft / vnd in diesem fall allermeist Achtung gehabt werden auff leichtfertige Leut / die sich der Artzney vnterstehen vnd die mit keinem Grund gelernet haben. Hätt aber ein Artzt solche Tödtung williglich gethan / so were er als ein fürsetzlicher Mörder zu straffen.

Respondetur ergò ad contrarias rationes, quod prima loquatur de dolo præsumto, at Lex Cornelia de sicariis dolum verum in homicida exigit, *l. 1. in pr. ff. ad L. Cornel. de sicariis.* At imperitia & negligen-

in ea disparitate imperitior, eaq; in criminalibus causis vox dolo nunquam solet comparari, *l. in lege 7. ff. ad L. Cornel. de sicar.* [illegible] eadem ratione respondetur communi [illegible], non enim quaeritur, an imperitus affectare debeat id quod nescit: sed hoc quaeritur potius, an imperitus delinquens quomodo puniatur, distinguendo inter ordinariam, non vero ordinariam adversus ipsum poenam esse decernendam, de qua quaestione in illa lege non agitur.

§. 150.

Tertio requiritur in Medico Doctore, ut sit diligens: sola namque scientia non sufficit, si ea cum solertia non sit coniuncta c. [illegible] debet ergo diligenter investigare morbum aegroti, praeparare bonam Medicinam, in qua non adhibere, corruptas & vetustas species exterminare. Plurimi [illegible] quotidie operantibus [illegible] & [illegible] periculum [illegible] subesse intelligat. Nullo autem modo permittat fieri, ut [illegible] aegroti [illegible] cura protrahatur, [illegible] pecunia ab aegroto, [illegible]

potè quod pœnam incurrit *L. si Medicus 3. ff. de variis & extraordinar. cognit.* Melius etiam rectiusq; facturus est si mortem prænoscens ægrotantis vicinam, ei denunciet, quo ad salutem animæ, ægrotans se accuratius præparet, & dispositionem rerum suarum rectius procuret, sicuti latius deducit Speckhan *Cent. 1. qq. Juris q. 29.* & seq.

Quartò non debet esse ληπ]ικὸς sed μετ]ρίως accipere recompensas: ubi quæritur,

Q. 90. An Medicus teneatur gratis, an vero non nisi ob condignam mercedem mederi? Contrarium videtur suadere 1. Exemplum Giezi, qui, cum gratiam sanitatis Naamano Syro vendidisset, eandem Elisæo vindicante leprosus factus amisit *Reg. lib. 4. c. 5. v. 16 c. qui studet 1. q. 1.* 2. Dictum Salomonis *Proverb. 23. v. 23. Noli vendere sapientiam, doctrinam & intelligentiam, gratis accepistis, gratis date.* Resp. autem salarium Medico pro cura debitum non dari in pretium sanitatis, quæ unicè à Deo venit, sed in recompensam laboris, quo se suosq; digne alat *gloss. ad d. c. qui studet 1. q. 1.* & ideo Elisæus *d. l. v. 16* non accipere voluit munera, ne videretur sanationem vendere pretio, & sic scandalum præbere: extra quem

[illegible] licet pio Doctori [illegible] [illegible], [illegible] cum ab illis [illegible] [illegible] qui abundant divitiis, sicut notat [illegible] *ad libr. [illegible]* [illegible] ipsam artem Medicam non debemus [illegible], & vendere [illegible] artem Medica [illegible] non liceat? quamvis [illegible] requirere videatur, ut ipse [illegible] honores Medicum [illegible] *ibi* [illegible] *q. 5.* [illegible] honeste accipiantur, quæ tamen [illegible] petuntur, & hac de causa, quæ Doctoribus debentur præmia, honoraria dicuntur, non mercedes *L. 1. §. [illegible] & §. in honorar. ff. de [illegible] & extraord. cogn.* Affirmative ergo omnino acceptamus, sicut Everh. Speculator *Cent. 1. q. 55* latius deducit, quo me refero. Sed si ægrotus fiat recidivus, quæritur an novum honorarium debeatur Doctori Medico? Negat Speculator *[illegible] de salariis [illegible] p. 261.* & [illegible] *de consil. [illegible]* [illegible] quia Medico non debeatur salarium, nisi infirmo ad sanitatem reducto: Atque ægrotus recidivans [illegible] non est [illegible]: quod præjudicium [illegible] Camer [illegible] Q. 51.

[illegible]

firmat Mynsing. *Cent. 3. obs. 7. n. 2.* II, quod non videatur curasse, qui morbum tantum suspendit & cessare fecit: E contra supra dictus Speckhan *d. cent. quæst. 31.* fœdere trium distinctionum rem componit, 1. aut infirmitas ista ex iisdem humoribus & pristina causa recurrit, aut ex nova causa. Priore casu novum salarium reposcere nequit Medicus, posteriore vero optime: 2. videndum an culpa ægroti, an vero Medici morbus restauratus: si culpa ægroti, ut quòd diætam neglexerit aut contra præcepta Medici peccaverit, novum debetur salarium, posteriore casu vero non debetur: 3. Considerandum an morbus ex intervallo, an in continenti redierit: Posteriori casu debetur novum salarium, priore non.

Q. 92. Quando autem salarium debeatur Medico, an in principio curæ assumtæ, an in fine? In fine demum deberi putat Schneidew. *ad §. tripli. num. 10. J. de action.* Bessold. *de vita & mort. consider. Polit. l. 2. c. 2. n. 3.* quam tamen opinionem, licet communem deridet Zasius *in §. tripli. J. de action. in fin. dicens:* quod si verum esset, Medici non incederent tam splendidis & purpureis vestibus, qui semper, sive morbi

[illegible], sive sanetur infirmus, æqualiter salari-um [illegible] ægre dum dolet: proverbii loco Medicis [illegible]. Videatur Bernardus Speculat. 4. part. 6. q. 20. qui etiam q. 20. [illegible] duas alias attingit, quantum sa-larii [illegible] Medicis tribuendum? Et si Me-dicus per locorum distantiam per triduum in itinere commorari deberet, absolvat autem iter uno die, an unius vel trium die-rum salarium petere possit? quas ibi vi-dere licebit. Illud monendum est secun-dum leges nostras Imperiales Medico du-rante infirmitate cum infirmo contrahere non licere. *L. 1. ff. de extraordin. cognit. L. 9. C. de profess. & Medic. L. 6. §. 1. C. de postul.* Chilian König *in process. tit. de Advocat. L. idem juris 7. L. 9. §. 1. ubi persuasum me-dicamentum infuderit ore vel Clystere ff. ad L. Aquil.*

Quinta virtus Medici est, ut sit taciturnus & nullo modo loquax:

[illegible]
Medicus garrulus ægrotanti iterum mor-bus.

Unde putant per contrarium in jure *L. [illegible] in princ. C. de Episc. [illegible]*, quoniam videlicet ut ibi Accurs. dicit

multa

multas habent parabolas, quod in quiliq; loquacior est, ita doctior Medicus vulgi sententia & opinione existat. sed hanc non esse veram Etymologiam vocis parabolani, pluribus demonstravit Tiraquell *de Nobil. c. 31. n. 415. & seqq.* & ex eo Speckhan *Cent. 1. qq. Juris q. 93.* In juramento medicorum addit Hippocrates, ne ægrotorum secreta vitia detegant, teste Petro Gregor. Tholosano *L. 17. de Republ. c. 4. n. 8.*

CAPUT XIX.

De Actionibus Doctoribus ad sui status defensionem competentibus.

§. 140.

POsteaquam Doctorum jura & privilegia aliæque immunitates plena manu tradita: Commodè se offert ea nunc tractatio, per quæ remedia statum, jura & privilegia sua defendere queant: Doctoratus igitur, cùm sit dignitas, & ideo jus incorporale personæ cohærens, pro ea vindicanda prodita sunt actiones reales & interdicta possessoria: Ita ergo respiciunt actiones Doctoris gradum vel ejusdem annexa privilegia & commoda: Quum ergo

ergò dignitas Doctoratus vel annullari aut opprimi, vel non eo modo coli & vestiri vari, quo summi Principes coli convenit: habet locum Consistoria utilis, item actiones praeiudiciales; nam actio confessoria & negatoria pro quibuscunq; rebus incorporalibus competunt. Rulandus *de commiss. & commissar. p. 3. l. 3. c. 11. n. 5.* Cothman. *resp. 32. n. 21. libr. 1.* Item quoties alicui plane negatur Doctoratus dignitas personaliter, actio praeiudicialis utilis instituenda est *l. 1. [illegible] ff. de R. V.* scil. neq; possessione sit spoliatus. [illegible] habetur saltem, exerceri potest *ex L. diffamari C. de ingen. & manum.* ad restitutionem honoris ubi notant in causis Nobilium *Gail. 1. obs. 10. n. 2.* Mynsing. *1. obs. 12. n. 2.* Habet enim remedium istud locum in diffamatione qualibet, quodq; in Camera Imperiali diffamatus ratione nobilitatis vel alius cuiuscunque dignitatis, processus impetrare possit, tradit Josias Nolden *de statu nobilium c. 16. n. 10. 11. & 25.* Sicut & actio injuriarum locum sibi vendicat tum, quando Doctori obiicitur, quod non sit Doctor, quod non gaudeat juribus singularibus Doctorum ordini indultis, contra hunc sugillatorem

rem actio injuriarum intentari possit, arg. *L. 1. §. 1. & 2 ff. de injur. & famos. libell.*

Q. 95. Quæritur hic, an ex L. diffamari etiam agi possit, qui adversum aliquem Doctorem his verbis insurgit: Sum te doctior, aut magis, aut dignior Doctor? Affirmat Farinacius *p. 3. praxis criminal. q. 1*[illegible] quando enim, uter doctior (aut nobilior, in quibus terminis Farinacius versatur) contenditur, satis dicitur infamari & injuriatus ille, qui minus doctor affirmatur. Ideo considera, ait ille, benè credere non esse injuriam, si quis alteri diceret, quod est doctor & probus prout ipse, quia tunc sic dicendo alterius honori & dignitati non præjudicat, licet forsan faciat se magis Doctorem quàm sit, si adderet verbum plus, tunc non video, quomodo possit injuriarum pœnam effugere, cum sic dicendo illius dignitati præjudicet; sed rectius negatur a Joh. Harpprechto *ad §. injuria* [illegible] *n. 13*[illegible] *ff. de injur.* Qui enim alterum se honestiorem dicit, is ei nobilitatem vel dignitatem Doctoratus non negat, sed falso comparat, quod verum esse potest. Nomen autem comparativum semper summum positivum includit & præsupponit. Quod

bonu

bono melius est & ipsum quoque bonum est L. ubi autem. §. usq; adeo ff. de V. Obligationibus.

Quando autem Doctores in publicis congressibus post plebeios collocantur, anné injuriarum actione agere possint? Negatur ab Hartmanno Hartmanni lib. 2. Obs. pract. 4. n. 2. tit. 49. per L. expressam 15. §. 4. ff. de injur. quamvis enim contumeliæ causa quidem fiat, multum tamen interest contumeliæ causa quid facere & aliquid in honorem alicujus committere: Contumelia est affectus in hoc passu, injuria vero non notatus: Bl. quidem in L. observ. §. nec quam. ff. de off. Proconsul. videtur affirmare, quod ille qui vult turbare ordinem in sedendo, incedendo atq; vocando, teneatur actione injuriarum, & quod possit ei de facto resisti, quia nemo tenetur injuriam pati, vel parvi pensionem proprii honoris arg. L. 1. in pr. ff. de postul. sed petitio principii committitur, in quæstione enim est, an injuria commissa sit. Potest autem implorari officium Judicis, ut inhibeatur hoc indecorum c. 1. de major. & obed. L. 1. & 2. C. ut dignitat. ordo servetur. Gail. 1. obs. 26. n. 11. Farinacius cons. crimin. 92. n. 8. lib. 1. Q. 90.

Interdictum vero utile uti possidetis

maximè etiam prodest, quando aliquis turbatur in sua dignitate, & ita Doctor in suis honoribus doctoralibus: Etsi enim interdictum uti possidetis tantùm habere locum videtur in rebus corporalibus & immobilibus *L. 1. §. 1. ff. uti possidet.* tamen utile interdictum uti possidetis etiam turbato in aliquo jure incorporali succurrit *arg. L. ff. uti possid. teste Gail. de pignor. obs. ult. in fin.* Schurf. *conf. 78. n. 5.* Cent. 1. Casp. Klocken. *de contribut. seu collect. Imperij n. 77.* Anton. Gomez. *ad L. Tauri. 45. n. 17.* Schneidevv. *ad §. retinend. J. de interdict. t. de interdict. uti possid. n. 19. & 25. per text. in c. licet 9. de probat. L. sicut. §. Arist. 5 inf. ff. si servit. vindicet Jur.* Cùm jura & incorporales res immobilibus annumerentur *L. 2. in pr. L. 8. §. 5. ff. si serv. vindic. L. ubi Gothofr. C. de servitut.*
Q. 95. Quæritur autem, si Doctor turbatus in sua dignitate, interim mortuus sit, anne filii & heredes nihilominus utili interdicto uti possidetis agere possint? Joh. Oldendorpius *cl. 2. act. 4. n.* simpliciter affirmat id heredibus possessoris molestati dari, Negativa autem verior est: Licet enim in heredem adita hereditate omnia jura defuncti activè & passivè transeant,

enim, possessio tamen nisi naturaliter comprehensa sit, ad heredem non pertinet *l. cum heredes. ff. de acq. poss.* Si ergo heredum nullus doctorea dignitate fulgeat, frustra experientur, quod si filius quidem sit in possessione Doctoralium honorum, non eos tamen quasi heres, sed ex propria persona acquisivit, & ideò æque ac alius hoc interdicto experiri nequit: heredibus autem alio modo subvenitur.

§. [illegible].

Et ita agimus quando, quoad gradum ipsum turbati sumus: Si verò circa privilegia, quod sæpè contingit, molestamur, commodior via non est, quàm ut citatio ad videndum se incidisse in pœnam privilegio, huic vel illi ab Imperatoribus Doctoribus concesso insertam in Imp. Camera extrahatur, ut observatum in causa D. Glocken contra D. Eggelspach, *teste Autore præjudicior. collectaneor. Cameral. verb. privilegia.* Si verò privilegia concessa non habeant insertam pœnam specificam, sed generalem, agi potest condictione ex lege, eo quod privilegium vim legis habeat. *§. sed & quod. Inst. de J. N. G. & Civil.* vel ex constitutione Imperiali, in qua privilegii

tenor comprehensus est: Non autem semper ad pœnam privilegii violati agitur, sed aliis quoq; actionibus experiri concessum est. Nam pro confirmatione privilegii potest nobile officium Judicis implorari, & actio injuriarum institui (quæ ut cuivis concessa, ita in eo differentia posita est, quod in dignitate constituti injurias solent illatas extensius taxare; sicuti novum non est, ut Doctor injuria affectus verbali suam æstimationem injuriæ ad mille Rhenenses fecerit) vel etiam actio ex L. Aquilia, si rebus Doctoris detrimentum illatum sit, tentari.

§. 142.

Quales autem actiones Doctoribus pro salario deservito proditæ sint, videndum est: Nonnunquam competit actio Locati per *L. operis 38. ff. Locati, L. salarium ... ff. mand.* Condictio item certi generalis, actio ex stipulatu, cum incertum quid in stipulationem deductum est: Actio etiam in factum competit teste *Alex. ad L. 1. in pr. ff. de extraord. cognit.* Condictio *L. unica C. de suffrag.* tunc competit, ubi nulla stipulatio, sed nudum pactum inter Doctorem & alium intervenit: Quod si nihil penitus inter ...

voca-

vocatum & clientem, inter Medicum & patientem conventum non sit, Judicis officium implorari debet, qui æstimabit, quanti fuerint operæ illorum, & quæ sit consuetudo loci, Schneidevv. *ad §. ampli. n. 9. Inst. de action. & §. fin. n. 1. Inst. Mandati.* Dn. D. Stamm. *de servitut. personal. lib. 2. c. 11. n. 11.* allegans Justinianum, qui Advocatis, ne post gloriosissimos Advocatiæ labores egeni exeant, sexcentos quotannis solatii loco solvere jussit *in L. pro Zenone §. sexcent. C. de advoc. div. Jud.* ubi Judex etiam quovis modo curare debet, ne debitum nummus propter laborem competens surripiatur, cùm officium suum nemini damnosum esse debeat *L. 7. ff. quemadmodum test. aper. L. si servum 61. §. quod verò. ff. de furt.* nec quidem in publicis muneribus *L. videlicet. ff. ex quib. caus. major.* Sicuti nec fides sua cuiquam debet esse nociva *L. 1. §. 2 ff. ad SC. Trebell.* Etsi hodie eò devenerit, ut gratis plura faciant, aut facere coguntur Advocati & Doctores Medici, & locum habeant versus illi *in gl. in cum Marthæ, extra de celebrat. missar.* allegati:

Temporibus nostris quicunque placere laborat,
Det, capiat, quærat, plurima, pauca, nihil.

Quando autem Doctor in defensionem sui clientis proprios erogavit sumptus, & Medicus medicamenta sua exhibuit: & refusio impensarum detrectari vult, tunc habet locum actio mandati *arg. L. si qui §. impendia ff. Mandat* Pruckman *consil.* ... *144. vol. 1.* Oldendorp *cl. act. 4. act.* ... *contraria n. 1.* Mager *de Advocatia* ... *14. n. 365. usque ad 371.* Quin etiam hoc in casu competere videtur actio negotiorum gestorum contraria ad repetendum id, quod necessario impenderunt, vel utiliter, sed non voluptatis causa, *L. ex duobus in princ. ff. Negot. gestor. L. quæ utiliter. in pr. eod. Ubi Paulus: Si quis aliena negotia gerens, plus, quàm oportet, impenderit, recuperaturum eum, id quod præstari debuit.* Si enim is, qui obtulisset se negotiis gerendis, nullam esset actionem habiturus de eo, quod de suo utiliter impendisset *L. 5. in princ. §. idem autem. ff. de Obl. & Act.* vel etiam iis non subveniendum esset, qui pro aliis in molestia fuerunt secundum *Novell. 4. c. 1. ver. sitq. solutio.* tùm non solùm multorum negotia disperirent *§. 1. v. idq. utilitatis causa Inst. de Obl. quæ ex quasi contractu.* verùm etiam quodammodo commerciis interciperetur

[illegible] arg. L. quæsi[illegible]. §. 1. ff. de Minorib.

Anne autem Doctor Advocatus retinere possit Acta, vel Medicus retro accipere medicamenta jam porrecta, ob non solutum honorarium? Et ita putat Andr. Gail. *2. obs. 12. n. 5. per text. in L. colonus ff. de vi & vi arm.* negat vero Antonius Capycius *decis. Neapolitan. [illegible]* ubi ait, Procuratores, Judices & Advocati non possunt pro eorum mercede retinere scripturas vel instrumenta eis tradita: Adducit autem text. *in L. fin. C. commod. [illegible]tu debiti, restitutio commodati non probabiliter recusatur:* Sed Resp. hanc L. loqui, in commodato, ubi certum est commodatarium teneri de re restituenda, sed acta non dantur ut commodatum, sed potius sunt expensi labores in rem facti, & ita labores Advocati quos vendidit nondum accepto pretio. Vendere enim possunt Advocati sua consilia aut ad minimum locare *R[illegible] in aureo suo tract. libell. rubr. de contr. [illegible] qui desid. C. de [illegible] n. 4.* Speckhan *cent. [illegible] class. 4. q. 44. n. [illegible].* Ultimo & hoc monendum, Doctores ratione deserviti salarii jus prælationis in concursu creditorum

Quæst.

habere, ſicut textus de Medicis clarus eſt *in L. 4. C. de petit. hered. L. 3. C. de religioſ. & ſumpt. fun.* de Advocatis *in L. Advocati 4. C. de adv. div. jud.* proceſſus etiam in exigendis ſalariis eſt ſummarius & executivus, in quo nulla moratoria exceptio admittitur ut attenditur Daniel Mollerus *lib. 4. ſemeſtr. c. 6. n. 2.* Et tantum de actionibus Doctoribus competentibus, ubi ferè ſine ullo certo Duce, in indagandis hiſce actionum generibus res tentanda fuit, veniam eo magis promerituri, ſi non exactius & acu rem tetigerimus.

Caput XX.

De affinibus ſeu cognatis Doctorum & quibus perſonis comparentur.

§. 143.

HAud inſolenne eſt, materiam aliquam aptè digerentibus & tractantibus eidem locum à ſimilibus & comparatis applicare, non quod ille ad explanationem rei neceſſarius ſit, ſed ut declarationi inſerviat, Inſcitiam enim ſapit, ſimilia ſive cognata non diſcernere, præſertim ubi vulgariter ferè interdum pro ſimilibus accepta

ptam

possunt, quæ tamen similia non sunt, aut ita similia sunt, ut tamen etiam dissimilia esse possint. Imperatores varios honorum gradus [illegible] merentibus in utraq; militia togata & armata contulere, qui ut ab uno [illegible] per canales varios [illegible] in varios etiam [illegible] = Et eundem Doctoribus primo [illegible] sunt EQVITES AURATI: Nam respectu causæ efficientis, habent unum eundemq; datorem, summum Imperii Principem, Cæsarem Augustissimum. Certissimum enim est, uti nullus Doctor absq; auctoritate Imperatoria creari potest, ita & nullus eques absq; Cæsaris voluntate declaratur, aut se pro tali gerere potest, *arg. L. un. C. de Equest. dignit.* Et quemadmodum respectu causæ materialis nullus infamis admittitur ad doctoratum [illegible] ita & infamis non fit Eques. Sic enim apud Goldastum *in* Politischen Reichshändlen *p.* [illegible] *legitur*, daß keiner zum Ritter soll geschlagen werden/ welcher eine offene Übelthat/die unläugbar ist/oder bezeuget wider seine Ehr gethan/ der soll nicht geschlagen werden. Eques etiam præsupponit dignitatem &

meritum, quòd animosè hostem adortus præmii loco à summo Principe hunc honorem obtinuerit; Ita enim *gloss. jur. Saxonici libr. 1. art. 20. in princip.* habet: Ein Ritter soll schwören den Ayd/daß er den Todt nicht förchten wölle/zu beschirmen Wittwen vnd Waysen/vnd da es sich zu beschirmen gebührt. Idem & in Doctore requiritur, ut accurato studio litterarum gradum promeritus dicatur, cùm indignus Doctor etiam creatus, Doctoreis tamen privilegiis non gaudeat, Tholosanus *lib. 9. de Republ c. 9. n. 9.* Nolden *de statu nobilium c. 5. n. 40. vide suprà c. 14. §. 91.* Utrumque incumbit Rempubl. pro virili sua defendere consilio & auxilio præstò adesse: armis eam decorare & legibus armare, & hæ duæ posteriores à forma & fine sunt desumptæ similitudines: Quibus accedit quinta ab adjunctis ceremoniis. Ut enim Doctoribus imponitur birettum, digito adaptatur annulus aureus, traditur liber, *ut proximo cap. 21.* pluribus demonstrabitur: Ita & Equitibus declaratis ceremoniæ loco gladius porrigitur, torques collo circundatur, Martin. Crusius *in Paralipomen. Annal. Svev. c. 32. p. 87.* postquam eorum humeri evaginato gla-

[illegible] pertusi sunt, Nold. *de [illegible]* Antiquitus enim Equi[illegible] aurei, hodie ve[illegible] torques, unde & [illegible] dicuntur: Est etiam insi[illegible] modo rubra modo al[illegible] secundum varios ordines Equitum, qui à Principibus diversis instituti fuerunt quorum catalogum recensent Matth. Stephani *L. 2. de Jurisd. [illegible] memb. [illegible] n. 1[illegible]. & seqq.* Joh. Limnaeus, *[illegible] de Jur. publ.* [illegible] *n. 11.* Besoldus *in Thesaur. [illegible]* [illegible] *& anonymus sub titulo Discursus Historico-Politici de Equestribus ordinibus [illegible] anno 1623. editi.* Est & ea similitudo, quod quemadmodum nullus Doctor nascitur, sic neque Eques: & quemadmodum nemo Doctorem procreat, ita & eques parens, filium non procreat equitem, quemadmodum [illegible] nobilem, imo nec Imperator, qui Imperator factus Eques est, licet summum dignitatis gradum obtineat, nisi Equitem se creari ab alio patiatur: [illegible] VVilhelmus Comes Hollandiae licet designatus Romanorum Rex, tamen secundum [illegible] Christicolarum Imperatorum [illegible] Eques fieri voluit, antequam Aquisgra-

ad

ni diadema Regni susciperet, Goldastus *Tom. 3 Constit. Imp. pag. 400.* Quamvis hodie vix teneat, quod de Imperatore dictum est: Hanc verò convenientiam ex codicillis Imperialibus, quibus Cæsarea Majestas in attribuendo Equestri splendore utitur, videre licet plerumq; ita conceptis: *Tenore presenti nostro diplomate & de plenitudine nostræ Cæsareæ potestatis militem seu equitem auratum facimus & creamus, ac titulo & dignitate militari decoramus, & ad statum & ordinem militarem assumimus; Militaris quoque cinguli & balthei decore fascibusq́; & ornamento auratæ militiæ insignimus, & [illegible] gladio accingimus, ac aliorum militum numero & consortio clementer adscribimus & aggregamus, decernentes, quod deinceps ubique locorum pro vero milite habearis & honoreris, possis & debeas pro hujusmodi [illegible] dignitatis ornamento torquibus, gladiis, [illegible], vestibus, phaleris seu equorum ornamentis aureis cæterisq́; omnibus & singulis privilegiis, gratiis & dignitatibus frui, quibus veri strenui per nos stricto ense facti & creati milites utuntur:* In quo diplomate, similitudo ex efficiente, formali & finali causa & adjunctis egregiè ducet, quam habent Equi-

tes & Doctores: Quippe assimiles sunt Equites & Doctores respectu temporis: Equestris enim dignitas sicut & Doctoratus non transit ad heredes, Besoldus d. tr. l. Civium negot. 2. c. 10. n. 13. Atq; hæc de equitibus nostri seculi dicta sufficiant. Sunt autem viri docti, ut Hadrianus Junius lib. 5. animadversorum c. 11. & Jacobus Pontanus in Progymnasm. vol. 3. progymnasmate 83. qui doctoralem lauream conferendi ritum, non multum diversum faciunt a Græcorum agonibus: 1. Ut enim qui olim in Stadii curriculo victor evaserat, ferebat non plebeio quovis, sed Agonothetis solis decernentibus: Ita Doctor decursu studiorum meri laborum præmium in publico gloriosum esse ejus lauream sibi debitam accipit, non a trivialis Minervæ hominibus, verum a Doctorum Judicatorio Senatu: 2. Tanti Olympiacum suum oleastrum fecerunt Græci, ut præter ingenuos ad exercendi cursus munus nullum admitterent: Ita & ad hanc Doctoralem mercedem aspirare nemo potest, qui non dignus deprehensus, & judicii aleam subierit, & ut sibi omnem viam ad hunc aspirandi honorem præclusam esse certò sciant.

Cum

§. 144.

Cum Doctoribus etiam concordare videntur in multis COMITES PALATINI IN SPECIE, & ut Noldenius putat *de Nob. lib. c. 2. n. 21* κα[...]αχηρησικῶς sic dicti: habent enim ea etiam penè ubivis cum Doctoribus communia. A solo enim Imperatore, vel immediatè vel mediatè, quibus hoc jus specialiter ab Imperatore indultum est, ut narratur de familia Comitum Antiquissimæ Prosapiæ de Ortenburg, & de familia Amadeorum Dn. Limnæus *l. 4. de Jur. Publ. c. 4. n. 76.*) creantur Comites Palatii Lateranensis, seu curiæ vel aulæ Cæsareæ, cum hoc jus inter reservata Imperatoris referatur; Ut etiam scitè David Peifferus JC. & Cancellarius Saxonicus in carmine gratulatorio de Comitiva Nicolai Reusneri cecinit:

Ille (Imperator) Palatino solus donatur honore,
Quem titulis tantis judicat esse parem.

Et creantur intuitu virtutis, eruditionis & præclarissimorum meritorum, per text. in *L. un. C. de Professorib. qui in urbe Constantinop. docentes ex lege meruerunt Comitivam ibi, cùm ad viginti annos &c. professionem suam exercentes*: Et mox: *Si laudabilem in se pro-*

se probis moribus [illegible] *esse monstraverint, & docendi peritiam & facultatem* [illegible] *interpretandi* [illegible] *differendi se habere patefecerint.* Instituuntur etiam aliàs speciali & solemni, prout Imperatori visum fuerit: Si quis verò alius ab Imperatore hanc potestatem obtinuerit, ut plurimum mactatos Comitiva sua bene meritos in solenni consessu actum perficere solet, ubi Orationes hinc & inde instituuntur, ut ex actu hujusmodi Patavii anno 1600. die 15. Decembr. [illegible] Ferrandi de Amaris habito constare asserit Sagittarius *de Comitis Palatinis n. 8. lit. B. & n. 10. lit. B.* Dignitas etiam est personalis hæc Comitiva, & non transit ad heredes, sed cum persona extinguitur, Matth. Stephani *de Jurisd. Imperij l. 2. p. 1. c. 4. membr. 1. n. 30*, nisi speciali privilegio Imperator hoc ad filios extenderit, quod quidem rarissime fit: Et quantum mihi constat, illud solum exemplum dari potest in Georgio Obrechto JCto Argentoratensi, quem Imp. Rudolphus II. laudatissimæ memoriæ anno 1602. una cum filio unico Johanne Thoma Comitem Palatinum creavit, verba diplomatis sunt: Te Georgium Obrechtum, simul & filium

tuum

tuum unicum Johannem Thomam Oberechtum, post obitum tuum Sacri Lateranensis Palatii aulæq; nostræ Cæsareæ Comites fecimus, creavimus &c. Aliud patet in Johanne Cratone à Crafftheim trium Impp. Archiatro Matth. Dresserus *in Orat. de Cratone*, & Matth. Stephani *l. 2. ... de Jurisd. Imperij c. 6. m. 1. n. 27. & 28.* Ex quibus ad amussim patet, Comitum Palatinorum dignitatem in multis Doctorali esse conformem, aut certè non parum difformem.

§. 145.

Quæ autem modò dicta sunt de Equitibus & Comitibus Palatinis, ea repeti possunt in CIVIBUS ROMANIS, quorum honor æquè non multùm à Doctorali distat. Etsi enim non ab Imperatore detur, sed à Magistratu antiquissimæ urbis Romæ, tamen propter meritum scientiæ, eruditionis aut aliarum virtutum honoris causa datur, idemq; personaliter, quo mactatus Reipubl. Romanæ inposterum inserviat & conducat, & videmus sæpius concurrere Equestrem, Comitivæ & Civitatis Romanæ honorem cum Doctorali in uno subjecto; Ideoq; eò magis & hic honor

hoc

hoc loco surdis auribus præteriri non debuit; Et quoniam hoc jus civitatis Romanæ non multis est cognitum, curæ pretium me factur**ũ** arbitratus sum, si propter juniores formulam ejusmodi concessi juris Civitatis Romanæ subnecterē; Hubertus Golzius Vir doctissimus & præsertim antiquitatum monetalium peritissimus Venloæ in Ducatu Juliacensi natus à S. P. Q. R singulari exemplo civitate Romana est donatus: Cujus SCti exemplar tale est, ut refertur à Melchiore Adami *in vita Goltzii pag. 316* Stephanus Paparonius, Hieronymus Grossus, & Hieronymus Bubalus Almæ URBIS COSS: ad posteritatis monumentum his literis scire omnes volumus, inter præclara majorum Romanorum instituta illud fuisse præclarissimum insignes scilicet virtute & probitate Viros augendæ Reipubl. gratia civitate donare, ut præstantissimis civibus aucta domi forisq; omnium nationum res gestas superaret, quorum nos imitatione atq; exemplo Pyrrho Tario J. U. D, Hectore Muttinio, Vincentio Rubeo tribus ex quatuor viris Civitatis donandæ frequentiq; Senatu assidentibus, Hubertum Golzium Venlonianum benè de Re-
 publ.

publ Romana meritum, cujusq; virtus singularisq; erga Romanum nomen observantia cum præclarissimorum civium testimonio, tum editis nuper scriptis Senatui planè claruit, civem Romanum ex SC. creavimus, creatum in Senatum venire, Magistratus gerere, Jus ferendi suffragii habere, sacerdotia obtinere, bona ejus libera atq; immunia esse, cæterisq; Romanorum Civium honoribus atq; privilegiis honestari, quibus illi fruuntur, qui cives Romani nati, aut jure optumo facti sunt, decrevimus & censuimus, ea tamen lege, ut Urbem Romam, sicut optimum quemq; civem decet, sua virtute attollat fideliter, à quocunq; vexante tueatur, Jura Pontificia Romanis concessa atq; SCta observet Romanosque omni dilectione prosequatur: Dantes Scribis S. P. Q R. autoritatem, fidei ergò atque ad perpetuam posteritatis memoriam acta hæc atq; decreta in publicas tabb. subscriptione referre cum sigillis S. P. Q R. appendicibus: Datum in Palatio Capitolino VII. Idus Maii anno M D LXVII.

Julius Horologius } S.P.Q.R. Scribæ.
Horatius Fuscus }

Hoc jus civitatis Romanæ tributum fuisse Michaëli Montano Gallorum Senecæ testis est ipse *lib. 3 de Essais. c 9.* Paulo Melisso Schedio. Joh Jacob Grassero Theologo Basiliensi, Joh. Baptistæ Scheibelio aliisq; pluribus dudum constabat: videatur Besoldus *de jure Ordinibusq; civium dissert. 2. c. 3. n. 13.*

§. 140.

Et hæc fuerunt affinia remota: sequuntur propinquiora illa, nempe quæ in umbilico scholasticorum graduum simul hærent, & cum Doctoribus multa, imò penè omnia communia habent: Et sunt LICENTIATI, MAGISTRI & BACCALAUREI singularum facultatum, de illis priore loco nunc dicendum erit. Licentiati nomen habent non exinde, quasi licentiam agendi habeant, quicquid velint, sed a Licentia, quam petunt ab Academia, assequendi gradum Doctoralem, vel quòd licentiam docendi habeant, Alciatus *lib. 8. parerg. juris. c. 10*, eos propter consummatiorem doctrinam licentiam habere putat, doctoralia insignia suscipiendi, unde & Licentiatos dici solo insignium honore à Magistris differentes. Licentiatos

tos ex eo dici putat Stephani *d. Academ. c. 14. n. 95.* quòd licentiam habeant docto-randi quándo velint: Duarenus putat, eruditius Licentiatum appellari posse Prodoctorem vel μελλοδιδάσκαλον *lib. 5. de benef. Eccles. c. 12.* Alciatus *dicto modò loco* & Forsterus *in histor. Juris lib. 3. c. 3. n. 7.* cum illis comparant, qui olim Justiniano προλύται dicebantur, & Codicem legere & subtiliter intelligere cogebantur: Atq; ut propriè sciamus, quam affinitatem habeant Licentiati cum Doctoribus, est ante omnia indagandum in diversitatem nominis: Duplices enim hodie habemus Licentiatos, aut qui potius tales dici affectant: Quidam dam enim sunt promoti Licentiati, qui titulum Licentiati inauguratione publicâ legitimè nancifcuntur: quidam verò & Licentiati dicũtur aut ita potius dici gestiunt, qui ad Doctoris contendentes gradũ examina & alia omnia sustinuerunt, atq; aliud nunc reliquũ haud habent, quàm ut solennitate publica renuncientur Doctores, quos utplurimùm Candidatos nominant: in cujus vocis originem inquirit Besold. *disc. de*
Q. 97. *Stud. Mag. c. 4. p. 57.* Nunc ergò quæritur, Utrum ambo sic dicti Licentiati privilegiis
Docto-

Doctoralibus gaudeant? Posteriores cum publica non fuerint solennitate renunciati Licentiati, haud quaquam gradum habēt, & potius abusivè & affectatè sic dicuntur: Matth Stephani *d. l. n. 106.* expresse habet, ad consequendum titulum & gradum Licentiati non sufficere examinatum quem esse & publicè disputasse, ad id ut fruatur privilegiis omnibus Doctoribus competentibus, & ut ex suprema cathedra præsidis partes in disputatione obtineat: sed requiri ad id solennem actum promotionis, quem sequitur Dn. Limnæus *libr. 8. d. Jur. publ. c. 8. n. 43.* & Gegor. Ritterus *de Homag. c. 5. n. 96.* ubi (ait) eos, qui disputationem solummodò inauguralem habuerunt, & examen legitimè sustinuerunt, non Licentiatos, sed Candidatos tantùm dicendos esse, undè palàm est, iis etiam nulla omninò competere privilegia: sed promoti Licentiati habent eadem ferè cum Dd. privilegia. Negant quidem & hoc Signorolus de Homodeis *conf. 51.* D. D. Martinus Benckendorffius *in L. 1. membr. 2. p. 4. n. 27. verb. licentia. ff. de R. J.* qui arbitrantur Licentiatos etiam promotos, non habere potestatem respondendi de jure, neq; eorum

 tantam

tantam esse dignitatem, quantam promotorum Doctorum, sed ipsos pro scholaribus saltem haberi, neq; officium Doctoris in se recipere posse, nec administrare ea, quæ Doctoribus singulariter sunt commissa; quibus adstipulatur Vincẽtius de Franchin. *decis. III* ubi refert: fuisse decisum in consilio Neapolitano, filium plebei Licentiatum in jure ob grave delictum debere furcis suspendi more ignobilium, ac fuisse ibidem conclusum: Licentiatum dignitatem non habere, quemadmodum Doctorem, qui pœnis plebeiorum non attigitur ob dignitatem: Sed falluntur, quùm verissimum sit, Licentiatum rectè pro Doctore haberi, maximè in actibus favorabilibus, puta in legendo, vel etiam tunc, si non potest ferre sumptus Doctorales, quod seqq. rationibus demonstrabitur: 1. Quod promotio Licentiatorum easdem solennitates habeat, quæ habet Doctorum promotio, solà biretti seu pilei impositione omissâ, Cuppener. *ad authent. habita. pag. 48.* 2. Facit *Ordinatio Cameræ p. 1. t. 3. ibi* der Rechten gelehrte und gewürdigte: ubi ex Lege Imperii Assessores non nobiles, debent esse JCti titulo ornati, at non magis Docto-
res

res, quàm Licentiati consuetis cereminiis & ritu in Universitate publicè inaugurati habentur idonei pariterque admittuntur. 3. Ex communicatione privilegiorum: Licentiati enim iisdem utuntur-fruuntur, privilegiis, beneficiis & immunitatibus, quibus utuntur Doctores. Inde si pater cujusdam Licentiati emat eidem Licentiato libros, tunc isti libri non debent conferri fratribus Licentiati, æque, ac si Licentiatus esset Doctor: Ita Licentiati æque ac Doctores debent esse immunes à vectigalibus & excusari à muneribus, Tholosanus *lib. 5. in Syntagm. Juris c. 8 n. 13 & 14* Et hanc sententiam tuentur Matth Stephani *de Academiis c. 14. n. 97. 98. cum seqq.* Josias Nolden *d. stat. nobil. c. 5. n. 37.* Ruland. *de commiss. l. 1. c. 14. n. 11. ubi sub nomine Doctoris etiam Licentiatum comprehendit, adeò, ut & is Commissarius esse possit*, Dn. Limnæus *l. 8. de Jur. publ. c. 8. n. 42.* Sagittarius *de Comit. Pal. Ə. 28. lit. d.* Anton. Maria Coracius *l. 1. d. comm opin. tit. 5. n. 124.* Thomas Lansius *de Acad. pag. 73:* ubi ait: In Saxonicis oris aliquando commodius & utilius esse Licentiatum, quàm Doctorem: Cùm Doctori sua dignitas alicubi aditum in ordi-

nem senatorium reddat difficiliorem: Licentiatus autem, quem Doctorali suffragio arbitrantur esse minorem, facilè cooptetur: Inde Hamburgum in Senatu suo & ordine Patritiorum tot numerare Licentiatos: Sic concilium Tridentinum ad consequendas dignitates Doctorem & Licentiatum æquiparat *sess. 24. c. 12.* ubi Archidiaconatus dignitatem mandat conferri Doctori vel Licentiato, item *c. 12 ead. sess.* mandat vicarium Capituli sede vacante debere esse Doctorem vel Licentiatum, hoc est, ita solenniter creatum.

§. 147.

Ultra hæc notandum venit, quòd Licentiati illi renunciati nihilominus etiam postmodum Doctores creari possint, sæpiusq; ita creentur, & notat Besoldus *in Thesaur. pract. verb. Doctor:* quòd Tubingæ inter Licentiatum solenniter renunciatum & Doctorem, quoad examen, adhibitionem consuetarum solennitatum, & per omnia in actu renunciationis nulla habeatur differentia, nisi quòd in renunciatione loco voculæ Doctoris, titulus Licentiati usurpetur, & quòd Licentiatus nullum prandium impendat, undè Tubingæ per

jocum

jocum Licentiatos dici solere Nüchtere Doctores: Et esse in usu, si promotus Licentiatus titulum Doctoris assumat, quod quoad solennitates planè erga illum nihil ulterius peragatur, nisi quòd cæteris novis Doctoribus se associet, publicè Doctor proclametur, & prandium simul solvat: Econtra in Licentiato examinato saltem, requiri præstationem juramenti, adhibitionem solennitatum, & specimen publicũ suæ eruditionis, disserendo de aliqua Juris quæstione: Et talis Licentiatus prius graduatus præfertur Doctori quando ipse Licentiatus ex post facto lauream Doctoris accepit per *L. 1. & 2. C. de præfect. prætor.* Cephal. *cons. 591. n. 18. Lib. 4.* Nolden *d. l. n. 41.* In aliquibus Academiis, ut Argentinensi receptum est ut omnes Doctoreis honoribus mactandi, prius Licentiati indigitentur, ita ut ante consensum in altiorem suggestum sint & vocentur Licentiati, postmodum modò Doctores creentur: Sicut videre est *in Actis Academicis pag. 149.* ubi Dn D. Meierus Candidatos Juris ita alloquitur; *At vos ô Candidati dignissimi, & jam ex impetrata promovendi Licentia sic Licentiati facti, antequam vos vestri voti de*

Doctoratus titulo reddamini compotes; Item *Ascendite Licentiati dignissimi*: Item *Vos Juris utriusq; Licentiatos, in Juris Doctores promoveo &c.* Eadem repetuntur *in secunda promotione pag. 269. 270. & 271. ut & in tertia promotione 13. Martij 1623. à D. D. Buschio instituta*: sed non sunt promoti Licentiati, cùm nihilominus Licentiatos in specie crearint Argentinenses, ut est exemplum in Dn. Johanne Steinwich Hamburgensi anno 1623. Georgio Lehman Stolpa-Pomerano anno 1624. Emanuele Putschio ann. 24. & Georgio Sylvio Hamburgensi 1625. Licentiatis solenniter creatis.

§. 148.

Q. 98. Quærunt hîc interpretes: An Licentiatus Doctoris postea gradū assequi volens, possit alibi, aut in alia Academia conficere hoc, quàm ubi licentiam antea fuerat consecutus? Affirmat Menoch. *de arbitr. Jud. qq. cas. 371. n. 16, 17.* Cuppener *ad authent. habita. C. ne fil. pro patr.* Rebuff. *de privil. scholar. privil. 76.* Sed Matth. Stephani *d. Academ. c. 14. n. 104.* eò limitat, quòd Licentiatus in Doctorem alibi promoverì cupiens necesse habeat ab illa Universitate, ubi in Licentiatum promotus, remissionem

nem juramenti eo nomine præſtiti impetrare. quod aliquando à quodam Licentiato Baſileæ promoto & alibi Doctoris gradum petente factum, ſe meminiſſe ait Stephani *d. l.* Rationes autem Cuppeneri & Rebuffi ſunt valde frigidæ 1. Quod ſcholaris juramentum interponens, ſe non in alio loco gradum aſſumpturum, ſine perjurii metu alibi rectè gradum aſſumere poſsit, quod juramentum intelligatur rebus ſic ſtantibus, prout res nunc ſe habent: Clauſulam enim hanc non ita latè eſſe capiendam, præſertim in juramentis doctè tradiderunt JCti teſte Mart. Magr. *de advoc. armar. c. 16. n. 561.* hoc enim interpretandi more recepto, tractu temporis omnia juramenta ſubverti poſſent, & ſemper dici rem non durare in eodem ſtatu, in quo fuit tempore præſtiti juramenti, atq; ita juramenta facilime eluderentur omnia, quod concedendum non eſt; 2. Ratio eſt, quod nova cauſa hic ſubſit propter novum examen, quod ſubire cogatur Licentiatus: Reſp. enim non eſſe cauſam novam, ſed continentiam potius cauſæ, qua propter ne Univerſitates, quoad ſua regalia & privilegia inter ſe confundantur, aut periculum iminu-

minutionis famæ, quod facilè contingere posset ex faciliore mutatione propositi patiantur, hoc non concedendum est: Imò hæc ipsa causa est, quòd neq; examen alibi amplius sustinere, neq; gradum assumere debeat Licentiatus semel examinatus. (3.) Sichard. *ad L. unic. n. 15. C. de Monopol.* putat, monopolium sapere statutum, quod est in Universitatibus, quo statuitur, ut qui hîc licentiam accepit, non possit doctorari alibi: qui verò sibi est contrarius *in L. 10. n. 13. C. de Judic.* ubi habet, quod doctorandi, examinati in aliis Universitatibus, non possint creari Doctores hîc Tubingæ, quia continentia unius causæ divideretur: Limitationem autem ex Antonio de Buteio subjicit, quæ eadem est cum ratione Rebuffi primâ modò refutata.

§. 149.

Jucundas hîc subjungam quæstiones ex Jure civili: Quidam testator alicui legavit mille taleros unciales, si legibus studuerit & supremum gradum meruerit, quæritur, quomodo intelligenda sit conditio hæc ut impleta, an sufficiat titulum Licentiati habere, an requiratur Doctoreus? Resp. Quòd conditio, si Titius legibus studuerit,

Q. 99.

duerit,

duerit, tum demùm impleta intelligatur, si studuerit ut Doctoratus insignia sit adeptus Alciat. *in L. 1. n. 5. ff. sol. matrimon.* Aymon Cravetta *consf. 652. n. 3.* Rationes sunt quod perfectum dici nequeat, cui addendum aliquid restat, at *ex §. 147.* constat, Licentiati titulo insignitos, amplecti ulterius Doctoreum. E. non sufficit Licentiatum esse, ubi adhuc superior titulus deest: Doctoratus enim graduum scholasticorum est apex & vertex, Et non Licentiæ: Aliter quæritur: Quidam testator instituit Titium hæredem, si Licentiatus factus fuerit, Titius verò pro gradu Licentiati saltem disputavit & promotionem solennem distulit, anne hereditatem nihilominus petere poterit? Decisio quæstionis dependet ex eo, an Licentiatus is verè sit, qui examina & disputationem sustinuit; patebit autem *ex §. 146. & 147.* illos non rectè & propriè Licentiatos dici posse: Nisi ergò promotus fuerit solenniter Licentiatus, vix est, ut hereditatē ad se justo titulo transferre queat: In institutionibus enim heredum verba explicamus & intelligimus, ut vulgò intelliguntur & communiter usurpantur *L. 66. in pr. ff. de Legat. 3. & L. 18. §. 3. in fin. ff. Instrum. Legat.* Q. 100.

A Li-

§. 150.

A Licentiatis progredimur ad Magistros, qui etiam affinitatem aliquam habent cum Doctoribus: Olim enim vocabulum Magistri in tantum erat generale, ut omnes cujuslibet disciplinæ præceptores comprehenderet, & eo nomine venirent Baccalaurei, Magistri in specie sic dicti, Licentiati & Doctores *L. 19. §. 2. ff de recepti arbitr.* sicuti suprà *c. 1. §. 3. & c. 13. §. 28.* pluribus ostensum est: sed posterioribus temporibus Magistri vocabulum speciatim de illo sumitur, qui supremæ Laureæ Philosophicæ decus ritu solenni accepit, & publicè Magister artium renunciatus est: Probatum autem est suprà, Magistros impropriè dici Doctores, cùm Magisterium sit supremus gradus Philosophiæ: Atqui Doctoratus est superior Magisterio. Ergo Doctoratus in Philosophia locum non habebit, Sixtinus *de regalib. l. 1. c. 2 n. 32.* Affines autem sunt illis 1. Quia respectu causæ efficientis venit eorum honor æquè ab honoris fonte Cæs: Majestate ac Doctorum, ut in specie deducit Sixtinus *dicto loco n. 32.* 2. Quia communia privilegia cum Doctoribus habent multa, specialioribus

ali-

aliquot exclusis: 3. Quoad modum inaugurandi: Ceremoniæ enim in creatione Magistrorum eædem adhibentur, quæ in Doctoralibus actibus usurpari sunt solitæ: ut sunt ascensus in superiorem cathedram, traditio libri, impositio mitræ, annuli aurei in manus adaptatio, candelarum cerearum prælatio osculatio: 4. Ratione finis: debent Magistri sua scientia æquè prodesse Reipubl in partibus sibi credendis, ut nempe alius Mathesi sit præfectus, alius Geometriæ, alius Musicæ, alius linguis utilis sit, alius Physicum agat, Metaphysicum alius, ac Doctores in suis muniis: Et quod caput rei est, præsupponimus Magistrum examinatum & cætera idoneum.

Tandem venimus ad gradum Baccalaureatus, eundemq; ferè, hisce ex causis cognatum aliquid cum Doctoratu alere putamus: Baccalaurei autem ut plurimùm in facultate Philosophica creantur, in Academiis verò antiquioribus, ut Erfurtensi & Lipsiensi dantur & Baccalaurei Theologiæ & Juris: Inde factum, ut Rebuffus *in materia possess. art. 13. n. 11.* sub Doctoris nomine etiam Baccalaureum Juris comprehenderit, quem pùtavit æquè commissarium

sarium esse posse, ac Doctorem & Licen-tum Juris, de quo tamen non immerito dubitavit Rulandus *d. Commiss. libr. 1. c. 4. in fin.* quia in Baccalaureos illi saltem promoventur, qui abbreviaturas tantùm Juris legere norunt, ac proindè verum legum gustum, qualis in Commissario requiritur, non habent: Matth. Steph. *d. Acad. c. 14. n. 17.* Hoc quidem verum est, quòd Baccalaureus in altero Jurium præferendus sit Magistro artium. Dn. Limnæus *l. 8. d. J P. c. 8. n. 27.* Convenientia autem consistit 1. in eo, quòd Baccalaurei nomine Imperato-

Q. 101. rio creentur, æquè ut Doctores: Dubitat quidem de hoc Treutlerus *vol. 1. disp. 1. th. 7. lit. a.* & putat, Baccalaureatum non esse dignitatem, sed præparationem saltem ad dignitatem, ejusq; concessionem non esse de regalibus Imperatoris, quem sequitur Besoldus *in discurs. d. Jur. Acad. c. 4. n. 6. & in disc. de Majestat. Jurib. c. 8. n. 3. in fin.* Sed affirmativa verior est, ut testatur Sagittarius *de Comitib. Palatin. th. 30. lit. 1.* ita argumentando; 1. Si creatio Baccalareorum nihil habet regalium, utiq; non erit necessium, ut specialiter hoc jus ab Imperatore impetretur: At debet impetrari. 2. Qui

Bacca-

Baccalaureos promovent, faciunt hoc vel quà docti, vel quà Comites Palatini, aut quà Decani: Non quà docti, alias enim omnes possent: At non possunt: E. quà Comites aut quà Decani: At undè Comites, aut Decani, nonne ab Imperatoria Majestate? 3. Quòd in promotionibus adjici solet: Ego Cæsarea authoritate Comes vel Decanus te creo Baccalaureum &c. Et hanc sententiam defendit Bacchovius *ad Treutlerum:* Limnæus *d. l. n. 26.* Camman *disp. de Regal. 3. n. 56.* 2. Sustinent examina & publica, habent testimonia eruditionis mediocris, quæ in hisce requiritur: 3. Intervenit solennitas aliqua publicationis, & promotionis actus publicus, intervenerat olim laurus, quà manus caputq; decorabatur: Hodiè verò ob lauri penuriam cessasse putat Stephani *d. l. n. 113.* 4. Privilegia habent, sed non multa nec magna, quùm sit gradus infimus, undè meritò incipiendum est, Sagittar. *d. l. lit. c.*

§. 151.

Supersunt Poëtæ Laureati, qui (1.) respectu causæ efficientis ab Imperatore mediatè, vel per Comites Palatii, vel in Academiis creantur. Est enim jus lauream poë-

ticam concedendi de Regalibus majoribus, & Conrado Celti primam lauream poëticam Imperator Maximilianus I. tribuit, ut Bocerus *d. Regalib. c. 2. n. 240* scribit, quamvis Friderico III. id adscribat Melch. Adami *in vita Celtis fol. 30.* ut etiam rectius, teste Goldasto *in Constitut. Imper. pag. 485* ubi ipse Maxim. I. in constitutione de honore ac privilegiis Poëtarum anno 1501. testatur Celtem per genitorem suum Fridericum III. divæ memoriæ primum inter Germanos Laureatum Poëtam designatum, Lansius *in Consult. Europ p. 37.* arbitratur, Friderici IV. Imp. Augusti manibus Celten Poëtam coronatum esse. (2.) Respectu ceremoniarum, illis laurea imponitur, & datur annulus aureus, sicuti habet Nicolai Reusneri diploma, quo Casparum VVagnerum P. L. anno Chr. 1593. creavit his verbis: *Te per laureæ impositionem & annuli traditionem Poëtam Laureatum fecimus:* Idem & Joh. Jacobus Grasserus Basileensis in concessione laureæ Michaëlis Bartschii 1618. indicat: *Imperiali autoritate*, ait, *fronti ejus ingeniosissimæ & modestissimæ Lauream Poëticam imposuimus & dextram in diviniore hac Poëseos harmonia*

nis exercitatissimam annulo aureo exornavimus. In primo actu inaugurationis Poëticæ Argentorati 1622. a Marco Floro instituto, invenio non tantùm Poëticæ Candidatos in eminentiorem cathedram collocatos, sed coroná è lauro & hedera complicatá ornatos & aureo signatorio annulo decoratos fuisse : *Vide acta promulgationis privilegiorum Acad. Argentinensis pag. 227.* (3.) Habent etiam privilegia sua, teste Thoma Sagittario *d. Comitib. Palatin. thesi 31. lit. e.* videtur quidem obstare *l. Poëtæ 3. C. d. Professs. & Medic. libr. 10. ubi dicitur : Poëtæ nulla immunitatis prærogativa juvantur.* Varii autem variè respondent. Alber. Gentilis *ad dict. l. 3.* distinguit inter profitentes Poëticam & alios Poetas, de his exaudiendam esse putat legem, de Professoribus Poëseωs non : sed ego hanc responsionem non judico satis firmam, uti enim *suprà cap. 1. §. 70. & c. 15. §. 100.* probavi, non est facienda distinctio inter Doctorem Juris Professorem & non Professorem existentem, ita & non inducenda est inter Poëtam Professorem, & non Professorem : Frater Alberici Scipio Gentilis *2. parerg. 1.* ideò putat, eis in jure civili nulla Q.105

 tribu-

tributa privilegia esse, quod grassationibus h. e. adulationibus ut plurimùm dediti essent & quod veritatem sæpius negligerent: Uti quidem responsionem hanc non improbo, ita melius rationem legis hanc adferri posse puto, quod studium Poëticum temporibus Romanorum Impp. post Tiberium valdè contemtum & abjectum habitum fuerit, non tantùm quod adulationis vitio innexi & impudentes essent Poëtæ, scurrilia & parum decora tractarent, sed quod fabularum illecebris ad maxima scelera juventutem adducerent, refert Gellius *libr. 11. N. A. c. 2. pag. (mihi) 389 ex libro Catonis, qui inscriptus est Carmen de moribus hæc verba: Poëticæ artis honos non erat, si quis in ea re studebat, aut sese ad convivia applicabat, grassator dicebatur, talis scil. qui in morem latronis aliquem aggrederetur:* Posterioribus autem temporibus Poëtæ Imperatoribus se iterum insinuarunt & ab illis majori in pretio habiti fuerunt, sicut testatur Scaliger *l. 1. Poëtic. c. 2.* & in specie Senatus Romanus ad veteris consuetudinis similitudinem Lauream revocavit & A. C. 341. Franciscum Petrarcham in Capitolio laurea donavit: De Poësi itaq; hoc loco dici potest,

poteſt, quod de aliis artibus quodve de moneta, in quibus mores hominum & uſus & auctoritas mutatur; Sicuti etiam Mathematicis Imperatores Romani infenſi fuerunt, ut maleficum & Mathematicum pro uno habuerint *tt. & L. 2. C. de Malefic & Mathem.* ita & Medici non fuerunt habiti in magno pretio apud Romanos, teſte D. Gerhardi *dec. 9. qq. pol. q. 3.* qui tamen omnes poſtmodum reſtituti fuerunt. Videatur Tholoſanus *de Republ. l. 1*. c. 5.* qui ſupra dictam *L. 3. C. de Profeſſ. & Medic.* de iis intelligi vult, qui vel ſpurcos verſus ſcribunt, vel ex Poëtarum libris non niſi ſpurca ſeligunt, atq; ita à Germanæ Poëſeως ingenio recedunt, Schönborn. *3. Polit. 43.* Sagittarius *de Comit. Palat. §. 31.*;

CAPUT XXI.

De adjunctis Solennitatibus & Ceremoniis Doctorum.

§. 152.

TRalatitium inde uſq; ab omni antiquitatis memoria fuit, omnibus fere gentibus, ut in plerisq; actibus legitimis quædam ſolennia & ſymbola rituſq; ac ceremonias adhiberēt *c. quando de his quæ fiunt*

à prælat. Ayrer *in process. p. 2. c. 9. obs. 9. n.* tùm ne magni momenti res ἐν παρέργῳ & perfunctoriè viderentur factæ: tum etiam ut admonitiones utiles & necessariæ de officio faciendo hominum animis per ea signa insinuarentur, tantoq; firmius imprimerentur: Ea in re cumprimis Romani fuerunt ad superstitionem usq; diligentes: uti deduxit præter Gothofred. *ad Nov.* ... *in princip.* Rittershus, *in not. ad Günther. l.* ... *v. 550.* Dn. Berneggerus lumen & columen Academiæ Argentinensis *in programm. de Magistral. de ann. 1619.* sed dum hæc scribo, subitò ad me defertur, eum Februarii die 8. hoc anno 1640. rem humanam passum esse, certè summo Argentinensis Academiæ detrimento: Vir enim fuit doctissimus & vix parem habens, ut testatur Besoldus *in suo ultimo scripto Ingolstadij de success. Imperior. excuso pag. 221.* Sic enim in manumissione pileum servo dabant velut insigne libertatis, eumq; rhapismate percussum, rasum & vertigine quadam circumactum imposita virgula, servitute eximebant *L. ult. C. de Emancipationib. liberor.* & *Novell. 81.* Sic novæ nuptæ adhibitis aqua & igni in domum deductæ maritorum, po-

ste-

stes ædium inungebant oleo, quo lanam imbuerant, unde & uxoris nomen est, iisdemq; claves dabantur à maritis, sicut in divortio rursus adimebantur Barnab. Brissonius *lib. 1. Antiquit select.* Francisc Connanus *lib. 8 Comment c. 5.* Gothofred. *ad rubr. C. de sponsalib. & ad L. 2. ff. de divort. & repud* inprimis Hottomannus *tr. de veterib. Nuptiar ritibus c. 16 & 18. p. (mihi) 39.* Sic ante stantes auriculam testium infimam apprehendebant eamq; ter vellicabant, quam consuetudinem priscis quoque Germanis usitatam *ex Joh. Aventino lib. 2. Annal. Bojor.* patet: Sic in mancipatione interveniebat libripens cum ære sive raudusculo & libra, quæ percutienda erat illo ære injecto certis quibusdam & conceptis verbis prolatis Ulpianus *in fragment. tit. de domin. 19. §. mancipatio. 2.* & Barnab. Brissonius *libr. 1. select. antiquit. c. 7.* Sic jurantes vel accedebant aram eamq; manu tangebāt, quomodo Christianis receptum est tactis sacro-sanctis Evangeliis jurare, vel silicem tenebant manu, dum certis verbis additis projiciebant, quod dicebant Jovem lapidem jurare, de quo ritu videndus Gell. *4. N. A, 20. & libr, 1. c. 21,* Sic militibus insigne

 daba-

dabatur cingulum, quod ignominia notis adimebatur, ut incederent fode centes discincti, Claudius Cotoraeus *de Jure militum lib. 1. c. 4.* Sic ingenuos adolescentes in viros transcripturi deposita praetexta, virili toga induebant, apud Deorum templa indeq; in forum exceptos solenni officio deducebant, Tiraquell, *de nobilit. c. 37. n. 160.* cum quo sumendae togae ritu Romano Germanorum veterum arma concedendi consuetudinem, Tacitus *de Morib. Germanor. c. 13. 2.* comparat, qua suos adolescentes die tyrocinii framea scutoq; exornatos in militiam cooptabant, eosq; cum ante pars domus essent, partem Reipubl. faciebant ad bella publicaque munia alia fœcunda declarabant idoneos, Thomas Dempsterus à Muresk Scotus *in Paralipom. ad Antiquitates Rosini libr. 5. c. 32.* Senec. *Epist. 4. ad Lucilium*, quem ritum vocamus Einen wehrhafft machen / cui alapa quoque accedit, quae hodie in illo quasi manumissionis seu emancipationis equestris ritu intervenit, teste Conr. Rittershusio *in not. ad Güntheri Ligurinum lib. 6. v. 159. n. 8. p. 117.* Pruckman *in §. soluta potest n. 114. f. 77. de Regalibus* Besold, *in thes. pract. v. wehrhaffe*

hafft

hoffe machen. Ceremonias sacras in actu Baptismi & Paschatis celebratione recensuit D. Bilschius *in Oratione inaugur. p. 248. ad or. Academicor.* Ita in Academicarum quoq; dignitatum collatione laudabilis & antiquo more est ejusmodi symbola, notas & insignia servare, quorum multi multa statuunt & in numero eorundem mirificè variant: Plerique tamen fere in istis sex acquiescunt: Cathedra, libro, Biretro seu infula aut pileo, annulo, osculo & benedictione, quibus adduntur faces seu cerei ardentes: Statuuntur autem insignia hæc propter diversum eorundem valorem alia necessaria & substantialia, alia verò honoraria seu accidentalia. Substantialia sunt, quæ citra Doctoratus perfectionem omitti non possunt, & sunt Cathedra, Liber & Pileus: Accidentalia autem sunt Annulus, Osculum & Benedictio: sed nec benedictio propriè insigne Doctorale esse potest, cùm nullo signo externo constet, nec sit simulacrum in oculos incurrens & rem aliquam repræsentans, in cujus locum faces substituuntur

à quibusdam, ut Bocero *de Regalibus c. 1. n. 129.* & Bitſchio *d. l.* de quibus nunc ordine agendum eſt.

§. 153.

Quando & quo tempore uſurpari cœperint hæc inſignia, ignoratur & haud quaquam ſatis compertum eſt, teſte Alciato *l. 8. parerg. c. 10. in prin.* in textibus juris noſtri etiam nihil de iisdem habemus, niſi quod ſub Clemente V. in concilio Viennenſi de promotionum ſumptibus moderandis expreſsè conſtitutũ *Clem. 2. de Magiſtris*, & ibidem mentio habetur inſignium Doctoralium & Magiſterialium, unde ab eo tempore ratio promovendi uſq; ad noſtram ætatem in Academiis duravit: In illa CL. autem quæ eſt *in lib. 4. Clementinarũ tit. 2.* elegantia hæc habentur: *Cùm ſit nimis abſurdum, ut quis cum vanitate & imperitia ad honorem aſcendat peritiæ literarum non ſine turbatione miramur, illum apud ſcholaſticos abuſum invaluiſſe, quo plerią; eorum, qui in quavis ſcientia ac Doctoratus vel Magiſterij aſſumuntur honorem, quum ſua ſolenniter principia faciunt aut ſui recipiunt inſignia Doctoratus.* CATHEDRA eſt principaliſsimum omnium inſigne, adeo ut ſi quis quem

quæ videtur cathedratum, sive in cathedram [illegible] ex eo ipso satis probatus sit Doctoratus sive dignitas Doctoralis: Est in [illegible] muneris & possessionis, [illegible] possessionis usúsq; legitimus, ut [illegible] ex eo ipso, quod promotus [illegible] cathedram conscendit, jus potestatem [illegible] scientiam eam & facultatem [illegible] gradum istum consequitur, ex [illegible] & facultatum nomen, quo [illegible] genera appellari consuevere, originem traxisse videatur. Sic Theologiæ Doctori per cathedræ ascensum datur jus & potestas in Ecclesia docendi, in Schola profitendi & disputandi. Doctori Juris tradere cathedram, seu Candidatum in sedem doctoream admittere & recipere, est eundem in Amplissimum JCtorum ordinem solenniter transscribere, h. e. potestatem ei concedere, Juris scientiam profitendi, interpretandi, docendi, agendi, defendendi, judicandiq; cæteraq; in universum & singulatim peragendi & obeundi, quorum est Doctoribus Juris more legéve potestas tributa. Medicinæ Doctori datur per ascensionem in suggestum superiorem, potestas docendi faciendiq;

diq; Medicinam: Et hæc omnia clarè te-
stantur & probant Bl. *in procem. Decret. in verb. Gregorius n. 25. 26. & in c. Gregor. col. 5. extra. de constitut.* Matth. Stephani *de Academ. c. 14. n. 122.* Besold. *in thesaur. Jur. v. Doctor.* Anton. Gomez. *ad L. Tauri in f. n. 16.* Jac. Bornitius *lib. 1. d. præmijs c. 6. in f.* Limnæus *libr. 8. c. 8. n. 88.* Heigius *p. 2. q. Juris q. 11. n. 57.* Habet autem hoc insigne triplicem in se admonitionem, 1. dum nemo nisi jussus cathedram conscendit, innuitur, expectandam esse legitimam vocationem, & propria autoritate in officia se intrudere non licere, ne experiatur Doctor illud Comici: Aedilitatem gerit sine populi suffragio. 2. quòd in cathedram assumtos Doctorandos lateri suo adjungit promotor, id denotat, ne quis suæ prudentiæ solus confidat, sed potius ut communicato consilio opiniones tractet. 3. monet cathedræ assignatio de officio functionis nostræ gnaviter faciendo deq; vocationis nostræ limitibus non excedendis: Cathedram nactus es, hanc orna: quò pertinet *can. ult. dist. 40.* videte, quomodo sedentis super cathedram, non locus sanctificat hominem, sed homo locum, sed has officii admo-

admonitiones latius explicat D. Hirschius in *Orat. de insignibus Doctoralib. pag. 250. & 154.*

Secundo loco ponimus Librum; Alciatus quidem *L. 7. parerg. c. 10.* primo loco refert librum, sed ille, ut & Itali Cathedram inter insignia connumerare dubitāt, quùm parùm sit ceremoniæ e loco in locum ire, ab inferiori ad superiorem se conferre: sed non ita superstitiose aut potius curiosè illa Doctoralia symbola interpretanda sunt, potius veró, ut ab antiquitate accepimus, ita eadem repræsentare debemus: Nam ut cathedra, ita liber est de substantia Doctoratus, Stephani *d. l. n. 122.* Liber autem habet ex merito suo encomia clarissima: Liber est templum justitiæ *L. 2. §. ne autem 22. C. de V. J. E.* Lumen cordis, speculum corporis, virtutum repertorium, vitiorum confusorium, corona prudentū, diadema sapientium, honorificentia Doctorum, clarificentia Rectorum, comes itineris, domesticus fidelis, socius colloquentis, collega præsidentis, vas plenum sapientiæ, via recta eloquentiæ, hortus plenus fructibus, pratum fluens floribus, mare sine fluctibus, principium intelligentiæ, fundamētum

tum memoriæ, hoſtis oblivionis, amicus recordationis, Petrus Rebuffus ... & 57. & ex eo Speckhan. *Cent. 2. cl. 1.* ... *n. 6.* Adamus Keller *de Jure ſuccedendi T.* 34. *n. 36.* Traditio autem libri admonet in cathedra ſeu profeſsione noſtra non proprias opiniones, ſed veram ſapientiam in libris iis, qui fundamentum professionis noſtræ continent, comprehenſam ... dam & in oculis habendam eſſe. Ita ... logus habet ſuum Codicem ſacrum ... legem & teſtamonium, *Eſa. 8. v. 20.* Qui habet ſermonem, loquatur meum ſermonem verè, *Jerem. 23. v. 28.* οὐκ ἄτερ γραφῆς λέγομεν, habet proverbium Petri teſte Clem. Alexand. *lib. 6. ſtromatum,* JCtus erubeſcat ſine lege loqui *Nov. 18.* Medicus pudefiat absq; Hippocrate & Galeno aliquid proferre: Liber autem traditur Clauſus & Apertus. Clauſus ſymbolum ſcientiæ exhibet, admoneturq; eo Candidatus doctrinam in libris typis expreſſam, non tantùm in chartis legendam, verùm etiam memoriæ infigendam eſſe; Tantum enim ſcimus, quantum memoria tenemus: Omnium enim ſcientiarum & artium ſubjectum eſt animus noſter, non vox, non charta librorum,

rum, Zabarella *libr. 1. Apolog. c. 2. pag. [illegible]* Ex hoc agendi modo, dum liber clausus doctorandis offertur, refutantur illi qui in suis systematibus disciplinas nolunt tractari quatenus esse debent in mente, sed quatenus sunt in chartis aut libris: Cum tamen hoc modo ex libris nemo doctus reputetur, nisi animo imbiberit, & ex libro in succum & sanguinem converterit: Hoc commodi inde proveniet, quòd amissis libris, & habitus, qui instructus & in promptu adesse debebat, amitteretur, & sic contingeret idem quod Cynicæ sectæ Philosopho amnem transituro, cui liber, quem in manibus habebat, in amnem decidit, & sic omnis ejus eruditio diffluxit. Apertus liber duplicem habet significationem, alteram certitudinis, quam in docendo & respondendo: alteram industriæ, quam in studio continuando propositam nobis habere debemus: Certitudinem ipsa αὐτοψία monstrat, ut ad fontes & ipsa verba textus attentè recurratur: Contrà verò ab hac certitudine alienum est, si Codicibus mendosis utamur, & saltem glossatorum summariis, scholiis & repertoriis fidamus: Industriam autem in continuando

libro-

librorum professionis suæ lectione, denotat liber apertus, quia in hac imbecillitate humana impossibile est omnium habere memoriam & in nullo penitus aberrare L. 2. C. de V. J. E. ideò & alii consulendi sunt, neq; solum librorum possessio copiave eruditos facit, aut ad respondendum aptos, sed assiduâ manu evolvendi sunt, inde si quid velis: οὐ γὰρ κτῆσις ἀλλ' ἡ χρῆσις τῶν βιβλίων πεπαιδευμένους ποιεῖ, Plutarch. περὶ τῶν παιδ. ἀγωγῆς c. 20. Liber ergo nobis debet esse & Liber Libans, ut suis dulcissimis, quos in se complectitur, flosculis nos delectet & pascat: Liber librans, ut auctoritate ejus & subsidio glossas & opiniones interpretum ponderemus & ad propositam quæstionem concinnè accommodemus; & tandem Liber liberans, ut ab omnibus erroneis ac vagis opinionibus nos vindicet, sunt verba Alberici de Rosate JCti veteris.

§. 155.

Tertium substantiale insigne est Birettum, seu Pileus & Tiara Doctoralis; dicitur & mitra & mitella. Birettum putatur appellari, quasi bis rectum, rectitudine scil. eruditionis & morum, ut Lucas de Penna

in L.

in L. 11. C. de Murilegul. lib. 11. alludit: Alciatus *l. 8 parergorum cap. 10* nominat birrum, impositum capiti tegmen: rectiùs D. D Dinnerus putat πυῤῥὸν Platoni & Augustino rutilum & rubrum dici, ut pyrretum sit pileus rubicundus. Imponitur autem id tegmen tanquam tiara, cidaris, causia, quæ pileorum aut petasorum sunt species: Impositio igitur pilei vetus docentium insigne, quo ipso sapiens Antiquitas hunc ordinem à reliquis ordinibus & præcipuè à plebeculæ multitudine distinctum esse voluit, de libertate ea debet admonere Doctores, qua tùm ab inscitiæ, tùm vitiorum servitute liberi esse declarantur & jubentur: Non enim ea est licentia faciendi quicquid velis, sed senilis prudentiæ & gravitatis studiosi ut sint, monentur: Consenescendum enim ipsis est ante tempus, & juvenilibus oblectamentis rejectis seriis in rebus versandum: Tiaræ forma rotunda denotat eorum perfectionem, sicut enim forma rotunda est perfectißima, ita ad perfectionem sectandam incitantur hoc ipso: Aliquot Academiæ habent quadratam formam, hac significari ajunt Doctori facultatem dari docendi in quatuor plagis or-

 bis

bis terræ, Tholosan. *d. arte jur. c. 34. n. 5.* *pag. 567.* Color est rubicundus, hominum oculos suaviter alliciens, de morum amabilitate & gratia hominum concilianda, fugienda verò ἀχαριστία commonefaciens: Materia est pannus holosericus, preciositate sua insignem Doctoris excellentiam augmentans *l. emtori 37. §. 1. ff. d. Evictión.* de hoc pileo plura videantur apud Johannem Heringium *d. Molendinis. q. 12. n. 10. 11. & 12.* & notabile est, quod habetur apud Bernh. Hertzog *libr. 6. Chronic. Alsat:* Sebastian von Hitnhaim D. deß Reysserl. Cammergerichts Beysitzer / als er er mit todt abgangen / hat man jhm sein roht Scharlach Doctorat hütlein auffgesetzt vnd mit jhm begraben / als man aber vor wenig Jahren sein Begräbnuß eröffnet / ist der gantze Cörper verwesen gewesen / aber das Scharlach Hütlein vnversehrt / als ob es new were wiederumb außgedolben worden: quod exemplum perfectionem supra indicatam etiam post mortem mirificè confortat.

§. 156.

Et hactenus habuimus insignia Doctorum principalia, supersunt accidentalia,

Annu-

Annulus, osculum & faces, quæ actum potius exornant quàm perficiunt. Secundum enim Bl. *in proœm. decret.* mulieres quoque osculantur, desponsantur, benedicuntur, nec tamen doctorantur: Additionator *ad Guidonem Papa decis. 388* Lanf. *d. Acad. pag. 69* Limnæus *d. l n. 96.* Besold. *in Thes. Jur. fol 199.* Speckhan *cent. 1. quæst. 22, n. 5.* Ego ut hæc insignia eò melius distinguere discerem, illa in majora & minora secundum corporis humani exteriora membra dispescere studui: Certum est per cathedram investituram possessionis doctoralis concessam, possessio autem est quasi pedum positio, unde pedibus aut capiendæ sedi cathedra dicata: Liber dicatus est manui: pileus capiti imponitur, quod principale hominis membrum est *c. illi offerunt in f. 1. q. 1.* quùm omnis perfectio debeat esse in capite *l. argent. §. ratione ff. d. edend.* & hoc est sedes scientiæ & eruditionis castrum: His tribus membris & partim organicis & maximè principalibus benè se habentibus, homo florere dicitur, quibus sunt tria hæc insignia consecrata: Minora sunt per symbolismum quendam partibus hisce minoribus dicata, ut enim in manu digiti sunt,

 ita

ita eorum primario annulus inſeritur: Et capitis ceu principalioris ori aut maxillæ oſculum infigitur: faces ſeu cerei ardentes qui præferuntur eundo doctorandis, ſunt ſubſtituti cathedræ, quæ poſſeſsionem unius loci ſuppeditat, hi ambulatoriam decernunt & magis confirmant, ut ſenſus ſit, Doctori non unam cathedram, eam ſcilicet, in quâ primò poſitus fuit, ſed omnes ubivis & omni tempore eſſe aſsignatas, quod volantes & micantes, & in omnes angulos reſplendentes faces indicant.

§. 157.

Sed pergamus ad annulum: Annulus fuit apud Romanos ordinis Equeſtris inſigne eosq; à plebe diſtinxit, teſte Matthia Steph. *l 2. d. Jd. p. 1. c. 6. m. 2. n. 6. 7. 13. & 28.* Idem etiam Doctoribus aſsignatus fuit, quòd togata virtus equeſtri haud inferior judicaretur *l. 14. C. d. adv. div. judic:* vide etiam ſupra *c. 9. §. 52. & 53. & c. 14. §. 91. 93.* Secundò quòd per annulum deſpondeatur Euſebie, Themis & Sanitas, oportet ergò nos non minorem Juſtitiæ, pietati ac ſanitati ſibi ſic deſponſæ fidem præſtare, quàm quæ fœdere connubiali continetur, & quam in ſcholis virginem duxit,

cam

eam in vita hominum non debet facere meretricem, Heigius *p. 2. q. 11. n. 60.* Tertiò est iste annulus aureus, qui ingenuis olim attributi: debet ergò Doctor esse candidus, ingenuus & nulli se fœdo nomine mancipare, servire aut adulari: Est & aureus signatorius, quo monentur, consilia sua cujusvis facultatis, quæ annulo isto subsignantur, auri naturam imitari debere, quod ut est purissimum, ita responsa nihil sordium ex falsis opinionibus admixtum habere debere: subsignaturam autem istam rubrâ cerâ fieri à Doctoribus, testatur Jac. Bornitius *d. Instrument. l. 1. c. 20. pag. 88.* quod est privilegium singulare ab Impp. concedendum, quamvis hodiè quivis cerdo hoc sibi ultrò sumat non sine summa graduum confusione: De annulis verò plura videbis apud Eggebertum Schaumium Francofurtanum Marchicum *in tr. de annulis eorúmque jure & usu Anno 1620. operâ Georgij Rittershusii (ipsius Ephori, quod ipse testatur c. 5.) usum*, ut scribit Jacob. Bornitius *d. tract. pag. 90.* & innuit D. D. Andreas Dinnerus *in Inauguratione Doctorali*, quâ D. Georgium Rittershusium renunciavit, ubi de ceremoniis egit & ad annulum venit,

scribens: *De annuli mysterio quia luculenter commentatus es sub alieno nomine Georgi Rittershusi, non debeo auditorium eorum replicatione diutius detinere, ubi c. 7. in f. & cap. 9.* hanc nostram materiam attingit, & in specie tradit, Doctores pollice uti ad annuli gestationem: quemadmodum enim pollicis adjumento reliqui digiti reguntur, isq; in unaquaq; re socius & adjutor est, unde & apud Græcos ἀντίχειρ quasi altera manus dicitur: ita ars cuncta gubernat, nullus est humanæ societatis status, quem doctrinarum studia non beent: Doctorum scientiâ totus illuminatur orbis *auth. habita C. ne fil. pro patre.*

§. 158.

Complexus & osculum, inter alias ceremonias seu ritus, quibus renunciationes doctorales pia Antiquitas augustiores reddere voluit, sequitur: Monet autem osculum de firmiter retinenda conjunctione & concordia, ut quantum in nobis est, pacem habeamus cum omnibus, dissensiones omnes componamus: *Rom. ult. v. 16. Proverb. 10. v. 12.* Osculum etiam vulgo pacis signum appellatur *c. pacem d. consec. d. st. 2.* olim etiam solebant manè clientes osculo suos

suos patronos visitare, cujus moris non uno loco meminit Martialis: Academicum illud osculum non debet esse etiam impudicum, sed honestum, quo sponsa castissima advenientes exosculatur antiquo ritu, quo olim D. Augustino teste advenientes osculo salutabantur. Dn. Jacobus Herrenschmid *Ecclesiæ Nördlingensis Archipresbyter Vir doctissimus in sua Osculologia q.32.* Et iterum videatur Georgius Rittershusius *in discursu de osculis anno 1621. Francofurti ad Oderam edito.*

§. 159.

Faces seu Cerei ardentes prælati duplicem claritatem designant: unde Doctores etiam Clarissimi dicuntur: Alia enim est claritas scientiæ, sicuti modò dictum, quòd Doctorum scientiâ universus illuminetur Mundus, alia est claritas seu excellentia virtutis & morum, sicuti dicitur *in l. 7. C. d. Professf. & Medic. & l. un. C. d. Professf. qui in urbe Constantinopolitana docentes ex lege meruerunt Comitiv:* Dn. D. Johannes Schmidius Argentinensium Theologus celeberrimus *in conc. 4. ad Psal. 127. pag. 62.* Heut zu Tage werden brennende Fackeln auff Universiteten oder Hohen Schulen den new

creirten Doctoribus vorgetragen / damit hat man zu verstehen geben / daß man solche Personen genommen / die mit Tugend unnd Redligkeit gleichsam für andere scheinen und leuchten. Quatuor insignia priora carmine complexus est Andreas Alciatus *8. parerg. 10.*

Inprimis capias doctrinæ insignia Librum,
Qui clausus, *nutu stet pateatq; tuo.*
Annulus *in digito puri tibi ponitur auri,*
Hoc quia sit facto partus equestris honos.
Stet capiti sublimis apex Tegmenq; *verendū,*
Ut Sophiæ sedem digna corona tegat.
Oscula *patronis præstent quod manè rogati,*
Hoc tibi seu pacis sive clientis habe.
Restat ut æternus genitor tua vota secundet,
Atq; hæc felici sydere facta velit.

Benedictio seu votum pòst collata ornamenta Doctoralia & renunciationem à Brabeuta subjungitur, variisq; formis genericis & specificis, in prosa & ligata oratione, quæ ubivis occurrunt in publisatis actibus Doctoralibus: sicut & publicæ & privatæ fiunt ab amicis gratulationes, teste D. D. Theodorico *in festo Joh. Baptistæ fol. 777.* Inter illa vota perplacent mihi speciales illæ acclamandi formulæ, ubi loci opportunè

portunitas suavitatem auget: Ita Theologo Doctori acclamatum aliquando recordor, sit doctior Hieronymo, prudentior Ambrosio, eloquentior Chrysostomo, Augustino judiciosior: Sic Altorfi 12. Febr. 1626. Dn D. Georgium Königium in concione doctorali Dn. Tobiæ Oelhafio JCto & Consiliario Norico, fautori & amico nostro benè precantem audivi, his verbis: Comprecor ingenium Scipionis Gentilis, judicium Donelli, scientiam Gifanii, industriam Rittershusii, qui quatuor JCti quatuor fuêre lumina Altorfinæ Academiæ: JCto alicui παρῳδικῶς potest acclamari secundum Tiraquellum *de LL. connubial:* ut sit Ulpiano eloquentior, Paulo nervosior, Callistrato doctior, Papiniano acutior, Scævola pressior, Caio luculentior, Africano subtilior, Pomponio jucundior, Celso nitidior, & Tryphonino candidior; VVittebergæ olim Doctorem Theologum hæc amica vox gratulantis exegit: Sit eloquentior Hüttero, sit prudentior Balduino, sit profundior Franzio, sit diligentior Meisnero.

§. 160.

Renunciationis solennitatem præcedit

Juramentum receptum: quod licet non sit de substantialibus Doctoralium honorum, tamen est de benè esse status Doctoralis, quùm nulla sit vitæ conditio, quæ non adstringatur ad certas vivendi & agendi formulas: Ita Imperator ipse supremus noster Dominus juramento se adstringit ad illa, quæ in capitulatione Electorali contenta sunt: ita omnes Reges, Principes & Magistratus certo jurejurando promittunt, se ea acturos, quæ decet & præscripta sunt, ut probat Tiraq. *in tr. d. præscriptionib. §. 1. Seracrev. de condict. gl. 8. p. 72.* ubi etiam habet Doctores jurare per text. *in l. nemini 11. v. jurisperitos C. d. adv. div. judic.* ne quis enim gradui sit dedecori aut in infamiam incidat, suum ad officium juramento constringi debet arg. *c. in epist. d. forma fidelit. 5. F. 2.* Donec ita totus promotionis decurrit actus, alicubi munera ut vocant Proceribus Academicis alijsq; invitatis hospitibus à Candidatis ad hoc exoratis nomine Doctorandi offeruntur: ea sunt plerunq; chirothecæ, & aliquid panni holoserici pro diversitate personarum, legatis namq; liber aliquis & materia & forma illustris offerri consuevit: Brabeutæ & cæteris exa-

mina-

minatoribus honoris causa etiam remunerationes porriguntur, ut suprà *c. 6. §. 34.* indicatum: Reliquos in spectatores missilia ja[c]tantur à ministris Academicis, quæ & ipsæ chirothecæ sunt exigui valoris: Quod spectaculum rectè nominat Dn. Limnæus *d. l. n. 64. & 98* parùm proficuum, ideò rerum omnium indigentia faciie abrogabit & tacitè multis in Academiis abrogavit: cur autem chirothecæ in concessionibus privilegiorum Doctoralium distribuantur, ex adjectis exemplis disci potest, quæ habet Dn. Georgius Rittershusius *in tr. d. Jur. asylor. c. 3. n. 34.*

§. 161.

Hisce omnibus expeditis & finitis, convivium aut prandium Doctorale instituitur, quod debet esse pium & moderatum, prandia enim Doctoralia propter luxum & ingluviem instituta non sunt, sicuti probat Dn. D. Cunradus Theodoricus *in analys. Evangel. festi Joh. Baptistæ fol. (mihi) 777.* Debet esse secundò frugale & non sumtuosum, unde Clemens V. Papa in Concilio Viennensi *in c. 2. d. Magistr.* in promotionibus certum constituit numerum, ne ultra tria millia Turonensium argenteorum in

solen-

solennitate circa hujusmodi Doctoratum quomodo libet expenderentur: sed hodie hæc Clementina sumtuum moderatio in plerisque Academiis dormit, & honores scholastici tot tantisq; expensis laborant, ut multi etiam doctißimi, quibus est res angusta domi, prorsus deterreantur, & ferè per totam ætatem erogatam summam non amplius suo studio lucrari poßint. Expurgentur itaq; hæ sordes, ait Dn. D. Lansius *d. Acad. pag. 70.* & aboleantur illa pecuniarum aucupia, illa damnosa graduum inauratio, quæ ipsum gradum viliorem efficit, ut infrà *c. 24.* quærendi locus amplius dabitur: Inde Doctori, licet tempore sui Doctoratus haud faciat convivium, ad quod tenetur ex forma statuti, per hoc nihil detrahi dignitati suæ, tradit Jason *in l. 1. n. 27 ff. d. liber. & posthum.*

Caput XXII.

Quibus modis & quomodo Doctoratus probetur.

§. 162.

QUandoquidem verißimum, nullum Doctorem nasci aut de cœlo cadere, nec fronti alicujus insculptum esse, qui

Doctor insignitus sit, sicuti de nobilibus etiam refert Pruckmann *cons. 50. n. 594. volum. 1.* Nam cùm Doctoralis dignitas sit qualitas seu res adventitia, quæ naturâ non inest, nunquam præsumitur, sed probanda est, & ideò necesse est, ut Doctorem se dicens aut venditans pro tali, talem se esse probet, per tex. *in l. 1. ff. d. probat. c. cum person. d. privileg. in 6. l. non ignorat C. d. accusat.* Tiraq. *d. nobil. c. 30. n. 13.* Mascard. *de probat. conclus. 1094. n. 1.* Menochius *consil. 301. num. 2. 3. & 17.* quem probationis modum omninò requirunt & de substantialibus esse pronunciant, teste Besoldo *in dissert. de Studios. Mag. c. 10. pag. 142. sciendum est omninò, quòd cùm Doctoratus sit qualitas, quæ per actum extrinsecum acquiri solet: ea debeat ab illo probari, qui eam allegat, tùm quia onus probandi regulariter incumbit ei, qui se fundat in aliqua qualitate, tùm etiam quia literaturæ & scientiæ, cùm naturaliter hominibus non insint, haud præsumantur:* Regula enim vulgata est: Qui se talem dicit, talem se esse probet *per l. Divus 33. ff. d. re jud. c. un. §. si rusticus 3. inf. d. pac. tenend.* Thomingius *consil. 48. n. 2.* Probatio autem Doctoratus eodem modo fit, quo cætera

jura

jura omnia probantur, aut per instrumenta aut per testes: Optimus probandi ergo modus fit per instrumenta aut per literas testimoniales facultatis illius, in qua gradum quis est consecutus, Matth. Colerus *d. Process. Execut. p. 2. c. 3. n. 129. pag. (mihi) 499.* Amplifs. D. D. Joh. Georg. Bechtius JCtus & practicus eminentissimus fautor & amicus meus meritò plurimùm honorandus *in tract. de securit. & salvoconduct. c. 3. num. 227. per text. in l. Magist. ibi judicio ordinis comprobatos & l. si quis ibi: septem vel amplius judicantibus idoneus approbetur C. d. Profess. & Med. libr. 10:* vel eandem probandi vim operari putat, Colerus Matriculam facultatis illius in qua Candidati jam examinati inscribuntur, allegans autoritatem *Br. in l. 3. n. 4. C. d. agent. in rebus lib. 12.* P. Matth. VVehner *in obs. pract. verb.* Bücher *pag. 79.* Facit tex. *in c. pervenit c. 30. q. 1. l. 1. ff. d. alb. scrib. l. census 10. ff. d. probat. l. matriculam 3. C. h. t. d. agentib. in rebus. & l. probatorias 9. C. d. divers. off. libr. 12.* Alciat. *3. præsum. 17.* Mascard. *conclus. 1036. n. 1. & 2.* Pariter ac in casu quo dubitatur, num quis sit status Imperii, albo seu matriculæ creditur, Gail *1. obs. 21. n. 4.* inter illa

illa tamen duo media, prius posteriori melius est, instrumentum enim Doctoratus semper & quando volumus, ad manus haberi, & in casu necessitatis edi & proponi potest: ad matriculam verò multa viarum milliaria sæpius conficienda requiruntur, quò inspiciendi & probandi facultas impetretur: Quod si ergò aliquis Doctor impensis tot sumtibus Doctoratum obtinuit, ei ego suasor fuerim, ut discessurus à promotoribus suis omninò literas testimoniales in omnem necessitatis eventum obtineat, & hâc in parte & hanc impensam non curet: Nescit enim quando & inter quos olim opus iis habiturus sit, quas sæpius magno redimeret pretio, si eas statim impræsentiarum monstrare posset & exhibere.

§. 163.

Et quùm inconsuetum non sit, ut autores in tractationibus materierũ etiam formulas instrumentorum & documentorum, quæ ad praxin magis inclinant, adjiciant, sicuti Antonius Heringius tractatui suo de fidejussoribus elegantes formulas fidejussionum subjecit, Bartholomæus Musculus instrumenta renunciationum & unionis

prolium

prolium ceu exempla addidit tractatui de successione conventionali & anomala: VVilhelmus Antonii documenta & instrumenta suppeditavit plurima rescriptorum moratoriorum seu induciarum quinquennalium, qui *dict. tract. concl. 71. n. 5.* testatur Doctores solere suis tractatibus annectere formulas: Joh Jacobus Draco suo tractatui de origine & jure patritiorum exempla Codicillorum inseruit, in quibus patritiatus solebat conferri *libr. 1. c. 3. pag. 115.* ita rectissime me facturum arbitror, si quoq; in hac Doctoratus materia documentum seu exemplum Instrumenti Doctoralis apposuero: Possum autem citra arrogantiæ pruritum ex familia mea producere literas testimoniales & Doctorales, Magisterii & Baccalaureatus, quibus honorum gradibus avus meus Johannes VValtherus Reip. patriæ postmodum Consularis & Scholarcha: David VValtherus eiusdem Reip Senator & Curiæ tutelaris actuarius & ego condecorati fuére: Suavia autem studia illa sunt *(inquit Philostratus in Sophistis)* quæ à parentibus & majoribus insunt: meliores quoq; artes, quæ hereditario jure comparantur Zasius *ad l. 2. §. deinde n. 2. ff. d. orig. Jur.*

Jur. p.(mihi) 139. quæ duo Baccalaureatus & Magisterii literæ cum aliquid analogon cum Doctoralibus habeant, eas præmittere volui, etsi simul sint testimonia vitæ Academicæ. Sic autem habet originale instrumẽtum Baccalaureatus avo meo concessum: Chilianus Guntherus Herbipolitanus artium ac Philosophiæ Magister, Decanus Facultatis artium studii Heidelbergẽsis, cæteriq; ejusdem Facultatis Regentes & Senatores precantur omnibus, ad quos præsentes literæ perlatæ fuerint, multã felicitatẽ. Petivit à nobis doctus & honestus adolescens *Johannes Gualtherus* Rotenburgensis, ut sibi discedenti testimonium aliquod vitæ & completionis suæ impertiremur: quẽ, quia sciremus ita apud nos vixisse, ut ejus vitam vix reprehenderit ullus, sed nos in optimam de se spem vocaverit, testimonii nostri fide autoritateq; eundẽ defraudare noluimus: Nam cùm omne industriæ suæ curriculum in eo præcipuè sit elaboratum, quò sub præceptoribus suis, quos utiq; nactus erat doctissimos, quàm plurimùm non tàm in humanioribus literis quàm morum elegantiâ proficeret, nihil equidem magis officio nostro convenire duximus, atq; ut idẽ be-

 nevo-

nevolentiæ ſtudium, quod in alios eximiæ virtutis adoleſcẽtes benignè conferre conſuevimus & ipſe expectet. Proinde teſtamur præ dictum Joannem Gualtherum tertio Cal Junii Anno ſuperiori (1543.) per venerandum Artiſtici ordinis Senatum ob vitæ probitatem & eruditionem ſuam, cujus nobis ſpecimen in acerrimo tentamine præſtitit, prima Laurea coronatum: quin etiam à tempore promotionis in Gymnaſio noſtro non minori ſtudio annum adhuc integrum expectatione Magiſterii pendentem perduraſſe. Quare rogamus omnes ad quos devenerit, hunc habeant ſibi clementer commendatum: tantundem quidem gratiæ nos debere eis, apud quos hæc noſtra commendatio nonnihil valuit, ſemper fatebimur. In quorum omnium firmam fidem literas iſtas authentico noſtræ Facultatis ſigillo communivimus. Edelbergæ XIX. Cal Decemb. Anno ſalutis humanæ MDXLIIII.

(L. S)

§. 164.

Tenor documenti Magiſterialis parenti meo Tubingæ conceſsi talis eſt: Decanus & Collegium ſtudii Philoſophici in Aca-

Academia Tubingensi. Omnibus has literas cognituris salutem in Domino precantur. Benè sibi consulere sunt existimandi, qui ex Academiis rebus ita ferentibus abituri, testimonia vitæ studiorumq; suorum à Præceptoribus suis accipiunt, qui de illis verissimè testificari possunt: Quanquam enim pietás, eruditio & omnis virtus suo se lumine veluti ignis prodit, tamen hac ratione facilis apud ignotos & exteros innotescit, & illi etiam, quibus illa testimonia exhibentur, certiores inde redduntur, confirmanturque, quibus tutò fidere possint, & quorum patrocinia sine dubitatione suscipere audeant. Horum etiam è numero est honestus, pius & eruditus Juvenis Magister David VValther Rotenburgo-Tuberanus: qui cùm judicasset, nostram commendationem, cum quibus aliquot annos vixisset & quibus probè cognitus esset, apud exteros sibi non inutilem futuram, à nobis discessurus eam petiit, quam nos illi honestissimam & æquissimam petitionem pro nostra cùm in omnes honestos & ingenuos adolescentes, tùm in eum benevolentia singulari denegare nec voluimus nec debuimus. Re igitur in nostro Collegio delibera-

tâ haud gravatim testificamur, Magistrum hunc Davidem VValtherum toto eo tempore, quo in nostra Schola versatus est, ita semper vitam & mores suos instituisse, ut non modò nulla unquã ad nos de eo querela delata fuerit, sed pietatem & modestiam ejus unicè semper probaverimus. In studiis autem eam semper adhibuit diligentiam & afsiduitatem, quæ multis ejus æqualibus exemplum esse potuisset, tamq; laudabiles in artibus liberalibus & tota Philosophia fecit profectus, ut proximâ æstate institutis privatis & publicis examinibus dignum eum summo in studiis Philosophicis, quem Magisterii vocant, judicaverimus: quem etiam ei undecimo Augusti cum multis aliis honestis & doctis adolescentibus honorifico loco publicè solenniterq; contulimus. Quæ quidem omnia cùm ita verifsimè se habeant, etiam atque etiam rogamus omnes, qui has nostras literas lecturi & cognituri sunt, ut Magistrũ hunc VValtherum pari nobiscum favore & benevolentiâ complecti, ope auxilioq; suo data occasione juvare, ac quibus possint humanitatis officiis afficere dignentur. Dubio procul is commendationi nostræ

ſtræ virtute ſua reſpondebit & omnium ac ſingulorum beneficiis haud indignum ſe præbebit: & nos viciſsim omnibus ac ſingulis pari vel alio genere officiorum ſtudiũ noſtrum gratificandi paratiſsimum offerimus. In cujus rei fidem majorem literas haſce publico Collegii noſtri ſigillo muniri curavimus. Datas ſecundo die Septembris Anno reparatæ per Chriſtum ſalutis ſupra ſesqui Milleſimum Nonageſimo ſexto.

(L.S.)

§. 165.

Teſtimonium Doctorale à Facultate Juridica Academiæ Altorfinæ mihi conceſſum tale eſt: Decanus & Collegium Jurisconſultorum in Univerſitate Altorphina lecturis ſalutem plurimam dicit. Apud A. Gellium *Noctium libr. 5, c. 6.* Marcus Cato non immeritò (ut nobis quidem videtur) excandeſcit adverſus Marcum Fulvium nobiliorem, quòd milites per ambitionem coronis leviſsimis de cauſis donaſſet: nam principiò (ait Cato) quis vidit coronâ donari quenquã, cùm oppidum captum non eſſet? aut caſtra hoſtium non incenſa eſſent? Fulvius tamen, in quem hoc à Catone dictum eſt, coronis milites donaverat

ideò tantùm, quia vel vallum solùm curaverant, vel puteum strenuè foderant. Nos quoq; meritò non Cato quidem, sed quicquid usquàm est virorum doctorum & cordatorum perstringeret, si vel privilegii Augustalis Invictissimi Cæsaris Divi *FERDINANDI II.* Dn nostri Clementissimi ante annos aliquot nobis indulti, vel muneris nostri immemores & ipsi immerentes coronis, hoc est, sublimi Doctoris in utroque Jure titulo & honore collato donaremus, eoq; facto non tàm ipsos dignitate Doctorali, quam Collegium nostrum gratiâ Cæsareâ indignum declararemus. Sed benè res se habet per Dei gratiam nec quicquam tale vel Collegio nostro, vel iis, qui hunc honorem apud nos legitimè adepti sunt, metuendum est. Quos inter omninò numerandus est, qui has exhibet, Clarissimus Vir Dn. *GEORGIUS CHRISTOPHORUS WALTHERUS* Rotenburgo-Tuberanus Francus, Qui in utroq; explorationis, hoc est, Tentamine & Examine rigoroso quæ vulgò dicuntur, in disputatione item publica, quam sine Præside de Renunciatione successionum vel hereditatis, vom Verzücht Recht künfftiger Wart- und Erbschafften habuit,

buit, ita se gessit, ut summo omnium consensu supremis in utroq; Jure honoribus, privilegiis & insignibus dignus judicaretur, & eadem opera testimonium hoc promotionis publicæ, quod à nobis petiit, promereretur: Exornatus fuit publicè insignibus istis ad diem 25. Junii anni Dni M DC. XXVIII. intervenientibus præcipuè solennibus, quæ in privilegio S. Cæs. Majestatis novissimo expressa fuerunt, ut pileo phœniceo vel coccineo capiti imposito annuloq; aureo oblato condecoraretur, ut liber tàm apertus quàm clausus eidem offerretur, ut osculo exciperetur, eoq; velut symbolo in Collegium J. U. Doctorum cooptaretur, ut velut in Solio in Cathedra superiori docentium locaretur, eiq; post renunciationem Dn. Collega noster honoratissimus Doctor *ANDREAS DINNERUS* JC. Decanus p. t. Collegii &c. in nomine SS. Trinitatis benè precaretur ac gratularetur.

Hæc ocia Dn. *DOCTORI GEORGIO CHRISTOPHORO WALTHERO* virtus Jurisq; utriusque scientia cum variâ exactaq; aliarum rerum atq; artium plurium cognitione, quam in diversis Germaniæ Academiis adquisivit, conjuncta fecerunt.

Scilicet non ille vallum tantum in castris Themidis curavit, aut puteum strenuè fodit, aut ad palum cum tyronibus se exercuit; sed collato pede nunc cum Juris Candidatis exercitatissimis in Disputatione publica prælians, nunc cum ipsis Universitatis hujus Antecessoribus Juris peritissimis ancipiti certamine contracto nec diis nec viribus (quod dicitur) imparem se tot ac tantis duellatoribus ostendit, dignumq; coronâ doctorali probavit. Idem *Dn.* *Doctor Waltherus* inaugurationis hujus suæ spectatores & testes nactus est Illustres & Generosos Dominos, Dn. VVolffgang Carolum Liberum Baronem in Polhaim & VVarttenburg &c. Dn. Georgium Ehrenreich Lib. Baronem ab Eybisvvald &c. Nobilissimos, Amplissimos & Prudentissimos Dn. Ulricum Grundherren Septemvirum, Dn. Georgium Christophorum Volckamer, & Dn. Johannem Fridericum Löffelholtz/ &c. omnes & singulos Scholarchas & Senatores inclytæ Reipubl. Norimbergensis, Dominos nostros colendos: Amplissimum & Consultissimum Virum Dn. Conradum Christophorum Scüter J. U. Doctorem & Imperial. Reipubl.

Roten-

Rotenburgensis ad Tubarim Syndicum & Consiliarium &c. Præstantissimum item & spectatissimũ Virum Dn. Johannem Mezlerum Præfectum utriq; Monasterio ibid. Vitricum suum, præter alios plurimos Magnificos, summæ auctoritatis & fidei viros hospitesq; honoratissimos.

Nos quidem pro eo ac debemus de susceptis honoribus prædicto Dn. GEORG. CHRISTOPHORO WALTHERO ex animo gratulamur, Deumq; Optimum Maximum veneramur, ut novum hunc Doctorem nostrum bono Reipubl Christianæ & patriæ suæ dulcissimæ quàm diutissimè sospitem conservare, & ad ea, quæ porro ipsi tacitis votis destinavimus, virtutis ac doctrinæ præmia uberrima doctis bonisq; omnibus applaudentibus perducere dignetur. In quorum omnium fidem tabulas has Testimonii promotionis publicas à Nobis subscriptas signo insuper Collegii nostri communiri jussimus. Signabatur die supra scripto XXIX. Junii, Anno Redemptoris nostri unici M. DC. XXVIII.

Andreas Dinnerus D. primarius & Cod. Professor Altorphij, Consiliarius inclytæ Reipubl. Norimberg. p. t. Decanus subscripsi m. p.

Erasmus Ungepaur D. & PP. in fidem subscripsi.
Ægidius Agricola V. J. D. manu propria subscripsi.
Johannes Gerhardus Frawenburgius V. J. D. in fidem subscripsi.
(L. S.)
§. 166.

Quod si quis privilegium amisit, vel nullum exegit promotionis suæ publicum documentum, tunc testibus probandus erit Doctoratus, qui actui interfuerunt, per *l. si solennib. C. d. fid. instrum:* vel si quidem privilegii literas habeat, sed eæ non penes se tum temporis, quùm iis opus habet, existant, etiam ad testes recurri potest, Joseph. Mascard. *d. probat. vol. 1. conclus. 527. n 11. & 12.* Tenentur autem illi testes accuratè de circumstantiis deponere, scire enim debent & tenentur 1 quòd ille Doctor, cujus testes esse volunt, fuerit legitimè examinatus, nam in facienda Doctoratus probatione non sufficit simpliciter probare talem esse Doctorem, sed opus erit probare illum fuisse factum Doctorem per solennis examinis viam Fulv. Pacianus *d. probat. l. 2. c. 41.* Mascard. *d. l. n. 13.* (2.) Requiritur etiam in

in hisce testibus, ut deponant de loco & tempore, ubi Doctoratus actus habitus est, tempus enim hîc de substantia probationis est, & ideò per testes probari debet, quod si verò testes dicant se non recordari de tempore, efficiuntur suspecti. Guid. Papæ *decis. 544.* (3.) Necesse est, ut testis deponat, se vidisse adhiberi ceremonias solennes, ut Doctor in locum eminentiorem seu cathedrã sedere jussus fuerit, ut birethum in signum splendoris capiti ejus impositum, ac quòd liber in manus ejus traditus fuerit: Signorolus de Homodeis *cons. 51.* putat has solennitates non esse de substantia Doctoratus, ideò non necesse esse, ut testis de illis adhibitis testetur: sed errat, nam suprà *§. 152.* demonstratum est, birethi impositionem, cathedræ possessionem & libri traditionẽ esse de substantialibus Doctorum, adeò ut qui hisce solennibus non mactatus fuerit, is Doctoris titulo legitimè uti non possit, in quo consentientem habemus antiquitatem prudentissimam, hoc verum largimur esse, hæc insignia non efficere Doctorem, sed saltem probare, ideò de substantia probandi Doctoratum est, hæc solennia fuisse adhibita, Mascardus *d. l. n. 15. 16. & 17.*

Et

Et quòd Doctoratus per testes probari possit, procedit saltem in Doctoribus à Collegiis creatis: Doctores verò bullati & unico verbo ab Imperatore aut Pontifice summo creati tenentur per literas Doctoratum ostendere, quùm aliàs eis nulla fides habeatur: unde legatum alicui relictum, cum erit Doctor, efficax tùm erit, si mediante examine Doctor creatur, non si à Papa vel Imperatore unico verbo Doctor renunciaretur, utpote qui absq; examine honoris causa tales salutantur, adeò hinc perspicere est testibus illos parum proficere, nisi privilegium Principis in scriptis exhibere posśint.

§. 167.

Sed de testibus & hoc incidit, quot sufficiant ad testimonium Doctoratus? Jason *ad l. hujusmodi §. legat. n. 17. ff. d. legat. 1.* unum sufficere putat, sed quùm hæc assertio directò sit contrà *l. jusjur. 9. C. d. testib.* vix est ut eam tueamur, sed requirimus ad minimum duos, arg. *c. unic. §. 1. si de invest. in dom. & vasall. 1. F. 26.* ubi enim numerus testiū expressus non est, duo sufficiūt *l. ubi numerus 12. ff. d. testibus*, Gail. *2. observat. 149. c. videatur 3. ibi unusquisq; suam genealogiā cum testib. extra qui matr. acc. poss.*

Ma-

Mascard. *d. l. n. 17.* Benius *d. privileg. JCt. p. 1. priv. 11. n. 13. in fin.* ita distinguit, si incidenter solùm de Doctore quæratur non data oppositione adversarii, fortè unum testem cum juramento suppletorio sufficere: quòd si verò de magno præjudicio alterius ageretur, e. c. si in casu prærogativarum expectantium, ubi forte ex statuto graduatus non graduato præferendus, tùm Doctoratus gradum vel per literas probare teneretur, vel per testes, plures autem uno:

§. 168.

Illud certum est, temporis beneficio Doctorem neminem effici, licet talis nunquam legitimè creatus per multos annos se gesserit pro Doctore, nec satis est, si quis per longum tempus pro tali putativè habitus sit, Mascard. *d. probat. dict. conclus. 527. n. 3. & seqq.* gradus quippe Doctoratus præscribi nequit Bertaz. *inter consil. criminal. libr. 1. consil. 91. n. 36.* Joh. Cephalus *cons. 170. n. 18.* Bullæus *discurs. Academ. 2. append. 14.* sicut & sola præscriptione minimè quis decurio fit, qui secundum leges decurio non est creatus *l. Herennius 50. ff. d. decurionib.* & nemo statum servi mutat, qui illicitè atq;

impro-

improbè adſpiraverit ad civiles honores, *l. non mutant 11. C. d. liberal. cauſ l. 2. C. ſer. aut libert. ad decuri:* eſt enim talis ſemper in mala fide, quæ impedit præſcr ptionem, Beſold. *in diſſert. de Studioſ Magiſtr. n. 10. p. 142.* Juramentum adjicit Matthias Colerus *d. proceſſ. executiv. p. 2. c. 3. n. 129.* in ſubſidium quaſi, ubi ait: probari qualificationem Doctoratus aliis documentis deficientibus per juramentum Doctoris aſſeverantis ſe talem eſſe: quod notandum eſſe ait contra eos, qui veniunt ex peregrinis oris & nationibus, allegando ſe ibi conſecutos licentiam, illorum aſſertioni non adhibetur fides, niſi allegatam qualitatem probent ſuprà dictis modis aut ſaltem per ſuum juramentum. Per communem opinionem aut famam quidam putant Doctoratum probari, ſed fragilem eſſe probationem, & neminem eâ contentum fore crediderim: neq; ſequitur, hunc vel illum habent pro Doctore aut nominant Doctorem, E. eſt Doctor: Experientia enim teſtatur, multos ironiaś cauſa & per contemtum Doctores vocari, qui nullo modo Doctores fieri poſſunt, ſic Medicos empiricos ſolemus nominare Rüße doctor, Titulis

non

non probatur Doctoratus aut alia dignitas, verba curialia & jocosa nullam inducunt probationem, nec obligationis nec dispositionis vim habent, Marpurg. *conf. 23. n. 3. volum. 2.* verba ad complacentiam prolata serviunt de vento & nullam obligationem inducunt, Boer *decis. 153. n. 37.* Zach Victor *d. caus. exemption. Imper. n. 37.* Dn. D. Jacobus Synzius Affinis olim meus p. m. *d. protectionis Jure num. 23.* D. Limnæus *l. 4. d. Jur. publ. c. 7. n. 75.* Obstat quidem *l. si mater 6. C. d. stat. def.* ubi fama ferè nihil aliud est, quàm communis omnium fides: Resp: enim id in antiquis & quæ memoriam hominum cedunt procedere, ibiq; famam plenè & sufficienter probare, Forster *4. d. success. 9. n. 20.* Doctoratus autem personale quidpiam est & in uno subjecto certo hærens accidens, quod homines facilimè latere potest.

CAPUT XXIII.

Quibus modis Doctoratus impediatur vel minuatur.

§. 169.

HActenus ad satietatem usq; versati sumus in Doctorum exædificatione, & do-

& docuimus, quomodo, per quos, à quibus Doctoratus acquiratur & feliciter conservetur: methodi ratio nunc suppeditat, ut etiam investigemus, contraria Doctoratui seu illa obstacula, quæ vel impediunt Doctoratum vel minuunt, dedecorant & pessimè obscurant, imò planè amittunt & tollunt: De obstaculis impedientibus & dedecorantibus hoc capite, de amittentibus & tollentibus capite sequenti & ultimo agemus. Quibus autem modis Doctoratus impediatur, ex superius traditis *in c. 6. §. 20.* liquebit, ubi unico verbo probatum fuit, ex indignitate impediri Doctoratum: Indignitas autem multiplex est, vel descendit ex infamia & illegitimis natalibus, unde spurios suo modo exesse jussimus, ut & lictorum, excoriatorum, vespillonum & agitatorum filios, vel descendit ex ætate infirmiori, quo respectu minores & adolescentes suo etiam modo exclusi fuerunt: vel venit ex professione inæquali, quo pacto Judæos seposuimus: vel ex insufficienti doctrina, & ideò ignaros & indoctos meritò à limine Doctoratus arcemus, quos versiculis hisce inclusimus:

Absint

1 Absint lictorum nati, 2 Spurij, atq; 3 minores
4 Judæi. quis deest 5 nectar & Aonium.

HIsce adjicimus alios ejuſdem ſortis, & quidem illos qui malis artibus doctrinam ſibi compararunt, quales ſunt αὐτο διδακτοι pravi, & didactici ἰδιογνώμωνες Ratichiam Ravennates &c. 2. Qui ex memoria locali artem ſe hauſiſſe gloriantur. 3. qui ex cabala & Magica arte ad eruditionem ſe pervenisſe jactitant 4. qui ſpiritibus familiaribus doctrinam ſuam adſcribunt. Hi enim non ordinario & divinitus mandato & inculcato labore, ſtudio & ordine ſanctuarium artium ingrediuntur, ideò & meritò ab honoribus doctoralibus, qui multo conſtant labore exterminandi & nullo modo admittendi ſunt: Et quidem illi primò didactici putativi, quùm nunquam hactenus ipſorum promiſſis eventus reſponderit, meritò deridētur, & ut ſeductores contemnuntur: Localiſtæ illi & qui memoriam artificialem jactitant, non ſolidam eruditionis laudem unquam reportarunt, quùm iſta arte putativa, memoria potiùs conturbetur ac opprimatur, quàm adjuvetur, teſte

Quintiliano *lib. 11. Instit. Orator. c. 2. pag. 173.* ubi de Metrodoro (memoriæ localis magistro & propagatore, Inventorem enim Simonidem statuunt) in duodecim signis Zodiaci trecenos & sexagenos sibi locos imaginante loquitur : Vanitas ac jactatio circa memoriam suam arte potius quàm natura gloriantis: Equidem hæc ad quædam prodesse queunt, ut si rerum nomina multa per ordinem audita reddenda sint: Minus idem proderit in ediscendis quæ orationis perpetuæ erunt: Nam & sensus non eandem imaginem, quàm res habent, cum alterum fingendum sit, & horum tamen utrumq; comonet: sed sermonis alicujus habiti verborum contextus eadem arte quomodo comprehendetur? mitto, quod quædam nullis simulacris significari possunt ut certæ conjunctiones : Habeamus enim sanè certas imagines omnium & loca scilicet infinita, per quæ verba prolixæ orationes significentur ut meminerimus etiã omnia quasi depositorum : Nonne quidem impediri eorum quæ dicit decursum necesse est duplici memoriæ causa : nam quomodo poterunt copulata fluere si propter singula ver-

verba ad singulas formas respiciendum erit? quare qui utuntur hac exercitatione sibi habeant sua. Nos simpliciora sequemur. Videatur ulterius Keckermannus *in curs. philosophic. disp. 19. p. 547.* Dn. Limnæus *amicus noster magnus l. 8. de jur. publ. c. 6. n. 60. & 61.* Quod Cabalistas attinet, est eorum ars mera superstitionis raspodia & nominum Dei sanctissimorum blasphema profanatio nulloq; modo eum finem obtinere potest, quem gloriosè illius cultores promittunt: At qui quarto loco in auxilium vocant nigros Doctores, ji omnium maximè evitandi, societate Christianorum eliminandi, & relegandi. Hi enim impia curiositate, & inerti laboris fuga, ut subitò fiant doctores, non per januam divinitus ostensam, sed à Sathana monstratam pseudothyrum in arcem scientiarum irrepturi, nescio quos sibi spiritus in familiaritatem adsciscunt, eosq; vel annulis inclusos, aut thecis vel speculis inditos atq; chrystallis, alios item aut perpetuò secum circumferunt, aut cùm opus est alliciunt & accersunt ex compacto conventoq; quo modo Numa Pompilius genii cujusdam cōmercium familiaremq;

congressum adeptus divinarum rerum Ethnicæ religionis peritissimus evasisse dicitur: De tali spiritu etiam loquitur Seneca *in Theog.* adest mihi divina quadam sorte dæmonium quoddam, quod à prima pueritia me secutum est: Bodinus *lib 1. dæmonomanias c. 2.* concedit quidem fieri hoc posse salva religione, afferens ejus rei historiam hominis viventis adhuc, cum ista scriberet: Sed nos eos penitus exulare jubeamus 1. quia repugnat pietati & nomini Christiano, quod vanitatem Magicam cane pejus & angve detestari debet, utpotè exitium æternum accelerantem: 2. quia non ad perfectionem viam hic spiritus malignus patefacit, sed suos clientes falsis consiliis deludit, & nil aliud, quàm fallere, mentiri, nocere suppeditat: Et de his illegitimis modis eruditionis parandæ ex professo solidissimè disseruit. Vir incomparabilis Dn. Berneggerus *in Orat. Magistror. promotor. 1619. ubi plura ad assem refictata reperire licebit, quæ quidem hactenus typis publicis data fuit, Ubi fol. 39. Oratio incipit, & fol. 76. desinit.*

§. 170.

Hisce non absimiles sunt, qui quidem non

non malis artibus, ſed tamen non honeſtis modis ad *Doctoratum* adſpirare nituntur, quibus aurum eſt ſcientia, & qui Doctoris titulum auro mercati vel corruptela nummaria ſeu coëmptione acceperunt Menoch. *d. arbitrar. Jud. qq. caſ. 379. n. 12.* Rol. à Valle *conſ. 66 n. 41. lib. 1.* Sed hoc tempore nihil facilius, quàm Doctoris titulum adipiſci eumq; nummis etiam in Academiis comparari obtineriq; poſſe jam olim conqueſtus eſt Mynſingerus *in § reſponſ. prudent. n. 5. J. de J. N. G. & C.* quod falsò etiam notavit Fridericus Taubmannus Poëta Germaniæ ſine pari *in Epigram:*

Doctor palmare eſt; ſed depalmandus uterq; eſt.
Qui DOCTOREM *auro vendit, emitq; ſuum.*
Doctrina & virtus pretium eſt quod Doctor ematur.
Si res argenti eſt Morio Doctor erit.

Ejuſmodi aurei *Doctores* poſtmodum ſe ipſos ſoticis inſtar produnt & in ſummam cladem præcipitant dum neq; vocationem ſua eruditione mereri, nec ſtatum digno modo repræſentare poſſunt, quis

ergò ipsis ausurus est privilegia doctoralia attribuere : Adeò ut exclamandum sit cum Rebuffo *de privil. scholar. priv. 49.* Hodie nil sibi gravitas, nil industria vindicat, totum auri prophanus amor obtinet, hodie honor vitia remunerat, & ad locum ultoris seu judicis is, qui fuerat puniendus, adiicitur *c. fertur. 1. q. 1* non scientiæ visus sed stultitiæ risus non puritas manuum, sed quantitas munerum confovetur, & non virtutes, sed vestes ad insignes honores & utilitatis officia promoventur, contra text. *in L. unic. C. de Annon. civil. lib. 10.* nec potest dici virtus quæ à præmio sequestratur juxta Cassiodor. *lib. 1. Epist. 3.* Hodie in plerisq; Academiis non à Doctoribus, sed à nummorum aucupatoribus, nec in scientia sed in marsupio, quid possint examinari, conqueritur Andr. Alciatus *in prax. Jurisp. titul. de Advocato pag. 64.* & Dn. Limnæus *l. 8. de Jur. publ. c. 8. n. 5.* Utinam hodie quoq; nostri ubiq; Candidati non argento sed scientia instructi gradus dignitatum sectarentur & illi quibus ab Imperatore hæc obtigit benignitas, dignitates Academicas ut possint conferre aliis, sordes & munera in vicem

cem eruditionis non admitterent, melior ubiq rerum futura facies nec stulti melioris conditionis quàm periti conspicientur, sed quam variè hîc peccetur notorium est & jam olim à multis censoria notatum virgula:

Dignus & indignus pariter nunc ambit honores,
Atq; ablativus casus utrumq; beat.

Equidem Itali sibi laudi ducunt si accipiant pecuniam & mittant asinos in Germaniam: Lansius *in Orat. de principatu pro vinciar. pag. (mihi) 608. in med.* In Gallia verò Cãdidati non inscientia, sed in marsupio quid posśint examinantur Damhouder *d. patrocin. pupill. c. 2. n. 17.* & in Italia professores, fisci locupletandi studio, Doctores creant Simon Majolus *Tom. 2. Dier. Canicular coll. 6. pag. 362.*

§. 171.

Sed veniamus ad alteram capitis hujus partem & ad illa obstacula Doctoralem dignitatem valdè minuentia & obscurantia, ubi dispiciendum inter alia est quæ minuant Doctoralem statum & Doctores in specie. Statum doctoralem in ab-

ſtracto dedecorant & valdè obfuſcant 1. indignorum, imperitorum & ignorantium creatio. 2. multitudo etiam dignorum 3. ſeculi hujus calamitas. Et quidem cur hodiernis temporibus Doctoralis ſtatus evileſcat vel inter omnes cauſas prægnantiores illa collocanda primò, quod indignis ejuſmodi honores conferantur, & conferantur indiſcriminatim petenti cuivis, adeò ut inter mille vix unus repulſam ferat, indè impoſsibile judicant cordati, omnes illos qui nomina ſua profitentur, dignos eſſe poſſe, qua propter ſuadendum illis, qni ex privilegio Cæſareo diribitores ſunt harum dignitatum, ne tot & tam multos promotiones annuatim repetant neq; ſine diſcrimine dignos & indignos, doctos aut parum doctos admittant, cavebunt hoc modo, ut doctoribus reliquis ſuus honos melius conſervetur, & non in omnibus angulis Doctores latitent., qui nec panem nec offa mereri, imò heſterni juris repotia vix acquirere poterunt. Atq; ut non ex mea imaginatione & curioſula præſcriptione hæc dicta videantur, graviſsimos doctores in teſtimonium advocabo, qui una-

unanimem mecum alunt sententiam D. D. Fridericus Prenninger *ad c. super eo 2. de testibus in addition. l. c. pag. 153. ait*: Consecutio hujus dignitatis hodiè perfacilis, quotidiana vulgaris & nimis frequens, imò vilis ferè & objecta esse cœpit, adeò ut etiam personæ infames & qui labe natalium contracta laborant ad eam sine discrimine ferè admittantur, quâ ratione factum ut nobiles pariter & ignobiles doctoratus insignia & titulos nauseando fastidire cœperint. Dn. *Berneggerus* quem virum sine summa laude nemo nominare debet ob summam & rarissimam eruditionem qua omnibus absq; pari profuit *in Observationibus suis historico politicis publicè perlectis Obser. 1. eadem habet*: Cæterum (inquit) honoribus quoq; Scholasticis ac literariis, quos gradus appellant, idem accidere videmus ut nimium vulgati vilescant: Unde mirandum non est gradus scholasticos hodiè non æquè magni fieri ut olim, cum & Viri Principes Illustres, Nobiles iisdem ornari gauderent. Quibus calculum adiicit Rev. Dn. D. Iohannes Schmidt Theologus ætate nostrâ judicio & synceritatis laude mul-

tos præcellens *in laudatione funebri D. D. Thomæ Wegelini Theologi gravissimi*: Suffurantur, ait, quidam interdum, quæ custodum Academicorum est conniventia, Doctorum titulos & insignia, quibus mirè inter imperitos superbiunt, sed rident has vanitates cordati, in quorum conspectu insulsi illi Thrasones ad res serias instar ranarum Seriphiarum obmutescunt: Hinc nascuntur tot periculosæ Reipub. literariæ inclinationes, quas nisi pestilentissimo morbo maturè medicina adhibeatur, mox justo Iudicis DEI judicio ipsa ruina excipiet. Doctorellorum infinitus est numerus ait Vincentius Carocius *l. 2. tit. 9. n. 39. d. com. opin.* quisc. studuêre solùm in titulo de ignorantia Juris & facti: quiq; necessitati comparari possunt quæ nescia est legis. Extat apud Georg. Valent. Wintherum *l. 1. part. litig. c. 11. n. 7.* Festivus in quosdam *Doctorellos* lusus:

In Institutis comparo vos brutis,
In Digestis nihil potestis
In Codice scitis modicè.
In Novellis comparamini asellis.

In

In den Reichs Abscheid/
Seyd Ihr nit kommen weit.
Et tamen creamini Doctores ô tempora! ô mores!

Vocantur per contemptum tales inepti Doctores, Silentiarii, legumq; Secretarii: Siquidem habent omnia jura in scrinio pectoris, & audiverunt illa in confessione, quam nefas fuerit aliis revelare. Et ejusmodi *Doctores* dolores dicuntur Angel. *in l. 1. §. pueritiam ff. de postuland.* Bartolo non videntur doctores nisi nomine *in L. athlet. ff. de excus. tut.* Gregorio XIII. Pontifici Max. sunt Doctorati potius, quàm Doctores. Dic mihi (ait) utrum Doctor sis an doctoratus, ad hoc pauca ad illud verò plurima, quorum tamen fortè nihil habes, requiruntur. Dn. Lansius *Orat. contra Italiam pag. 608.* Doctores moneta tonsa, id est, sine literis: Doctores die deß Macherlohns nit werth seyn Lansius *d. Acad. pag. 85. in marg.* qui porrò hæc habet: *D*ignus ubi & indignus simpliciter ablativos adsciscunt, honores vilescunt, at jam multis in locis ea viget cœca honorum profusio, ut Doctores inveniantur sic miserabiles, inepti & inanes, ut bonus

bonus paterfamilias vix tanto pretio emeret graduatos tales, quanto isti titulos emerunt: Verba Casparis Boëtii Hispani *in tr. d. inope debitore c. 16. n. 136.* Omninò ponderanda & observanda sunt: Solennia, ait, Doctorum & Licentiatorum non professione vel eruditione sed pecunia quæruntur: Nemo enim offert pecuniam cui non detur Doctoris titulus: at non omnes eruditionem habent ad perlegendum publicè: adversus hanc morum scabiem & ad perpetuam confusissimamq; confusionem talium Doctorculorum tradit Hippolytus de Marsiliis *in tr. de Bannitis verbo Commissarii*, promotum ad lecturam qui reperiatur indoctus posse privari & etiam degradari à Doctoratu, & laudat Episcopum quendam Capuanum, qui suo tempore revertentes à studio cum privilegio Doctoratus faciebat iteratò examinari & indoctos repertos, tanquam indignos & non merentes privabat dignitate doctoratus, dicendo tales esse bufalos, vel honestiori verbo, oves & boves & pecora campi & Legum dolores proditores, assasinos atq; venalitiarios, quippè qui vendant leges non quas habent,
sed

ſed quibus non ſunt digni, veluti rem alienam furtivè & peſsima fide ipſaſq; pretio nummario dehoneſtent.

§. 172.

Indignitas obſcurans Doctoratum largè ex *Dd.* indicata, probabitur etiam de multitudine, & in ſpecie de doctoribus legum conqueritur D. *D.* Fridericus Prenninger *ſupra d. loc. n. 7.* Ad juris ſtudium quod attinet, ſummo ſemper in honore habitum, ut loquitur Cicer. *1. off.* laborandum eſſet ne non tantùm perſonæ infames, ſed nec etiam nimia & in condita aut iners multitudo doctorum artem ipſam redderet exoſam vilem atq; abjectam: id quod hodie fieri videmus & longiꝰ magis experimur artẽ hanc tam ſplendidã nulliꝰ ferè æſtimari velle vel pretii, vel authoritatis imò prorſus peſſum premi. Olim à Iure conſulto prognatum eſſe, ſummæ laudis loco ponebatur, id quod teſtatur Zaſius *ad L. 2. §. Ergò Sabino ff. de O. J.* hodiè etiam Mechanici quidam interdum præponuntur: Olim Juris Conſul-

fultorum domus oraculum erat Civitatis Cicer. *lib. 1. de Orat.* hodie mercenarium officium & servitium apud non nullos repræsentat.

Doctores multos angulus omnis habet, & multitudo doctorum graviter nocet ait Iurga Valent. Winther. *l. 1. parth. litig. c. 7. n. 35. pag. mihi 111.* ad eundem modum ficuti prifco feculo facerdotum multitudo eos contẽptibiles fecit & paucitas diaconos honorabiles *per c. legimus 24. fed dicis in med. dift. 93.* fic multitudo Doctorum etiam optimos & peritifsimos contemptibiles reddit fcribit Herm. Latherus *lib. 2. de cenf. c. 7. n. 75. fol. 350.* cum quo confentit accuratifsimus JCtus D. Reinking. *d. Reg. fec. lib. 1. cl. 5. cap. 11. n. 43. & 44.* Doctorum contemtus à male feriatis hominibus ex multitudine *Doctorum* videtur defcendere cùm juxta proverbiũ omne rarum charum vilefcit quotidianum *c. fi officia. dift. 59. & c. legitimus dift. 93.* Quot quæfo una Bafilea intra fpatium non ita magnum Doctores Iuris & medicinæ promovit ! tot certè, qui non Germaniæ folùm, fed Italiæ, Galliæ imò pluribus Regnis fufficerent; Samuel Grynæus

næus J. U. D. promotor & professor Basileæ solus ultrà trecentos sexaginta promovit Doctores teste Melch. Adami *in vitis JCtor. pag. 338.* Felix Platerus Medicus doctissimus toto professionis suæ tempore Medicinæ doctores Centum atq; sexaginta renunciasse perhibetur Jac. Burckhardus *in Orat. parentali*, & D. *D.* Leonhardus Wurffbain *de septenario numero fol. 200.* & ut nimietas hæc graduum scholasticorum etiam in inferioribus deprehendatur, notavit D. Wolffg. Franzius in *Orat Jubil. Acad. Witebergæ anno 1602.* Wittebergæ intra centũ annos à Philosophico Collegio lauru Magisterii quater mille quadringentos & triginta quinq; studiosos donatos fuisse, aut si calculum sequimur Taubmanni *in Hercul. Academ. anno 1609. edito* 5184. *V*nicus Martinus Crusius renunciavit Baccalaureos & Magistros 330. teste Melch. Adami *in ejus vita.* Exquibus quisq; judicium suum facilè depromere poterit, ut seculo superiore *D*octorum defectu ita jam eorum copiâ laborari-

§. 173.

Seculi nostri calamitas & instans barbaries,

baries, ob nimis diu continuantia belli minimè bella Doctoralem dignitatem tantum non evertunt & annihilant. Dum enim Doctores utpote ad togam & pacis studium destinati à militibus non gregariis tantùm sed cum primis majoris officii, ductoribus & præsidibus exibilantur scopticé & sarcasticè traducuntur & miris modis exagitantur, bonis & fortunis miserè exuuntur, tempusq; ipsum belli calamitatibus implicitum vocationis suæ munia pessundat & uno ictu prosternit, certè ipsa dignitas, status & honor doctoralis jacturam irreparabilem patitur, ut jure ingeminari posſit cum Tibullo *lib. 1. epigr. 4.*

Heu malè nunc artes miseras hæc secula tractant.

Conqueruntur de hoc miserrimo Doctorum statu duo præclara Hassorum lumina D. Reinking. *lib. 1. cl. 5. de Regim. sec. & Eccl. c. 11. n. 43.* Hodie à quibusdam justitiæ & humanioris literaturæ Osoribus non rarò extenuantur & deprimuntur juris sacerdotes, tamen hoc spectandum potius est, quod summus Imperator & universi Imperii proceres & prin-

cipes

cipes de hisce [illegible] iteratis constitutionibus pragmaticis constituerint, quàm quod hic vel ille Tarasso aliq; poculorum remiges de iisdem sentiant: Et D. Wilhelmus Antonius amicus noster heu nimis maturè Jurisprudentiæ & Cameræ denatus, ubi cum summa laude Assessor illius lectus & electus fuit *in tr. de [illegible] script moratorum, cum lib. [illegible] 28.* Ubi ait: Doctores & professores autem bello hoc funestissimo adeò divexantur, opprimuntur, concutiuntur, ut dispereant, [illegible] quid contingere molestius, ubi in universum iniquitas & injustitia omniaq; id genus vitia alia altas egêre radices, econtra probitati, pudori, virtuti, rectis studiis, bonis artibus nihil est loci, adeò ut si unquam, verum extitit inter arma leges silere, ut loquitur Cicero *in Orat. pro Milone,* Quibus addo alium natione Bavarum D. Caspar Manzium post hæc modo scripta visum *dec. 3. patrocinii debitorum q. 7. n. 118.* Doctorum ait, conditio deterior ferme est conditione [illegible] Opificum: Illi enim ubi & quando volunt sedem sibi locant, artem suam exercent, & quotidie ex operis suis, si non lucrum, sal-

tem lucellum quærunt, sed Doctores post consumptum in studiis totum patrimonium post operam egregiè in scholis præstitam sæpè duos, tres & amplius annos terunt, antequam ad officium assumantur. In foro stant otiosi & nemo eos conducit, januas magnatum pulsant, & nemo illis aperit, ut sæpè cogantur togâ relictâ sago se circumdare & castra sequi (ut accidit pluribus è meis discipulis) vel quod miserorum & depauperatorum refugium est, præmaturas celebrare nuptias, atque uxores quæ aliâs parum placent propter solas pecunias ducere, quarum beneficio valeant, deindè ad dignitates, honores & officia evehi.

Sed soletur nos, literarum studia hactenus sub cineribus delitescentia postliminiò aliquandò restituenda honori, & literis & literatis majori ocyus gloria rediturum esse, & quod belli calamitas introduxit, hoc pacis lenitatem sopiturum ut loquitur Justinianus *in L. unic. in pr. C. de caduc. toll.* Et cogitemus peccatis nostris hanc maledictionum segetem divinitus immissam. Quæ enim in pace læta sunt & florescentia, plerumq; bellum abro-

abrogat, quæ in bello, pax: Pax enim dum redeat & redibit doctoribus suus honos, gratia & fœnus largum: E contra illis Tironibus & doctis omnibus legibus ad stupam unde orti sunt redeundum erit: hinc solum summam Maiestatem orantes, ut protectionis suæ specialis vis non tantum togatos sed & milites togatos cõplectatur, quùm non modò armis decorata sed & *Legib'* vel maximè armata esse debeat, ut ita utrũq; tempus pacis & belli, omni loco possit gubernari, Princeps Romanus non solum hac triumphator sed & juris religiosissimus, ut *in proœm. Inst.* loquitur Iustinian' Idem initio *t. de Justinianeo Codice confirmando* habetur, ubi summa Reipubl. initio de stirpe duarum rerum armorum scil. atq; legum veniens felix Romanorum genus omnibus ante poni nationibus omnibusq; gentibus dominari, tam præteritis effecit temporibus, quam DEO propitio in æternum efficiet. Istorum enim alterum alterius auxilio semper eguit, & tam militaris res legibus in tuto collocata est, quàm ipsæ leges armorum præsidio servatæ sunt: parum quippe est, arma esse foris, nisi consilium sit domi.

§ 174.

Quæstionis valdè familiaris in hac
Q. 103. materia est, an doctoralis dignitas nobilitatem offuscet? quemadmodum hactenus ea indicavimus obstacula, quibus doctoralis honor obscuratur, ita è contra verso nunc ventilanda erunt ea quibus doctoralis dignitas molesta & perniciosa esse judicatur. Negatur autem quæstio proposita ἀπονόμως & nemo nisi barbarus dubitabit ait Besoldus *de Jure Civium differt. 2. c. 10. n. 7.* Extant autem quatuor orationes in specie de hac quæstione habitæ a Wolffgango Grünlingio Profess. Erphordiensi, Arnoldo à *Rayger* professore tumlenensi, Hermanno Kirchnero professore Marpurgensi, omnibus I. U. Doctoribus, conjunctim autem editæ *Spiræ* anno 1618. quarta est Ioachimi Mynsingeri Helmstadii recitata & ab Everhardo Speckhan, *Centur. 1. q. 150.* inserta; quibus quintam adiicere possumus Marci *Lyclamæ* à Nienhold auspicatoriam in Acad. Franckerana. & hanc sententiam tanquam indubiam plurimis defendit Matth. Stephani *lib. 3. d. Jurisd. p. 2. c. 14. in fin.* Dn. Limnæus *l. 8. d. Jur. publ. c. 8.*

c. 8 n. 114. Nolden *de statu Nobilium c. 13. d. fin.* Amplifs. Dn. D. Ioh. Christoph. Uhalen fautor meus pl. colendus p. m. *in discurs. histor. politico, de sensu illius legis Scævol. in L. 2. §. 43. d. O. J.* Dn Martinus Zeillerus, quem Altorphi benevolum expertus sum *in Comment. supra Theatr. Trag. Francisc. de Rosset. hist. 8. vol 290.* Thomas Lansius *de Academ. pag. 85.* ubi habet: *Nobilitatem & doctorarum præ*mia proposita fuisse olim armati & doctrinæ & tam venire nobilem ad Doctoratum quàm *Doctorem* ad nobilitatem cum laude potuisse adspirare, neutra dignitate alterius splendori & luminibus officiente: Ideoq; Ioachimus Mynsingerus JCtus qui ex Helvetica veteri nobilitate, quæ cum aliis familiis antiquis, post Leopoldi Austriaci cladem, ejecta fuit, stirpem ducebat; cum animadverteret uxorem suam illibenter audire, si quis ipsum vocaret vel *Doctorem* vel Cancellarium: gratissimo tamen ille animo hosce titulos amplexus, prudenter dicere solitus fuisse fertur: *Nobilem Equitem a Doctore & Cancellario esse servatum & quasi post liminiò reductum*, ut notavit Her-

manu Kirchnerus *de offic & dignitat Cancellarii lib 3. c. 3. n 92. & 93.* quæ de Georgio Fiscello Imperatoris Sigismundi Cancellario diximus in re consimili, supra repetere *c. 9. §. 53.* licebit: videtur quidem hoc negare Durus di Pascolo seu Everhardus à Weyhe *in Aulico Politic. regula 511. edition. postrem.* ubi putat nobili, Doctoris gradum habere non esse consultum nec conducibile: sed eadem ferè responsio huc adaptari potest, quæ supra *c. 2. §. 5.* tradita fuit: Ideò enim dissuadere videtur, quod Nobili Doctoris titulo gaudenti, plura negotia expedienda tradantur: Rationes ergò quare doctoralis dignitas nobilitatem non dedecoret sunt hæ (1.) quod dignitas dignitati addita priorem non aboleat, sed augeat & illustriorem efficiat: Duo enim vincula arctius ligant uno *§. sed hodier. 2. J. de adopt.* Dignitas accedens priorem conditionem non mutat *L. senatores 11. de senatoribus, ubi dicitur:* dignitatem domicilii adjectionem potius dedisse quam permutasse videri, quod Zasius *ibid. n. 7.* exemplificat in exemplo longè minori: Si notarius factus fuerit Doctor, non desinit esse notarius,

nius, ut si forte dignitati exueretur, Norm-
ri conditio gradum teneret. Pulchra sunt
quæ habet Seneca *lib. 3 de benefic.* Eadem
inquit omnibus principia eademq; origo
nemo altero nobilior, nisi cui rectius in-
genium & artibus bonis aptius: qui ima-
gines in atrio exponunt & nomina fami-
liæ suæ longo ordine ac multis stemma-
tum illigata flexuris in prima parte ædium
collocant noti magis, quam nobiles sunt:
Atq; à primis temporibus, ubi Roma flo-
rere cœpit (2) demonstrari potest, nobi-
les Romanos in summis laudibus habuisse
si non modò ipsi Iuris peritiam adepti fu-
issent, verum etiam si à ICtis essent pro-
geniti, sicut longa serie probat Ioach.
Mynsingerus Nobilis & Doctor Iuris *in
Orat. an dignit. doctoral. officiat nobilitati,
quæ est apud Speckhan. dict. Cent. 1. q. 100.
pag. 370.* quò etiam pertinet, quod de Didio
Iuliano refert Ælius Spartianus: Proavus
ei fuit Salvius Iulianus bis Consul, Præfe-
ctus urbi & IureConsultus quod magis
eum nobilem fecit: Gloriabatur etiam eo
nomine Cassius, quod à duobus clarissi-
mis IureConsultis Tuberone & Sulpitio
descenderat, quod notandum putat Za-
Ii 4 sius

sius *ad L. 2. §. Ergò Sabinon 17 ff. de* [illegible]
contra nobiles, qui cum frequenter legal
scientiæ operam dederint nomen tamen
Doctoris fastidiunt cum legalis doctrinæ
lumen nobilitati magno intervallo prælluceat: Ideoq; (3) Nobiles imitentur
majores suos, qui nullo modo dubitarunt
Doctorum dignitate condecorari, ut potius summo studio ambiverint, rati eum
revera nobilem esse, qui & virtute & genere & scientia præstat cæteris nobilemq;
reipsa se declarat: Atq;ut electro lucidior
fiat hæc assertio, agedum Syllabum dabimus eorum principum, Comitum, & Nobilium saltem Germanorum, qui doctorali
tiara se ornari passi sunt.

§. 175.

*S*yllabus Principum, Comitum, Baronum & Nobilium, Doctoris & Licentiati titulo, in Theologia, utroq; jure &
Medicina mactatorum, postmodum verò
ad alia & quidem summa dignitatis culmina evectorum, ubi singularem humanitatem amplissimi Viri D. Matthæi
Herrenbergeri I U D. Consiliarii & *Referendarii* Bambergensis summis laudibus
celebrare debeo, qui liberali manu plura
exem-

exempla illustrium personarum mihi suppeditavit, haud in vulgus nota, multo minus cuivis obvia: Sequentem autem ordinem instituam ut primò ponantur Doctores Theologiæ, post Iuris & tandem Medicinæ.

In Facultate Theologica Sequentes inveniuntur Principes Comites & Nobiles Doctorali tiara fulgentes.

1. Iohannes Megapolitanus Dux Theol. D. Parisiis publicè renunciatus Lansius in consult. Europ. pag. 31. Matth. Stephani de Academ. c. 14. n. ult. Zeilerus in histor. Lamentabilibus nostri temporis pag. 260.

2. Georgius Dux Teccensis Friderici Teccensis Ducis filius, qui vixit circa annum Christi 1383 Theologiæ doctor & provincialis Augustini Ordinis: Crusius in Paralipom. l. 89.

3. Otto filius Ducis Austriæ Leopoldi SS. Theolog. D. Episcopus Frisingensis.

4. Reichwinus Dux Lotharingiæ SS. Theol. D. fit Episcop. Argentinensis ann. 928. est 37.

5. Eberhardus Baro in Starenberg Theol.

D. & archi Episcopus Salisburgensis Lansius in Consultat. Europ p.31. Crusius l. 4. annal. Suevicor. c. 14 p. 3.

6. Marcus Enenckelius Baro SS. Theolog. D Zeilerus in histor. fol. 265.

7. Philippus à Rathsamshausen ex Alsatia SS. Theol. D. ann. 1322. fit Episcopus Eichstadii est 39. annal Eichstad.

8. Joannes ab Eyb SS. Theol. & Can. D. 1464 fit Episcopus Eichstadii est 50. annal. Eichstad.

9. Valentinus à Teutleben SS. Theol. & JUD. 1549 fit Episcopus Hildesii est 49.

10. Conradus à Sultaco SS. Theol. D. 1407 fit Episcopus Verdensis est 46.

11. Christophorus ab Uttenheim Alsata SS. Theol. D. vel Decretorum secundum Wurstisium in Chron Basil. pag. 498. fit Episcop. Basiliensis 1502.

12. Albertus Magnus de Bolstad SS. Th. D.

13. Erckenbaldus Theol. D. Episcopus Argentinensis anno 968 numero 40

14. Julius Pflug L. Episcop. Numburgens.

15. Joh. Truchses de Waldburg. Decret. D. 1494.

16. Joh. Schweickart à Cronberg dicitur fuisse SS. Theol. Licentiat: Archi Episcop. Mogunt 81.

Casparus ab Anssen Theolog. Licentiatus 1570.

Et hi fuerunt Catholicæ religionis: Augustanæ confessionis autem sequentes reperti sunt Theologiæ Doctores Nobiles:

Johannes à Staupiz Theol. D.

Johannes Bugenhagius Th. D. Nobilis Pomeranus.

Johannes Pfeffinger à Pfeffingen D. 1573.

Joannes à Waldmanshausen D. Theol.

Nicolaus ab Amsdorff Magister, postea Licentiatus Theologiæ 1524.

Hieronymus Wellerus à Molßdorff D.

Matthias Hoe ab Hœnegg. D. Saxonicus 1604.

Bartholdus Krakewiz D. nobilis Rugianus Professor Gryphiswaldens.

Gilbertus de Spaignard D. Pastor Madeburg.

Johann. Pappus Trazburg D. Prof. Argentinensis.

Wilhelmus Luz. D. Superint. Norling.

Amandus Polandus à Polansdorff Nobilis Silesius D. Profess. Basileensis.

In Juridica facultate extant subsequentes insula Doctorali ornati Principes, Comites & Nobiles.

Wil-

Wilhelmus Geldriæ Dux I U D. *Lans.* *in Orat. pro Germ. fol. 43. Zeilerus in hi-stor. fol. 261.*
Matthæus de Pappenheim I U D. *Canon. Augustanus 1495. Mart. Cruf. p. 2. annal. lib. 12 fol. 570.*
Ioann. Truchses de Waldburg Decr. D. 1494.
Wilhelm Dapifer Baro in Walburg D. 1525.
Albertus Pincerna Lymburg. D. 1449.
Georgius Baro à Maynburg I U D.
Sigismundus } *Barones & Docto.*
Ioh. Bernhard. } *res de* Herberstein.
Georgius Adam Comes de Martiniz.
Albertus Comes de Schawenburg Can. D.
Christophorus Dominus de Losenstein 1493. D.
Iohannes Ferdinand. Baro de Khinberg teste Zeilero d. l. fol. 278.
Frideric. Schenck à Tauttenberg Baro.
Bernhard. de Polheim I U D. *1503.*
Benedictus de Walnstein I U D. *1458.*
Zadislaus de Zwitzticæ Baro D. 1411.
Ulricus de Lapiz I U D. *1510.*
Georgius Dominus de Neydek & I U D.
Seyfrid Collonitsch D.
Iohann Schneidbeck de Schönkirchen I U D. *Lans. in Orat. pro Germ. p. 42. & Zeiler in*

in histor. Lamentab. f. 204. 263.

Leopoldus Baro de Bebenburg Can. D. fit. Episcopus Bamberg. an 1353. est 27.

Albertus Comes de Hohenburg fit Episcopus Herbipoli 1349. et 50. Besold. d. Iur. Acad. fol. 211. alii eum faciunt Episcopum Frisingensem, sed errant Crus. annal. Svev. p. 3. l. 4. c. 14. Lans. in Consult. p. 31.

Sigismundus Baro Herbersteinius Viennensi in Academia Baccalaurei titulum suscepit, quo multi illum deriserunt, & Doctoris nomine exprobrarunt: Ille verò in Germanicâ Moscoviæ historia Viennæ anno 1557. edita regeſsit his verbis: **Die erste Würde von Lernung wegen empfangen / die durch unverständige mir zu spott und mit dem Namen** *Doctor* **fürgeworffen / deß Namen Ich nie wirdig / aber wol begierig zuhaben gewest.** *Mel. Adami in vitis ICtor. pag. 130.*

Episcopi.

Ulricus à Gemmingen D. 1508. } Archi Episcopi, Moguntinenses.
Sebastianus ab Heusenstein D. 1547.
Daniel Brendelius ab Homburg.

Sigismundus ab Hoheneck D. Archiepiscop. Salisburgens. anno 1495. est 56.

Heinricus de Sternberg Can. D fit Episcopus Bamberg ann. 1324 est Episcop 23.

Iulius Echter de Mespelbrun. Licentiatus Utriusq; Iuris fuisse perhibetur Episcop. Herbipolitanus.

Thomas Berlawer Ungarus ex nobilissima Ciliorum familia I U D. *Episcopus Constantiensis ann. 1496. est 78.*

Christophorus à Feldkirch de familia Mezlerorum ex superiori Rhetia I U D. *Episcopus Constantiensis ann. 1548. est 83.*

Arnold de Rotberg Decret D. Episcop. Basilensis 1451.

Philippus de Rosenberg I U D. *anno 1513. Episcopus Spirensis est 67. Besold. de Iur. Academ p. 211*

Philippus à Flersheim D. 1530. Episcop. Spirensis est 69.

Ludovicus ab Ast I U D. *1441. Episcopus Wormatiensis num. 61.*

Henricus à Liechtenaw I U D. *1517. August. Episcop. numero 56.*

Christophorus à Stadion I U D. *1543. Episcop. Augustan. 57.*

Marquard à Berg D. 1559. Episcop. Augustanus.

Gabriel ab Eyb D 1535. Episcop. Eichstad 52.

Ulri-

Ulricus ab Albach I U D. *1426 Episcopus Verdensis.*

Iohannes ab *Assel* I U D. *1470. Episcopus Verdens. 48.*

Berchtold Bar. de Landsberg D. *1503. Episcop. Verdens. 49.*

Conradus à Vechten D *Episcop. Verdens.*

Theodoricus à Niten D. *Episcop. Verdens.*

Ioann. *à Schleuniz Can.* D. *Episcopus Naumburg 32.*

Petrus de Haugwiz Licent. Episcopus Numburg. 33.

Theodoricus à Buxtorff. I U D. *Episcopus Numburg. 35.*

Ludovicus à Freyberg D. *Episcopus Constantiens.*

Conradus à Reisenberg D. *Episcopus Hildesheim.*

Ioh. *Von Schönberg Episcopus Misnens.*

Berthold. à Wabingen Baro Episcopus Frising. D.

Leo Lesch Nobilis Bavarus & I U D. *Episcop. Frisingens. 1559. e. 50.*

Fridericus à Planckenfels Canon D. *Episcop. Ratisbonens. 1450. et 45.*

Iohann von *Eich* D. *Episcopus Eichstadiensis.*

Nico-

Nicolaus à Carlow Episcopus Misnensis.
Melchior a Meggau D. I. U. *Episcopus Brixiensis & Cardinalis 1590.*
Busso ab Alvensleben IUD. *Episcopus Havelbergensis.*

CANONICI.

Fridericus a Mitterkirchen Can. D. *praepositus Frising.*
Otto à Wachtendunck D. Praepos. Pataviensis.
Rupertus à Mosheim D. Decan Pataviens.
Chilianus de Bibra D. *Praepos. Wurtzburg 1490.*
Iohann à Lisura Decr. D. Moguntin. ad Mariae 1442.
Petrus ab Herbersdorff D. 1388. Can Patav.
Heinricus à Pernstain Can. D.
Andreas Styrzel à Bucheim D. Praepos. Basiliens. 1527.
Henricus de Kutzpuchel Can. D. Canon. Frising. 1407.
Nicolaus ab Herbersdorff. D. 1414.
Rudolfus de Neuneck IUL. Can. Bamberg & Herbipolit.
Albertus Iunior ab Eyb. IUD. *Bamb. & Aichstad. Canonicus obiit 1477.*

Lud-

Ludovicus Wilhelm de Streitberg I. U. D. *apud Bambergenses in Carinthia Vicedominus.*

Iohannes ab Aulendorff *Canon.* D. *Præpositus apud Burchardum Herbipoli & Cancellarius Imperatoris.*

Hans de Lapide L. *Canon. Herbipol.* 1519.

Wilhelmus de Constantia D. *Canonic. Spirens.* 1429.

Georgius ab Andlaw D. *Præpositus Basiliens.* 1480.

Iohannes *Steinhauser* D. *Canon. Basiliens.*

Daniel Stibar D. *Canon. Herbipolitan.* 1555.

Bernhard. à Braitenbach D. *Decan. Mogunt.*

Otto à Braitenbach D. *Canon. Mogunt.*

Christoph à Uttenheim D. *Custos Basileens. postea Episcop.* 1502.

Georgius à Gemmingen D. *Præpos. Spirens.*

Thomas Truchses à Wezhausen D. *Decanus Spirens.*

Iohannes *à Nippenburg* D. *Canon. Spirensis.*

Iohannes Weiler *D. Decanus Basileensis* 1439.

Petrus de Andlo D. *Præpos. Lautenbacensis.*

Arbogastus Ebenhard D. *Canon. ad* D. *Thomæ Argentinæ.*

Philippus ab Emlingen D. Canon. ad Juniorem Petrum Argentinæ.
Nicolaus Wormserus D. *Canon. Thomanus Argentinæ.*
Jacob à Salzburg L. *Can. Ratisbon. 1439.*
Johannes à Mosheim D. Decanus Rossaviens.
Wolfgang Böcklin D. *Canon. Thomanus 1536. præpos.* zu Ellingenmünster.
Theodoricus Schulenburg D. Præpos. Berlinens. vid. Stephani d. l. pag. 1302.
Thomas Löserus L. *Canon. Misnens.*
Erpho à Gemmingen Præpositus ejusd. Eccles.
Henricus à Schaumberg D. *Canon. Wormatiens. 1514.*

ASSESSORES Cameræ Imperialis.

Wolffgang à Beilwiz D. *1535.*
Christophor. à Carlwitz D. *1541.*
Georgius ab Emmershofen D. *Rhedus 15..*
Sebastian à Hürnheim D. *& eques 1521.*
Georgius ab Hazfeld D. *1495.*
Matthias ab Ilaw D. 1521.
Nicolaus von *Haubiz D. 1495.*
Andreas von *Könriz* D. *1531.*
Heinricus von Weissenberg D. *1498.*
Wilhelm von Neuhausen D. *1541.*
Theodoricus à Plieningen D. & eques 149.

Georg

Georg à Rietpurg D. 1517.
Sigismundus à Reischach D. 1507.
Arnoldus à Riemerstock L. 1508.
Ludovicus Schwertzel â Willingshausen Hessus L. 1521.
Eberhard Schenck von Winterstetten L. 1568.
Iohannes Berlin D. Dinckelspulens. 1501.
Iohannes à Schwappach D. 1531.
Eitelius Senfft D. 1531. †. Rotenburgi 1536.
Arnold à Glauburg D. 1521.
Iohannes Werner a Themar D. 1548.
Philippus à Venningen D. 1531.
Cuno à Walbronn. D. 1562.
Heinricus à Widerhausen Lic. 1512.
Iacob à Landsperg. D. 1508.
Theodoricus à Lautern D. 1508.
Hardmannus Hartmanni von Eppingen D. Pater postea Cancel. Elect. Palatini obiit 1547. & filius cognominis postea Consiliar. Palat. obiit 1586.
Wiguleus Hund à Lauterbach D. 1549.
Sebastian Truchses à Rhinfelden D. 1554.
Iohannes Wilhelm à Rotheim D. 1584. postea Elect. Palatini Iudex aulicus 1584.
Ludovicus } Epistoreus in Seusheim { D. 1578.
Iacobus } { D. 1581.

Sebastian à Rotenhan D. 1507.
Petrus à Gundelsheim D. 1524.
Ioachimus Mynsinger à Frundeck D. 154?.
Hermannus à Weichfeld D. 1556.
Henricus à Bila D. 1559.
Henricus à Kerschenbrug 1562.
Ioh. Petrus Breitenacker D. postea Cancell. Marchi-Badensis 1588.

Nobiles J U. Doctores Principum Consiliarii.

Burckhardus de Mangefeld Ottonis II. Imperatoris Romano Germanici, Consiliarius fuit primus ex Germanis Cancell. Doctor anno 974. teste D. D. Ioh. Christoph. Oelhafio in discurs. Iuridico pol. de Patritiis pag. 349 post tractatum D. Draconis & Zeilero d. l. fol. 199. 261.
Johannes a Rechburg D. Cancellar. Constantiens. 1475.
Eitelhans Rechburg. D. Cancell. argentinens. 1537. Christian Wurstisius in der Bäßler *Chronick. fol. 643*
Sigismundus Pflug Albert. Sax. Cancellar.
Eitelwolff vom Stein.
Henricus de Clingenberg Decret. D. Rudolfi I. Cancellarius.

Albertus ab Eyb I V D. Eques auratus. Consiliar. Cæsareus
Joachimus à [illegible]hausen Suevus I V D. Ferdinandi I. Cancellarius 1561.
Wilhelmus Reichenbach D. & Eques Consiliar. Cæsar. 1515. Wurstis. in Chronic. Basileens. pag. 517.
Johann von Aich D Consf. Cæsar. Idem pag 338.
Erasmus de Minckwitz D. Cancellar. Saxonicus post Palatinatus.
Petrus vom Stain [illegible] Bavaricus [illegible].
Florentius à Venningen Cancell. Palatin. 1538.
Nicolaus von Endt D. Hofrichter zu Leipzig.
Caspar Erlenhaupt, Hofrichter der Churpfaltz.
Andreas von Plumenthal D. Consil. Saxonic.
Valentin von Sundhausen D 1507.
Magnus von Schellenberg D. 1524.
Bernhard Wormbser, à Schaffalzheim D. Consiliarius Palatinus obiit 152[illegible]. Edelbergæ.
Bernhard à Bozheim D. Cancellar. Palatino Simmeranus 1547. postea Reipubl. Argentinens. Consiliarius ad 40. annos

Bernhard Hertzog inn Chron. alsat. pag. 236.
Gerhard à Güntheroth D. & Cancellar. Hassiacus.
Iohann Kendelius L. Proprinceps Hassiacus.
Iohann Christoph à Grün D. Cancellar. Palatin.
Modestinus Pistoris in Seuseliz D. Cons. Saxonic.
Hieronymus Schurffius D. S. Gallensis professʃ. Witteberg obiit 1554.
Iohannes Vllatenus D. Cancellar. Cliveni. obiit 1561.
Andreas Zoch D. Consiliar. Elector. Brandenb.
Ioachimus à Beust D. Consiliar. Saxonicus.
Iohann von Dockheim D. Consiliar. Iuliacens. 1524.
Otto von der Pack D. Consil. Saxonicus 1526.
Conrad von Tellingshausen D. Cons. Brunswiz. 1525.
Dietericus à Wertram D. Consil. Saxonicus 1527.
Conrad à Metsch D. Consil. Brandenb.

Georg.

Georg. à Dessingen D. Cancell. Salisburg.
Sibertus à Lawenburg D. Cons. Paderbornens. 1544.
Philippus Iacob Usser D. Consil. Pomeranus
Carsilius Bayer à Ballenhofen D. Cons. Palatin.
Melchior à Ossa D. Cons. Saxonicus Elector. 1551.
Christophorus Prechterus Nobilis Alsatus D. Professor Marpurgens. 1529. Hertzog d. l. p. 269.
Conrad von Rechenberg D. Cons. Brandenb.
Georgius à Streitberg D. Cons. Brandenburg. 1525.
Wolffgang Offner Licentiat. Cancellar. Brandenb.
Eberhardus à Weyhe D. Cons. Brunscwicens.
Hippolytus à Collibus D. Consil. Palatinus obiit 1612. æt. 51.
Ludovicus Gremp à Freudenstein D. 1576.
Arnold de Rayger. D. Cons. Brandenb.
Iohann Wilhelm à Stockheim D. 1606.

ALII NOBILES.

Hardmann Windeck D.

Iohann à Talheim D. & Eques 1484.
Iohann à Newenstein D. & Eq.
Ulrich Burggrafius D.
Caspar à Westhausen D.
Iacobus Morschwein D. & Eques 1501.
Wolffgang ab Affenstein D. & Eq.
Hermann von Amelungs Hassus D. 1548.
Otto von Arnsperg D. 1558.
Iohann von Assel D.
Wilhelm à Rochefort D. & Eq. 1482.
Otto Spiegel Ritter vnd Doctor.
Iohann à Sunthusen D.
Gernant } à Schwalbach.
Christoph } 1542. D.
Georg Otto } 1545. D.
Henrich à Schawenburg D.
Otto à Hevel Licentiat.
Iohann von Weißbach D.
Balthasar vom Wald D.
Rudolphus ab Eschwingen D.
Paulus von Wag I U D.
Ioannes von Bart Licentiat.
Nicolaus à Boheim Decret. D.
Iohann von Thûren Licent.
Philipp von Reineck Eq. & Licent.
Iohann Christoph de Gich D. 1562.
Georg à Crailsheimb I U L. in Morstein [illegible]
Fri

Fridericus Dyn à Leiningen D. 1512.
Georg von Kottschlitz D.
Eckius von Kebkaw D. Autor Speculi Saxonicis.
Philippus Ehrerus D. 1145.
Antonius Haußmann von Nomtorf D. Equ. 1548.
Christoph von Haussen D. 1555.
Bernhard } vom Hagen D. 1530.
Christoph } Equ. s.
Theobald. à Hirckhofen D.
Nicolaus à Kleiniz 1495.
Caspar à Kaltenthal.
Ioachim à Kuntlingen D. 1551.
Wilhelm von Beschwitz D.
Iohann Brendel von Homburg D. 1560.
Ludovicus Truchses D.
Henricus à Honurfel D.
Dieterich von Morsan D.
Wolffgang von Thüren D.
Albertus de Rechberg D. 1496.
Nicolaus von Disbach D.
Reinhard Dyn von Leiningen D.
Nicolaus von Enschringen D.
Cunrad von Fürstenberg D.
Tillmann Guntheroth 1541.
Philippus von Gran D. 1543.

Richard Gramman D. 1495.
Wolff von *Lausniz D.*
Ioh. Caspar à Lindenfels L.
Ulrich von *Rechberg D.*
Theodoricus von *Vertram* D. *1527.*
Sebastian ab Harstall D.
Georg de Beineburg D. *eques.*
Christoph à Beilewiz.
Bernhardus à Bonheim.
I*ohannes, Otto & Bernhardus de Braittenbach.*
Di*tericus & Iohannes à Dalburg.*
Leonhard von *Egloffstein.*
Erasmus von Mandeßlohe.
Georgius de Meisenbuch D. *ex munificentia Angliæ Regis Doctor.*
Sebastianus Schilling von *Canstad 1501.*
Petrus de Teusbach 1498.
*Johann de Pauls*dorff *1501.*
Sebastianus Echter de Mespelbrunn D. obiit 1620.
Wilhelmus de Frawenhofen D. 1483.
Leonhardus ab Eck von *Rondeck* IUD *1520. obiit 1550. vide Adami in vitis* I*Ctor. pag. 82.*
Fridericus à Parsperg. Can. D. 1426.
Johann à Parsperg I*U D. 1509.*

Au-

Anshelm. ab Eyb Eques & D.V.I. 1515.
Christoph à Preising JVD. 1486.
Wolff à Stauding D. 1559.
Georg à Rorbach L. 1502.
Magnus à Schmichen Can. D. 1403.
Wolff à Seüboltsdorff D. 1550.
Degenhard à Weichs JVD. 1532.
Caspar ab Eyb.
Iohannes ab Eyb Decret. D. 1466.
Hi in Genealogia Bavarica Wigulei Hunds de Sulzemos & in annal. Ingolstadianis reperiuntur: sequuntur alii
Georgius ab Asperg D. & Eques Landrichter zu Onolzbach 1485.
Johannes Schad de Mittelbiberach in Warthausen D.
Vitus de Furst IVD.
Conrad de Plintheim D. 1464.
Johannes de Gemmingen D.
Johannes vom Stein zum alten Stein Decr. D. Professor Parisiensis.
Vriel de Gemmingen D.
Georgius Hohenfelder D. Can. 1484.
Georgius à Neideck D. 1491.
Marcus Beck IVD. & Eq.
Barthol. Geyer à Geyersberg & Osterburg.
Georg

Georg Gienger D.
Johann Kotenn...er D.
Wilhelm à Reichenaw D.

VIVENTES.

Johann Baptista de Werdemberg IV[illegible]
Comes à Ferd. II. Creatus.
Joachimus Dornsperg IVD. Baro suprem[illegible]
Cancellarius Monachii.
Johann Bartholom. Richel IVL. Baro Vic[illegible]
Cancell. Bavaricus.
Petrus, Andreas, Matthæus Wesembec[illegible]
nobiles Belgæ Petri filii omnes IVD. D.
quorum ille consil. Saxo. Cobur[illegible]
obiit æt. 57. iste obiit 1569. æt. 42. [illegible]
fessor Witteberg †. 1586. æt. 55.
Simon Pistoris {pater Hartmanni D. [illegible]
infelix D. {Modestini D.
obiit 1562. {avus Ludovici D.
Franciscus Cranefeldius D. Consil. [illegible]
obiit 1564.
Vitus Polantus D. Consil. Palatinus obiit 157[illegible]
Conradus Heresbachius D. Consil. Juli[illegible]
obiit 1576.
Ioachimus Hopperus nobilis Frisius D.
obiit 1576.
Viglius ab Ayta Zwichemus Belga [illegible]
obiit 1579.

Ioh.

Iudocus Dambouder D. Brugensis obiit 1581
Paulus Busius D. Dominus in Zeuenhoven & Cappel Amersfordianus obiit 1594. æt. 63.
Iohannes von Emmerhoven in Walerstein Rhet. 1503.
Augustinus Lösch D. Rotenburgo Tubarinus 1503.

Et scribit suprà nominatus D D. Herrenberger. *in Epistola ad me data Wirzeburgi 17 Septembr 1040 his verbis*: Possem plures & principaliter ex Equestri familia Franconicæ nationis mittere, sed Authores ob injuriam temporis detinentur Forchemii, ego quidem affirmare audeo quod ultra decem & plures ex familia Fuchsiana de Dornhaim etiam fuerint promoti Doctores quos ante hac etiam collegi: *R*eperi autem ego postmodum beneficio *D*n. Iohannis *R*auchpari viri antiquitatum Studiosissimi affinis honorandi quinq; exgente Vulpina Doctores scilicet Iohannem, Georgium, duos Iacobos omnes Canonicos Herbipolitanos, quorum duo priores circ. ann. Christi 1526. tertius ann. 1530 quartus 155. vixerunt: quintus Chilianus Fuchs Canonicus

cus Salisburgensis, Decanus Tridentinus & Episcopus Brixensis I U D. ann. 15.. claruit.

Possent etiam ex familia de Seckendorff, Waldenfels, Wallnroth, Wirceburgensi, Zobeliorum, Wolffskehliorum nominari aliquot Doctores.

Patritii Civitatum Imperii

Philippus Camerarius J U D. Noric. Patr. 1569.

Marquardus } *Pater & filius D.* } *patritii*
Paulus } *Freheri D.* } *Augustani.*

Georgius Remus D. *Patrit. Augustan.*

Cunradus Pius Peutinger D. *Patr. Augustan.*

Johannes Christophorus Oelhafen D. Patr. Noric 1600.

Christophorus } *Gugelii Pater*
Christoph. Iulius } *filius Nepos*
Christoph. Andr. } *U I D. D. Patritii & Consiliarii Norici.*

Christoph } *Scheurl D. Nepos.*
Iacobus }

Christophorus Ehem D. Patr. Augustan. Cancellar. Palatinatus obiit 1592. ...

Iohannes } *Vorcholten Pater & filius ... 1594 ...*
Statius } *57. U I DD. Patritii Luneburgens.*

Iohan-

Iohannes Fichardus D. Patrit. Francofurtens. obiit 1581. ætat. 71. Petreius in ejus vitâ.
Iohannes Schürstab D. 1507.
Conrad Peutinger D. ex August. obiit 1547.
Ex Patritiis antiquioribus Noricis sunt sequentes ut eos recenset ampl. D.D. Oelhafius in discurs. ad L. 2. §. 43. ff. de O.J. pag. 354.
Hector Pömerus.
Antonius Cressius.
Johannes & Georgius Loffelholz: quorum ille L. hic D. fuit.
Gabriel Paumgartner.
Gregorius Heimburgius JUD. 1430. vide Adami in vit JCtor. p. 2.
Cunradus Schütz.
Wimandus vom Steg.
Cunradus Khünhoffer.
Cunradus Zenner.
Chilianus à Bibra.
Andreas Rummel
Erasmus Toppler.
Valentinus à Turckheimb.
Iohann Rhelinger.
Georgius Beßler.
Johannes Löscher.

Wolff-

Wolffgangus Remus.
Ludovicus à Werthena.
Iohannees Schad.
Iohannes Epstain.
Valentinus & Christoph. Közleri.
Joannes Gemelius.
Georgius Roggenbachius.
Iohannes Besserer D. *1507. Ulm.*
Gregorius Lamparter D. Patrit. Bibera-censis. 1523. vide Adami in vitis ICtor. *pag. 26.*
Nicolaus, Pater & filius, Constantinus nepos Varenbuleri Patritii Lindaviensis D. D. *D.*
Ludolphus Schraderus D. *Patritius Brunsvicensis*
Antonius Colerus D. Patritius Lubecensis
Hardevicus à Dassel D. Patritius Lunæburgens.

Patritii Exteri Doctoralibus utplurimum honoribus conspicui

Matthæus de Afflictis Patrit. Neapol.
Iohannes à Chokier Patrit. Leodiensis.
Roland. à Valle patrit. Casalensis.
Nicolaus Intriglicla *patrit. Catinens.*

Petrus

Petrus Philippus Cornerus Patrit. Perusinus.
Marcus Antonius Natta Patrit. Astens.
Hercules Marescottus Patrit. Bononiensis.
Marcus Antonius de Amatis Patrit. Roman.
Marianus Socinus Junior Patr. Senens.
Octavianus Cacheranus Astensis Rupis Arasii
Comes atq; Ozaschi oppidi Dominus.
Simon de Proxetis Patr. Pisaurensis.
Johann Vincentius de Anna Patr. Neapoli.
Antonius Quetta Patric. Tridentin.
Fabius de Anna Patrit. Neapol.
Hieronym. Cagnolus Patrit. Vercellan.
Cornelius Grotius Patrit. Delphensis IUL.
obiit 1610. ætat. 66.

In Medica Facultate reperiuntur subsequentes Nobiles Doctorali Laurea mactati.

Johannes Crato à Craftheimb Medicus trium Impp. obiit 1585.
Henricus Cornelius Agrippa à Nettesheim IUD & Medicinæ Doctor.
Joachimus Camerarius Pater & filius Med. DD. Ille obiit 1598. hic adhuc est in vivis.
Michael Beßler Med. D. Patrit. Noricus.
Oswaldus Gabelkover à Gabel Khoffen.
Johannes Scheuckius à Grefenberg.

Theophrastus Paracelsus Bombast ab Hohenheim.

Petrus a Mosdorff dictus weller D. Medicus Isslingensis.

Adamus a Bodenstein.

Alexander a Suchten.

Leonhardus Thurneiser.

Hadrian. à Mynsicht.

Petrus Andreas Matthiolus.

Philippus Höchstetter.

§. 176.

Q. 104. Quæstio autem hîc incidit non inelegans. An *Nobilis* in Doctorem promotus vocandus sit Doctor, vel Nobilis? Decisio peti potest ex illis, quæ habet in diversis sed consimilibus terminis *Andr. Gail. 1. Obs. 30. n. 22 ubi ait.* Si in una & eadem personâ concurrat duplex dignitas, puta quod aliquis sit Dux vel Comes, vel Dux & Marchio, tunc major dignitas attenditur & ab ea persona denominatur, per rationem hanc, quod mixtum seu compositum ex duobus attribuatur ei, quod est dignius, Et quod dignius trahat ad se minus dignum & quod genus à digniore parte suum nomen sumat, Jam autem superius

c. 9. §. 50. & 52. probavimus ad limitem Doctoratus esse nobilitatem inferiorem, sequitur ergò, quod antehac Doctor creatus, Nobilis dicendus sit. notandum autem etiam est, diversis respectibus, diverso jure, & diversis qualitatibus dignitatem æstimari posse. Idemque nobilis Doctor creatus utitur fruitur privilegiis Doctoralibus, non enim [illegible] honorem hunc ambivisse præsumendus nobilis est, & eo jure censetur, [illegible] nobilitatis privilegiis [illegible]: Atque hoc est quod & superius notabatur non frustrà Doctorem nobilem creari, & vicissim Nobilem Doctorem, propter diversa privilegia, quæ ambæ dignitates habent, quo [illegible] capaces redduntur, alias simpliciter [illegible] & uno modo iis gauderet, vide allegatum §. 50. 51. 52. & 53.

§. [illegible]

Iacobus [illegible] Doctores dedecorat eorum [illegible] autoritatem minuit, si omnis generis [illegible] scandalosam [illegible] & [illegible] [illegible] vero turpiter [illegible]

 [illegible]

tationem turgidi alios contemnunt habent singularitatis studiosi & elati sunt, chimæras facientes, & ea tradentes, quæ auditores non intelligunt & intelligere non expedit. Doctores autem tales non ad profectum scholarium legentes, sed ad pompam & ostentationem vulgarem, & magis vocis ornatum, quàm dubiorum declarationem intendentes, incurrere pœnam infamiæ & remotionis a lectura, scribit Marq. Freher *lib.3. d. Infamia c. 21. n.* [illegible] *qui & hæc habet:* Viderint, quâ existimatione illi sint juris professores, de quibus quidam eminentissimæ notæ Iurisconsultus ita pronunciat, in nullo se invenisse probitatem Iurisconsulto dignam, quæ tamen est omnis sapientiæ caput: in omnibus quæstus cupiditatem, ambitionem summam sive honoris, sive inescandorum auditorum, non solùm ut frequentibus decantent, quibus neq; doctiores, neq; meliores eos reddant (puta dum sermonem ipsiq; longe alienum abreo, in quo versari se profitentur, in medium producunt, vel è folio oculis [illegible] deblaterant: Consiliorum [illegible], quæ uno verbo explicari potuisset

quæ è

quæ vel explicatione vel comprobatione
indigebat nulla, & nihil aliud tamen per
horam agunt) sed verò etiam ut bene co-
mitati per plateas & vicos ducantur & re-
ducantur. Dissuadet hoc D. Theodori-
cus *in analys. Evangelior. in die S. Andreæ
pag. 22. ubi ait*, TE DEUS principem, nobi-
lem, Doctorem, istum sutorem, textorem,
sartorem &c constituit, ut quid ergò tu
nobilis despicies ignobilem, Doctor, pro-
miscuum quemvis, sive sartorem, sive su-
torem, apud DEUM non est ullus persona-
rum respectus, sed quisquis timet ipsum
& operatur justitiam, is acceptus est ei
Actor. 10. v. 34. 35. nam & piscator, qui pius
est & DEUM timet, æquè ipsi placet ac Do-
ctor, opifex, æquè ac Rex, balneator, æquè
ac Imperator. Et Besoldus *de jure Acade-
miar. c. 4 n. 2* vituperat titulos Doctora-
les, cum etiam dignitatibus superbiunt & alios
eo nomine præ se contemnunt, & vene-
num ait esse pessimum ex pharmacopo-
lio Babylonico & Anti-Christi. (2.) Con-
temtibiles se reddunt, si statum semel
initam deserunt & aliud vitæ genus Do-
ctoribus contrarium, vel dedecorosum
eligunt, quales illi *Doctores* habendi sunt,

qui relictâ togâ ad fagum se contulerunt, auro & argento consumptis ferrum ad manus sumunt uti jocosè at ingeniosè Laurentius Zincgreffius Electoris Friderici IV. Palatini Consiliarius de prodigo pronunciavit teste Melch. Adami in vitis Iuriscons. pag. 439. & ita Doctorem exuunt & militem induunt, qui relictis Musarum castris nomina sua albo militari inscripserunt, atq; sic velut ab equis ad asinos & boves, quod magnū est periculum, transcenderunt, teste Wilhelm. Antonii Vino CL. De Rescript. morator. c. 42 n. 11. Hoc è diverso magis placet, si in annis juventutis Doctor castra & militiam secutus, postmodum Reipubl. togatæ operam navabit, sicuti Petrus Beutrichius I. U. D. & Consiliarius Palatini Joh. Casimiri Equitum Dux cum summa laude fecit, ut & Iohannes Wolfius Tabernæmontanus lectionum memorabilium compilator. Siquidem Doctor, miles bene esse potest, sed non miles desperatus potius perfectus. Fieri enim facilè potest, ut ex Doctore & studioso fiat miles & Eques, at ex milite & equite vix unquam fieri studiosus & Doctor ait Dn. D. Theodoricus in Fest. Ju-

ftibr. pag. 438. quæ tamen sano sensu accipienda sunt, ne impingant iis superius dictis *c. 9. § 52.* (3.) Nec cunctis condecorat eos lusus quicunque, ut ludens Doctor derisui habeatur, teste *Prosper. Farinac. p. 3. Criminal. quæst. 100. n. 47.* utpote in quibus perditio temporis majoris est præjudicii & propterea nec etiam ludo Schacchorum aut alio licito & permisso ludere debent & multò minus ad aleas tesserasve. (4.) Valdè dedecorat Doctorem si jactitet magnam eruditionem, & tamen est sine libris, adeo ut nec privilegia Doctoralia iisdem competere quidam velint, qui libros necessarios non habent, *Doctor* namq; multis eget libris, & si fieri posset omnium, qui scripserunt, ut ex multis possit eligere veriora. Oldrad. d. Ponte *conf. 84.* & Remus *d. privil. Ctor p. 2. privil. 23. n. 11.* hoc præsertim seculo nostro, ubi viliori quam olim pretio comparari possunt libri.

Undè & antiquitus Doctores propter penuriam librorum opera majora sibi invicem transmittebant Card. Tuschus *Lit. d. conclus. 508.* Testatur enim Paulus de Castro *consil. 242. libr.* solum Codicem

fuisse emtum triginta ducatis: Sine copiosa librorum suppellectile certè Doctor dignitatem & privilegia sua tueri vix poterit, Lat. Nevizanus *in q. an libros multos habere oport.* Benius *d. privil. JCtor. p. 2 in pr. n. 1.* Covarruvias *d. comm. opin. l. 3 t. 14 n. 20.* Simon de Prœtis *in proœm. de Interpr. ult. tim. vol. volunt. n. 16.* naturalis necessitas cogit, ut multi libri habeantur, quoniam in dies plures novi casus contingant, unde etiam libri Doctorum in tantum sunt privilegiati, ut in illos nulla executio decernenda sit, teste Colero *libr. 2. d. P. E. c. 3 n. 137.* Anton. Gomezio *ad L. Taur. 1. n. 16.* & quoniam librorum emtio impensas multas requirit, indè multi in ea sunt opinione, quod ideò & Doctorum caetera bona nullæ collectationi subjacere debent, nec detractioni si forsan domicilium mutaturi sint, ut posterius hoc latius & in genere deduxit Berlichius *pag. 3. concl. 52 n. 33.*

(5.) Ad contemptum etiam vergit, si promotus Doctor officio Procuratoris in inferioribus Curiis & Dicasteriis fungatur (nam de procuratoribus Cameræ Imperialis & Principum Imperii contrarium

statuendum utpotè qui provisione Imperatoria tuti sunt Ord. Camer. p. 1. t. 9. Mynſ. 4. Obſ. 32. Gail. 1. Obſ. 43. n. 5. March. Steph. de Jurisd. l. 2. p. 1. c. 7. m. 2. n. 98. tam ratione ipſorum procuratorum inter quos nemo recipitur niſi *Doctor* vel *Licentiatus*, quam ratione Imperatoris & ſtatuum Imperii quibus ſerviunt, Wendelinus Schilling *de action. & Except. pag. mihi 352. & 353.* Tiraquellus *de Nobilitat. c. 30. n. 1. & 2. per text. express. in L. ſi quis 34. C. de decurion. l. 10. juncto §. fin. de Exceptionibus.*

(6.) Illud quivis fatebitur *Doctorem* indoctum eſſe riſibile animal & ab omnibus deludi & doctis pariter & indoctis, ſicuti §. 170. & 171. pluribus evictum eſt. (7.) dedecorat *Doctorem* ſi ſqualidis veſtibus centonibusq; talibus incedat, quibus vix à Plebeis ut ajunt, ſeu coquis & lanionibus diſcerni poſsit. Rulandus *de Commiſ. l. 1. c. 23. n. 9.* Igitur tu te *Doctor* attolle ſemper à humo ut abſis à ſumo. Wilhelmus Antonii *d. reſcript. moratior. concl. 68. n. 32. in fin.*

Caput XXIV. Et Ultimum.

De Contrariis Doctoratum Amittentibus Et Tollentibus.

§. 178.

TAndem ad *Destruentia Doctoratum* venimus, ubi contraria se offerunt vel ex studio vel ex vita & moribus itemq; accidentalibus: Ex studio vel Professione doctorali vel aliena: Quæ doctoratum amittunt quoad ipsam professionem doctoralem sunt 1. Indignitas. 2. Cessatio. 3. falsa usurpatio. Indignos & indoctos *Doctores* non frui debere privilegiis *Doctorum supra c. 6. §. 27. 28. 29* probatum *fuit*: Quibus addi potest Iacob. Butrig. *d Privil. JCtor. p. 2 in pr. n. 2.* Guido Pape *decis. Grationopolit. q. 88.* Iacob. Menoch. *d. A. J. Q. casu 379. n. 1. & consil. lib. 9. n. 7. & fol. (mihi 238.* ubi ait pessimè (ut docet experientia) multi reperiuntur scholares adhuc, qui Doctiores sunt doctoribus jam creatis: Imò reperiuntur permulti Doctores indocti qui ob indoctorum privilegiis gaudere non debent

Docto-

Doctoratus enim gradum indignè aperiens peccat mortaliter *gloss. in Cl. 2. de Magistr.* usq; adeò, ut si Doctores approbaverint imperitum, puniri debeant privatione dignitatis, arg. text *in c. quando Episcopus 24 distinct. c. privileg. 11. q. 3.* Tholos. *18. Rep. 9.9.* Stephani *d. Idict. lib. 2. p. 2. c. 14. n. 115.* Reinkingk *l. 1. class. 5. c. 11. n. 45.* Alciatus *lib. 1. de Vu. S. n. 9.* Lex (ait) privilegia Doctoribus concedens, de his non intelligetur, qui nec debito tempore studiis operam dederint, nec servato ordine, sed per saltum promoti fuerint, *L. pen. C. de adv. div. Jud.* Multos enim bonos pessum dedit, qui spretis, quæ tarda cum securitate ad præmatura vel cum discrimine properant: His igitur jure illud carmen objici potest Tu nimium properas & adhuc tua messis in herba est

Et doctorem corruptis professoribus promotum non gaudere privilegiis aliorum Doctorum, ex archiadiacono refert Summa Angelica *in vol. doctor.* Et facit quod ex Andrea Siculo refert Idem Bonius *par. 2 fol. 45* quod in Curia Romana decisum fuerit tempore Eugenii III. prærogativas graduatis datas per Regulas Can-

Cancellariæ non competere doctoralli-
quare etiam sancitum fuit semel, laurea-
tum propter apparentem in[illegible]
Doctoratus insignibus spoliari posse
Sichard. *ad L. 1. C. de Test. mil. n. 13.* [illegible]
cum Doctores præsentant Cancellario
doctorandos, & affirmant sub juramento
credulitatis eos esse satis idoneos ad Do-
ctoratus dignitatem, est probatio impro-
pria: Et ideò si creentur Doctores per
illam privilegiatam & impropriam pro-
bationem, quasi lata jam sententia, si cre-
ati inveniantur minus idonei, non ob-
stante creatione tanquam sententia lata
per improprias probationes possent
rejici. Et Certè imperitos Doctores Deo
invisos & hominibus perniciosos esse
scribit Cothmannus *Acad. resp.* [illegible]
n. 75. Exempla in Amphiteatro orbis
offerunt se plura dictu Odiosa: Ejusmodi
doctoris ignavi sortem refert Dn [illegible]
ICtus eloquentissimus *in Orat. funebr.*
Joh. Harpprechti pag. 181. qui Doctoratum
suum impatienti animo cum sutore & ce-
teramentario libenter permutasset, Cum
ajens pater meus non tradidit me in disci-
plinam sutoris, qui plus lucri facit uno
die,

die, quàm ego ex universa legum scientia integris mensibus. Scilicet quisq; est fortunæ suæ faber, & arbitratus est Lanius hunc Doctorem dentibus, quàm ingenio robustiorem, & subulæ corioq; tractando, quam pervolutandis libris, ambiguisq; causis dirimendis aptiorem fuisse. Indignos autem non censemus omninò, qui in examinibus ad omnia quæsita non exactè responderunt, de quo supra c. v. n. 33. estq; optima nota eruditionis crescentis, si Doctor in principio non omnia se scire præsumat, sed de die in diem profectus suos augeat, Roma quippè tridui spatio non ædificata & studia incrementis opus habent. Qui doctores moderatè sapientes progressu temporis illis plus pollent, qui ab initio omnia jura & studia se in scrinio pectoris habere jactitant, at postmodum in penetralia venientes desperant primo anno Doctorem præ se ferentes, secundo Magistrum, tertio Baccalaureum, sicut graphicè scribit Ernestus Cothmannus *respons. Academic. 44. n. 15.* Iuvenes se omnia scire persuasi sunt, & ad veram ac solidam eruditionem pervenirent, nisi jam eò se pervenisse putarent. Videmus id

id & experimur in Novellis Doctoribus qui primis annis Doctoris titulo superbiunt, & id se esse opinantur quod esse dicuntur: sed aliquantò post Licentiati stationem vix tuentur, tandemq; quando gravia negotia tractanda sunt ad puri putiq; Baccalaurei locum honestè retinendum omnem suam sapientiam non sufficere intelligunt. Ita olim dicebat Menedemus: plurimos navigare Athenas studiorum gratia, qui primum essent sapientes, deinde philosophi, hoc est sapientiæ amantes, postea Rhetores, deniq; progressu temporis evadere idiotas Fr. Duarenus Comment. d. rat. docend. discend. jur. civ.

§ 179.

(1.) Doctoratum amittunt aut certè privilegiis Doctoralibus non utuntur, qui sunt, qui vel publicè profitendo vel causas agendo aut domi consulendo, studium Theologicum Iuridicum & Medicum non exercent. Hartm. Hartm. lib. 2. obs. tit. 10. obs. 1. ex jur. civ. observ. 4. n. 11. Andreas Alciatus d. V. S. lib. 1. fol. 46. qui diutius professore noluerit & à munere sibi concesso desciverit, privilegio indignus plerumque existimatur. L. 3. C. de domest. & protect.

lib.

lib. 12. quapropter qui Advocati vel protectores vel id genus Palatini quinquennio destiterint, albo abraduntur muneréq; privantur. Nam & indulgentiâ principis ulterius hi non fruuntur, qui industriam non continuant *L. fin. C. de adv. div. Jud. L. ne quidem C. de Test. mil.* quo exemplo & in Scholastico (& Doctore) receptum est, si vagus & desses relictis studiis vitam degat, eum ex auctoratum consortium privilegiis uti non posse: Nam & collegii immunitatibus non fruetur, qui quamvis in collegium receptus sit, artem tamen non exercet *L. qui in colleg. ff. de excus. tutor.* etiamsi loco sui alium substituit. Non enim ideò meliorem suam conditionem efficit. Plurima quoq; adversus eos, qui destiterunt, innovata sunt, quoniam lex perseverantes adjuvat, sopitos verò & desides negligit. Et hoc intuitu dici solet: Privilegium Doctoratus perdi decennio eo non utendo. Bas *in L. rem non novam. n. 1. C. de Jud.* Benius *de privil. J. C. tr. part. 2. in proœm. n. 8. & 9. pag. 24.* Besoldus *in discurs. d. stud. Mag. c. 1. p. 146.*

Excipimus autem ab hac positione meritò Doctores senes, pauperes qui providé-

vilegiis doctoralibus gaudere debent nihilominus, etiamsi ob paupertatem, senectutem, adversamvè valetudinem aliasvè consimiles causas professionem suam non exercent vel deposuerunt: Quò Cicero *in tr. de senectute.* alludit cum ait: neque illi bonarum artium Magistri non beati sunt putandi, quamvis consenuerint vires.

Positio ergò locum habet in ignavis somnolentis & perversis, adde supra tractata *in c. 8. §. 43. q. 25. q. 26. & §. 47. & n. 186. hoc capite.*

(3.) Privilegiis doctoreis gaudere nequit, *Doctoris* insignia & nomen falsò usurpans, qui ideò pœna falsi puniendus erit, maximè si non verbo tantum sibi adscripserit nomen, sed & fecerit quempiam actum non nisi ad *Doctorem* spectantem. Iacob Benius *d. privil. ICtor. p. 2. c. 3.* Besold. *d. discurs. c. 10. pag. 140. per text. in L. eos §. ult. ff. ad L. Cornel. de fals.* Fridericus Schenckius *Baro in Tautenberg in Centurio conclus. Iuridicar. concl. 101. n. 4. & 5.* Ait, *si quis se fingat Doctorem, Comitem, Iudicem vel Notarium, falsi tenetur.* *Distinguit* quidem ratione pœnæ Benius *supra citato loc.* inter illum, qui solùm se *Doctorem*

Glosi

falsò inscribit, & pœnam extra ordinem locum habere putat, si actus verò doctoreos gerat falsi pœna eum coërcendū esse *per dict. text. in L. eos §. qui se pro milite ubi Bart. in not. ff ad L. Cornel. de fals.* ubi is pro delicti qualitate gravissimè puniendus est, qui se pro milite gesserit, cum non esset miles; Quem textum Br. notare etiam contra illum, qui se appellat Doctorem cum non sit, tradit Andr. Tiraquellus *de Nobilitat. c. 13. n. 2 pag. (mihi) 48. qui & n. 4.* eandem distinctionem corroborat. Non male & illi statuere videntur, qui etiam talem Doctoratum falsò sibi attribuentem crimen læsæ Majestatis committere arbitrantur: Quum enim jus creandi Doctores unicè à Majestate dependeat ut supra *c. 5. §. 13.* demonstratum, ille profectò ipsam Majestatem lædit, qui tale jus, titulum, honorem & dignitatem falsò usurpat sibiq, attribuit idq; fundatur *in L. 3. §. ult. ff. ad L. Jul. Majest.* ubi cavetur & eum teneri crimine Majestatis qui privatus potestate Magistratuvè sciens dolo aliquid facit.

§. 18?.

Et hæc dicta Doctoratum tollunt ex

ipſa profeſsione: Accedamus ad illa Contraria, quæ eundem adimunt propter aliena ſtudia. Quicunq; extra vocationis ſuæ metas verſantur, ſordida & vilia tractant, ii beneficia dignitatis doctoralis amittunt nec ullum cuiquam privilegium extra vocationem prodeſſe poteſt.

Qui enim ſordidis abjectisq; afficiis vel deformibus miniſteriis occupantur ad dignitatem aliquam qualis eſt Doctoratus, adſpirare vetantur non ſolùm, ſed & promoti repelluntur *L. ne quis 6. C. de dignitatib. Nov. 91. c. 1.* Sunt autem viles artes & ſordida opificia numero plurima ab aliis dudũ congeſta quæ nullo modo *Doctori* promoto ſunt exercẽda ut eſt pictoria *L. ſi non ſortem. 26. §. libert. 12. verſ. ſed ſi operas ff. de condict. indeb. Bodin. 3. de Republ. c. 8* histrionica Saltatio, Coquinaria, *L. legatis ſervor. 61 §. 2 L. ſer. urb. 99. §. 4. ff. de Legat. 3.* Panificia, popinarum uſus *L. humil. 7. C. de inceſt. nupt. L. 1. C. de nat. lib. c. nulli diſt. 44.* Monetaria, pugilatus venatio, piſcatio & omnes manuariæ operæ: Et quum Doctores ſint in Triplici differentia, de Theologiæ Doctoribus ex jure ſacro dudum res certa eſt, jis nullo modo licere vocationis me-

metam transilire & aliis sordidis officiis & operis se inquinare *Tit.1.v.7.1. Tim.3.v.3.* Der nicht unehrliche Handthierung treibe & *Ecclesiast.39.v.1.* Wer die Schrifft lernen soll/der kan keiner andern Arbeit warten/ und wen man lehren soll/der muß sonst nichts zuthun haben: Wie kan der der Lehr warten/ der pflügen muß: Iurisconsulti & Medici verò sequantur illud *1.Cor.7.v.20.* ut quisque vocatus est, ita ambulet: De Doctoribus legum verò quaeritur: An possint *Q. 105.*
salva reputatione doctorali agere Secretarios, Archigrammateos, graffarios & scribas? Si consuetudo & mores Latinorum inspiciuntur, vix est, ut suaderi possit. Sic enim Pomponius *in L.2. §. postea cum Appius ff. de O.J.* Flavium scribam & libertini filium esse dicit, de quo tamen Val. Maximus *L.2.c.1.* testatur, eum cum ingenti nobilitatis indignatione Aedilem curulem factum, ut hinc pareat, scribas apud Romanos non in magna dignatione fuisse, ut scribit Tiraquell. *d. Nobil.c.34.n.52.* qui & haec habet, Graecos eos nominasse *γραμματεῖς*, quo nomine veluti contumelioso Demosthenes subin-

dè Æſchinem vocat, ut hinc intelligatur, etiam id nomen non ſemper fuiſſe honorificum apud Græcos: Si verò inſtituta Hebræorum & Græcorum perpendantur, aliud dicendum erit, apud Hebræos enim ſcribæ erant inter præcipuos Regis comites & Principes, & Conſiliorum participes, ut patet *ex 2. Reg. 8. & 20. 1. Paralipom. 18. ad fin. 1. Esdr. 7. Hierem. 36.* Probus Æmilius ſeu Cornelius Nepos (diſputatur enim quis verus autor ſit) *in vitâ Eumenis,* eum dicit Philippum Amyntæ filium habuiſſe ad manum ſcribæ loco, & indè ſtatuit, Scribam eſſe, apud Grajos multò honorificentius eſt, quàm apud Romanos: Nam apud nos ait reverà, ſicut ſunt, mercenarii Scribæ exiſtimantur. At apud illos contrariò nemo ad id officium admittitur, niſi honeſto loco natus & fide & induſtria ejus cognita, quod neceſſe eſt omnium conſiliorum eſſe eum participem. Rittershus. *in Gynther. lib. 7. v. 43 pag. 134.* Dicendum ergò & hîc conſuetudinem nationis & populorum eſſe inſpiciendam: Adeò ubi Scribæ ſunt in dignatione & exiſtimatione, Doctorali officio benè fungi poſsit: Sin verò non

inter

inter honorificos, sed mercenarios, ut in multis civitatibus fieri consuevit, referantur idem ejusmodi stationem quovis modo aversari debeat. Ad Medicos transimus & cum haud dissimilem conditionem cum ipsis habeant myropolæ quos vulgò apothecarios nominamus, & tonsores seu potius chirurgi, non incongruè quæri potest: An Medicinæ Doctor etiam Pharmacopolium instituere & medicamenta divendere possit? Q.106. Si per Apothecarios intelligas circumforaneos & agyrtas qui mercium vilissimarum apothecas secum deferentes certis in locis aliquando consistunt emtorem opperientes, quales describit Iacob. Cujacius *2. observ. c. ult.* tum negativa propter vilitatem horum hominum amplectenda erit. Si verò intelligimus eos, qui medicamenta vendunt, & ex arte conficiunt, non putamus malè facturum Doctorem Medicum, si officinam ejusmodi suis sumptibus erigat modò ne ipse manum admoveat, sed per provisores & ministros omnia dispensari curet: Sic enim & Aristotelem Pharmacopolam egisse scribit Ælianus *lib. 5. Var. hist.* & Aristophilum Plataicum insignem

Pharmacopolam fuisse Theophrastus *lib. 9 plantar. c. 19.* memorat. In Iure quidem nostro apothecariis privatim interdicitur dignitatibus *L. si cohortal. 12. §. fin. C. de cohort. lib. 12.* sed interpretes adhuc disputant, quinam ibi per apothecarios intelligantur: qui enim propriè loquuntur, apothecam in jure civili procella vinaria sumi, testantur *L. cum res. §. sed si id. ff. d. Leg. 1. L. quæsitum §. sed si fund. vers. sed si qua. ff. de fund. instruct. L. 1. C. de V. S.* Alciatus *ad L. mercef. ff. d. V. S.* De tonsoribus & Chirurgis res liquidior est: Aut enim Chirurgus est rationalis, & fundamentaliter principia chirurgica imbibit, & hunc Doctorem esse posse supra *c. 12. §. 79.* traditum est: Aut est empyricus & hic nullo modo Doctoris titulum assumere multò minus verò doctor talem agere debet: Barbitonsores autem & balneatores cum vilioris conditionis habeantur quàm histriones per *L. sed si quis 15. §. 1. ff. usufr.* quis audebit Medico Doctori consulere ut contemtissimam & servilem conditionem eligat; Inter viles enim & ignobiles connumerantur, qui homines radere atq; in balneis mundare solent tradit ICtus celeber-

leberrimus Frider. Pruckman. *consil.* 12. *n.* 3. *fol.* 1. Illud addi potest an Doctores Musicæ deditiesse, eandemq; absq; honoris sui imminutione tractare possint? Si per Musicos intelligas tibicines citharædos, citharistas, Lyristas aliosq aliorum instrumentorum Musicorum lusores & qui illam operam publicè venalem habent, tum disertè negandum est: Sunt enim vilis pretii *L. Titius* 43. *in f. ff. de act. empt.* Viles & inhonesti *L. si qua* 4. *C. de spectac. c. diffinimus* 4. *q.* 1. Si verò quis vocales & Organarios Musicos intendat, referuntur illi inter eos, qui honestas artes exercent, hos ignominiosos non habere tradit Iurisconsultus *in L. athletas. post princ. ff. de his qui not. infam.* Et Musicam tam vocalem & instrumentalem Doctores exercere posse 1. privatos inter parietes. 2. nullius lucri causa. 3. mediocriter, ne ordinariam vocationem deserere dicantur, aut parerga ἔργοις præferre videantur. Satis potius est canentibus aliis audiendi otium. Doctoribus superesse ait Plutarch. in Pericle, quum aliud sit sceptrum, aliud plectrum. Q. 107.

§. 181.

A vilibus artibus transimus ad merca-

turam: Deprimitur secundo ac cessant Doctoralia privilegia, si Doctor mercantias & cambia faciat quod privilegio Doctorali non convenit Matth. Colerus *de process. executiv. p. 2. c. 3 n. 136.* ubi de facto in quodam Doctore ita responsum fuisse meminit Everh. Speckhan. *Cent. 2. cl. 1. qq. Iuris q. 15. p. 136.* adsunt autem firmissima argumenta quæ doctoribus mercaturam adimunt. 1. text. *in L. nobiliores 3. C. de commerciis & mercator. Ubi Impp. Honorius & Theodosius hunc in modũ rescripserunt:* Nobilioribus natalibus & honorum luce conspicuos & patrimonio ditiores perniciosum urbibus mercimonium exercere prohibemus: Si ergò nobiles non possunt mercaturam exercere Etiam Doctores non exercere poterunt, argumento eorum quæ superius *c. 9. §. 50. 51. 52. dicta.* 2. per text. *in L. nequis C. de dignit. lib. 12.* quod negociatores aliiq; hujusmodi dignitatem assequi non possint, & a jam adepta repellantur: Doctorarum autem dignitatem esse hactenus ad nauseam inculcatum fuit: Facit 3. *L. humilem C. de incest. nupt.* ubi inter humiles & abjectas personas numeratur, quæ mercimo-

niis

niis publicè præfuit: Tiraquellus quidem *de nobilitat. c. 27. n. 7 & c. 33 n. 22.* Mynsinger *6. obs. 54 n. 13.* putant, si per alium (doctores) & nobiles negocientur, dignitati doctorali hoc nihil derogare, sed LL. allegatæ loquuntur generaliter & indistinctè; E. generaliter etiam intelligendæ & nulla alia erit distinctio facienda: Quod enim quis suo nomine agere prohibetur, id nec per subjectam personam agere debet *l. 2. § 1. ff. de administ. rer. ad civit. pertin.* Qui enim per alium mercimonia gerit, fœdo quæstui nihilominus inhiat, & in animo suo spem lucri versat, nec vocationi suæ seriò indulgere potest. Et hoc esset fraudem legi facere qui per se non potest, servorum ope ac ministerio uti vellet Bodinus *3. de Republ. c. 8.* ingeniosè Niellius *disp. fund. 2. th. 6. l. a.* Confer tamen quæ hic in simili patriciorum casu enucleat D. D. Draco *de Orig. Patritior. lib. 3. c. ult. n. 1. usq. ad 15.*

§. 181.

An autem paupertas Doctori adimat honorem suum Doctoreum? Interpretes nondum certò definiverunt, quis nam ex mente legis verè & certò pauper dicendus *Q. 108.*

& habendus sit, videri possunt Ma[illegible] d.probat.concl.1154.n.8.& 14. Everh Speck. han Centur. 1. qq. Juris q.38. n. 2. [illegible] Josias Nolden de nobilibus c. 18. n. 18. Nos in hypothetica hac quæstione distinctionis filo rem conciliabimus: Doctor fuit inops, & ad substantiam quandam honestam mediis legitimis & benedictione DEI pervenit, labitur autem bonis ex delicto, prodigalitate vel imprudenti Oeconomia, & ille privilegiis doctoris nullo modo utetur teste Colero de process. executiv. p. 2. c. 3. n. 162. & seqq. Ubi exemplum ponit in Doctore debitore moroso ad locum æris alieni in diversorio contracti redeunte, & in alio diversorio divertente à priori hospite arrestato: Doctor enim ad inopiam redactus propter aliquod delictū non gaudet privilegiis Benius de privileg. [illegible]tor. p. 3. c. 95. pag. 138. & testatur Besold. d. studios. Magist. c. 9. p. 131. se vidisse Licentiatum, qui coactus fuerat cedere bonis excussus usque ad peram & saccum: Si verò ab inopibus parentibus descendit Doctor, & fortuna novercante ad divitias non adspirat aut adspirare potest, illū tamen manet dignitas Doctoralis, ut ut pro more

seculi

feculi contemtior fermè habeatur, quod patiētia Christiana vincere debebit. Plures certè sunt & reperiuntur, quibus augusta domi res, quàm qui divitias magnas possideant, nec etiam scopus doctoralis principaliter eò intendere debet, sicut superius *c. 8. §. 40. 41.* edoctum est. Paupertas autem talis, non est de genere malorum **Armuth ist kein Schand noch Unehr** Nolden *d. stat. Nobil. c. 18. n. 182.* Wilhel. Anton. *de Rescript. morator. conclus. 49. n. 14. & 15.* Pauperibus enim bona mens soror est, teste Petronio Arbitro *in Satyr pag. 36.* & amor ingenii neminem unquam divitem effecit, πενίας γὰρ γυμνάσιον ἀρετῆς ἔμπρακτον: Et quemcunq; cum laude aliqua miramur, eum paupertas ab in cunabulis nutricata est, ut est apud Apulejum *in Apolog. sub princ.* Rationem ini optumè quiq;, & sub censum tuum accuratè dispone Doctores hinc inde ceratos, & exactè subduces plures Iro potius, quàm Crœso cognatiores fuisse, & certè ipsa egestas in causa est, cur tot laboribus, angustiis & doloribus ad apicem studiorum supremum ascenderint quem aliâs, opibus mediocriter saltem affluentes, vix primo li-

mine

mine attigissent, tantum ut conscenderi cogitassent aut seriò sibi proposuissent.

§. 183.

Q. 109. An autem Doctor præter suam professionem quæ hoc tempore calamitosissimo arida & satis inculta esse solet, si quidem nunc Die Kunst nach Brodt gehen muß *Lather. de cens. l. 1. c. 14. n. 14.* citra præjudicium status Doctoralis, terræ culturæ incumbere fructus agrorum percipere armentaq; alere posit? In negantem sententiam faciunt illa, quæ extant *in L. colonos 19. C. de agricolis & censit. lib. 11.* ubi agricolæ ab omni militiæ gradu, quantumvis infimo arcentur propter publicam honestatem, ubi rationem reddit Luc. de Penna, quia assuetus vomeri & ligoni sordidus factus putatur: τὸ γὰρ γεωργεῖν ... : Agricolatio enim opus est servile: Menander *apud Stobæum c. 55.* Sed responderi potest ad d. l. colonos. illam non simpliciter de agricolis & rem rusticam facientibus intelligi debere sed de Colonis ad scriptitiis, qui si ad honores aut militiam assumerentur, fieret præjudicium dominis: *ibi: quia hac in parte dominorum juri consulimus;* qui ut tò per se &

per

per alios tela in usum vomeris ligonisq; convertunt, etiam *Doctores* vel *Nobiles*, ii nullum præjudicium sibi creant, quum Patriarchæ *Reges* & principes & olim & hodie hoc modo victitarint & victitent Tiraquel. tr. *de Nobilit. cap.32. n.5.6 7.8. 11.* Lather. *de Censu l.3.c.6 n.20.21.* Dn.D. Gerh. *d. Minister. Eccl § 327. p (mihi 517.* Dn. D.Brochman. *in System.Theol. pag.917.* qui quidem Pastoribus agriculturam modicè permittit, hoc modo à nobis tamen non dissentiens, si enim pastor aut *Doctor* aliundè victitare queat quis ipsi hanc curam & solicitudinem non parvam imponet? Et sacræ literæ tradunt Noachum agricolam fuisse *Gen. 9. v 20.* & Christus mundi Soter *Joh 15.v 1. &s.* apertè profitetur se vitem esse & patrem agricolam: de qua re festiviter Johannes Keisersbergius Ecclesiastes *Argentinensis*: *Si nobilem inquit se dixisset nos plebeii male haberemus.* Certè hoc ævo nostro, ubi amœnissimi fructus studiorum planè ceciderunt in maris profundissimum, honesto & nobili loco natis, vix panis superesset, nisi agrorum culturâ sibi de eo prospicerent, & fructibus terræ ad præscriptum DEI Domini

mini nostri cum sudore provehendis operam darent.

Illos autem Doctores privilegia sua perdere & meritò, qui non liberalibus legitimis, utilibus, necessariis, licitis & permissis ut puta SS. Theologiæ, Jurisprudentiæ, Medicinæ & Philosophiæ, sed illiberalibus, illegitimis, illicitis, noxiis, perniciosis, vetitis & prohibitis artibus & scientiis operam impendunt, dubium haud habet: Non enim duntaxat à primo limine arceri, nec ad adyta professionum admitti debent, qui ejusmodi mediis illegitimis se intrudere cupiunt, sed & in progressu, imò etiamsi suis promotoribus imposuerint, & glaucoma objecerint, quo ad gradum fucoso nomine adscenderent, ejici, & à honesto consortio eliminari debebunt: Tales sunt, quos superius *c. 23. §. 170.* enumeravimus, & qui arte Magica, Mathematica quatenus versatur circa divinationes præstigiosas bonis omnibus imponere student.

§. 184.

Et ita amittitur Doctoratus ex professione propria vel alienâ, sequitur quomodo ex mala vita & moribus, quando nempè

nempè Doctores se delictis criminalibus & capitalibus polluunt, commaculant atq; contaminant, turpem vitam agunt indeq; infamiam contrahunt. Reatus enim & crimen omnem honorem, omne privilegium & beneficium excludit: Quia beneficium Juris seu privilegii allegare nequit, qui contra illud deliquit text. ad rem est *in L. si qua. ibi: honestæ nobilisq; personæ decore privatur C. de secund. Nuptiis.* Rationem addit Bl. quia sine honestate non potest esse doctoratus *L. C. ubi Senatores vel clariss.* Omnem enim ejusmodi honorem reatus excludit *L. quoties, in illis verbis: Illustri dignitate per suum facinus privatos C. de dignit. & in c. nobilis. 2 q. 5.* ubi nobilis homo vel ingenuus, si in furto aut perjurio aut falso testimonio fuerit deprehensus, ferventi aqua vel candenti ferro se purgare debet ac si non esset ingenuus, aut nobilis quasi scil. suis sceleribus nobilitatis privilegium amiserit. Quibus textib. addi possunt *L. Senatoris 47 ff. de R. Nupt. L. Divo Marco C. de quæstionib.* In specie ergò amittitur Doctoratus 1. propter commissum perjurium *d. l. quoties C. de dignitat.* Vincent. Mancin. *tr. de Jura-*

Jurament. par.5.eff. 8. n.1. & seqq. ubi infert ad Doctorem, quod privetur gradu Doctoratus propter perjurium Siebard *ad L 2 jusjurand.n.6.C.de reb credit.L. 6. milit. ff. de hisqui not infam.* Ubi ratione perjurii miles solvitur ignominioso sacramento, si autem hoc fit militi armato & in jure comparetur ej miles inermis militiæ ut doctor, consequens est, ut Doctor perjurus vel infamis debeat ab officio deponi. (2) propter crimen Læsæ Majestatis *arg. L. quisquis 5. C. ad L. Jul. Majest.* sicut in D. Ioannem Iesseniū 1621. Pragæ propter hoc crimē animadversum ex relationibus constat: *Ex* hoc etiam capite amputato punit⁹ est *D* Nicolaus Crollius Cancellarius Saxonic⁹ 1601. teste Georg Fabritio *Rer. Saxon. Illustr pag.142.* Hermanno Lathero *d censu lib 3 c.16. n.174.* Et *D.* Matthæus Entzlinus Consiliarius Wirtembergicus & alii plures nominandi, nisi funesta sum mè essent exempla. *Et* hac de re suprà etiam pluribus actum est *in c. 17. § 121. & 124.* adcò ut crambem bis coctam apponere necesse non sit.

§. 155.

Illud hîc notandum est, *Doctorem* ob

scelus

fcelus aliquod ultimi fupplicii feu ad membri mutilationem damnatum fine prævia degradatione è medio tollendum non effe, quia nemo in dignitate mori debet ut ftatuit Hart. Hartmanni *lib. 2. pract. obf. tit. mifcell. ex Iure civ. obf. 4. n. 8. pag. 400. in fin.* Iacob Benius *d. privil. ICtor. p. 2. privil. 44. fol. 59.* ubi ex Thoma Grammatico degradationis formam refert fuo tempore obfervatam in Curia Vicariæ in quodam Doctore de Falconibus: Cui inter cœtera duo libri legales aperti, mox claufi, item biretum de capite annulufq; de digito detractus à miniftro Iuftitiæ in terram projecti fuerunt: Et ex Iulio Claro *lib. 5. fentent. §. fin. q. 74.* tradit Reinking. de *Regim. fecul. & Eccl. lib. 3. cl. 2. c. 2. n. 11.* degradationem etiam in Doctore habere locum quod propter aliquod delictum privetur aut privari pofsit cingulo doctorali. Sicuti etiam militi ob turpitudinem delicti militaria infignia adimuntur *L. 2. §. ignominiæ caufa ff. de his qui not. infam. L. 4. ff. de re milit.* & in Clericis idem fancitur *in c. degradatio. de pœn. in 6.* quæ omnia introducta funt in venerationem militiæ, Ecclefiæ, & Academiæ, ne tam

Pharmacopolam fuisse Theophrastus *lib. 9. plantar. c. 19.* memorat. In Iure quidem nostro apothecariis privatim interdicitur dignitatibus *L. si cohortal. 12. §. fin. C. de cohort. lib. 12.* sed interpretes adhuc disputant, quinam ibi per apothecarios intelligantur: qui enim propriè loquuntur, apothecam injure civili procella vinaria sumi, testantur *L. cum res. §. sed si id. ff. d. Leg. 1. L. quaesitum §. sed si fund. vers. sed si qua. ff. de fund. instruct. L. 1. C. de V. S.* Alciatus *ad L. merces. ff. d. V. S.* De tonsoribus & Chirurgis res liquidior est: *A*ut enim Chirurgus est rationalis, & fundamentaliter principia chirurgica imbibit, & hunc Doctorem esse posse supra *c. 12. §. 79.* traditum est: Aut est empyricus & hic nullo modo Doctoris titulum assumere multò minus verò doctor talem agere debet; Barbitonsores autem & balneatores cum vilioris conditionis habeantur quàm histriones per *L. sed si quis 15. §. 1. ff. usu fr.* quis audebit Medico Doctori consulere ut contemtissimam & servilem conditionem eligat; Inter viles enim & ignobiles connumerantur, qui homines radere atq; in balneis mundare solent tradit ICtus celeber-

luberrimus Frider. Pruckman. *cons. 12. n. 29. fol. 1.* Illud addi potest an Doctores Musicæ dediti esse, eandemq; absq; honoris sui imminutione tractare possint? Si per Musicos intelligas tibicines citharœdos, citharistas, Lyristas aliosq aliorum instrumentorum Musicorum lusores & qui illam operam publicè venalem habent, tum disertè negandum est: Sunt enim vilis pretii *L. Titius 43. in f ff. de* [illegible] *empt.* Viles & inhonesti *L. si qua 4. C. de* [illegible] *c. diffinimus 4. q. 1.* Si verò quis vocales & Organarios Musicos intendat, reperiuntur illi inter eos, qui honestas artes exercent, hos ignominiosos non haberi tradit Jurisconsultus *in L. athletas. post princ. ff. de his qui not. in fam.* Et Musicam hanc vocalem & instrumentalem Doctores exercere posse 1. privatos inter parietes 2. nullius lucri causa, 3. mediocriter ne ordinariam vocationem deserere dicantur, aut parerga ἔργοις præferre videantur. Satis potius est canentibus aliis audiendi otium. Doctoribus superesse ait Plutarch. in Pericle, quum aliud sit sceptrum, aliud plectrum. Q. 107.

§. 181.

A vilibus artibus transimus ad merca-

 turam

turam : Deprimitur secundo accessant Doctoralia privilegia, si Doctor mercantias & cambia faciat quod privilegio Doctorali non convenit Matth. Colerus *de process. executiv. p. 2. c. 3. n. 136.* ubi de facto in quodam Doctore ita responsum fuisse meminit Everh. *Speckhan. Cent. 2. cl. 1. qq. Iuris q. 15. p. 136.* adsunt autem firmissima argumenta quæ doctoribus mercaturam adimunt. 1. text. *in L. nobiliores 3. C. de commerciis & mercator. Ubi Impp. Honorius & Theodosius hunc in modū rescripserunt :* Nobilioribus natalibus & honorum luce conspicuos & patrimonio ditiores perniciosum urbibus mercimonium exercere prohibemus : Si ergò nobiles non possunt mercaturam exercere: Etiam Doctores non exercere poterunt, argumento eorum quæ superius *c. 9. § 5. & 1. 5.* allata. 2. per text. *in L. nequis C. de dignit. lib. 12.* quod negociatores aliiq; hujusmodi dignitatem assequi non possint, & à jam adepta repellantur : Doctorarum autem dignitatem esse hactenus ad nauseam inculcatum fuit : Facit 3. *L. humiles C. de incest. nupt.* ubi inter humiles & abjectas personas numeratur, qui mercimo-

niis

niis publicè præfuit: Tiraquellus quidem *de nobilitat. c. 27. n. 7. & c. 33. n. 22.* Mynsinger *6. obs. 54. n. 13.* putant, si per alium (doctores) & nobiles negocientur, dignitati doctorali hoc nihil derogare, sed LL. allegatæ loquuntur generaliter & indistinctè; E. generaliter etiam intelligendæ & nulla alia erit distinctio facienda. Quod enim quis suo nomine agere prohibetur, id nec per subjectam personam agere debet *l. 2. § 1. ff. de administ. rer. ad civit. pertin.* Qui enim per alium mercimonia gerit, fœdo quæstui nihilominus inhiat, & in animo suo spem lucri versat, nec provocationi suæ seriò indulgere potest, & hoc esset fraudem legi facere qui per se non potest, servorum ope ac ministerio uti vellet Bodinus *3. de Republ. c. 8.* ingeniosè Niellius *disp. feud. 2. th. 6. L. a.* Confer tamen quæ hic in simili patritiorum casu enucleat D. D. Draco *de Orig. Patritior. lib. 3. c. ult. n. 1. usq. ad 18.*

§. 182.

An autem paupertas Doctori adimat honorem suum Doctoreum? Interpretes nondum certò definiverunt, quis nam ex mente legis verè & certò pauper dicendus *Q. 108.*

& habendus sit, videri possunt Mascard. d. probat. concl. 1154. n. 8. & 14. Everh. Speckhan. *Centur. 1. qq. Juris q. 38. n. 2. cum seq.* Josias Nolden *de nobilibus c. 18. n. 5.* Nos in hypothetica hac quæstione distinctionis filo rem conciliabimus: Doctor fuit inops, & ad substantiam quandam honestam mediis legitimis & benedictione DEI pervenit, labitur autem bonis ex delicto, prodigalitate vel imprudenti Oeconomia, & ille privilegiis doctoris nullo modo utetur teste Colero *de process. executiv. p. 2. c. 3. n. 162. & seqq.* Ubi exemplum ponit in Doctore debitore moroso ad locum æris alieni in diversorio contracti redeunte, & in alio diversorio divertente à priori hospite arrestato: *Doctor* enim ad inopiam redactus propter aliquod delictũ non gaudet privilegiis Benius *de privileg. Doctor. p. 3. c. 95. pag. 138.* & testatur Besold. *d. studios. Magist. c. 9. p. 131.* se vidisse Licentiatum, qui coactus fuerat cedere bonis excussus usque ad peram & saccum: Si verò ab inopibus parentibus descendit Doctor, & fortuna novercante ad divitias non adspirat aut adspirare potest, illũ sua manet dignitas *Doctoralis*, ut ut promptè

seculi

seculi contemtior fermè habeatur, quod patiëtia Christiana vincere debebit. Plures certè sunt & repeniuntur, quibus augusta domi res, quàm qui divitias magnas possideant, nec etiam scopus doctoralis principaliter eò intendere debet, sicut superius *c. 8. §. 40. 41.* edoctum est. Paupertas autem talis, non est de genere malorum **Armuth ist kein Schand noch Unehr** Nolden *d. stat. Nobil. c. 18. n. 182.* Wilhel. Anton. *de Rescript. moratot. conclus. 49. n. 14. & 15.* Pauperibus enim bona mens soror est, teste Petronio Arbitro *in Satyr. pag. 36.* & amor ingenii neminem unquam divitem effecit, πενία γὰρ γυμνάσιον ἀρετῆς ἐμπέφυκεν: Et quemcunq; cum laude aliqua miramur, eum paupertas ab in cunabulis nutricata est, ut est apud Apulejum *in Apolog. sub princ.* Rationem ini optumè quiq;, & sub censum tuum accuratè dispone Doctores hincindè creatos, & exactè subduces plures Iro potius, quàm Crœso cognatiores fuisse, & certè ipsa egestas in causa est, cur tot laboribus, angustiis & doloribus ad apicem studiorum supremum ascenderint quem aliâs, opibus mediocriter saltem affluentes, vix primo li-

mine attigissent, tantum ut conscenderé cogitassent aut seriò sibi proposuissent.

§. 183.

Q. 109. An autem Doctor præter suam professionem quæ hoc tempore calamitosissimo arida & satis inculta esse solet, si quidem nunc Die Kunst nach Brodt gehen muß *Lather. de cens. l. 1. c. 14. n. 14.* citra præjudicium status Doctoralis, terræ culturæ incumbere fructus agrorum percipere armentaq; alere possit? In negantem sententiam faciunt illa, quæ extant *in L. colonos 19. C. de agricolis & censit. lib. 11.* ubi agricolæ ab omni militiæ gradu, quantumvis infimo arcentur propter publicam honestatem, ubi rationem reddit Luc. de Penna, quia assuetus vomeri & ligoni sordidus factus putatur: τὸ γὰρ γεωργεῖν ἐργάζεσθαι ... : Agricolatio enim opus est servile: Menander *apud Stobæum ...* Sed respondere potest ad d. l. colonos, illam non simpliciter de agricolis & rem rusticam facientibus intelligi debere sed de Colonis ad scriptitiis, qui si ad honores aut militiam assumerentur, fieret præjudicium dominis: *ibi: quia hoc in parte dominorum juri consulimus*, qui verò per se & per

per alios tela in usum vomeris ligonisque convertunt, etiam *Doctores* vel *Nobiles*, si nullum præjudicium sibi creant, quum Patriarchæ *Reges* & principes & olim & hodie hoc modo visitarint & victitent Tiraquel. tolle *de Nobilit. cap.32. n.5.6 7.8. 11.* Lather. *de Censu l. 3. c. 8. n. 20. 21.* Dn. D. Gerh. *d. Minister. Eccl. § 327 p (mihi 517.* Dn. D. Brochman. *in System. Theol. pag. 957.* qui quidem Pastoribus agriculturam modicè permittit, hoc modo à nobis tamen non dissentiens, si enim pastor aut *Doctor* aliundè victitare queat quis ipsi hanc curam & solicitudinem non parvam imponet? Et sacræ literæ tradunt Noachum agricolam fuisse *Gen. 9. v. 20.* & Christus mundi Soter *Joh 15. v. 1. & 5.* apertè profitetur se virem esse & patrem agricolam: de qua re festiviter Johannes Keisersbergius Ecclesiastes *Argentinensis*: *Si nobilem inquit se dixisset nos plebeji male haberemus:* Certè hoc ævo nostro, ubi amœnitatum fructus studiorum planè ceciderunt in maris profundissimum, honesto & nobili loco natis, vix panis superesset, nisi agrorum culturâ sibi de eo prospicerent, & fructibus terræ ad præscriptum DEI Domini

mini nostri cum sudore provehendis operam darent.

Illos autem Doctores privilegia sua perdere & meritò, qui non liberalibus, legitimis, utilibus, necessariis, licitis & permissis ut puta SS. Theologiæ, Jurisprudentiæ, Medicinæ & Philosophiæ, sed illiberalibus, illegitimis, illicitis, noxiis, perniciosis, vetitis & prohibitis artibus & scientiis operam impendunt, dubium haud habet: Non enim duntaxat à primo limine arceri, nec ad adyta professionum admitti debent, qui ejusmodi mediis illegitimis se intrudere cupiunt, sed & in progressu, imò etiamsi suis promotoribus imposuerint, & glaucoma objecerint, quo ad gradum fucoso nomine adscenderent, ejici, & à honesto consortio eliminari debebunt: Tales sunt, quos superius *c. 23. §. 170.* enumeravimus, & qui arte Magica, Mathematica quatenus versatur circa divinationes præstigiosas bonis omnibus imponere student.

§. 184.

Et ita amittitur Doctoratus ex professione propria vel alienâ, sequitur quomodo ex mala vita & moribus, quando

nempè

nempè Doctores se delictis criminalibus & capitalibus polluunt, commaculant atq; contaminant, turpem vitam agunt indeq; infamiam contrahunt. Reatus enim & crimen omnem honorem, omne privilegium & beneficium excludit. Quia beneficium Juris seu privilegii allegare nequit, qui contra illud deliquit text. ad rem est *in L. si qua. ibi: honestæ nobilisq; personâ decore privatur C. de secund. Nuptiis.* Rationem addit Bl. quia sine honestate non potest esse doctoratus *L. C. ubi Senatores vel clariss.* Omnem enim ejusmodi honorem reatus excludit *L. quoties, in illis verbis : Illustri dignitate per suum facinus privatos C. de dignit. & in c. nobilis 2. q. 5.* ubi nobilis homo vel ingenuus, si in furto aut perjurio aut falso testimonio fuerit deprehensus, ferventi aqua vel candenti ferro se purgare debet ac si non esset ingenuus, aut nobilis quasi sc. l. suis sceleribus nobilitatis privilegium amiserit. Quibus textib. addi possunt *L. Senatoris 47 ff. de R. Nupt.* L. *DivoMarco C. de quæstionib.* In specie ergò amittitur Doctoratus 1. propter commissum perjurium *d. l. quoties C. de dignitat.* Vincent. Mancin. *tr. de*

scelus aliquod ultimi supplicii seu ad membri mutilationem damnatum sine prævia degradatione è medio tollendum non esse, quia nemo in dignitate mori debet ut statuit Hart. Hartmanni *lib. 2. pract. obs. tit. miscell. ex Iure civ. obs. 4. n. 8. pag. 400. in fin.* Iacob Benius *d. privil. ICtor. p. 2. privil. 44. fol. 59.* ubi ex Thoma Grammatico degradationis formam refert suo tempore observatam in Curia Vicariæ in quodam Doctore de Falconibus: Cui inter cœtera duo libri legales aperti, mox clausi, item biretum de capite annulusq; de digito detractus à ministro Iustitiæ in terram projecti fuerunt: Et ex Iulio Claro *lib. 5. sentent. §. fin. q. 74.* tradit Reinking. de *Regim. secul. & Eccl. lib. 3. cl. 2. c. 2. n. 11.* degradationem etiam in Doctore habere locum quod propter aliquod delictum privetur aut privari posit cingulo doctorali. Sicuti etiam militi ob turpitudinem delicti militaria insignia adimuntur *L. 2. §. ignominiæ causa ff. de his qui not. infam. L. 4 ff. de re milit.* & in Clericis idem sancitur *in c. degradatio. de pœn. in 6.* quæ omnia introducta sunt in venerationem militiæ, Ecclesiæ, & Academiæ, ne tam

dici possit miles, clericus aut *Doctor*, quàm à militia Clericatu, aut doctoratu ejectus in exilium aut metallum aut furcam abire; quam ipsam doctoratus privationem *Doctores* deportationi æquiparant Iurga Valent. Wintherus *lib. 2. parth. litigios. c. 10. n. 25.* allegans Frider. Bruckmann. *cons. 43. n. 21 fol. 1.* Illud quæ-
Q. 110. ritur: Si alicui adimuntur *Doctoralia* insignia propter aliquod crimen vel flagitium, annon possit deinde rursus examinari à *Doctoribus* & fieri *Doctor* de novo? Et negant ferè omnes, ut Zasius *ad L. dedi tibi §. idem erit. n. ult. ff. de condict. caus. dat. caus. non sec.* ubi hoc etiam extendit ad Notarium si propter falsum vel aliud crimen, ab officio deponeretur, eumq; non à Comite Palatino, sed à solo Principe restitui posse putat; Schrader. *cons. 1. n. 340. vol. 1. ubi n. 341.* idem de tabellione officio privato dicit, ut *&* n. *342.* de Cardinali. Requiritur ergò auctoritas summi principis, qui degradatum & insignibus suis exutum *Doctorem* priorib. honoribus restituere potest, neq; hic iteratio examinis, nec Doctorum collegia nec alii Comites Palatini id præstare possunt Ioh.
Si-

Sickardus *in C. ad rubr. de bon. libertor. cum seqq. tt. n. 13. pag. (mihi) 670.* allegans Bl. & addens, non allegasse eum textum aliquem, cum tamen potuisset allegare *L. 2. C. de diversf. offic. & appar. judic. lib. 12.* Besold. *in thesaur. pract. verb. Doctor. pag. 199.* ubi negativam simpliciter tuetur, sed *in dissert. de studios. Magistr. c. 9. pag. 139.* ad autoritatem principis refert. *Dn. D.* Lansius *de Academiis pag. 91.* Dn. D. Stam. *d. serv. personal. lib. 1. c. 1. n. 26.* Sunt etiã quidam in hac opinione, quod Doctor propter ingratitudinem commissam degradari possit & indignus gradu doctoratus judicetur Francisc. à Ripa *in repetit. L. fin. C. de revoc. donat. n. 10. Tom. 5. consilior. varior. consf. 25. n. 296. authore Johanne à Borck.* Id ego tum demum concessero, si ingratitudo ex alia causa majore æstimetur, ut proditione patriæ, violatione Majestatis & legum publicarum transgressione, non si simpliciter ἀχαριστία sit, quæ licet inter vitia sit omninò referenda, nullo tamen expresso textu Iuris demonstratur, quod pœnam singularem definitam habeat; Hoc quæri potest: An Pater Doctor, Q. 111.

sua degradatione & privatione liberis & inprimis filiis præjudicet, ut ipsis sit præjudicio & oneri? Videbatur dicendum quod sic, cùm quod alicui obstat, etiam successoribus ejus obstet *L. quod ipsis ff. de R. J.* Et non debeo melioris conditionis esse, quàm is à quo jus in me transit *L. in omnibus §. non debeo ff. eod.* Tiraquell. *de Jur. primigenior, q. 23. n. 18. & in tr. de Jure retractuum tit. 1. §. 1. concl. 9. n. 47. verum quærimus &c. duob. seqq.* Respondetur autem patris degradati jacturam filiis non nocere *arg. tt. C. ne fil. pro patre:* Pœnæ suos debent tenere autores L. 22. C. *de Pœnis.* 2. Doctoratus est dignitas personalis, & non transit ad heredes E. illâ degradatione non præjudicabitur filiis, nisi forsan à summo Principe dignitas doctoralis, aut ejus spes, à parente in filium forsan per expectantiam derivata fuerit, sicut hunc casum Tiraquellus fingit. Non obstant hæ Regulæ juris: expressè enim dicunt de transmissione juris & successionis alicujus, quùm tamen sole clarius sit, *Doctoralem* dignitatem non esse hereditariam seu transmissibilem successionis jure & ex persona alterius. *N*on obstat iterum, quod

quod ex L. *Jubemus §. & filios C. de advoc. div. Jud.* pro filiis Advocatorum statutum, quod in successione Advocationis, extraneis anteponi & gratis sociari debeant ubi gloss. notavit, *Doctorum* filios qui de collegio sunt, in patris locum exclusis cœteris, succedere debere: Si ergò succedunt in commodum, succedent etiam in in commodum *L. 10. ff. de R. J.* Respondetur autem: quod ex Constitutione Imperatoria succedere debeant parentibus *Ad*vocatis defunctis, hoc provenire non ex persona parentum, sed ex propria: Extat enim si ji meruerint legum doctrinam, si habiles inveniantur: Atquemadmodum per proprium studium se successione dignos efficiunt, ita minimè parentis degradati præjudicium merebuntur patrisq; factum alienum luere debebunt, cum ipsi nihil deliquerint.

§. 186.

Et hactenus defuncti sumus recensere modos tollendi Doctoratum ex commissis delictis: Sequitur ut ex accidentalibus quibusdam videamus quæ doctoratui sunt adversa, eundemq; miserè debilitant

 imò

imò sæpius inutilem reddunt, honorem autem nullo modo tollunt: tale malum & accidens est lapsus memoriæ per subitaneum morbum, ut apoplexiam hemiplexiam quæ præsertim linguæ vinculum continet, & elinguem constituit; ut etiam est, Furor superveniens, amentia & quæ sunt alia mala, quibus Deus opt. Max. humanum genus ex improviso visitare solet.

Q. 112. Dubium movetur quidem quod doctoralis dignitas consistere debeat in facto & exercitio ut modo hoc *c. §. 179.* inductum: At doctor hóc vel illo symptomate vel morbo implicitus amplius vocationis suæ munia exequi non potest: Si ergò vocationi non amplius præesse poterit, neq; etiam Doctor manebit. Sed in humanissimum esset ea, quæ divinitus immittuntur mala, curiositate humana aggravare, & afflicto afflictionem dare *text. clari in* L. *39. in pr. & l. 46. ff. de Judiciis, ubi in terminis scribitur:* Iudex datus (doctor creatus) in eodem officio permanet, licet furere cœpit quia rectè ab initio judex addictus est, sed judicandi necessitatem morbus sonticus remittit; Ubi ICtus Paulus rectè furorem vocat morbum sonticum, qui aliâs

in

in genere is est, qui cuicunq; rei nocet ac rei agendæ impedimento est L.113. *morbus sonticus ff. de V. S. l. ult. §. 1. ff. ædil. edict.* Superius docuimus doctorem morbo impeditum, nihilominus doctorem permanere & salario perfrui. Scitum autem est Medicorum tum se omnes arbitrari sanos, cum partium corporis adminiculo muniis ad vitam necessariis fungi citra ullam noxiam possunt Galenus *l. 2. d. morb. different. c. 21.* ergò è diverso omnis ille est debilis & morbo affectus, qui officio suo præesse nequit, Consequenter verò propter illum dignitatem suam doctoralem amittere non debet. Et tantum de latissima hac & fertili Doctorum materia, sed manum de tabula.

SECUNDUS INDEX QUÆSTIONUM *pertractatarum, numero centum & duodecim.*

Quæst.

24. An

37. *An*

52. An

83. an

107 An

TERTIUS INDEX AUTORUM ET SCRIPTOrum tam veterum quam Neotericorum in hoc tractatu allegatorum & secundum cujusvis ordinariam professionem collocatorum.

Theologi.

Joachim

Sfor-

O.

P.

R.

S.

Poli-

QVARTVS INDEX, RERVM ET verborum secundum ordinem Alphabeticum digestus.

A.

Alchy-

Appa-

crean-

Bis

C.

 modo

 crimi-

Dei

[illegible]

qua-

Docto-

F

G.

H.

Hiſto-

Ipsius

Status

Illâ

K.

L.

quomodo

Menda.

sex

Nigros

Nubi-

Ejus

O.

Pacifci

P.

Pseudo

Q.

R.

S.

Sala-

rium

scri-

Sophi-

Status

 quem

 bis

vota

Μόνῳ τῷ θεῷ δόξα.

Sphalmata typographica ut & properantis calami aberrationes.

P*ag.35. linea 4. pro infulsis lege infulis pag.40. lin.9. pro hebeamus lege habeamus p. 41.lin. 2.pro 20 lege 10.v. 24. p. 44. lin. penult. lege extendere: p.57. lin. 20.lege in prælectionibus. pag. 66. lin. 19. lege putant. pag. 71. lin. 1. dele negant & lege affirmant. p. 85.pro* κατπα *lege* κατὰ*. fol. 97. lin. penult. lege fundentur fol. 114.lin.8. lege consenuerint. p. 116.lin.3. pro quinta lege quarta & lin.19.lege seio: pag. 120. lin. 14 lege qua pag.164. lin 8 lege pro expracticirt.* Expracticirt. *pag. 183.lin. antepenult. omissa sunt*

sunt haec : c. ult. & c. 4. de edition. Nov. Graear. p. 184. lin. 3. enžacii. p. 190. lin. 28. lege Aul. Gell. pag. 196. lin. 18. deme haec verba: Syndicus Bremensis : pag. 202. lin. 2. pro plerisq; lege: plenisq; pag. 214. lin. antepen. lege: Daemones. pag. 235. lin. 21. adde an qui: ad. pag. 252. in fin. lege secundum pag. 254. in fine pro Paptistae lege Baptistae, pro domesticam lege domesticum pag. 255. lin. 11. pro scriptuna lege scripturae p. 256. lin. 2. lege praefectum p. 266. lin. 13. lege decuerit. p. 268. lin. 9. lege expressè p. 270. lege Barnabas. p. 271. lin. 11. lege saepius p. 277. lin. 18. lege Marq. pag. 283. lin. 2. lege: privilegium pag. 307. lin. 7. lege: ubi: pag. 309. lin. 7. amissa sunt l. 14 pag. 314. lin. 14. lege consuetudine: pag. 319. lin. 7. lege pro interim, interim: pag. 343. lin. 2. lege vertiles. pag 346. lin. 4. lege amplis pag. 347. lin. penult. lege qui: pag. 352. lin. antepenult. lege pro quot quod. p. 371. l. 8. lege Iason. p. 372. lin. 1. lege nostros: & l. 22. pro eum lege is: p. 375. lin. 20. lege pro illis: illorum: p. 411. l. 15. lege Rostochii & l. 16. quemadmodum p. 421. l. 14. Georgius: p. 446. l. 12. lege testimonium: & l. 14. χαφῶς p. 450. l. 13. lege Hirnhaim: p. 454. l. 5. pro rèplicatione lege explicatione p. 456. l. 22. pro publisatis lege publicatis p. 457. l. 22. pro exegit lege: excepit, pro elobuentior lege: eloquentior pag. 479. l. 15. procedunt lege excedunt. p. 481. l. 7. lege Ratisbiani: p. 483. l. 12. divide: At qui: p. 448. l. 4. lege Theag: p. 485. l. 16. lege soricis: p. 486. l. 19. lege examinari: p. 487. in ult. l. lege pro adstracto, abstracto: p. 488. l. 26. pro multos lege multas. p. 489. l. 6. pro objecta lege: abjecta p. 491. l. 19. pro tousa lege tonsa: p. 507. lege à Trazburg. p. 512. l. 4. adde 1523. p. 514. l. 1 pro Emlingē lege Endingen: & lin. 14. lege Rhetus: p. 519. l. 4. lege Bellenhofen: p. 521. l. 5. lege Nomedin: p. 534. l. 23. pro vol lege verbo p. 545. l. ult. lege. tollunt. p. 546. l. 8. pro afficis lege officiis: p. 555. l. 3. pro augusta. lege angusta: & lin. 15. lege ἀρετῆς pag. 582. lin. 8. lege volum, pro fol. pag. 583. lin. 19. pro ez lege ex.

